

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU

Başkan	: Av.Faruk EREM	(ANKARA)
Başkan Yardımcısı:	Av.Osman KUNTMAN	(İSTANBUL)
Başkan Yardımcısı:	Av.Enver ARSLANALP	(İZMİR)
Genel Sekreter	: Av.Erdoğan BİGAT	(ANKARA)
Sayman Üye	: Av.Rahmi MAĞAT	(ANKARA)
Üye	: Av.Zeki YÜCEL	(BURSA)
Üye	: Av.Tacettin SIRMALI	(İSTANBUL)
Üye	: Av.Hikmet TUNCAY (4.10.1972 de vefat etmiştir) . . .	(ESKİŞEHİR)
Üye	: Av.Hilmi BECERİK	(AYDIN)
Üye	: Av.Mehmet KAVAKLILAR	(KONYA)
Üye	: Av.İhsan SARAÇLAR	(SAMSUN)
Üye	: Av.Salâhattin ALLIOĞLU	(ANKARA)
	(28.10.1972 de göreve başlamıştır)	

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DİSİPLİN KURULU

Başkan	: Av.Mehmet NOMER	(ANKARA)
Üye	: Av.Hulusi SELEK	(İZMİR)
Üye	: Av.Şen'i ÜGE	(İSTANBUL)
Üye	: Av.Fa'ıl ALTOP	(İSTANBUL)
Üye	: Av.Sabahattin BİLGE	(ANKARA)
Üye	: Av.H. Cavit TURGAY	(TEKİRDAĞ)
Üye	: Av.Davut SELÇUKİ	(AYDIN)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ DENETLEME KURULU

Üye	: Av.Vedat BURCUOĞLU	(BALIKESİR)
Üye	: Av.Fehmi ÖZÇELİK	(ANKARA)
Üye	: Av.Wasıf ÜSTÜN	(SAMSUN)

TÜRIYE BAROLAR BİRLİĞİ

VI. GENEL KURUL

G Ü N D E M İ

5-6.Ocak.1973

Toplantı Yeri : ANTAKYA ŞEHİR KULUBÜ

Toplantı Saati: 10.00

- 1- Yoklama,
- 2- Birlik Başkanının toplantıyı açışı,
- 3- Bir başkan, bir başkan vekili ve iki üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçilmesi, saygı duruşu,
- 4- Hatay Barosu Başkanının konuşması,
- 5- Başkanlık raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1972 çalışma raporu, Bilanço, Gelir-Gider ve Giderlerin Bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması,
- 6- 1972 çalışmalarından Birlik Yönetim Kurulunun ibrası,
- 7- 1973 yılı Bütçe ve Kadrosu ile Bütçe Yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü,
- 8- Yönetim Kurulunda Av.Hikmet Tuncay'ın vefatıyla açılan üyeliğe seçim yapılıp yapılmıyacağı hakkında ilke kararı alınması, Genel Kurul seçim yapılmasına karar verdiği takdirde Av.Hikmet Tuncay'ın vefatıyla boşalan Yönetim Kurulu Üyeliğine seçim yapılması ve seçilecek üyenin görev süresinin tespiti,
- 9- Üç asil, üç yedek Denetleme Kurulu Üyesi seçilmesi,
- 10- Birlik keseneklerinin hesabında hangi tarihte Baroda kayıtlı avukat adedinin esas alınması gerektiğinin yeniden tespitini isteyen Çanak-kale Barosunun teklifi,
- 11- Avukatlık ücreti borçlarını ödemeksizin devamlı avukat değiştirenlerin bu kötü ve avukat aleyhindeki tutumlarının önlenmesi için

Meslek Kurallarına bir madde eklenmesi hakkında Çanakkale Barosunun teklifi,

- 12- Yerli ve Yabancı Kongrelere gönderilecek delegelerin seçilmesi veya Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
- 13- 1136 sayılı Kanununun 49 ve 117/10. maddelerine göre Yönetim Kurulunun Avukatların resmi kılıkları ile ilgili önerisi,
- 14- Gelecek olağan Genel Kurul Toplantı yer ve zamanının tespiti,
- 15- Dilekler,
- 16- Birlik Başkanının kapanış konuşması.

F İ H R İ S T

Bölüm	K o n u	Sahife
	BAŞKANLIK RAPORU	
	I.Siyasî Nitelikte Kabulü Mümkün Konulardaki Tutumumuz	1 - 3
	II.Kamu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Birleşmeleri Önerisi	3 - 6
	III.Genel Sosyal Güvenlik Hakkında Benimsenen Görüş	6 - 9
	YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU	
	Giriş	10
I	SOSYAL GÜVENLİĞİMİZ	11
	I.Avukatların Sosyal Sigortalara alınmasının haksızlığı iddialarının mesnetsizliği	12 - 36
	II.Bağ-Kur	37 - 44
	III.Kuruma Katkımız	44 - 47
	IV.Camiamız İçinde Sosyal Güvenlik Çalışmaları	47
	V.Genel Sağlık Sigortası	48 - 51
II	YASAMAYA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR	
	1.Türk Hukuk Kongresi	52 - 61
	2.Münhal veya Mazeretli Hakimlikler	61 - 62
	3.Baroların ve Barolar Birliğinin Kendi Kendilerini Yönetmesi	62 - 64
	4.Adli Ara Verme Usulünün Islahı	64 - 66
	5.Türkiyede Savunma Mesleğinin Gelişimi ile İlgili Metinler	66 - 68
	6.Avukatlık Ücreti ile İlgili Çalışmalar	68 - 77
	7.Hukuk Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı ile İlgili Birlik Çalışmaları	77 - 79

8. Medeni Kanun Tasarısı	80
9. Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluş Kanunu Tasarısı	80 - 82
10. Karayolları Trafik Kanunu Tasarısı	82 - 84
11. Cezaların İnfazının İnsanileştirilmesi	84 - 86
12. Ana Kanunların Hazırlanması	86 - 93

III

BİRLİK ORGANLARININ ÇALIŞMALARI

1. Birlik Disiplin Kurulu Çalışmaları	94
2. Yönetim Kurulu Üyeliği ve Görev Bölümü	94 - 95
3. Yönetim Kurulu Toplantıları	95 - 96
4. Ankara Dışındaki Toplantılar	96 -102
5. Birlik Binası	103 -104
6. Yönetim Kurulu İlke Kararları	104
7. Yönetim Kurulunda Boşalan Üyelik ve Gündemdeki (Seçim) Maddesi Hakkında Lüzumlu Açıklamalar	104 -106
8. Türkiye Barolar Birliği Bülteni (TBBB)	106
9. Adalet Reformuna Katkı	106 -112
10. İdarî Mahkemeler Kanun Tasarısı Hakkında Panel	112 -113
11. Genel Kurul Tutanakları	113
12. Sekreteryaya Çalışmaları	113 -117
13. Üçüncü Kuruluş Yıldönümü	117
14. Yargıtay ve Danıştay'da Avukatlar İçin Oda Ayrılması	117 -118
15. Danıştaydaki Davalar	118
16. Yeni Kurulan Barolar (Muş Barosu)	118
17. Yönetmelik	118 -119
18. Birlik Yayınları	119

IV	BAROLARLA İLİŞKİLERİMİZ	120 - 125
V	MESLEKDAŞLARIMIZLA İLİŞKİLERİMİZ	
	1. Birliğe Yapılan Müracaatlar	126
	2. Avukatlık Kılığı	126 - 128
	3. Meslekdaşlarımızın İcra Dairelerinde Karşı- laştıkları Güçlükler	128 - 129
	4. Meslekdaşlarımızın Uğradığı Saldırıları	130 - 131
	5. Meslek Kuralları	131
	6. Onur Belgesi	131 - 132
	7. Vekâletnamelere İlişkin Konular	132 - 135
	8. Hizmet Görmeden Ücret Alındığı İddiası	135 - 139
	9. Duruşmaların İnzibatına İlişkin Hükümlerin Avukatlara Teşmilinin Haksızlığı	139 - 141
VI	MUKAYYET AVUKATLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR	
	1. Avukatlık Ücreti	142 - 155
	2. Baro Keseneklerinin Kurumlarca Ödenmesi	155 - 156
	SONUÇ	156
	E K L E R	
	1. Avukatlık Kanunu Yönetmeliği	1 - 37
	2. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun İlke Kararları (1969-1972)	
	- Avukatlıkla Birleşebilen İşler	1 - 2
	- Türkiye Barolar Birliğinin Kuruluş ve Niteliği, Görev ve Yetkileri	3 - 5
	- Avukatların Hak ve Ödevleri	6 - 10
	- Avukatlık Stajı	11 - 13
	- Avukatlık Mesleğine Kabul	14
	- Baroların Görev ve Yetkileri	15 - 18

- Dava Vekili ve Dava Takipçileri İle İlgili Kararlar 19 - 21
- Avukatlık Ücreti 22
- Avukatların Sosyal Güvenliği 23 - 25

BAŞKANLIK RAPORU

Kanunumuzun gereği olarak Genel Kurulumuza ayrı bir rapor sunmak görevimi yerine getirirken, yüksek huzurlarınızda, beraberce çalışmanın mutluluğunu duyduğum yönetim kurulu arkadaşlarıma, en derin şükranlarımı arz ederim. Tam bir ahenk içinde sürekli mesai kuralına uygun biçimde çalışan yönetim kurulumuz, Genel Kurulumuzun güvenini devam ettirebilmek ümidi içindedir.

Yönetim kurulumuzun sunduğu rapordaki düşüncelerin tümüne katılmaktayım. Ayrıca sunduğum bu rapor içindeki düşünceleri yönetim kurulumuz da paylaşmaktadır. Başkanlık raporuna daha ziyade Birliğimizin genel tutumuna ilişkin konuları almış bulunuyoruz :

I. Siyasi nitelikte kabulü mümkün konulardaki tutumumuz :

1971 yılı Genel Kurul Toplantısında, 1972 Yılı içinde içe dönük çalışmalara hız verileceği hakkındaki görüş, memleket sorunlarının ihmal edileceği intibasına dayanan tenkitleri gerektirmişti. Bu açıdan Birlik olarak belli ve fikrî temelleri olan bir tutum içinde bulunmamız gereğine inanarak Genel Kurulumuza maruzatta bulunmak ihtiyacını hissettik:

1. Siyasetle uğraşma yasağına ilişkin kanun hükmünü yorumlayan Yargıtay kararı esas alınarak "siyaset ile iştigal" yasağının anlamını tayin olanağa vardır. Yargıtay bir bozma kararında aynen şöyle içtihad etmiştir : "... bir Bakanın iddia edilen beyanına karşı bildiride izhar edilen ve bir olaya münhasır kalan bildirideki düşüncenin, siyasetle iştigal kaskına müsbet bir eylem ve hareket niteliğinde bulunmadığı naza-

ra alınmadan yazılı şekilde hüküm tesisi" yolsuz sayılmıştır (4 CD. 20.12.1967, 5429/6861, Resmî kararlar derg. 1968, n. 5-6, s.106)

Görülüyor ki, "s ü r e k l i l i k" bir ölçü olarak belirlemektedir. Fakat bu ölçü yeterli sayılamaz. Siyasi organ ve kuruluşları "belli bir yönde" sürekli olarak etkilemek amacının güdüldüğü de açıkça sabit olmalıdır. Bu ikinci ölçü "siyaset uğraşımına katılma" niteliği olarak da kabul edilebilir.

Siyasetle iştigal kasdının "açıkça anlaşılır" olması zorunluluğuna, yukardaki kararda "iştigal kasdına müsbet bir eylem ve hareket" in vuku şartı ile işaret olunmuştur.

2. Siyasî Partiler : Partiler Kanununun 1. maddesine göre "siyasî partiler, toplum ve devlet düzenini ve kamu faaliyetlerini, TBMM. üyeliği ve özel kanunlarına göre mahallî idareler seçimleri ile belirli görüşleri yönünde yönetmek, denetlemek ve etkilemek için sürekli çalışma amacını güden ve propagandası açık kuruluşlardır". Görülüyor ki siyasî partilerin "sürekli çalışmaları" bir ölçü olarak kabul edilebilir.

3. Avukatlık Kanununun 76/2. maddesine göre "Barolar, kanunda belirtilenler dışında herhangi bir işle ve siyasetle uğraşamazlar" Barolar Birliği için kanunun 111. maddesinde kullanılan ibareler farklıdır: "Birlik, kuruluş amacına aykırı işlerle ve siyasetle uğraşamaz".

Avukatlık Kanununun gerekçesinde "Anayasanın hükmü uyarınca, tüzel kişiliği haiz olan Baroların hepsini içine alan bir Birliğin kurulmasındaki zaruret münakaşaya yer vermeyecek derecede açıktır... Birliğin amacı, yalnız avukatlık mesleği ve avukatlar yönünden değil, fakat hukuk alanında memleket yararı yönünden de ele alınmış ve bunu sağlayıcı hükümler vazedilmiştir. Bu suretle millî hukukun inkişafında, avukatların bilgi ve tecrübelerinin daha geniş çapta rol oynayacağı muhakkaktır".

"Birliğin amacı" ancak, "Birliğin görevleri" ile saptanabilir. Bu görevler arasında (Av.K.110/6) şu hüküm de yer almaktadır: "Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda

dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse öntasarılar hazırlamak". Bu örev, siyasî olan veya belli bir dönemde siyasî nitelik kazanan konulara ilişkin olursa nasıl hareket edilecektir ? Eger Türkiye Barolar Birliğinin ele aldığı konu, görevleri arasında ise, görevi yerine getirmek "siyasetle uğraşma" sayılamaz. Fakat bu yapılırken siyasî organları belli bir siyasî yönde, sürekli şekilde etkilemek amacı güdülmemelidir.

4. Birliğin siyasetle uğraşmaması asıldır. Fakat siyasetle uğraşmamanın ölçüsü "idareye mutlak bağlılık" olarak benimsenirse müdahaleye bahane bulunmuş olur. Siyasî mahiyet kazanmış bir konu, esasıyla, Birliğin görevine giriyorsa, siyasî nitelik, görevin yerine getirilmesine engel veya görevin yapılmaması için bir mazeret sayılamaz. Nasıl, siyasî konulu bir dâva, mahkemeye intikal edince o mahkemenin siyasetle uğraşdığı iddia edilemezse, Türkiye Barolar Birliğinin görevini yapmak takdirini kullandığı zaman siyaset yapmış sayılamaz. Anayasa Mahkemesine intikal eden pek çok konu siyasîdir. Fakat, bu sebeple Anayasa Mahkemesi siyasetle uğraşmış sayılamaz.

5. Nasıl bir davranışın "siyasetle uğraşmak" sayılacağı hususunda, doktrin ve içtihattan alınan ölçüler Birliğin tutumunu tâyin de isabetli sayılmalıdır. Bu nedenlerle;

- a) Türkiye Barolar Birliği "sürekli" bir şekilde;
- b) Siyasî organları "belli siyasî bir yönden etkilemek amacı ile";
- c) "Kanunda gösterilen görevleri dışında" kalan siyasî konularda; faaliyette bulunursa, ancak o zaman "siyasetle uğraşmak" isnadı altında kalabilir.

II. Kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarının birleşmeleri önerisi :

Bazı birlikler tarafından Birliğimize yapılan bu öneriler pek önemli ve yönetim kurulumuzu aşan nitelikte görülmüştür. Bu itibarla konuyu huzurunuzda getirmek ihtiyacını duyduk:

Memleketimizde çeşitli meslek kuruluşları vardır. Bunlardan bir kısmı hepsi yüksek okul mezunu mensuplarını kapsar. Bu kuruluşların bölüm bölüm Türk aydınlarını biraraya getirdikleri bir gerçektir. Bu kuruluşların ortak sorunları olduğunda şüphe yoktur.

1. Ortak Sorunlar: Herşeyden evvel kamu niteliğindeki meslek kuruluşları Sosyal Sigortaya, Bağ-Kur'a tabi olmak yönünden sosyal güvenlik konusunda ortak sorunlara sahiptir. Bu kuruluşların kanunları arasında tekbiçimliğe rastlanamamaktadır. Başta Avukatlık Kanunu olmak üzere "İdarî Vesayet"e Anayasanın maksadını aşan bir ölçüde yer verilmiştir. Çağımızda "Meslek", mensubunun yaşamasını sağlamak da sadece maddî olanak halinden çıkmıştır. Her meslek, uzmanlığı nedeni ile, mesleğinin kamuya daha fazla faydalı olmasında bilinçlenmiştir.

Ortak sorunlara rağmen isabetli bir sonuca varabilmek için "Kamu niteliğindeki meslek kuruluşları"nın hukukî mahiyetleri üzerinde durmakta zaruret vardır.

2. Anayasal Durum : Meslek kuruluşları içinde bir kesim vardır ki onların varlığını Anayasamız demokrasi için önemli saymıştır. Bunlar "kamu niteliğindeki meslek kuruluşları"dır.

Fakat bu kuruluşların, demokrasinin gelişiminde yeteri kadar etkili olamadıkları görülmektedir. Bunun iki nedeni vardır : Evvelâ bu kuruluşların hepsinde aynı yoğunlukta "meslek bilinci" henüz uyanmamıştır. Bu kuruluşlar daha ziyade "meslek çıkarı" açısından önemli konuları başa almaktadırlar. İkincisi, kamu niteliğindeki kuruluşların "idarî gözetim" altında tutulmuş olmalarıdır. Kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, "organlarının kendileri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçileceği", "idarenin, seçilmiş organları, bir yargı mercii kararına dayanmaksızın görevden uzaklaştıramıyacağı", "meslek kuruluşlarının tüzüklerinin, yönetim ve işleyişlerinin demokratik esaslara aykırı olamayacağı" yolundaki Anayasa kuralları (madde 122) ile bunların kararlarının ancak idarenin onayı ile tekemmül edeceğini kabul eden "özel kanunları"na Anayasa ile nasıl bağdaştıracağız ? "Yargı kararı olmadıkça organların görevden uzaklaştırılamıyacağı" kuralı, eğer bu organların kararlarının

ancak onaylanırsa yürüyebileceği kabul edilirse, tamamen lüzumsuz hale gelmiş olacaktır. Zira kararlarını onaylamayan idare, organı dağıtmak ihtiyacını da duymaz. Anayasamızın bu çelişik durumu benimsediğini iddiaya imkân yoktur.

Toplum içinde mesleğin gerçek görevinin ne olduğu bilincini kavrayabilmiş meslek kuruluşlarına yürütmeye etkili olabilmenin yasal olanakları sağlanmalıdır. Bu bir çeşit "yürütmeye katılma"dır. O halde demokratik düzenin gerçekten yaratılabilmesi için meslek kuruluşlarının kendi kendilerini yönetme ve kendi alanlarında genel yürütmeye katkı olanaklarının yasalarda kabulü gereklidir.

Bu düşüncelere rağmen Türkiye Barolar Birliğinin özel bir itibar kazandığı, görevi içinde kaldığından etkili de olduğu intibasını taşı-maktayız. Diğer kuruluşlarla işbirliğinin başarısı ortak sorunların iyi saptanmasına, bazı tedbirlerin önceden alınmasına ihtiyaç gösterebilir. Yönetim Kurulumuz bağlayıcı olmayıcı temaslara geçilmesini kararlaştır-mıştır. Fakat bu konuda Genel Kurulumuzda tartışma olanaklarının yer al-ması, bu konuda yönetim kurulunuzun hazırlık döneminde fikirce donatılmış hale gelmesini sağlayacaktır. Yönetim Kurulumuz, Genel Kurulumuzun eğili-mine göre bir sonuca varmak lüzumuna inanmıştır.

3. Farklı Kanunlar : Kamu niteliğindeki meslek kuruluşla-rının özel kanunlarının farklılığı dikkati çekmektedir : Bu kanunların konularından gelen zarurî farkların bulunacağı pek tabiidir. Fakat sis-teme ilişkin farklar izahsız kalmaktadır. Bu itibarla Avukatlık Kanunu (1136) ile Odalar Birliği Kanunu (5590), Türk Mühendis ve Mimar Odaları Kanunu (6235), Türk Tabipler Birliği Kanunu (6023), Türk Veteriner He-kimler Birliği Kanunu (6343), Türk Eczacılar Birliği Kanunu (6643), Zi-raat Odaları Birliği Kanunu (6964) arasında önemli sistem farkları var-dır.

Bu kanunların bir kısmı, yin Anayasadan evvel yapılmıştır. Bu sebeple bazı hükümleri Anayasa Mahkemesince iptal olunmuştur. Odalar Bir-

liği Kanununun 77. maddesinde yer alan "kazaî mercilere başvurulamaz" hükmünün (RG. 19.11.963, n.11559), 507 sayılı Kanunun 30. maddesindeki "para cezaları kesindir" hükmünün (RG. 18.4.1971, n.11813) Anayasa Mahkemesince iptal olunduğu görölmektedir.

"Kamu kurumu" deyimi Ticaret ve Sanayi Odaları Kanununda da (5590 sayılı K.1,32) kullanılmış, Türk Tabipler Birliği Kanununda (6023 sayılı K.1) ise "âme hizmetine yarar meslekî teşekkül" deyimi, Türk Mühendis ve Mimarlar Odası Kanununda (6235 sayılı K.) Veteriner Hekimliği Kanununda (6343 sayılı K.) Eczacılar Birliğine ait kanunda aynı deyimde yer verilmiş, Ziraat Odaları Kanununda (6964 sayılı K.1) "meslekî mahiyette âme teşekkülleri" terimi kullanılmıştır.

III. Genel Sosyal Güvenlik Hakkında Benimsenen Görüş

Türkiye Barolar Birliği, "sosyal güvenlik" ilkesinin gerçekleştirilebilmesinde daha fazla geç kalınmaması hakkındaki önerisini kamuoyuna arzetmiş bulunmaktadır. Birlik Yönetim Kurulu bu alandaki düşüncelerini şöylece açıklamıştır :

Anayasamız Devleti "Sosyal Hukuk Devleti" olarak tanımlar. Hukuk devleti niteliğini, Devletimizde açıkca görmek mümkündür. Yüksek Mahkemeler, kanun yolları ve benzerî kuruluşlarla Devletimiz Hukuk Devleti olarak isimlendirilebilir, fakat sosyal hukuk devleti tanımı içinde "Sosyal Devlet" i kolayca görebilmek mümkün değildir. Devletimizin sosyal hukuk devleti niteliğini gösteren en önemli kuruluş sosyal sigortalardır. O halde bu sistemde yapılacak herhangi bir değişiklik sadece bir aktüerya hesabı içinde mütalâa edilemez. Sosyal devlet anlayışı sosyal güvenlik ve sosyal adaleti gerektirir.

1. İlkeler : "İnsanlık Doktrini"ne dayanan "Hukukun Üstünlüğü" ve bunun maddî olanağını ifade eden "Ekonomik (Demokratik) kamu düzeni" ilkesini benimsemiş, bu fikirlerin yaygınlaşma çabalarına hız vermiş olan Türkiye Barolar Birliği "Genel Sosyal Güvenlik" isteğile i-

nandığı ilkeler arasında gelişmesiz kalabilmektedir.

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra gelişen sosyal güvenlik fikri, insan hakları demecinde (madde 22) "Sosyal Güvenlik Hakkı" olarak gerçek anlamını kazanmıştır. Bu hak izahını "Toplumsal Risk" ve "Yaşayan varlık olmadan gelen doğal riskler" in dağılımı zorunluğunda bulur. İşçi Sigortasından Sosyal güvenliğe geçiş dönemi artık tamamlanmıştır.

Bundan başka "insan kişiliğini geliştirme ortamı"nın yaratılması ve bunun devamı, demokratik bir rejim için başta gelen özelliiktir. Sosyal güvenlik bu ortamın maddî koşullarını sağlar. İşte bu bağlantıdan dolaydır ki, insan hakları demecinde sosyal güvenlik hakkı, insan haklarından biri olarak yer almış ve "İnsanlık Doktrini"nin önemli bir bölümünü meydana getirmiştir. Bu suretle sosyal güvenlik toplumda kişiye sağlanması zaruri olan "asgarî insanlık teminatı"dır. Bu nedenle de "sınıfsal düşüncelere dayanan güvenlik" çağını yitirmiş ve dilim dilim genelleşme ile gecikme izahsız kalmağa başlamıştır.

Sosyal "sigorta" diye yanlış isimlendirilen müessesenin asıl niteliği "sosyal güvenlik"tir. Eğer verdiği kadar almak ve bir kısım riski karşılamak bahis konusu olsa idi, bunu herhangi bir sigorta şirketi de yapabilirdi. Esasında sosyal güvenlik "kuşaklararası dayanışma"dır.

Genel bir sosyal güvenlik sistemi kurulmazsa maksada ulaşmak olanağı yoktur. Genel sosyal güvenlik bir memleketin ekonomik ve millî bütünlüğü içinde yerini almak zorunluğundadır. Demokrasilerde başarı ve çağdaş eğilim sosyal güvenliğin genelleşmedeki hızı ile ölçülür. Artık "işçi sigortası" çok gerilerde kalmıştır.

2. Pirim esasının terki : "Prim" sosyal güvenliğin kazandığı anlam içinde izahını ve nedenini kaybetmiştir. "Sosyal güvenlik hakkı"nın maddî olanağını ancak vergi anlayışı ile sağlamak mümkündür. Sosyal güvenliği sağlayacak vergi, ödenen şeyin vergi niteliğini taşıması

için sahip olması gereken bütün hususiyetleri haizdir. Kaldı ki, ihtiyarî olmaktan mecburîliğe doğru gelişmede "prim" derece derece "vergi benzerî" hüviyetine bürünmüş, primden vergiye geçiş kendini kabul ettirmiştir. Prim, "millî gelirin bir kısmının sosyal güvenliğe ayrılması" amacını gerçekleştirmekte yetersizdir.

Bununla beraber prim yerine geçecek verginin hedeflerini, dağılımını oranını tâyin ederken tam bir sosyal adalet ve insanlık doktrinine sadık kalmak gereği vardır.

Sosyal güvenliği kamu hizmeti olarak kabul eden ve yaşlılık aylığını ilginin ne ödediğine bakmadan, belli bir yaşa gelen herkese tanıyan ve bu konuda Sosyal Eşitiği vergi yolu ile sağlayan memleketler arasında özellikle Kanada, Danimarka, Finlandiya, Norveç ve İsveç'i saymak mümkündür. Bu memleketler sosyal adalete dayanan mükemmel demokrasiler kurabilmişlerdir.

Genel güvenlik sisteminin büyük faydalarından biri de sosyal ve kişisel riskleri (ölüm, ihtiyarlık, malûllük gibi) büyük rakamlar ve müstakbel genç kuşaklar arasında dağıtmaktır.

Güçlüklerin giderilmesi için sosyal güvenlik ve sosyal adaleti korumak bakımından Devlet, bazı fedakârlıklarda bulunmak zorundadır. Bu zorunluğun hukukî esası "Sosyal Hukuk Devleti" olmak hususunda Anayasanın kendisine yüklediği görevdir. Modern Sosyal Güvenlik Anlayışı ile prim sistemi esasen bağdaşamaz. Sosyal güvenliğin herhangi diğeri bir kamu hizmetinden farkı yoktur. Bütün kamu hizmetleri gibi sosyal güvenlik de vergi yoluyla, Devletçe karşılanmalıdır. Ancak bu sayede sosyal adalet sağlanabilir.

3. Sosyal Hukuk Devleti : 1961 Anayasasından evvel de mevcut olan prim esasına dayanan sosyal sigortalar "sosyal güvenlik", "sosyal adalet", "sosyal hukuk ve sosyal refah devleti" koşullarını benimsemiş olan Anayasamıza uygun düşmemektedir. Prime dayanan sosyal sigorta sistemi, Devletin görevden kaçmasına bir bahane sayılabilir.

Sistem tünden değiştirilmelidir : Bütün Türk vatandaşlarını kapsayacak ve insana yaraşır sosyal güvenlik sağlayacak vergi konulmalıdır. Böyle bir verginin konulmasında çok bilinçli ölçülere bağlı kalmak, gelir dağılım dengesini sosyal adalete uyduracak kuralları bulmak zorunluğu vardır. Bu suretle hem sosyal güvenlik ve hem de bunun nedenini açıklayan sosyal adalet sağlanmış olur. 1, 2 ve 3. beş yıllık plnlarında da bu görüşe uygun hedeflere yer verilmiştir.

Kurum Genel Kurulunun 1972 haziran toplantısında alışma Bakanını şunları ifade etti : "Bir toplumun uygarlık, çağdaşlık ve gelişmişlik göstergesi sosyal güvenlik altına aldığı nüfus sayıdır. İstihdam sorunlarının çözümlenebildiği, çalışma koşullarının rasyonelleştirildiği, sosyal güvenlik kapsamının yaygınlaştırılabildiği oranlarda, insan hakları ve özgürlükleri de gerçekleştirilmiş sayılmaktadır. Çünkü ulusal gelirin adaletli dağılımı olanağı böylece sağlanabilmektedir". Prim sistemi ile bu pek yerinde olan "gelirin adaletli dağılımı" işteğini gerçekleştiremeyiz. "Sosyal güvenlik, sosyal devlet espirisinin vazgeçilmez parçasıdır" denildi. Prim yolu ile bunu sağlayamayız. Parça parça sosyal güvenliğe kavuşturma usul terk edilmelidir.

Artık "Sosyal Güvenlik Vergisi"ne dayanan ve "Sosyal Güvenlik Bakanlığı" kurulması ile bir hamlede gerekeni yapmak zamanı gelmiştir. Asıl reform budur.

37 milyona varan nüfusumuz içinde işçisi, kısmen fikir işçisi ve diğer sigortalılarla, ancak iki milyon insan güvenliğe kavuşmuştur. Nüfus artış oranı o kadar kabarıktır ki bütün Türklerin sosyal güvenliğe ve sosyal adalete kavuşmaları bugün için bir hayal gibi gözükmektedir. Dayandığı ilkeler, sosyal adaleti yansıtması şartı ile "sosyal güvenlik vergisi" Anayasamıza en uygun "reform" olacaktır.

Başkanlık raporunu Genel Kurulumuzun takdirlerine sunarken daha değerlendirmeye, gerçekleştirmeye kararlı olduğumuz uyardılarınızı esirgememenizi, enderin saygılarımla arz ederim.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat

Faruk Erem

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

G İ R İ Ő

Türkiye Barolar Birliğinin sayın delegeleri, değerli meslekdaşlarımız,

Raporumuza başlarken Büyük Kurtarıcımız Atatürkün, şehitlerimizin ve ebediyete intikal eden meslekdaşlarımızın aziz hatıralarını tazimle anar, sayın delegelerimizi saygı ile selamlarız.

Yönetim Kurulumuzun 1972 yılı çalışmalarını tamamladığı Şu anda, Birliğimiz, kuruluşunun dördüncü yılına girmiş bulunuyor.

Bu dönem çalışmalarımız, V. Genel Kurulca alınan kararlar, sayın delegelerimizin eleştiri, dilek ve uyarılarının ışığı altında sürdürülmüştür.

Yönetim Kurulumuzun 1972 Yılı çalışmaları ve işlemleri hakkında 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 121/9. maddesi uyarınca düzenlenen raporumuz sayın genel kurulumuzun eleştirisine sunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

Sosyal Güvenliğimiz

Sosyal sigortalara girişimizden buyana karşılaştığımız güçlükleri bertaraf edebilmek üzere çabalar sarfedilmiştir. Sosyal Sigortalar Kurumu ile aramızda halen önemli sayılması mümkün bir anlaşmazlık yoktur. Kurumun primlerin ödenmesi ve benzeri konularda Barolarımızın çalışmalarından herhangi bir şikâyeti tesbit edilmemiştir. Barolarımızın bazı kurum şubelerinden şikâyetçi oldukları görülmüş ve bu şikâyetlerin giderilmesi için Kurum Genel Müdürlüğü nezdinde yapılan teşebbüsler olumlu sonuçlar vermiştir.

Türk-İş idarecilerinin veya onların etkisi altında olan bazı kişilerin avukatların sosyal sigortaya alınmaları hakkındaki görüşlerinde ısrar ettikleri ve bu arada icapsız beyanlarda buldukları görülmüştür. Bu hususa aşağıda temas olunmuş ve ayrıca Bağ-Kur konusu üzerinde de durulmuştur. Yönetim Kurulumuz akla ve ilkelere aykırı düşen bu iddiaların kamuoyunda yer tutmamasını sağlamak gayretlerinde devamlı olacağı tabiidir. Ayrıca sosyal sigortalar camiasında da etkili olmağa çalışmaktayız. Ankarada toplanan çalışma meclisine Başkan Vekillerimiz ile Birlik Başkanı katılmış ve Birliğimizin Sosyal Sigortalar hakkındaki genel görüşü ve sosyal sigortalara avukatların alınmalarının haksız olduğu yolundaki iddiaların mesnetsizliği etraflıca izah kılınmıştır. Bu konular hakkında Başkanlık raporunda ve yönetim kurulumuzun bu raporunda açıklamalara yer vermeği uygun bulduk :

**I. Avukatların Sosyal Sigortalara alınmasının haksızlığı
iddialarının mesnetsizliği :**

Bu bölümde şu soruları cevaplandırmak istiyoruz ;

-Bazı çevrelerce ısrarla yürütülen ve Türk Avukatlarının sosyal sigortadan haksız faydalar sağladığı yolundaki ithamın haksızlığını göstermek,

-Sosyal Sigortalar Kurumunun âciz haline düştüğü, gelecekte taahhütlerini karşılayamayacağı yolunda yaratılan endişenin varit olup olmadığı hakkında Genel Kurulumuza bilgi vermek.

Sosyal sigortalar sisteminde kazanılmış hakları kısıcı bazı tedbirlerin alınması zorunluğundan söz edilmektedir. Bunun gerekçesi olarak da ileri sürülen neden sosyal sigortalar kurumunun malî güçlükler içinde olmasıdır. ZELENKA raporunun esası da budur.

1) Haksız fayda iddiaları :

Avukatların sosyal sigortaya alınmalarının kuruma külfetler yüklediği yolundaki iddia asılsızdır. Buna rağmen bazı işçi kuruluşlarının mütemadiyen bu iddianın tekrarlanması, bu kuruluşların bir çeşit iç politikası olmaktan ileri gitmeyen ve içdenlikle bağdaşmayan bir tutum olarak görmekteyiz.

Kanunun avukatlara, diğerleri ile eşit olarak tanıdığı sosyal güvenlik sisteminin işleminde şimdiye kadar bir tek şikâyet duyulmamıştır. Sosyal sigortanın bu güne ait rakamlara nazaran tahsil edilmemiş işveren primi toplamı 900 milyon Türk lirasıdır. Halbuki avukatlardan kolaylıkla prim tahsil edilmektedir. Pirimini ödemeyen avukatın avukatlık Kanununun 72/f maddeleri uyarınca kaydı Barodan silinir. Böylesine bir müeyyide altında bir güvenlik sağlayabilmiş kimseleri sosyal sigorta sistemi dışına çıkarabilmenin günümüz anlayışına ne kadar ters düştüğü açıkça bellidir. Eğer aşağıda değineceğimiz, sosyal sigortanın âciz haline düştüğü iddiası doğru ise, avukatları sigortadan çıkartmak değil, muhafaza etmek lâzımdır. Zira emeklilik işlemlerinin avukatlar hakkında genel olarak başlayabileceği tarihte bir kaç emekli avukata ödenecek meblâğa mukabil, o

tarihe kadar ödenmiş olan prim tutarı 125 milyonu bulacaktır. Düşünmek lâzımdır ki, halen avukatlık gençler mesleği haline gelmektedir. Gün geçtikçe genç dilim oranı artıyor. Bu suretle daha pek genç iken prim ödemeye başlayanların ve çok uzun süre ödemeye devam edeceklerin adedi artmaktadır.

a) Borçlanma usulü bakımından hiç bir ayrıcalık yoktur.

Sadece bu usul avukatlara da teşmil edilmiştir. Eğer bu bir sakınca ise tüm sigortalılar için kaldırılabilir. Fakat böyle bir tutum sosyal güvenliği kurmak iddiasında olan bir devlet için çelişmedir. Geçmiş de kapsamak istediği insanca bir düşüncedir. 1186 sayılı Kanunun geçici 3. maddesi uyarınca geçmiş hizmetlerin borçlanılmasında "korkunç suistimal" olduğu ileri sürülmüştür. O halde hangi gurubun kuruma karşı daha dürüst olduğunu anlamak güç değildir. Kayıt disiplini güç, küçük işyerlerine ilişkin suistimallerin hiç bir şekli avukatların borçlanmasında mümkün değildir. Diğer taraftan sigortalı olarak hizmete başlamak için asgari yaş kaydı olmadığından 3-5 yaşlarına kadar inen borçlanma belgeleri ile kurumun karşılaştığı haller az değildir. Avukatlık için tahsil, staj ve benzeri kayıtlar düşünülürse borçlanma suistimallerinin avukatlarla hiçbir ilgisi olmadığı teslim edilmek gerekir.

Avukatların ayrıcalık içinde oldukları yolundaki iddia tamamen yanlış ve özel maksatlara dayanmaktadır. Sosyal Sigortalar Kanununun yürürlükteki geçici 8. maddesi avukatlık kanununun geçici birinci maddesine aynen alınmıştır. Bu kadar açık bir eşitliğe rağmen yersiz iddialardan beklenen nedir? Kaldı ki, yeni Noterlik Kanunu ile 279 Noterlerde sosyal sigorta kapsamına alınmışlardır. Avukatlık Kanununun geçici birinci maddesi, Noterlik Kanununun geçici 14. maddesi ile tekrarlanmıştır. Aslında ihtiyarlık sigortasının ilk kuruluşu olan 2.6.1949 tarih ve 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun geçici 1. maddesinde ilk defa olarak sigortaya alınan ve 35 yaşını geçmiş bulunanların yaş haddine geldiklerinde bir yıl sigorta primi ödemişlerse emeklilik hakkını kazanacakları hükmü kabul edilmiştir.

Son beş senenin üç senelik ortalaması usulü ile en yüksek emek-

lilik aylığı almak usulünü kötüye kullanmak bakımından gerek diğer topluluk sigortalarından faydalanan, gerek işçiler için mevcut ve rastlanan uygulamalar avukatlar için varit olamaz. Her yıl prim tabanını ancak %10 arttırmağı kabul etmiş bir kuruluş kendi kendini bağlayacak kadar dürüstlük içindedir. Diğer topluluk sigortası mensuplarının faydalandığı imkânları reddetmiş ve bu suretle emsalinin altına düşmüş insanları kötölemekte ne fayda vardır? Kaldığı, primin ancak bir kısmını ödeyenlere mukabil bütün primini kendisi ödeyen hattâ kazanmasa bile ödemek zorunda olan avukatları kötölemekte insafsızlık pek büyüktür. 1.300.000-1.500.000 sigortalıya mukabil yedi bin civarında olan sigortalı avukat ile 279 noterin güvenliğini onların elinden almak iddiasının bu kuruluşların kendi sosyal amaç ve iddiaları ile ters tüştüğünü düşünmeleri de gerekir. Bir iddiaya göre emeklilik yaşınının 60 yerine 55 olmasının karumu azce düşürdüğünden söz edilmektedir. 1.500.000 rakamı gözönünde tutulursa acaba kurumun buduruma düşmesine asıl sebep olanlar kimlerdir? Kaldığı, beyin kanaması, kalp avukatlar için tipik ölüm sebepleridir. Altmış yaşında olan meslekdaşlarımızın adedi diğer meslek mensuplarına kıyasla korkulacak derecede düşüktür.

b) Bazı kuruluşların kuruma karşı başlayan bir hareketin öncüsü olarak avukatları göstermek çabaları maksatlıdır. Avukatların sosyal sigortaya alınmalarından evvel de bütün primi kendisi ödeyen, kendi hesabına çalışan, halen miktarları 70 binin üstünde sigortalı mevcut idi. O halde bu 70 bin kişi ile beraber 7 bin avukat, bir miktar noter yani yaklaşık olarak 80 bin kişiyi sigortadan çıkarmak hangi devlet anlayışı içinde haklı görülebilir. Mecliste 29. Haziran, 1972'de Çalışma Bakanının yaptığı bir açıklamaya göre 364.240 iş yeri ve 1.404.816 sigortalı işçi mevcuttur. İş yerleri kontrolü ve daha pek çok hizmetlere tahsis edilen kurum giderlerinden hiçbirini avukatlara yönelmiş değildir. Avukatlar sadece prim öderler.

Kurumun iflasın eşiğinde olduğunu bildiren ve emeklilik yaşını yükseltmek ve primleri arttırmak önerisini ileri süren hükümete karşı sosyal sigortalar genel kurulunda işçi ve işveren temsilcileri bunun aksini savundular. Elde kesin bir aktüerya hesabı olmaliğundan bir sonuca varmak çok müşküldür. İşçi temsilcileri bir dereceye kadar

prim arttırmasına taraftar olabileceklerini, fakat emeklilik yaşını

nın değiştirilmesine kesin olarak karşı çıkacaklarını bildirdiler.

2) neriler :

Bazı tedbirlerin alınması ile durumun endişe verici olmaktan kurtarılacağı dūřunılmektedir. Tavsiye edilen tedbirler şunlardır :

-Sosyal sigortaların varlığı verimsiz hale gelmiştir. Faizin , en azından %16 ya yükseldiği bir ortamda %5 faiz ile yetinmek zorunda bırakılan kurumun zararı pek büyüktür. Ya devlet tahvillerinin faizlerinin yükseltilmesi veya kurumun varlığını nemalandırmada serbest bırakılması lâzımdır.

-İlâç fabrikası kurmak yetkisinin tanınmış olmasına rağmen bu amacın tahakkukunu engelleyen tertiplerden vazgeçilmelidir. Zira ilâç konusu kurumu en çok sarsan haksız harcamaların başında gelmektedir. Kurum yetkililerince ifade olunduğuna göre ülkemizde ilâç üretiminin %80 ine yakın kısmını sigortalılar tüketmektedir. 37 milyona yaklaşan nüfusumuz karşısında bu rakamdan ne gibi gözlemlere varılmasını tahmin güç değildir. İlâç fiyatlarını tesbit etmek yetkisi elinde olmasına rağmen Sağlık Bakanlığının bařa çıkmadığı kimselere karşı fabrika kurmaktan gayrı bir çarenin bulunamaması çok dūřündürcdr.

-Hastahane inşası ve sağlık tesisleri kurmak zaruri ise de koruyucu hekimlik ve işçi sağlığı tedbirleri ile daha az masrafla sonuç elde edilebilir.

-Tahsil edilemeyen prim ve özellikle işveren primlerinin 900 s milyona varması dūřündürcdr. Bu rakamın mübalâğa edildiği, esasında müfettişlerin ölçümleme yolu ile tesbit ettiği rakamlarla bu miktarın yükseltilmiş olduğu iddiası da vardır. Fakat gerçeğin bu rakamın pek de altında olmadığını gösteren vakıalar vardır. O halde işveren borçlarının tahsilini kolaylaştıracak kanuni ve tatbiki tedbirler alınmalıdır. Bu miktar işveren borunun daima mevcut olacağını tabii kabul etmek lâzımdır. Fakat bunun ılımlı bir rakamda kalması gerekirdi.

-Kurumun varlığının büyük bir kısmı kendi hizmetlerine tahsis edilmiş taşınmaz mallardır. Bu konuda yeniden bir ayarlama yapılabilir,

tasarruf sağlanabilir.

-Kurumun müdürler kurulunun yeniden düzenlenmesi zorunludur.

Çalışma Bakanı müdürler kurulunun yeniden düzenlenmesi ihtiyacından bahsederken, işçi kesiminin kendi hesabına çalışanlar diye yanlış olarak isimlendirdiği, 80 bin civarındaki diğer sigortalıların da kurulda temsil hakkı tanınmalıdır.

-Müdürler kurulunun yalnızca prensip kararı verecek, bir organ olarak yeniden düzenlenmesi ve ayrıca Başbakanlık yüksek denetleme kurulunun denetleme yetkisinin yeniden sağlanması bazı sonuçlar verebilir.

-Sosyal sigortalar kurumunun görevi dışında kalan bazı kuruluşların (örneğin iş ve işçi bulma kurumuna sosyal sigortadan 1971 yılında ödenen meblâğ 15 milyon civarında idi) giderlerinin devlet tarafından karşılanması yoluna gidilerek kurumun malî gücünün arttırılmasına büyük katkılar sağlanabilir.

-İş kazalarındaki artışın, işçi sayısının artışı ile orantılı olmadığı, normalin üstüne çıktığı görülmektedir. İş güvenliği tedbirlerini dikkatle geliştirmek lâzımdır. 1970 yılında iş kazaları ve meslek hastalıklarına ödenen meblâğı 7.998.526 liradır. Bu rakamın tedbir alınmazsa süratle artmasından endişe edilebilir.

-Kurumun Belediyelerden alacağı pek büyük rakamlara ulaşmıştır. Bunların tediyesi yolları aranmalıdır.

-1.9.1970 tarihinden evvel, mübayaa edilen ve 1971 sonu itibariyle bakiyesi 5,5 milyar civarında olan amortisman kredi sandığı, devlet yatırım bankası tahvillerinin faizleri inanılmayacak derecede düşüktür. Yalnız bu faizlerin arttırılması kurumun durumunu kurtarabilir.

3) Yersiz iddialar :

Türk-İş'in telkini ile avukatlara karşı yönelen tenkitlerden biri de Özgüneş raporunda yer almaktadır. Bu raporda :

-Sigortalı avukatların 12 bin kişi olduğu,

-1971 yılında 40 yaşında olan bir avukatın 40 lira günlük kazanç göstermesi, bunu her yıl %10 arttırması halinde 15 senede 55 yaşına varacağı, emeklilik hakkını kazanacağı,

-Bu avukatın, 15 sene zarfında kuruma 46.917,79 lira toplam prim ödemiş olacağı, kendisine 2.514.77 lira aylık bağlanacağı, bu avukatın 10 sene daha yaşadığı farz olunursa, kendisine 301.772,40 lira ödeneceğinden pirim toplamı ile 10 yılda kendisine ödenen aylık toplam arasındaki farkın 254.854,61 lira olacağı,

-12 bin avukatın 3 bininin bu suretle emeklilik hakkını kazanacağı farz olunur ise üç bin avukata kurumun 764.563.830 lira ödemiş olacağı,

iddia olunmakta, böylece büyük bir rakam ortaya konulmak suretiyle avukatlar ağır bir isnat altında tutulmaktadır. Bu, hesap hayalidir gerçekle ilgisi yoktur maksatlıdır polemik yaratma amacını gütmektedir.

Bu raporu eleştirmeden önce, sigorta kurallarına göre bu yolda bir hesabın görülmesine imkân bulunmadığını belirtmek isteriz.

Rapor herşeyden önce, **yanlış ve tahmini ve hayalî hesaplara dayandırılmıştır.** Sosyal sigortalar müdürlükler kurulu üyesi bulunan rapor sahibinin bütün imkânlarla sahip olmasına rağmen ilgili servislerden bilgi almadan hayali rakamlarla, tanzim ettiği rapor evvelâ bu açıdan ciddiyetten uzaktır.

-Sigortalı avukatın 12. bin kişi olduğu yanlıştır. Bütün faal avukatların adedi 10.200 dür. Nitekim Türk-İş genel sekreteri Sosyal Sigortalar Kurumu 1972 genel kurulunda sigortalı avukatların 6 bin kişi olduğunu ifade etmiştir. Barolardan aldığımız bilgiye nazaran sigortalı avukatın adedi Resmi kayıtlara göre 1971 yılında 7141 kişiden ibarettir.

-1971 yılı esas tutularak 1985 de 15 yılını dolduracak avukatın 12 bin avukata nazaran 3 bin olabilmesi için halen avukatların çoğunluğunun yaşlıca olması icap eder. Halbuki avukatların %84'ü halen kırk yaşın altındadır. O halde onbeş sene sonra yaşlılık aylığına kavuşmuş olanların adedi de mübalâğa edilmektedir.

-15 seneye kadar, genç avukatların iltihakı ile sigortalı gençlerin ulaşacağı rakam, dolayısıyla prim artışı büyük bir yekûne varacaktır.

-15 sene sonra emekli aylığı alabileceklerin cüzi adedine mukabil, geriye kalan avukatların ödeyeceği primlerin toplamına faizden gayrı, genç avukatların ödemeye başlayacakları prim tutarını nazara almak lâzımdır. Rapor ne verdi ne aldı anlayışı içindedir. Mesele bir sigorta sistemi içinde bütün sigortalıların verdikleri primlerle emekli aylıkları tutarlarının mukayese edilmesidir. Zira bahis konusu olan nesiller arası te-selsülde tesanüt anlamına gelen sosyal sigortalar sistemidir. Oysa, veril-enle alınan mukayesesinde dahi avukatların katlandıkları külfet rapor sahibinin camiasına nispetle daha fazladır. Çünkü; Avukatlar Tip Sözleş-me uyarınca beyan ettikleri günlük kazançları ancak yılda bir defa ve %10 oranında arttırabilirler. Bu sınırlama işçilere uygulanmadığından bir işçinin uzun seneler en düşük ücretten prim ödediği halde son üç yılda birdenbire en yüksek ücrete çıkarılması mümkündür ve bu uygulamaya rastlanmaktadır. O halde, rapor sahibinin verdiği kadar al, sistemine göre dahi avukatların daha çok verdikleri açıkça bellidir. Tip sözleşmenin ha-zırlanması için Bakanlık, kurum ve Birlik arasında cereyan eden ortak çalışma sırasında kurum yetkilileri %10 oranının bir aktüer hesabına da-yandığını, bu sebeple böyle bir kaydın konulmasında ısrarlı olduklarını beyan ettiler. O halde kurumun hesabta hata ettiği anlamına gelen rapor gerçeğe uygun sayılmaz.

-Raporda 40 yaşında, 40 lira günlük kazancı olan bir avukata 15 yıl sonra kurumun ne ödeyeceği hesaplamak yoluna gidilmiştir. Şu soru mukadderdir. 40 yaşında bir işçiye, ücreti her sene sadece %10 artmış olsa, 15 sene sonunda ödenecek emekli aylığının, aynı durumdaki avukata ödenecek aylıktan farkı varmıdır? Arada hiç fark yoktur. O halde, eğer Özgüneş haklı ise 1.500.000 işçinin, 7.000 avukatın, 70.000 topluluk sigor-talısının ve 279 noterin hepsine şamil bir ayarlama yapılmak icap edecektir. Bu ise temsil edildiği iddia olunan işçi çıkarlarına aykırıdır. Yalnız avukatlara özgü imişçesine bazı rakamlara mübalâğa görüntüsü de verilerek ortaya atılan iddianın maksatlı olduğunu ileri sürmek haksızlık değildir.

1.10.1971 tarihinde yürürlüğe giren ve Tip Sözleşmenin 4. maddesi uyarınca rızalarına bakılmaksızın avukatlara otomatikman uygulanmış bu-

lunan 1474 sayılı kanuna göre bu miktarın 1972 yılında %45 oranında artmış olacağı bellidir. O halde 1972 yılında avukatların ödedikleri prim 19 milyon lirayı bulacaktır. Avukatlar 1973 yılında 21.800.000,- 1974 de TL.24.000.000,- ve 1975 de TL. 26.400.000 olmak üzere 5 yıllık dönemde 115.000.000,- TL.nin üstünde nakten prim ödemiş olacaktlardır. Bu tarihten sonra emeklilik işlemleri yapılabileceğine göre, 5 yıllık devre sonunda 200 ençok 250 avukat emeklilik hakkı kazanacaktır.

En yüksek rakamlara göre beş yıllık süre sonunda; 250 avukata ayda 3500,- liradan yılda 10.500.000 lira emekli maaşı ödenecektir.

Bu tarihe kadar ödenmiş nakdi prim yukarıda belirtildiği üzere enaz 115 milyon lira olup, beş yıl içinde bu paranın getireceği faiz ortalama 10 milyon kabul edildiğinde 5 yıl sonunda ana paranın 125 milyonu aşacağı görülmektedir. Emekli maaşı ödenmeğe bağlanacağı yıl elde hazır olan bu 125 milyon liranın işletilmesinden enaz %15 hesabıyla 18.750.000 lira gelir sağlanacaktır. Ödenmesi gereken emekli aylığı 10.5 milyon olmasına karşılık elde mevcut ana paranın faizi 18.750.000 lira olup, faizden dahi 8.250.000 lira artarak ana paraya eklenecektir.

Bu hesaba göre avukatlara ödenecek emekli aylığı, ödediklerinin faizlerinden de aşağıdadır. Bundan sonraki yıllarda ödenecek prim faizleri, yeni emekli olacaklara bağlanacak aylıkları da rahatlıkla karşılayacak ve ana paraya hiç dokunulmadan, artmakta devam edecektir.

Bu hesap, avukatların çok verdikleri halde az alacaklarını açıkça ortaya koymaktadır.

4) Türk-İş ile ilişkilerimiz :

Bu ilişkilerde Türk-İş'den içdenlik göremedik. Bunun nedeni Türk-İş'in ne istediğini, kendisini tekzip etmeden, kestirememiş olmasıdır. Bu itibarla Türk-İş Barolar Birliği ilişkileri üzerinde de durmakta fayda vardır :

-Türk-İş yöneticelerinden Halil Tunç 21-26 Haziran 1971 sosyal sigortalar genel kurulunda şu kanaati izhar etmiştir : "...Sayın Bakanın evvelki günkü demecinde belirttiği gibi, serbest meslek erbabını sosyal

güvenlik sistemi içine alan tasarıdan söz ediliyor. Bu bildiğimiz gibi daha önceden esnaf ve sanatkârlar konfederasyonunun hazırlayıp Meclise sunduğu tasarıdır. Bir taraftan plân birleştirici bir sosyal güvenlik sistemi prensibini koyarken, diğer taraftan güvenlik sistemini bölücü bir uygulamaya devam edilemez. İlerde bunun altından kalkamayız. Daha doğrusu milyonlara varan kişilerin sosyal güvenliği tehlikeye girmiş olur." O halde bu sözlere nazaran Türk-İş genel sekreteri Bağ-Kur'a karşı olup serbest meslek sahiplerinin sosyal sigortalar kapsamına alınması fikrindeydi.

-TBB. Başkanı yanında genel sekreter Av.Erdoğan Bigatla 1474 sayılı kanunla yapılan %35 zammın avukatlara uygulanması için temasa geçtiği zaman Türk avukatlarının Bağ-Kur'a geçip geçmemeleri üzerinde görüşme yapılmıştır. Türk-İş genel sekreteri aynen şunu söyledi: "Şakin Bağ-Kura geçmeyiniz. Çünkü yaşayamayacaktır".

-Sayın Genel Sekreter Halil Tunç'un çok kısa bir süre sonra, sosyal sigortalar 1972 genel kurulundaki avukatların Bağ-Kura geçmeleri zaruretinden bahseden sözlerini hayretle karşıladık.

-Son avukatlık kanunu tadilleri hakkında TBB.nin teşebbüslerinden Türk-İş haberdar değildi. Barolar Birliği Başkanı, Türk-İş genel sekreterini ziyaret etti. Kendisine "yaptığımız teşebbüsler hakkında bilgi sahibi olmadığınız anlaşılıyor.İlerde haksız ithamlarda bulunabilirsiniz. Size bilgi vermek istiyorum. 506 sayılı kanunun geçici 8. maddesine, kelimesi kalimesine sadık, avukatlık kanununun geçici birinci maddesinin kanunlaşmasına çalışıyoruz" demiş ve şunu ilâve etmişti: "Lütfen bir sekreter çağırınız. 506 sayılı kanunun geçici 8. maddesi ile 1238 sayılı kanunla değiştirilmesi istenen 1136 sayılı kanunun geçici 1 inci maddesini karşılıklı okuyalım. Farklılık olmadığını anlayacaksınız." Genel sekreter bu durumda Türk avukatları ile aynı statüde bulunmaktan şeref duyacaklarını beyan ettiler ve ilâveten "eğer mecliste tasarının çıkması sırasında güçlüğe uğrarsanız, bana haber verin, bazım çocuklara söylerim, yardımcı olurlar" demişti. Bu konuşma sırasında Birliğimizin o tarihte Genel Sekreteri (sonradan Çalışma Bakanı) Sayın Atilla Sav hazır bulunuyordu.

-O halde Türk-İş ile TBB tam bir anlaşma halinde idiler. Nitekim Türk-İş'in muvafakatının kuruma duyurulmasından sonradır ki, Tip sözleşme imzalanabildi. Bu görüşmelerden sonra Türk-İş'le hiçbir ciddi çatışmamız olmayacağını sanıyorduk. 1970 yılında Erzurumda yapılan Türk-İş genel kongresinde Türk-İş genel sekreterinin "Avukatlar sessiz sedasız, kimse duymadan, işçiler aleyhine haklar elde etmişlerdir" dediğini hayretle izledik. Bunun üzerine yukarda kendileri ile vaki temaslarımızı etrafı ile hatırlatan ve metnini gerekirse yayınlayacağımız mektubu yazdık. Bu mektuba cevap alamadık.

Türk avukatları Türk toplumunun herhangi bir diliminden menfaat sağlayacak anlayış içinde değildirler. Bazı kuruluşlar memleketimizde uyanan "Türk avukatlığı bilinci"nin farkına varmadıkları, haksız duyguları sömürmekte fayda sağlayacakları kanaati içindedirler.

-1971 sosyal sigortalar kurumu genel kurulunda Türk-İş genel sekreteri şunu beyan etmiştir : "Bir ülkenin bütçesinde sosyal güvenliğe ayrılan fon, ne kadar yüksekse o ülkenin insanları o kadar mutludur. O memlekette, insan mutluluğu hedef alınmıştır". TBB. İnsanlık doktrinini yaymak gayreti içinde iken neden çatışma düzeyine sürüklendiğimizi izah edemiyoruz. Genellikle anakurallarda birleşen iki kuruluşun bir çeşit rekabet duygusuna kapılmaları isabetli bir tutum değildir. Dıştan, özellikle dış ülkelerden hiç bir yardımı kabul etmemiş olan TBB. -gerekirse reddettiği yabancı yardım tekliflerini Türk kamuoyuna açıklayacak durumdadır. Türk avukatlarının her ay verdikleri aidatla yetinen, kanundaki açık hükme rağmen hiç bir ücret almayan kimselerin yönettiği TBB.nin bazı şeyler sormak istemesi de mümkündür.

-Gerek Türk-İş, genel sekreteri Tunç'un, gerekse Özgüneşin avukatlık camiasını rencide eden iddia ve özellikle ifade tarzlarındaki itidal dışı tutumun takdiri ayrı bir konudur. Türk-İş'in ve diğerlerinin Türk avukatlarının kuruma yük oldukları yolundaki iddiaları tamamıyla izahsızdır:

-Mecburi sigorta, avukatlar için yalnız malüllük, yaşlılık ve ölüm sigorta koludur. Yaşlılık sigortası bakımından genel durum içinde kurumun aciz haline avukatların sebep olduğunu iddia etmenin haksızlığını bazı rakamlarla göstermek hiç de güç değildir.

Bu sigorta kolunun kurulduğu 4.4.1950 tarihinden 31.12.1969 tarihine kadar yaşlılık sigortasından 26.345 sigortalıya yaşlılık aylığı bağlanmıştır. 1970 yılında 31.655, 1971 yılında 26.761 kişiye tahsis yapılmıştır. 1972 de 35.000 kişiye tahsis yapılacağı tahmin edilmektedir. Ortalama 15 sene sigortalılık kabul edilirse, bunun 3 senesi geçmiş sayılırsa 10-12 seneden evvel avukatlara aylık bağlanması bahis konusu olamayacaktır. O halde nasıl olupta kurumun iddia edilen aciz haline avukatların sebep olduğu ileri sürülebilir. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının aktüeri Zelenka raporunda, Sosyal Sigortalar Kurumunun avukatların katılmasıyla zarara uğradığından bahsedilmemiştir.

-Türk-İş, S.S.Kurumunun bu günkü sıkıntılı hale gelmesine avukatların sebep olduğu iddiasını ortaya atarken her şeyden evvel kronolojik bir hataya düş müştür. Halen Türk avukatları sadece prim ödemektedirler. Kurumdan hiçbir şey almamışlardır. Zira henüz beş yıl dolmamıştır. Buna mukabil kurumu bu hale sürükleyen unsurlar arasında Türk-İş'den bahsedilmemesi izahsız kalmaktadır. Türk-İş Bakanlar dahil zaman zaman kurumun idaresine hakim olmuş, birbuçuk milyon işçiyi temsil ettiği iddia ve tehdidi ile kurumun bu hale gelmesine sebebiyet veren baskı politikasına devam etmiştir. Türk-İş'in kendi bütçesi içinde eleştirmesi yapılacak olursa, kurumun durumundan farksız olduğu görülecektir. Bir süre bütçesinde pek büyük bir rakkamı ifade ettiği halde "sair dış yardımlar"ın duraklaması düşündürücü sonuçlar doğurabilir. Türk-İş'e genel merkez inşası için kurumdan kredi olarak verilen 1,5 milyon lira (halen faizli tutar 2.176.520 TL.sıdır) genel kurulda ileri sürdükleri idkelerle nasıl bağdaştırılabilir ?

-Sosyal sigortalar kurumunun kuruluşunun 27 inci yılı içindeyiz. İşçi Sigortası kavramından sosyal sigortalar kavramına geçişin halâ tamamlanamadığını görmekteyiz. Halbuki 1961 Anayasasından sonra artık bu

gelişme tamamlanmış olmalıydı. Bu gelişmeyi engellemede Türk-İş yöneticilerinin "Sosyal Devlet" anlayışını benimsemekte direnç göstermelerinin kusuru vardır. Tek sosyal güvenlik anlayışına pek de aykırı düşmemek için evvelâ 70 bin kişinin, sonra avukatların ve noterlerin sosyal sigortaya "topluluk sigortası" şeklinde adetâ kuruma prim ödeyecek bir grup şeklinde iltihakları sosyal güvenlik idealine karşı gelenleri mazur gösteremeyecektir.

5) Kurumun malî durumu :

Kurumun malî dengesinin bozulmasına sebep olarak gösterilen hususlar şunlardır.

-Yaş haddinin 5 yıl düşürülmüş olması,

-Yaş kaydının kaldırılarak 5000 gün prim ödeme halinde yaşlılık aylığı hakkının tanınması,

-Yaş haddini dolduranlara 15 yıllık sigortalı olma ve ortalama 120 gün prim ödeme şartının getirilmiş olması,

-Borçlanma usulünün ihdası,

-Son on yılda 7 yıl ortalaması yerine 5 yılda 3 yıl ortalama olarak yapılan değişiklik,

-Aylık oranının %50 den %70'e çıkarılması,

Resmi raporlarda kurumun malî dengesinin bozulmasına bunlar sebep gösterilmiştir. Gerçekten kurumu zor duruma düşüren sebepler bunlar ise bu sebepleri getirmede Türk avukatlarının bir etkisi olmuş mudur? Bunlar bütün itirazlara rağmen Türk-İş tarafından kovalanmadı mı? Bu değişiklikler, Türk-İş'in meclisteki baskı guruplarının etkisi ile 1186 sayılı kanunla getirilmedi mi?

Bununla beraber yukarıdaki değişikliklerin kazanılmış haklara dokunacak şekilde giderilmesi düşünülemez.

-Zelenka raporunda kanunun değiştirilmesi lüzumuna dokunulmuş, eğer bu yapılmazsa prim oranının çok arttırılması gereğine işaret olunmuş, ayrıca şu hususlar ileri sürülmüştür:

-506 sayılı Kanunun geçici 8. maddesinde öngörülen (1186 sayılı Kanunun 20. maddesiyle muaddel) eski hizmet belgelerinin tevdi için ol-

dukça yakın bir limit tarihin tesbit edilmesine (tercihan 31 Mart veya 30 Haziran 1972) mutlak surette lüzum vardır. Keza 1186 sayılı Kanunun geçici 3. maddesinde öngörülen borçlanma talepleri için de bir limit tesbit olunmalıdır.

-506 sayılı Kanunun 108 maddesinde Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için tarif olunan "Sigortalılık Süresi" yerine en az 120 günlük "Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş olan bir takvim yılı, bir sigortalılık yılı olarak kabul edilir" şeklinde bir "Sigorta yılı" tarifinin kabul edilmesi,

-506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değiştirilen 60. maddesinin A bölümünün (a) bendindeki hiç bir asgari yaş şartı aranmaksızın yaşlılık aylığı hakkını tanıyan hükmün kaldırılması,

-Aylığa hak kazanmak için 1964 tarih ve 506 sayılı Kanunda tesbit edilmiş olan erkekler için 60, kadınlar için 55 yaş hadlerine yeniden dönülmesi,

-Aylığa hak kazanmak için 60. maddenin C bölümünde öngörülen hafifletilmiş şartlar muhafaza edilebilir. (Erkekler için yaş haddi 60'a yükseltildiği takdirde maddedeki 50 yaş 55'e çıkarılmak suretiyle), ancak, madenciler hakkında bu hükümlerin uygulanabilmesi için, sigortalının maden işletmelerindeki hizmetinin en az 15 sigorta yılı olması şartına bağlanmalıdır.

-Malûllük aylığı en az 3 yılı malûllük halinin vukubulduğu takvim yılına takaddüm eden beş yıl içinde olmak şartıyla, en az 5 sigorta yılını doldurmuş olan sigortalılara bağlanmalıdır.

-Yaşlılık aylığı için tesbit edilen yaş haddine (erkeklerde 60, kadınlarda 55) ulaşmış olan sigortalıların malûllük aylığı talep edemeyecekleri ve bu yaştan sonra ancak yaşlılık aylığı bağlanabileceği kanunda öngörülmelidir.

-Aktif sigortalının ölümünde hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için sigortalının ölüm tarihinde Malûllük sigortasında öngörülen şartların yerine getirilmiş olması veya, sigortalı 60 (kadınlarda 55) yaşından sonra ölmüş ise, en az 15 sigorta yılını tamamlamış olması şartı aranmalıdır.

-61.maddenin son fıkrasında öngörülen 55 (kadınlarda 50) yaşından sonraki her yaş için aylık nisbetinin %1 yükseltilmesi, 25 sigorta yılından fazla olan her sigorta yılı için kabul edilmelidir.

-61. maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen her yıl için %0,5 oranındaki indirim, 25 sigorta yılından noksan olan her yıl için %1'e (tercihan %2'ye) yükseltilmelidir.

-Malûllük veya Yaşlılık aylığının en az tutarının, aylığın hesabına esas olan ortalama yıllık kazançtan daha fazla olamayacağını belirten bir hüküm getirilmelidir .

-Hükümetin bir taraftan kazanılmış haklara dokunulmayacağını savunması, diğer taraftan bu teklifleri benimsemiş görünmesi karşısında ilerde nasıl bir yol seçileceğini bu günden tahmin kolay değildir.

-Sosyal sigortalar kurumunun 1972 genel kurul toplantısında işçi temsilcileri prim artışına taraftar olduklarını ifade ettiler. Toplam primin yarısının altında ödeme yapanlar için prim artışı ılımlı gözükabilir. Fakat primin tamamını kendisi ödeyenler bakımından külfet fazlaca artmış olacaktır. Gerek işçi, gerek işveren temsilcileri kurumun ancak üçlü finansman ile (İşveren-işçi-bütçeden yardım) kalkınacağını, aynı toplantıda ısrarla belirtmişlerdir. Devlet yardımını isteyince artık prim sisteminde ısrar etmekte çelişme başlamış demektir. Bununla beraber üçlü sistemin tatbikatı aşağıda arzolanacağı üzere diğer memleketlerde pek yaygındır.

-Bazı kuruluşların masraflarının sosyal sigortaya yükletilmiş olması yerilmektedir. Örneğin işçi sağlığını koruma, çalışma bakanlığının görevidir. (4841 sayılı K.10) İşçi sağlığı örgütlerinin masrafları 174 sayılı kanunla kuruma devredilmiştir. 1963-1972 yıllarında sigorta, bu kuruluşa toplam olarak 52.678,642 lira ödemiştir. Bir kısım Bakanlık hizmetlilerinin maaşlarına katkı 1.800.000 lira, yurt dışında çalışan işçilerin bir kısım sorunlarının yurt içinde çözüme bağlanması hususunda da büyük meblâğlar ödenmiştir. O halde akla gelen öneri bunların Devlet bütçesinden karşılanmasıdır.

Sosyal sigorta gelirlerinin önemli bir kısmının yatırımlarda

kullanılmasını gerektiren kanun ve bunun uygulanması yeniden gösten geçirilmelidir. İhtiyaç halinde derhal paraya çevrilebilmede fiili imkân verimlilik, yeni işletmeler yaratılmasına yönelme gibi hususlar açılardan bir ayarlamaya ihtiyaç vardır. Bu arada avukatlara, tesis ve meslek kredisi sisteminin de bir yatırım sayılmasında zaruret ve ihtiyaç vardır. Kurumun 1967 yılı genel kurul toplantısında başlayan yatırım usulüne yönelmiş yermelerin genel kurullarda artarak devam ettiği görülmektedir. Bu konunun kesin olarak ele alınması zamanı gelmiştir. Genellikle tahvillerin itfası on sene olunca ve düşük faizlere bağlı kaldığı nazara alınınca itfa tarihinde para değerinin devam eden düşmesi karşısında kurumun karşılaşacağı durum ne olacaktır ?

-Meslekdaşlarımızın Kurumun malî güçlükleri hakkında bir inanç sahibi olmaları bakımından 1972 yılında Kurum genel kuruluna sunulan "hesap tetkik komisyonu" raporunu aynen aşağıda arz ediyoruz. Bu raporda kurum fonlarının bir çeşit ek bütçe gibi dondurulmuş olmasına işaret edilmesi haksız değildir:

"1- Öz Varlıklar : Yıllar itibariyle;

1968 yılında	7.442.102.563,99
1969 "	9.371.949.591,27
1970 "	11.028.176.992,33
1971 "	12.523.965.970,06 TL.sına e-

rişmiş bulunmaktadır."

Öz varlıkların %13,63 ünü bağlı kıymetler, %86,37 sini mütedavil kıymetleri teşkil etmektedir. Mütedavil kıymetlerin %53,30'u tahviller halinde bulunmaktadır. Öz varlıkların gerektiğinde Kurumun kuruluş gayesine tahsis edilebilmeleri bunların mütedavil kıymetler halinde bulunması ile orantılıdır.

Bu oranın yüksekliğinin istikbeldeki zararları şimdiden hesabedilmelidir.

"2- Gelirler : Kurumun 1971 yılı itibariyle toplam geliri

4.279.425.800,47 TL.dır. Bu miktarın :

- % 75,22 si 1971 yılı prim gelirlerinden;
- % 8,22 si geçmiş yıl primlerinden,
- % 0,49 u isteğe bağlı sigortalıların primlerinden,
- % 3,09 u faizlerden,
- % 9,81 i tahvil komisyon ve faizlerinden
- % 1,57 si kira gelirlerinden,
- % 1,60 ı diğer gelirlerden teşekkül etmektedir.

Gelirlerin ana kaynağı primlerden meydana gelmektedir. Mütedavil kıymetlerin tüm gelirler içinde sağladığı gelir oranı % 13,10 u bulmaktadır.

Bağlı kıymetler içerisinde bulunan gayrimenkullerin sağladığı gelirler ise, tüm gelirlerin ancak %1,57 sidir. O halde mütedavil kıymetler olsun, gayrimenkuller olsun, bilanço içindeki gösterdikleri milyarlık ifadelere rağmen Kuruma sağladıkları faydalar açısından aynı oranda bulunmamaktadır. Özellikle gayrimenkul gelir oranları oldukça düşüktür. U kadar ki kira gelirleri kendi giderlerini karşılamayan gayrimenkuller olduğu görülmektedir.

Gelirlerimizin mevcut şartlar içerisinde yükseltici tedbirleri alarak arttırmak mecburiyetinde olduğumuz açıkça meydana çıkmaktadır. Bu konuda Komisyonumuzca öngörülen tedbirler şu şekilde sıralanmıştır:

-İşçi ve işverenin ödediği primlerden oluşan ve miktarı raporda belirtilen prim alacaklarının zamanında Kurum kasasına intikali bir zorunluktur. Bunu teminen Anayasamızın teminatı altında kalan sosyal güvenlik hakkının sarsılmaması için, prim alacaklarının genel hükümler çerçevesinde değil Devlet alacağı gibi tahsilinin temini hususunda gerekli mevzuat değişikliğinin biran önce yapılması lüzumlu görülmektedir.

Kurumun gayrimenkullerden sağladığı gelir yüzdesi gayrimenkullere bağlanan miktarların yanında çok cüz'ü kalmaktadır. Bilhassa Devlet Plânlama Teşkilâtının plân içinde öngördüğü yatırımlar gerekçesiyle arsalarımız üzerine yeni binalar yaptırıp, bu arsaları değerlendirmemize müsaade etmemesi, milyonlarca liralık arsalarımızın verimsiz halde yatmasına

sebebe olmaktadır. (Örneğin Kızılay meydanındaki eski ismi ile cami arsası) bütün bunların yanısıra bu tip alışların, alış masrafları ve vergileri Kuruma ayrıca bir külfet yüklemektedir.

-Mevcut tahvillerin faiz hadleri %9 dan aşağı bulunanlarının %9'a sür'atli bir şekilde çıkartılmasının sağlanması şarttır. Sadece 1971 yılında Kurumun %9 un altında bulunan faiz gelirlerinden kaybı 160.000.000.-TL. civarındadır.

Bu miktar Kurumun 1971 personel aylık ve tazminat ödemelerinin takriben %90 ını karşılayacak durumdadır. Düşük faizli tahvillerin itfa süresi içinde kaybolan faiz gelirlerinin 3 milyar lirayı bulduğu hesaplanmaktadır. Kurum tahvillerinin faiz hadlerine göre dağılımı 14.6.1972 tarihi itibariyle şöyledir ;

Devlet Yatırım Bankası	%6	%6,5 faizli	4.804.000.000.-
Devlet Yatırım Bankası	%9	"	1.375.000.000.-
Amortisman ve Kredi Sandığı	%3	"	1.169.400,-
Amortisman ve Kredi Sandığı	%5	"	9.239.700,-
Amortisman ve Kredi Sandığı	%6	"	391.200.000.-
154 ve 250 sayılı Tahkim Kanunları gereğince çıkarılan			
hazine tahvilleri	%6	"	156.000.000.-
Hazine tahvilleri	%9	"	79.478.200.-
Devlet Su İşleri 1954 yılı tah-			
villeri	%5	"	500.000.-
T.Emlâk Kredi Bankası tahvil-			
leri	%9	"	160.038.600.-
			6.976.625.900.- TL.

Böylece Kurumun %9 dan aşağı faiz haddiyle mevcut tahvil kıymetleri yekûnu 5.362.109.100.- TL.lık kısmıdır. Bu miktar tahvil mevcudunun %77 sini teşkil etmektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumunun geleceğinde estirilen fırtınanın aslı burada yatmaktadır. Öyle bir Kurum düşününüz ki mevcut kıymetlerinin

%77,95 'i bağılı kıymetler haline getirilsin ve bu oran her yıl artsın. Sonradan meydana çıkacak likidite sıkıntılarını yine işçi ve işverene yükletilerek olmayacak çareler, uzman raporları adı altında ortaya atılsın.

-Yukarıda birinci maddede sözü edilen mevzuat değişikliği gerçekleşinceye kadar geçen yıllara ait prim alacaklarının tahsili için Hukuk Servisleri derhal yoğun bir çalışmaya sevk edilmeli, tüm prim alacaklarının tahsili için gerekirse kısa vadeli plânlar hazırlanması çareleri aranmalıdır.

Diğer taraftan işveren prim borçlarının ne kadarının taksitinde bağlandığı hakkında raporda bir kayıt yoktur. Bu hususun bundan böyle belirtilmesi faydalı görülmektedir.

Tahsil edilemeyen primler 1971 Yılında malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası için matematik karşılıklardan aktarılan miktarların çok üzerinde seyretmektedir.

Kurulan her teşekkül kendine has konunun halli için malî olanaklarını seferber ederken ve bu bütün dünyada böyle iken S.S.K. dolaylı olarak bir yatırım bankası hüviyetine döndürülmek istenmektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumunun kanunla kendisinden beklenen ismi ne ise, cismi de o olan kurum haline gelmesi gereklidir. Kasamızdan gayemizle müşterek olmayan bir tek kuruluş ödenmemeli bu ödemeleri sağlayan kanunlar derhal değiştirilmelidir. Bu cümleden olarak:

-Sanayici kredileri yurt kalkınmasını ve istihdam olanakları yaratacak amaca matuf olarak yeniden gözden geçirilerek bu kredilerin gerçek sanayicilere intikali ve söz konusu amacın sağlanmasının denetimini lüzumlu görmekteyiz.

-İş ve İşçi Bulma Kurumuna Devletin teminatı altında olduğu halde Kurumca ödenegelmekte olan paralar ödenmemelidir. Bu miktar 1971 yılında 14.779.633,-TL.dır. 1972 bütçesi ise 20.000.000,-TL. olarak öngörülmüştür.

Devletin santim santim vergisi ödeyen işçi, Devletin yapmakla yükümlü olduğu bir iş için sosyal güvenliğinin teminatından ve geleceğinden feragat etmemelidir. Bu husustaki kanunî mevzuatın açılan düzeltilmesinde zaruret görülmektedir.

-Sivil Savunma Fonu olarak alınan 1.000.000,- lira, işçi sağlığı ve iş güvenliği teşkilâtına 1963-1972 yılları arasında ödenen 52.000.000,- TL. bu meyanda sayılabilir. Ayrıca Sosyal Güvenlik anlaşmalarının uygulanması Çalışma Bakanlığının görevi iken bu amaçla istihdam memurlara yılda ödenen 21.600.000,- tl.sı

Yukarıdaki örnekler kurumun ana gayesinin nekadar dışına kaydırılmakta olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

- 1971 yılı itibariyle giderler genel yekûnu (geçmiş yıl primptalleri dahil) 1.633.773.633,- TL.sıdır. Bu miktarın %16,66'sı 221.233.879,- TL.sı Yönetim Giderleri, %26,16'sı 427.304.33, TL.sı direkt Sosyal Sigortalar ödemeleri, yine bu miktarın %57,18'i emlak ve bakım giderleri işçi meskenleri, sağlık tesisleri ve diğer ödemeler teşkil etmektedir.

Giderlerde alınacak tedbirler, tasarrufa tam riayet, sarfların amaca ulaşması gaye edinilmelidir. Kurum yan gelirleri ile direkt Sosyal Sigorta giderleri haricinde kalan diğer giderlerini karşılamayı amaç edinmelidir.

1971 yılında ayrılan karşılıklar kutarı 2.645.652.179,- TL.sıdır. Gelirin %61,82'sini bulmaktadır. Kurum yan gelirlerin arttırılması ile karşılıklara dokunmadan karşılıkların sağlam kaynaklar halinde muhafazası, havata arttırılmak şart iken, genel anlamda ileride ödenecek yaşlılık aylıklarına mukabil ayrılmakta olan bu karşılıkların (ödenmiş primler karşılığı) durumu şöyledir: Örneğin 1969 yılında 6.762 milyar iken 1970 yılında 4.536 milyara, 1971 de ise 4.324 milyara düştüğü görülmektedir.

-1970 yılına nazaran prim faiz ve zam olmak üzere işverenlerden olan alacağımız. 269.526b595,-TL. artarak 1.209.770.610,-TL.sına erişmiştir. Bunun 121.235.830,- TL.sı prim alacağı, bakiye 87.742.780.- TL.sı zam ve faizlerdir. Bu miktarın 234.316.185,- TL.sı Ocak 1972 ayı içinde prim borcu olarak tahsil olunmuş, 302.150.254,- TL.sı icraya intikal etmiştir. Ancak gelirleri arttırıcı tedbirler içinde değindiğimiz, prim tahsilatını zorlaştıran nedenlerle 570.000.000,- TL.sı civarında bir

meblâğ, ikmali zarurî kanunî formaliteler yüzünden, muattal bir halde bulunmaktadır.

Yukarıda temas edilen işveren borçlarının ne kadarının özel ne kadarının kamu kesimine ait olduğu raporda gösterilmemektedir. Bundan böyle bu alacakların sektörler itibariyle belirtilmesinde fayda görülmektedir.

-Kanun gereğince bankalar aracılığı ile verilen sanayi kredisi 36.454.138.- TL. bakiye arz etmektedir. Ancak 1972 yılı bütçesine bu kredi ile ilgili olarak 10.000.000.- TL. daha ödenek konmuştur. Temennimiz odur ki, bu kredinin bakiye toplamı kendi ilâç sanayiimize aktarılсын ve hiçbir fonumuza el sürmeden başkalarının hem de %7 faizle kullandığı kaynağımızı kendimiz kullanalım. Sermaye piyasasının gelişmesini temin için yapılan bu tip işlemler artık bu maksatla kurulan müesseselerce yerine getirilsin.

-Halen İller Bankasında 25 yıl vade ile bulunan %6,5 faizli 91.331.700.TL.sıdır. Bunun tahsil ve tasfiyesi elbette bir kanun mevzuudur.

-1971 yılı itibariyle bu hesapların bakiyesi 102.584.510.-TL. sıdır. Bu miktarın ençok dikkatimizi çeken yönü çürük alacaklarımızın yıllar itibariyle artış göstermesidir. Bilânçoda çürük alacak yekûnu 13.062.166.TL.sına yükselmiştir. Kurumun kasasından çıkan paraların veya alacaklarının tahsilinde ağır davranışlar, zamanında alınmayan tedbirler her işletmede olduğu gibi burada da kendini göstermiştir. Çünkü esaslı takip edilmeyen alacak mutlaka çürük alacak haline dönüşür.

-Bugüne kadar Kurumun teknik bilânçosunun yapılmamasına 1186 sayılı kanunun getirdiği hükümlerin gerekçe gösterilmesini isabetli bulmuyoruz. Söz konusu bilânçonun biran önce realize edilmesinde zaruret görülmektedir.

-Kurumun prim gelirlerinin çok büyük bir kısmı Devlet tahvillerine bağlı bulunmaktadır. Uzun vadeler içinde Konjoktürdeki dalgalanmalar ve buna bağlı olarak para değerindeki düşüşler Kurumu her zaman için bugün tartışılan malî bunalıma sürükleyecek bir etken olarak mütalâa edilmektedir. Komisyonumuz, Kurum kaynaklarının uzun vadede bu şe-

kilde değer kaybına uğramaması için gerekli tedbirlerin öncelikle alınmasına zaruret görmektedir.

-Kurum öz varlıklarının mümkün olan en büyük kısmının verimli serbest değerler haline getirilmesinin ön çalışmaları yapılmalıdır.

-Giderlerde azami tasarruf prensibi ön plâna alınmalı, gerçek anlamda rasyonellik esasına dayanan bir işletme gibi çalışmalıdır.

-Kurum alacaklarını kısa zamanda tahsil ve tasfiye edecek bir programın tatbikine derhal başlanmalıdır.

-En mühim husus Sosyal Sigortalar Kurumu, kendine has görevlerini amaç haline getirmelidir. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için malî olanaklarının hiç bir şekil ve surette ziyana müsaade edilmemelidir."

6) Primde ve yaşta değişiklik önerileri :

Bir iddiaya göre prim usulü vergi usulünden iyidir. Zira bu sayede kurumun idaresine katılma hakkı ve denetim hakkı doğar. Ayrıca kurulun finansmanına doğrudan doğruya katılma, kuruma karşı sigortalının hiyleli hareketlerde bulunmasını da önler. Zira kendi malına karşı hiyleli hareketlere tevessül edilmez. Bu düşüncelerde gerçek payı yoktur. Uygulama bunun aksini ortaya koymuştur.

Vergi ve prim usulünden karma usullerde rastlanmaktadır. Karma usulde kendi primini işveren, çalışanın primini de devlet öder. Diğer bir karma usule göre işveren primini kendisi, işçi primini ise bir kısmını devlet, bir kısmını işçi ödemektedir.

Başka bir düşünceye göre bazı sigorta çeşitlerini karşılayacak primi tamamen işveren ödemelidir. Zira o sigortalarda riski meydana getiren olay işe ve işyerine illiyet bağı ile bağlıdır., meslek hastalıkları iş kazaları gibi ihtiyarlık sigortalarında ikili veya üçlü ikili veya üçlü ikili usulü eklenebilir.

Aşağıdaki mukayeseli tablo ilginçdir. Bu tabloda avukatları en yakından ilgilendiren mecburi sigorta halinde olan Yaşlılık, malûllük ve ölüm sigorta kolu olduğu için, bu kola ait primlerin ikili veya üçlü ödeme şekilleri hakkında mukayeseli bilgiler gösterilmiştir :

Memleketler	İşveren	İşçi	Devlet
F.Almanya	+	+	+
Avusturya	+	+	+
Belçika	+	+	+
Danimarka	+	+	+
Finlandiya	+	+	+
Fransa	+	+	-
Yunanistan	+	+	+
İtalya	+	+	+
Lüksemburg	+	+	+
Norveç	+	+	+
Hollanda	+	-	+
İngiltere	+	+	+
İsviçre	+	+	+
Türkiye	+	+	-

Yukarıdaki tablo prim veya vergi usulünün karşılaştırılması ve bir sonuca varılması bakımından faydalıdır.

Prim veya vergi usulüne göre beslenen sosyal güvenlik sisteminde finansman tekniği farklı olacaktır. Prim sisteminde uzun vadeli aktüerya hesapları mümkün olamamaktadır. Zira masrafların ani artışı veya prim gelirlerinde süratli bir azalma tahminleri yanlış çıkarabilir.

Bu tablonun ortaya koyduğu en önemli gerçek Türkiyede Avukatlar için İşveren ve devlet hariç primi tek başına avukatın ödemesidir.

Türkiye Barolar Birliği açısından primin arttırılmasına, yaş haddinin yükseltilmesine karşı çıkmak daha isabetli görülebilir. Bununla beraber yaş haddi açısından bazı tereddütler varit olabilecektir. Aşağıdaki mukayeseli tabloda 1970 yılında kaç memleketin kaç yaşı kabul ettiği gösterilmiştir :

2	devlet	70	yaş
1	"	68	"
2	"	67	"
1	"	67	(kadınlarda 62) yaş
15	"	65	"
1	"	65	(62) "
13	"	65	(60) "
1	"	63	(60) "
2	"	62	(57) "
15	"	60	"
19	"	60	(55) "
8	"	55	"
3	"	55	(50) "
1	"	50	"

Görülüyorki 60 yaş ve civarı ekseriyetin kabul ettiği yaştır. Bununla beraber haklı sonuçlara varmak için memleketlerin özellikleri de ihmal edilemez. Bir memlekette ortalama ölüm yaşı ve hayat standardı çok düşük ise emeklilik yaşının aşağı tutulması mümkündür. Eğer emeklilik yaşı yükseltilirse emeklilerin adedi azalacak, prim ödiyenlerin sayısı artacaktır. Bin hayali iştirakçi üzerinde yapılan bir tabloya göre durum şöyle olacaktır :

Yaş	Yaşlılık emeklisi	Malûllük emeklisi	Prim ödeyenler	Oran
50	333	15	652	53
55	255	23	722	39
60	182	35	782	28
65	121	56	823	22
70	70	80	850	18

Eğer emeklilik yaşında değişiklik yapılırsa Çalışma Bakanlığı-Kurum-Türkiye Barolar Birliği üçlüsü tarafından hazırlanan ve %10 sınırını kabul eden tip sözleşmedeki gelir beyanının yeniden ayarlanması zaruri hale gelecektir.

Yabancı devletlerin büyük bir çoğunluğunda yaşlılık aylığı alabilmek için işi bırakmak şartı aranmamaktadır. Federal Almanya, Fransa, İran, Norveç, Panama, Paraguvay, Hollanda, İsveç, İsviçre, Venezüella misal gösterilebilir. Çalışarak ücretini ve aynı zamanda emekli maaşını almak veya yalnız emekli maaşını alıp, çalışmamak kararının ilgiliye bırakılması gerekir. Yalnız emekli maaşı ile geçinmek mecburiyeti kazancı kafa yetli olanın darlığa sürüklenmesi olacaktır ki, bunun gereği yoktur. Emeklilik yaşının yukardan veya aşağıdan tutulmuş olması emekli işçinin çalışması konusuna elbetteki etkilidir.

Bununla beraber yaş ilerledikçe çalışma gücü kendiliğinden azalır. Adetleri az da olsa pek tecrübeli bir işçinin çalışmaya devamını işveren de isteyebilir. Böyle bir durumda emeklilik yaşının evvelden tesbiti ve belli yaşda "beklemece hakka" ulaşmış olandan, çalışmamak şartının aranması, ilkelere aykırı düşer.

Bazı memleketlerde değişik bir usul uygulanmaktadır. Eğer işçi ücretli bir işde çalışmaya devam ediyorsa yaşlılık aylığının ancak bir kısmını alır ve eğer kazancı evvelden tesbit edilmiş belli bir meblâğı aşılıyorsa aylığı tamamen kesilir.

Modern sosyal güvenlik ve Modern sosyal çalışmalar, emeklilerin muattal durumdan kurtarılması ve tecrübeye dayanan mesailerinden yararlanılabilmesi için, emekli aylıkları da ödenmek suretiyle çalışmalarının teşvik edilmesi gereğini ortaya koymaktadır. Milletlerarası Çalışma Meclisinin 1972 de Zurih'te yaptığı toplantıda bu konu ortaya atılmıştır.

Enflasyon ve fiyat artışlarına göre yaşlılık yardımını ve diğer yardımları ayarlamak da daimi bir sistem kabul eden memleketler arasında Belçika, Kanada, Şili, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Norveç, Hollanda ve İsveç'i gösterebiliriz.

7) Sosyal Güvenliğimizde Aksayan Yönler :

19.Mart.1969 günü kabul edilen 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile avukatların sosyal güvenliğinin sağlanması bakımından sigorta kapsamına alınması kabul edilmişse de, bazı boşluklar ve sosyal güvenlik

sistemine aykırı hükümler bulunması nedeniyle uygulamada aksaklıklar meydana gelmiştir.

a) Yaşlarına bakılmaksızın bütün avukatların, sosyal güvenliklerinin sağlanması amacıyla sigorta kapsamına alınması veya Emekli Sandığına bağlanması ilkesi kabul edildiği halde; herhangi bir nedenle en alt kademedeki emekli aylığı bağlanmış ve bundan sonra yıllarca avukatlık yapmış bir kimsenin, önce bağlanmış olan çok az emekli aylığı nedeniyle sigorta kapsamına alınmaması veya yeniden Emekli Sandığı ile, serbest meslekte geçen süreler için ilişki kurulamaması hali, bu kimselerin sosyal güvenlikten gereği gibi yararlanamaması sonucunu doğurmuştur.

Bu nedenle, önce kısa bir hizmet süresi sonunda en alt kademedeki emekli aylığı bağlanan avukatların, daha sonra avukatlıkta geçen hizmet sürelerinin de eski hizmet süreleriyle birleştirilerek bu günkü hayat şartlarına uygun seviyede bir sosyal güvenliğe kavuşturulmaları zorunludur.

Bu hakkın sağlanması yönünden Avukatlık Kanununun 188 inci maddesi hükmünün yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

b) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla değişik geçici birinci maddesinde, topluluk sigortasına girdikleri tarihte 30 yaşını geçmiş olup da 55 yaşına geldikleri tarihte, 506 sayılı kanunun 60 ncı maddesindeki şartları yerine getiremeyenlerden en az 5 yıl topluluk sigortası primi ödemiş bulunan avukatların, sigortalılık süreleri 15 yıllı doldurmuş gibi yaşlılık aylığı bağlanacağı hükmü kabul edilmiştir.

Bu madde hükmü açık ve kesin olup, başka bir şart aranmamaktadır.

Buna rağmen, Sosyal Sigortalar Kurumu, uygulamada, topluluk sigortasına giriş tarihinden önce sigorta veya Emekli Sandığı ile bir süre ilişki kurmuş olan avukatlara, topluluk sigortasından önceki 10 yıllık sürenin uygulanamayacağını iddia ederek hizmet sürelerine ilişkin

belgeleri barolara geri çevirmektedir.

Bu yoldaki uygulama, 1136 sayılı kanunun bahse konu hükmüne aykırı olmakla beraber S.S.K. ile bu konuda anlaşmazlık doğduğundan bu anlaşmazlığın giderilmesiyle ilgili çalışmaların yapılması gereklidir.

c) Sosyal Sigortalar Kurumu, avukatların 6207 sayılı Avukatlar Yardımlaşma Sandığı Kanununun hükümlerine göre kurdukları Yardımlaşma Sandığına üye olma halini de topluluk sigortasına girme hakkını engeller nitelikte bulmaktadır.

Topluluk sigortasına giremeyen avukatlar, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 188. nci maddesi hükmüyle belli edilmiştir. Bu maddede 6207 sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanununun hükümlerine dayanılarak kurulan Yardımlaşma Sandıklarına üye olanların topluluk sigortasına giremeyecekleri hakkında hiç bir hüküm yoktur.

Kaldı ki, bu sandıkların niteliği de yargı organlarınca kesinlikle belirtilmiş olup buna göre bu sandıklar (emekli sandığı) değildir. Çünkü; 6207 sayılı kanun bu sandıkların kurulmasını zorunlu görmemiş, baro genel kurullarının arzusunun bırakmıştır. (m.1). Bu nedenle, Danıştay Sekizinci Dairesinin 8.6.1964 günlü ve 1963/2523 Esas, 1964/5459 Karar sayılı kararına ve gene Yargıtay Dokuzuncu Hukuk Dairesinin 10.10.1969 günlü ve 7536/9691 sayılı ilâmına göre Yardımlaşma Sandıkları ihtiyari nitelikte olup, zorunlu emekli sandığı sayılamaz. Bu suretle, sandığa üye olma hali, topluluk sigortasına girmeyi engellemez. Son defa yayımlanan 16.6.1971 günlü ve 1968/4-813 Esas, 376 karar sayılı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında da aynı ilke kabul edilmiştir.

Bütün yargı organlarının içtihatları aynı noktada birleştikleri halde Sosyal Sigortalar Kurumunun hukuka aykırı olan görüşünde ısrar etmesi izahsızdır.

II. Bağ - Kur

Zaman zaman Avukatların Bağ-Kur'a devredilmeleri önerilerine rastlanmaktadır. Bu nedenle Genel Kurulumuza bu konuda topluca bir fikir verebilmek ve Birlik olarak gerekirse ilerde nasıl bir vaziyet almamızı tesbit edebilmek amacı ile çalışmalarımızı sürdürdük. Henüz bu konuda Yönetim Kurulumuzca verilmiş bir karar mevcut değilse de konularda hazırlıklı olmamız gereğine de inanmaktayız. Bu sebeble aşağıdaki açıklamaları Genel Kurulumuza sunmakta fayda gördük :

1) Önbilgiler :

3.Aralık.1962 günlü ve 11272 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Birinci Beş Yıllık (1963-1967) Kalkınma Plânında, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 48 inci maddesindeki buyurucu hükmü yerine getirmek amacıyla Sosyal Güvenlik alanında 15 yıl içinde gerçekleştirilecek hedefler şöyle gösterilmiştir :

- "a. Herkes için ihtiyarlık ve sağlık sigortalarını kapsayan genel bir sosyal güvenlik düzeni kurulacaktır.
- b. Bütün Sosyal güvenlik çalışmalarının bir elden yürütülmesi sağlanacaktır. Ancak sigortalıların özel yararları ve durumları bu düzen içinde gözönünde bulundurulacaktır.
- c. Sigorta piriminin tamamını ödeyecek olan serbest meslek erbabı, esnaf ve sanatkârlar sosyal güvenlik düzeni içine alınacaklardır." (Sayfa;31)

Kalkınma Plânında yer alan bu esasların uygulanabilmesi için, önce, yalnızca belirli bir zümrenin sosyal güvenliğini sağlamakta olan sigorta hükümlerinin yetersizliği gözönünde tutularak, 17.Temmuz.1964 günü kabul edilen 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile, bütün çalışanların sosyal güvenliğinin sağlanması yoluna gidilmiştir .

25.Kasım.1964 günlü ve 11865 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1965 yılı çalışmalarında :

- "a.Serbest meslek sahipleri ve esnaf için hastalık, ihtiyar-

lık ve ölüm sigortası kurulması imkânları üzerinde çalışmalar tamamlanacaktır.",

2.Şubat.1966 günlü ve 12216 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan (Sosyal Güvenlik-1.Genel Durum) bölümünde :

" Serbest meslek sahipleri ve esnaf için hastalık, ihtiyarlık ve ölüm sigortası kurulması imkânları üzerinde, yıllık programlarda öngörülmüş olmasına rağmen henüz bir çalışma yapılmamıştır.",

21.Ağustos.1967 günlü 12697 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında (1968-1972) :

" Çeşitli gruplar için ayrı ayrı hazırlanmış olan sosyal sigorta mevzuatı, bu grupların özellikleri gözönünde bulundurulacak yaklaştırılacak ve birleştirilecektir.

... ..

"esnaf ve sanatkârlar, bağımsız çiftçiler, serbest meslekte çalışanların hastalık, ihtiyarlık ve ölüm hallerinde gelir güvenliklerini sağlamak için, uygulama şekil ve şartları araştırmalarla tespit edilecek ve kendi aralarındaki yardımlaşma ve dayanışma kuruluşlarından yararlanabilecek sosyal sigortalar kurulacaktır. Kurulan bu sigorta kurumları ilerde Sosyal Sigortalar Kurumunda birleştirilerek tek bir güvenlik sistemi içine alınacaktır..." (Sayfa; 61-62)

Denilmek suretiyle genel sosyal güvenliğe gidış çalışmalarını sürdürülmüş ve son tebliğde bu yoldaki çalışmalar daha da açıklığa kavuşturulmuştur.

19 Mart 1969 günü kabul edilen 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile avukatlar, sosyal sigortalar kapsamına alınmakla, kalkınma plânlarının öngördüğü "Genel Sosyal Güvenlik"e gidışin ilk adımı atılmıştır.

Bu sonuç; 11 Ocak 1971 günlü ve 13720 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1971 yılı programının uygulanmasına dair tebliğin 231-233 ncü

sayfalarında şu suretle açıklanmıştır :

" Kendi hesabına çalışanlardan serbest meslek sahipleri ile bağımsız küçük çiftçilerin güvenliklerinin sağlanması konusunda bir çalışma yoktur. Serbest meslek erbabı grup sigortaları ile güvenliklerini sağlamak yoluna gitmektedirler. "Bunlardan Avukatlar Sosyal Sigorta kapsamına girebilmişlerdir..."

17 Temmuz 1964 günü kabul edilen 506 sayılı sigortalar kanunu tüm çalışanların sosyal güvenliğini sağlayacak hedefe yöneldiğinden, 136 ncı maddesi hükmiyle, İşçi Sigortaları Kurumu'nun adını "Sosyal Sigortalar Kurumu" olarak değiştirmiştir.

Bu değişiklik dahi Genel Sosyal Güvenliğe gidişin belirli bir aşaması olmuştur.

2) Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ-Kur):

2.Eylül.1971 günü kabul edilen 1479 sayılı kanunla, kendi hesabına çalışanların sosyal güvenliklerini sağlamak üzere Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ-Kur) kurulmuştur.

Bu Kanunun gerekçesinde;

"Bu anlayıştan hareketle serbest meslek sahiplerinin özel durumları ve topluluk sigortasının arzu edilen neticeyi sağlamamış olması karşısında yeni bir sosyal güvenlik müessesesi kurulması yoluna gidilmesinde zorunluk görülmektedir.

Bu suretle, serbest meslek sahiplerinin uzun vâdeli sosyal güvenlikleri sağlanırken, bu görevleri yerine getirecek bir örgütün kurulması gerekmiş; her iki husus tek kanun içerisinde düzenlenmiştir.

Devlet Plânlama teşkilâtının sosyal güvenlik kuruluşlarını tek elde toplama ve yönetme görüşünü de ilerde gerçekleştirecek biçimde; bu kurum, fonlarını geliştirdikten ve güçlendirdikten sonra birleştirilmeleri öngörülebilecektir. Böyle bir

birleşimin on yıl içinde gerçekleşmesi beklenir."

Bu gerekçe, bu kuruluşun geçici nitelikte bir sosyal güvenlik kuruluşu olduğunu ve Genel Sosyal Güvenliğe geçişte bir basamak bulunduğunu açıkça göstermektedir.

3) Sosyal güvenlikteki Çağdaş Gelişmeler :

Sosyal güvenliğin amacı, insan kişiliğinin ve sosyal ilerlemenin gelişmesine engel olan tehlikeleri gidermektir.

Bu açıdan bakılınca, sosyal güvenliğin kapsamına; Devletin bireylere iş ve çalışma güvenliği ve en az ücreti sağlaması, kaza ve hastalığın önlenmesi, doğum, hastalık, sakatlık ve ihtiyarlık gibi çalışmama hallerinde ücret ödenmesi veya gelir sağlanması sorunları girer ki sosyal sigortalar da bunun sınırları içinde kalır.

Önceleri varolan "prim öde yardım al !" görüşü yetersiz olduğundan terkedilmiş, onun yerini "sosyal yardım" ilkesi almıştır. Sosyal dayanışmada, kuşakların birbirlerinin güvenliğini sağlaması ve bitmez tükenmez bir devamlılık vardır. Bu nedenle artık kişisel ve meslek dayanışması kavramı kalmamıştır.

Sosyal güvenlik anlayışından hareket edilince, Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenen primlerin hukukî niteliği de yeni bir görüşle şöyle açıklanmaktadır : İşveren tarafından ödenen primler maliyet hesaplarına geçirildiğinden bunları gerçekte tüketici ödemektedir. İşçinin ödediği prim ise, bir nevi ertelenmiş ücret niteliğindedir. Bu nedenlerle, bu görüşlerin dışında primlerle ilgili olarak ileri sürülen iddialar kabule şayan olamaz.

Sosyal güvenlik ve sosyal sigortalarla ilgili olarak önerilecek yönler şunlardır :

- 1- Sosyal güvenlik kapsamının genişletilmesi. (Orman ve tarım işçilerinin kapsama alınması gibi).
- 2- Stajiyerlerin sosyal güvenlikle ilgilendirilmesi.
- 3- Sosyal hakların genişletilmesi ve ıslahı.

- A - İşsizlik sigortası kurulması.
 - B - Hastalık yardımlarının çoğaltılması.
 - C - Analık yardımının arttırılması.
 - D - Yaşlılık yardımı- Emekliye yapılan yardım yıpranma tazminatı niteliğinde olduğundan yeniden işe alınması halinde emekli aylığının kesilmemesi.
 - E - Yaşlılık yardımı alanlara ikramiye verilmesi.
 - F - Çalışma gücünü yitirene, yitirdiği güç oranında tazminat verilmesi.
- 4- Çalışanın en verimli beş yıllık çalışma dönemindeki kazancının yaşlılık yardımına esas alınması.
- 5- En az ücret alan kimseden prim alınmaması veya prim alınacak en az ücret-kazanç miktarının belirtilmesi.
- 6 - Çocuklara, aile yardımı adı altında yardım yapılması.
- 7 - Devletin prim ödemeğe katılması.

4) Bağ-Kur'da ayarlama zorunluğu :

2.Eylül.1971 günü kabul edilen 1479 sayılı kanunla kurulu Bağ-Kur'un yönetimine ait hükümler tıpkı Sosyal Sigortalar Kurumunun yönetimiyle ilgili hükümler gibi olduğundan S.S.K. için öne sürülen sakıncalar ve değişikliklerin bu kurum için de söz konusu olduğu bellidir.

Bu nedenlerle S.S.K. için önerilen değişikliklerin bu kurum için de gerekli olduğu kanısındayız.

5) Bağ-Kur'a Girilmesi Halinde İleri Sürülecek Şartlar:

Raporun birinci bölümünde belirtilen yöner, avukatların Bağ-Kur'a girmelerini değil, amaç olarak kurulan ve işleyen Sosyal Sigortalar Kurumunda kalmalarını gerektirir niteliktedir. Bununla beraber, avukatların Bağ-Kur'a girmelerini gerektirecek bir hâl meydana gelirse, diğer şartlarla beraber aşağıdaki şartların ileri sürülmesi yerinde olur :

-1136/188 nci madde hükmünün korunması.

-Yaş haddinin korunması.

-50 yaşını doldurmuş avukatların 1136 sayılı kanundaki şart-

ları yerine getirmesi halinde emekli olabilmelerinin sağlanması.

-Prim oranının eskisi gibi kalması.

-Günlük kazanç miktarının yeniden beyan edilebilmesi.

-Ödenmiş primlerin Bağ-Kur'a devredilmesi.

-506 sayılı kanunun geçici 20 inci maddesi hükmüne göre sigortaya tabi olanların, eski sigortalı ve eski emeklilerin durumlarının düzeltilmesi.

-65 yaşından yukarı yaştakilerin isteğe bağlı sigortaya girebilmelerinin sağlanması.

-Primini ödemeyen avukatın levhadan silinmesi hükmünün kaldırılması.

-^hadın avukatların emeklilik yaşının 50 ye indirilmesi.

Bağ-Kur hakkında Genel Kurul Üyelerimizin incelemesini kolaylaştırmak maksadı ile Bahis konusu kanunun gerekçesinden, ilginç görülen kısımları arz ediyoruz :

"334 sayılı Anayasamızın 48 nci maddesi, "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir" hükmü ile bütün vatandaşların bu haktan yararlanması gerektiğini belirtmiş ve devamla bu hakkın sağlanması için örgüt kurma ve kurdurma ödevini de devlete vermiş bulunmaktadır.

... ..

Bu durumda, halen hiçbir yolla sosyal güvenliğe sahip bulunmayanlar, tarım kesiminde çalışanlarla serbest meslek erbabıdır.

... ..

Bu anlayıştan hareketle serbest meslek sahiplerinin özel durumları ve topluluk sigortasının arzu edilen neticeyi sağlayamamış olması karşısında yeni bir sosyal güvenlik müessesesi kurulması yoluna gidilmesinde zorunluk görülmektedir.

... ..

Devlet Plânlama Teşkilâtının sosyal güvenlik kuruluşlarını tek elde toplama ve yönetme görüşünü de ilerde gerçekleştirecek biçimde; bu kurum, fonlarını geliştirdikten ve güçlendirdikten sonra birleştirmeleri öngörülebilecektir.

... ..

Madde 1.

Kurumun uyguladığı sigorta gereği kâr amacı gütmeyen özerkliği bulunan, tüzel kişilikte bir Devlet Kurumu olması, özel sigorta şirketleri için kanunlarla tanınan imkânlardan yararlanabilecek bir durumda bulunması, bir Devlet Kuruluşu olmakla birlikte, özel hukuk hükümlerine göre tasarruf ehliyetinde bulunması ve işlemlerini ticaret usullerine göre yürütmesi, Devlet maliyesine ait usul ve kayıtlarla bağlı olmaksızın özerklik esaslarına uygun olarak işlemesi öngörülmüş ve bu hususlar maddede düzenlenmiştir.

Madde 49.

Bu kanun gereğince alınacak primin nisbeti %13 olarak hesaplandığından ve kendi adına çalışanların, primlerinin tamamını kendileri ödemesi gerektiğinden madde buna göre kaleme alınmıştır.

Serbest meslek erbabının yaşlılık yardımı almak için mesleği bırakma durumu özellik taşımaktadır. Bu bakımdan gerçek ihtiyarlık yaşının 60 ın üstünde olması da düşünülebilir. Bu sınır ancak uygulama ile elde edilebilecektir. Tasarının 75 inci maddesi her beş yılda bir teknik bilânçonun yapılmasını ve buna göre tedbirler alınmasını öngörmektedir. Bu grubun primlerinin tamamını kendileri ödeyeceği ve ödeme güçleri de dikkate alınarak başlangıçta %13 oranında prim alınması mümkün olabilir.

Öte yandan sigortalılık haklarından yararlanmak için ölüm ve malûllükte (beş yıl), yaşlılıkta onbeş yıl bekleneceğinden ilk beş yılın sermaye birikimi dönemi olduğu dikkate alınarak net primin bu deneme döneminden sonra uygulanmasının getireceği gerçek rakamlara göre ayarlanması düşünülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ödenen primlerin tamamının vergi uygulamasında gider yazılabileceğini öngörmektedir.

Madde 50.

Bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışanların günlük ve aylık gelirlerinin miktarının tesbitinde güçlükler ve bu gelirlerde sürekli değişiklikler olabileceği dikkate ali-

narak, Kurumun malî bünyesinde istikrar sağlamak ve prim tahakkuk ve tahsilâtı işlemlerine pratik ve sür'atli bir işlerlik sağlamak amacıyla, hizmet akdiyle çalışanlarda olduğu gibi günlük veya aylık kazançlar üzerinden primlerin tahsil edilmesi şeklindeki uygulamadan farklı olarak, prime esas kazanç sigortalının bildirimine bağlı tutulmuş ve onbir basamağa ayrılmak suretiyle prim matrahının tesbiti uygun görülmüştür. Bu bildirimler yalnızca bu kanunla uygulanacak sosyal güvenliğe esas olacaktır. Başkaca bakımlardan sigortalının gerçek kazancına esas sayılamayacaktır.

Birinci basamağın tesbitinde asgarî ücret, 11 inci basamağın tesbitinde ise, sosyal sigortalar uygulamasında prime tâbi kazançlar tabanının yükseltilmesine ilişkin ve Parlamento gündemine intikal etmiş bulunan kanun teklifleri esas alınmıştır.

Madde 59.

Sigortalı, bu kanuna tabi hizmetleri dışında, diğer sosyal güvenlik müesseseleri olan Sosyal Sigortalar Kurumu, 506 sayılı Kanunun geçici 20. nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları ile kanunla kurulu diğer emekli sandıklarına tâbi olarak da çalışmış bulunuyorsa, bu sürelerinin de, 228 ve 1214 sayılı kanunlarda belirtilen esaslar dairesinde birleştirileceği hükme bağlanmıştır."

III. Kuruma Katkımız

Yukarıdaki açıklamalarımızla sosyal sigortalar ile ilişkilerimizi ve sorunlarımızı arzetmiş bulunuyoruz. Kuruma katkımız hakkında bir fikir verebilmek üzere aşağıdaki rakamları takdirlerinize sunuyoruz. Pek büyük olan bu katkıya karşılık kurum camiamıza hiç bir ödemede bulunmağa başlamış da değildir :

Baro	Sigortalı Adedi		1971 Yılında Ödenen Prim Tutarı TL.
	Avukat	Dava Takipçisi	
ADANA	253		407.084,64
ADİYAMAN	14		23.205,20
AFYON	40		50.038,-
AMASYA	41		75.390,65
ANKARA	1182		1.743.529,82
ANTALYA	119		170.527,-
ARTVİN	15		(+)
AYDIN	74		131.012,64
BALIKESİR	86		49.925,70
BOLU	29		67.001,-
BURSA	168		487.542,90
BURDUR	17	5	29.879,80
ÇANAKKALE	-		(x)
ÇORUM	43		65.052,90
DENİZLİ	71		139.000,-
DİYARBAKIR	50		72.319,53
EDİRNE	42		63.594,74
ELAZIĞ	50	11	721.149,-
ERZURUM	82	78	32.467,16
ESKİŞEHİR	89		155.000,-
GAZİANTEP	79		138.045,60
GİRESUN	36	12	51.272,10
HATAY	95		167.945,-
ISPARTA	19		21.717,63
İSTANBUL	2539		5.000.000,-
İZMİR	359		737.244,74
KARS	36		42.443,75
KASTAMONU	27	16	38.101,36

Baro	Sigortalı Adedi		1971 Yılında Ödenen Prim Tutarı TL.
	Avukat	Dava Takipçisi	
KAYSERİ	87		127.740,14
KIRKLARELİ	29		73.748,07
KIRŞEHİR	22	2	4.161,93
KOCAELİ	47		78.755,79
KONYA	154	22	295.467,72
KÜTAHYA	23	8	60.990,10
MALATYA	41	30	113.257,-
MANİSA	125		205.145,-
MARAŞ	41		64.300,44
MARDİN	22		33.968,60
MERSİN	125		(x)
MUĞLA	42		85.085,75
MUŞ	12		8.822,-
NEVŞEHİR	15		29.470,68
NİĞDE	28		68.664,72
ORDU	87		91.869,-
RİZE+ARTVİN	27		52.699,35 (+)
SAKARYA	43		88.388,28
SAMSUN	76	15	212.310,40
SIİRT	9		9.994,50
SİNOP	9		15.219,58
SİVAS	42	31	92.196,46
TEKİRDAĞ	40		68.062,-
TOKAT	29		37.984,81
TRABZON	54	15	105.434,64
URFA	40		71.263,40
UŞAK	34		35.968,-

Baro	Sigortalı Adedi		1971 Yılında Ödenen Prim Tutarı TL.
	Avukat	Dava Takipçisi	
VAN	28		49.515,84
YOZGAT	39		40.376,-
ZONGULDAK	141		247.696,-
<u>T O P L A M :</u>	<u>7166</u>	<u>245</u>	<u>13.149.047,06</u>

(+) Artvin Barosu sonradan kurulduğundan Rize Barosu ile birlikte gösterilmiştir.

(x) Bilgi alınamamıştır.

IV. Camiamız İçinde Sosyal Güvenlik Çalışmaları :

Ne dereceye kadar camiamız içinde özel güvenlik sistemi kura-
bileceğimiz üzerinde çalışmalara devam olunmaktadır. İhtiyarî kaldığı
sürece böyle bir sistemin başarılı olamayacağı düşünülmektedir. Bununla
beraber ve öncelikle Ölüm Yardımı üzerinde durmaktayız. Yıllara göre ö-
lüm sayısı şöyledir.

1967	=	41
1968	=	56
1969	=	70
1970	=	74
1971	=	74

Ölüm adedinin artışını camiamıza katılanların artışı ile izah
etmek mümkündür. Azami aidatın yıllık 100 TL. olabileceği bir sistemde
10.000 iştirakçi hesabıyla bazı masraflar çıktıktan sonra 10.000 liralık
acil bir yardımın yapılabilmesi mümkün görülebilmektedir. Hayatta iken,
kapalı zarf içinde gösterileceklere aynı günde ödenebilecek şekilde tan-
zim edilecek böyle bir sistemin kurulabilmesi için genç kurulumuzda et-
raflı bir tartışmanın yapılabilmesi halinde yönetim kurulu hazırlıkların-
da kendini daha fazla uyarılmış sayabilecektir.

V. Genel Sağlık Sigortası

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca görevlendirilen bir komisyon tarafından hazırlanmış bulunan (Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı) Birliğimizce incelenmiş olup, bu tasarı hakkındaki görüşlerimizi aşağıda arz ederiz :

1. Tasarının hazırlanması hakkında genel düşünceler :

a) Tasarının gerekçesinde de belirtildiği gibi sosyal güvenliğin sağlanması prensibinden hareketle bütün yurt çapında sağlık sigortasının kurulması zorunlu ve yararlı ise de, yurt çapında bir sağlık sigortasının uygulanabilmesi için çok geniş temel hazırlıkların yapılmış olması gerekir.

Kurulması düşünülen sağlık sigortasının yabancı memleketlerdeki uygulamaları ve yurdumuzun özellikleri incelenerek sigortanın çalışma prensip ve usulleri bütün detayları ile belirtilmeden böyle bir sağlık sigortasının işlemeğe başlaması imkânsızdır.

b) Tasarının ön sözünün 2 nci maddesinde bu tasarıyı hazırlayan komisyon üyeleri açıklanmıştır. Komisyon üyeleri arasında bir hukukçunun bulunmaması bizi hayrete düşürmüştür.

Sayın hekimlerimiz, kendi mesleklerinde ihtisasa büyük önem verdikleri, ihtisasları konusu dışında kalan bir hastaya müdahaleden çekindikleri halde 30 milyon nüfusu kapsayacağı gerekçede açıklanan bir sigorta kanunu hazırlanmasında bu konunun hukuk bilimini ilgilendirdiği ve hukuk biliminden yararlanmak zorunluğu bulunduğu düşünülmemesi isabetli değildir.

c) Anayasanın görev olarak Devlete verdiği "sağlık hakkı"nı gerçekleştirme görevinin sigorta yolu ile mi, yoksa genel vergi usulü ile mi, yerine getirileceği hususu dahi gerekçede tartışma konusu yapılmamıştır. Daha fazla hekimlik sınıfına imkân hazırlamak amacını güttüğü görüntüsünü veren tasarının, Eşitlik ve diğer Anayasal kurallara

aykırı düştüğü iddiası ilerde bir sonuca bağlanırsa çözümlü güç ihtilat-
lara sebebiyet verilmiş olur.

2. Maddelerin incelenmesi: Bazı sonuçlar ortaya koymaktadır;

-Tasarının 1 nci maddesinde (amaç) Tasarının diğer madde-
lerine tam bir uygunlukta değildir.

-Tasarının 2 nci maddesinde;

- a. Emekli Sandığı iştirakçileri,
- b. Esnaf ve küçük sanatkârlar,
- c. Ticaret ve Sanayi Odalarına kayıtlı tüccar ve sanayi-
ciler,
- d. Tabibler ve diğ tabibleri,
- e. Mühendis ve mimarlar,
- f. Veterinerler,
- g. Eczacılar,
- h. Barolara kayıtlı avukatlar,
- i. Ziraat Odalarına kayıtlı reşit şahıslar ile,
- j. Emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar'ın

Genel Sağlık Sigortası kapsamına alınacakları açıklanmıştır.

3. Tasarıda (Bölüm III Mali Hükümler) maddeleri ise uygulama-
ya elverişli bulunmamaktadır.

a. Sağlık sigortasından her sigortalının yararlanması
eşit olduğu halde sigortalının sigortaya katılmasında (gayri safi ge-
lir) in esas alınması da adalete uygun olmadığı gibi, gayri safi gelire
göre prim ödemek, bazı sigortalılar için yıkım olabilir. 100.000 lira
gayri safi geliri olup, 90.000 lira masrafı olan bir sigortalının yıllık
kazancı 10.000 lira eder. 100.000 lira üzerinden %3 prim ödeneceğine
göre 3.000 lira sağlık sigortası primi ödenmesi gerekir. Yılda 10.000
lira kazanan bir kimse yılda 3.000 lira sağlık masrafı yapamaz. Bu mik-
tar bir sigortalının ödeyebileceği miktar değildir.

b. Gayri safi gelir hiç bir zaman bir kimsenin geliri demek değildir. Bir kimse ancak safi geliri üzerinden masraflarını ayarlayabilir. Gelir vergisi Kanunu safi gelir esasını kabul ederken, Sağlık Sigortasında aksinin kabulü izahsızdır.

c. Yine bu maddede primlerin ödenmesinde sigortalıdan başka bağlı buldukları kurumların da prim ödeme yükümlülüğü ve prim ödemek yeteneği olmayanların primlerinin Bakanlık Bütçesinden ödenmesine değinen hükümler de, resmi daireler ve kurumlar arasında büyük çatışmalara ve statülerinde yapılacak değişiklikler ile ayrıcalıklara sebebiyet verebilecek hükümlerdir.

ç. Yine prim hesabında gayri safi gelir kabul edildiğinde yıllık bir kaç milyon ciro yapmış olup da bilançosunu zarar ile kapatmış olan bir tüccarın bir hastahane yapılmasına yetecek derecede sigorta primi ödemesi gibi garip durumlar da meydana çıkabilecektir.

4. Tasarının IV. ncü bölümü ise geçmiş tecrübeleri düşünmeden hazırlanmış hükümler getirmektedir.

Sigortanın kendi sağlık tesisleri bulunmamakta ve var olan sağlık kuruluşlarında kendi hastalarını tedavi etmek usulünü gütmektedir. Sigorta bölgedeki serbest çalışan hekimlerle anlaşmalı olarak çalışacak ve her sigortalı istediği hekime baş vurabilecek ve hekim de vizite ücretini sigortadan alacaktır. Bu usul dürüst çalışan hekimlerimizi bile lekelemeğe yeterli bir hükümdür. Bir hekime kaç sigortalının başvurduğu ve ne sebeple başvurduğu belli olmadan hekime sigorta tarafından hesabı olmayan bir vizite ücreti ödenecektir.

Tasarının 23 ncü maddesinin 3 ncü fıkrasında sigorta tarafından sağlık kuruluşlarına başvuran hastaların özel tedavi istemeleri halinde ayrıca masrafları sigortalının ödeyeceği hükmü kabul edilmektedir. Bu maddeye göre bir sigortalının sağlık kuruluşuna başvurduğunda kendisinden evvel özel tedavi isteyip istemediği sorulacak ve özel tedavi is-

tediği takdirde ayrıca ücret alınacak, özel tedavi istemediği takdirde ise ne gibi işlem göreceği yürekler acısı olacaktır. Böyle bir özel tedavinin yasaklanması gerekirken aksine kanunda hak tanınması ilkelere uygun bulunmamıştır.

5. Sağlık Sigortası memleketimizde Sosyal Sigortalar Kurumunda denenmiş, tecrübeler dayanan bilgiler arada merkezileşmiştir. Bu kurumun gerekli merkez ve şubelerini tamamladığı söylenebilir. Sağlık Bakanlığının ise bu açıdan örgütlenmesi için yıllar ister, belki imkân dahi bulunamayacaktır veya hiç olmazsa yeni örgüt - yeni masraf sakıncası ile karşılaşılacak, sonunda alınan primlerin önemli bir dilimi örgüt masraflarına gidecektir.

Tasarının kanunlaşmaması veya bu şekilde kanunlaşmaması için gerekli teşebbüslerde bulunulmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

Yasamaya İlişkin Çalışmalar

Birliğimiz, Kanunumuzun da kendine verdiği görev nedeni ile Yasamaya etkili olmağa çalışmıştır. Bunun en etkili çaresinin bir hukuk kongresininin toplanması olabileceği inancı ile, aşağıda arzolanacağı üzere "Birinci Türk Hukuk Kongresi"nin toplanması sağlanmış ve Kongre başarılı ve etkili olabilmıştır. Raporumuzun bu bölümünde Adalet cihazının işleyişi hakkında Barolarımızca Birliğe intikal eden şikâyetleri yetkili makamlara duyurma çabalarımıza da yer vermiş bulunuyoruz.

1) Türk Hukuk Kongresi

1971 yılında yapılması uygun görülen 1. Türk Hukuk Kongresi 23-24 Nisan 1972 tarihinde Ankara Hukuk Fakültesinde yapılmıştır.

Bu kongreye aşağıda sahipleri ve konuları belirtilen 71 tebliğ gelmiş ve bu tebliğler kurulan;

- Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, İş Hukuku
- Ceza ve Ceza Usulü Hukuku
- Hukuk Usulü
- Ticaret Hukuku ve Genel Sorunlar Komisyonlarında incelenmiştir.

tir.

Kongreye, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Yargıtay C. Başsavcılığı, Danıştay, Danıştay Başkan Sözcülüğü, Askerî Yargıtay, Askerî Yargıtay Başsavcılığı, Yüksek Hakimler Kurulu, C. Senatosu, Anayasa ve Adalet Komisyonu, Millet Meclisi Anayasa Komisyonu, Sayıştay, Ankara ve İstanbul Hukuk Fakülteleri, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Devlet Plânlama Teşkilâtı ve Adalet Bakanlığı temsilcileri ile tebliğ sahipleri, Baro Başkanları ve Barolar Delegeleleri katılmışlardır.

Kongre, Sayın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay tarafından açılmış, ayrıca Millet Meclisi Başkanı Sayın Sabit Osman Avcı, Sayın Başbakan Vekili Ferit Melen de birer konuşma yapmışlar ve Kongrenin önemini ve Birliğimizin hizmetini veciz bir şekilde belirtmişlerdir.

Komisyonlarda yapılan görüşmeler sonunda birer rapor düzenlenmiş ve bu raporlar Genel Kurulda tartışılarak kabul edilmiştir.

Kongrede ayrıca, bir bildiri yayınlanarak Hukuk Reformu, Hukukun Üstünlüğü ve Kongrenin önemi belirtilmiştir.

Birinci Türk Hukuk Kongresi Bildirisi

Hakim, Savcı, Öğretim Üyesi ve Avukatların biraraya gelmelerini sağlayan Birinci Türk Hukuk Kongresi, tüm Türk Hukukçusunun güçlü bir görev bilinci içinde olduğunu göstermiştir. Bu bilinç, Türk Hukuk Sistemini yaratacak, mevzuatımızı bugünkü dağınıklıktan kurtarabilecek olgunluğa ulaşmıştır. Her türlü tekelcilikten arınmış çalışma usulleri ile gerçek Türk Hukukunu ortak emekle kuracak olanaklarımız, yeterli hale gelmiştir.

Türk Mahkemelerinin içtihadının toplumumuza özgü kuralların ortaya konulmasına elverişli zenginlik ve güce ulaştığı bilinmektedir. Bunun yanı sıra; hukuk doktrini her alanda, herhangi bir batı ülkesinden geri kalmayacak güç ve değere ulaşmıştır. İchtihat ve doktrin kaynaşması sayesinde Türk Hukuku diye anılacak büyük eserin, Atatürk ilkeleri içinde, tamamlanmasına çok yaklaşılmış olduğunu kongremiz çalışmalarını açıkça ortaya koymuştur.

Mevzuatımızda, Osmanlı Devletinden kalma "Kanunî muvakkatler"den bazılarının hâlâ yürürlükte olduğu üzüntü ile izlenmiştir. Kanunlarımızın Anayasaya uygunluğunu sağlamakta, Anayasaya aykırılık iddiası açısından bugünkü usulün yeterli olmadığı görülmüştür. Anayasa Mahkemesine belli organlardan geçmek suretiyle konuların intikalî usulü, bu organları ilgilendirmeyen konuların Anayasaya aykırı olmakta devam etmesi gibi bir durum yaratmıştır. Kanunlarımız Anayasa açısından arınmasının, yine Anayasa

"ahkemesinin kararları ile sağlanabilmesi için, tarafsız bir organa, Anayasa "ahkemesine başvurma yetkisinin tanınması zorunluğu vardır.

Adaletin bağımsızlığında herhangi bir sınırlamanın bahis konusu olamayacağı görüşünde birleşilmiştir. Teminatı sağlanmış Savcılığa idarî zabıttan tümden ayrılmış bir adlî zabıta örgütünün bağlanması, Savcılığın en sür'atli soruşturma araç ve gereçleri ile donatılması son soruşturmada "İnsan Hakları"nın başlıca güvencesi olarak kabul edilen "çapraz sorgu"ya yer verilmesi, itham ve savunma mercilerinin eşit olanaklarla donatılmasına dayanan bir usulün yaratılması ilkesine göre düzenlenecek bir sistem ile ceza adaletimizde reform gerçekleştirilmiş olabilir.

Türk Devletinin katıldığı milletlerarası anlaşmaların gereği olarak yapılması taahhüt edilen kanunların bu güne kadar hazırlanmadığı görülmektedir. Bazı olaylar karşısında bu gecikmenin Devletimiz itibarına zarar vermesinden kuşku duymaktayız.

Baroların bağımsızlığının sağlanması zaruretini kabul etmekteyiz. Türkiye Barolarının ve Barolar Birliğinin idarî vesayet altında tutulmasına devamın, artık anlamı kaybettiği görülmektedir. Bu kuruluşların, kararlarında serbest bırakılmaları gereklidir. Barolar ve Barolar Birliği, Yargı denetimi altında, kendi kendilerini idare etmek yeteneğine ulaştıklarını ispat etmişlerdir.

Gecikmeksizin, teminatlı ve herkesin başvurabilme maddi olanağına sahip kılınacağı adaleti sağlamak olanaklarından yoksun değiliz. Türk Toplumunun adaletten şikâyetçi olmamasını sağlamak gayretleri içine girmek zamanı gelmiştir. Türk Hukukçusu böyle bir görevin sorumluluğunu duymaktadır; fakat gerekli olanaklardan yoksun bırakıldığından da şikâyetçidir.

En gerekli araçlardan mahrum, adaletin heybetiyle ters orantılı binalarda özlük haklarından haksız kısıntılar yapılmış adliye personeli ile çalışmaya zorlanmış adalet organlarının şikâyetlerini dinlememek,

sonuçta "Adalet Mülkün Temelidir" kuralını anlamsız hale getirebilir.

Kongremiz, Türk Hukukunun gelişmesinde ve hukuk güvenliğinin sağlanmasında esas tutulacak kavramlar arasında önemle gözönüne alınması gereken "Hukukun Üstünlüğü" anlayışının uygulanmasını gerçekleştirecek çalışmalara ısrarla ve daha geniş olanaklarla devam olunmasında isabet görmüştür.

Türk Hukukuna güçlü bir kişilik kazandıran Birinci Türk Hukuk Kongresi ihtisas komüsyonlarında öngörülen ve genel kurulca da kabul edilen kararlar ile hukukumuzda büyük bir aşama olacak temel ilkelerin kamuya, ilgililere ve yasama organlarına iletilerek gerçekleştirmelerini sağlamak, bunların takipçisi olmak ve İkinci Türk Hukuk Kongresini düzenlemek hususunda Türkiye Barolar Birliğinin görevlendirilmesine karar vermiştir.

Kongrenin üç yılda bir tekrarlanmasına organizasyonu Barolar Birliği tarafından yapılmasına, hakim, savcı ve öğretim üyesinin de eşit sayıda temsil edilmesine, kongre çalışmalarının I.Kamu Hukuku, II. Ceza ve İnfaz Hukuku, III. Özel Hukuk ve IV. Adalet Hayatı problemleri üzerinde yapılmasına, kongrenin dört gün devam etmesine, ikinci kongreye kadar birinci kongreye sunulan tebliğler esas alınarak altı aylık, bir yıllık sürelerle seminer düzenlenmesine karar verilmiştir. Tebliğler ve yazarları aşağıda gösterilmiştir:

<u>Tebliğin Sahibi</u>	<u>Tebliğin Konusu</u>
Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu	Hukukun Üstünlüğü
Prof. Dr. E. E. HIRSCH	Anayasa'nın Özel Hukuk Kurallarına etkileri
AKMAN Toygar Avukat Dr.	Elektronik Beyin Siberetik ve Hukuk
AMAÇ Ekrem-AMAÇ Feyzi Avukat Avukat	İdarî Sözleşmelerden Doğan Anlaşmazlıklarda Usul Hukuku Yönünden Karşılaşılan Sorunlar

ANSAY Tuğrul
Prof.Dr.

ARL Faruk
Avukat

ATALAY Özcan
Yargıç

AYİTER Kudret
Prof.Dr.

AYTEKİN Erdoğan
Hakim

BAŞOL Salim
Avukat

BILGIÇ Mustafa
Hakim

BILGIN Ahmet
Hakim

BOYACIGİLLER Abdurrahman
Avukat

BOZER Ali
Prof.Dr.

CAN Celil
Avukat

CANPOLAT Şerafettin
Hakim

Anonim Şirketler Hukukunda Reform

"Üç Kuvvetin Muvazene Prensibi" Mevzuu İçinde ve "İcraî Kuvvetin Emrinde" Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Yeri Ne Olmalıdır?

Hukuk Davaları Niçin Uzuyor?

Türk İş Hukukunda "Yolda Geçen Müddetler" in İş Zamanından Sayılması ile İlgili Problemler.

5617 Sayılı Yasanın Yarattığı Adaletsiz Bir Durum Üzerine İnceleme.

Hukuk Dâvalarında "Karar Düzeltilmesi" Kanun Yolu Üzerinde Düşünceler ve Yabancıncının, Yabancı Ülkede Yabancı Aleyhine Suç İşleyip Türkiye'ye Sığınması Halinde Hakkında Yapılacak Kovuşturma T.C. Kanununun 6. ve 9. Maddeleri.

Türkiye'de Çekişmesiz Yargı Sorunu

Kanunlardaki Çelişkiler ve Ötesi

Türk Hukukunda Sistem ve Kuruluşta Reform İhtiyacı

Ticaret Hukukunun Temel Nitelikleri ve Türk Ticaret Hukukunda Reform Anlayışı.

Türk Hukukuna Göre; Hukuki Sorumluluk ve Başkasının Fiilinden Sorumluluk (Kanun Boşlukları-Tenkitletler-Mütalâalar)

Usul Hukukunda Savunma Hakkını Kısıtlayan Hükümler ve Uygulama Üzerine

CERİT Mustafa Durak
Avukat

ÇENBERCİ Mustafa
Yargıtay Üyesi

ÇIKLA Yaşar
Avukat

ÇİFTÇİ Ali Metin
Hâkim

ÇOKER Fahri
Hâkim Tümamiral
Askerî Yargıtay Başsavcısı

EREM Faruk
Avukat

ERTEM Ahmet Turgut
Hakim

FRANKO Emil
Avukat

GÖZÜBÜYÜK Abdullah Pulat
Dr.iur.
Yargıtay Üyesi

GÖZÜBÜYÜK Ömer
Avukat

GÜREL Ahmet
Hâkim

GÜNAL Vural
Avukat

Hâkimlerin Sorumluluklarını Gerçekleş-
tiren Tazminat Dâvasının Açılması ve
Görülmesi Usulüne Ait Özel Hükümler
ve Uygulama

Türk Toplu İş Sözleşmesi Hukukunda
Yetki ve Yetkinin Tesbiti Usulü

3533 Sayılı Tahkim Kanunu ile Telefon-
ların İntifa Haklarının Haczi ve Tel
Hırsızlarına Verilen Ceza Konusunda
Bir İnceleme

Hukuk Davalarında Tempo

Kanunlarımızın Aksak Yönleri ve Gi-
derme Çareleri Üzerine Bir Deneme

Ceza Adaletine Toplum Katkısı

İstinabe'ye-Talimat-Denilemez

Yabancı Hakem Kararlarının Tescil ve
İcra ile İlgili Bazı Mes'eleler

Bilimsel ve Yargısal Açından Adam Öl-
dürmeye Teşebbüs ile Müessir Fiil'i
Birbirinden Ayıran Kıstaslar

İstinaf Mahkemeleri Kurulmalı

Suçlarda Vahamet Derecesi Tesbiti
Zorunluğu

Türk Kambyo Hukuku'nu Yeniden Düzen-
leme Mecburiyeti ve Özellikle Ceza
Hükümlerinin Ele Alınması Gereği
ve Amme Alacaklarının Tahsil Usulü
Hakkında 6183 Sayılı Kanununun 79.maddesi
gereğince Üçüncü Şahıs Haciz Tebliğle-
ri Gönderilmesi ve Menfi Tesbit İmkânı

GÜNAY İbrahim
Avukat

GÜRE Behzat
Avukat

GÜRSEL Nurettin
Yargıtay Üyesi

GÜRSOY Kemal Tahir
Prof.Dr.

HAFIZOĞULLARI Zeki
Asistan

İSLAM Nadir Lâtif
Avukat Dr.

KARADELİ Vedat
Avukat

KARAYALÇIN Yaşar
Prof.Dr.

KAYALALI A.Mümin
Hâkim

KAYALI O.Fikret
C.Savcı Yard.

KAZANCIOĞLU Yusuf
Avukat Dr.

KIYAK Fahrettin
Yargıtay C.Savcısı

KUDAT Arkun
Avukat

KUNTMAN Osman
Avukat

KURU Baki
Prof.Dr.

Boşanan Karının Hakları Üzerinde Bir
İnceleme

Hukuk Usulünde Teminat

Mirasın Hükmen Reddi

Motorlu Taşıtlı Araçlarının Sebep Oldukları
Zararlardan Sorumluluk ve Trafik
Kanunumuzun Aksak Yönleri

Türk Ceza Hukuku Sisteminde Zaruret
Hali ve Üçüncü Kişiyi Kurtarma

Hukuk Reformu ve Stratejisi Üzerinde
Genel Görüşler

Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklananlara
Tazminat Verilmesi

Türkiye Adalet Akademisi Niçin ve Nasıl
Kurulmalıdır

C.M.U.K.nun Tatbikindeki Aksaklıklar

Türkiye'de Sorgu Hakimliği Kaldırılmalı
mıdır?

Türk Hukukunda Reform Hakkında Bir
Eleştirme

Ceza Hukukumuzun ve Adaletin Sorunları

Cismanî Zararların Değerlendirilmesinde
Bilirkişilik Meselesi

Yargıtay Kararları ve Yayımlanması

İş Mahkemeleri (İş Uyuşmazlıklarının
Çözülmesi)

MAĞAT Rahmi
Avukat

Yeni Boşanma Sebepleri

MAKARACI Halil
Avukat

Hukuk ve Adalet Reformu

NEDİMOĞLU Kevni
Avukat

Davaların Uzaması Nedenleri Üzerinde
Bir İnceleme

ÖNER Hamdi
Avukat

Bazı İdarî ve Adlî Kararların Tesir ve
Şumülleri ve Medeni Hukuk ile Ceza Hu-
kuku Arasındaki Münasebet

ÖZDEMİR Halis
Avukat

Usul ve Esasda Aksayan Yönler

ÖZDEMİR Salim
Hâkim

Ceza Yargılama Sistemimizdeki Aksaklık-
lar ve Boşluklar ve Trafik Hukuku

ÖZALP M. Halis
Hâkim

Hukuk Reformunun Bazı Esasları Hakkında

REİSOĞLU Kemal
Dr. Yargıtay Ticaret Dairesi
Başkanı

Genel Olarak Ticarî Hayatın Gerektirdiği
Yeniden Tanzim İhtiyacı

REYNA Yuda-BURULOĞLU Enver
Avukat Avukat

Konkordatoda Mehil

Sakarya Barosu

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Bazı
Yönlerine İlişkin Görüşler

SAATÇIOĞLU Cemil
Hâkim

Hâkimler ve Denetim ve Hâkimlerin Çar-
lışma Saatleri

SEBÜK Mehmet Ali
Avukat

Türk Hukuk ve Adalet Reformu

ŞENER Esat
Yargıtay İkinci Hukuk Dairesi
Başkanı

Medenî Kanununun Miras Bölümünde Yetersiz
Bazı Hükümler

ŞERİFLİ Necip Mümtaz
Avukat

Tapu ile İlgili Mevzuatta Mevcut Görülen Aksaklıklar ve H.U.M.K. ile İlgili Mevzuatta Görülen Aksaklık

TANFER Mehmet
Hâkim

Ceza Yargılama Usulü Kanunu Reformu

TAYŞI M.Nurettin
Avukat

6085 Sayılı Karayolları Ulaşım Yasasının Hukuki Sorumluluk Yönünden Uygulamada Görülen Aksaklıkları

TEYMUR Ahmet Selim
Hâkim

Türk Ceza Kanunu'nun 9. Maddesi Üzerine Düşünceler

Trabzon Barosu Başkanlığı

Kanundan Doğan (İştirâk Halinde Mülkiyet) Kaldırılmalıdır ve Adlî Tatil

TOPALLI Hayati
Avukat

Kamu Tüzel Kişiliği Hakkında Bir İnceleme

TOROSLU Nevzat
Doç.Dr.

Ceza Kanununun Özel Kısmında Yapılacak Reforma İlişkin Düşünceler

TUNÇ Sevim-KUTAY İlhan
Avukat Avukat

Kamu Kuruluşlarının Dava ve Danışma İşlerinin Yeniden Düzenlenmesi (Kamu Avukatları Kurumu)

TÜRKER İbrahim
Avukat

Adalet Hizmetini Etkileyen Maddi Olanakların Ülkemizdeki Bu Güncü Görünümü

UÇUL İhsan
Avukat

Danıştay'da Görev ve Yetki Saptırması

ÜNER Abdullah
Yargıtay Birinci Ceza Dairesi
Başkanı

Türk Ceza Kanunu Üzerinde Eleştirmeler

YÜCE Turhan Tûfan
Prof.Dr.

Ümanizma Görüşü ile Hukukî Bilmeme ve Yanılma

YÜCEL Zeki
Avukat

Zararın Tazmini

YÜZBAŞIOĞLU M.Nadir
C.Savcısı

Bozuk Gıda Maddeleri Karşısında Türk
Ceza Kanunu

ZÜMREOĞLU Ali Rıza
Hâkim

Kusurlu Olanın Boşanma Davası Açabilme-
si Hali

2)Münhal veya Mazeretli Hakimlikler:

Bu konuda Barolarımızdan ve meslekdaşlarımızdan gelen şikâyetler karşısında Bakanlık ve yetkili mercilere şu öneride bulunduk;

Bazı mahkemelerde hakim bulunmaması nedeni ile davaların uzadığı hakkındaki şikâyetler gün geçtikçe yoğun bir şekilde Birliğimize iletilmektedir.Hâkimin bulunmaması nedenleri pek çeşitlidir.

Bunlardan biride münhal hakimlikler, izinli, tedavide bulunan hâkimlerin yerine bakacak başka hâkim bulunmamasıdır. Usul Kanunlarının kabul ettiği bazı engellerle dâvaya bakabilecek hâkimlerin bulunmaması da bir başka sebeptir. Memleketimizde savcının bulunmaması sebebi ile kamu dâvalarının aylarca açılmadığına rastlanmaktadır. Hakkını almak için bin meşakkatle mahkemenin bulunduğu il merkezine veya ilçeye gelen; hâkimi, savcıyı bulamadığı için geri dönen vatandaşların nasıl sızlandıklarını bunlara muhatap olan meslekdaşlarımız çeşitli şekillerde Birliğimize intikal ettirmekte, bu halin giderilmesi çarelerinin aranmasını istemektedirler.

Geçici tedbirlerle de olsa dâvaların duraklamasını önlemek mümkündür. Tedbirlerin geçici olması şarttır. Zira hiç kimse hâkimin yerini tutamaz.

Olanakları bizden daha bol ülkelerde bile "Hâkimsiz Mahkeme"den şikâyet olunmuştur. Fransa'dan bir örnek verilebilir:

Fransa'da eğer bir mahkeme, bir üyenin bulunmaması yüzünden toplanamıyorsa Baroya kayıtlı bir avukat bu hizmete çağırılabilir. Hizmet geçici ve ücretsizdir. Bu hizmeti gören kişi avukatlık ünvanını muhafaza

eder ve memur sayılmaz. Bu avukatın aynı zamanda parlamento üyesi olması bir engel değildir. Bu suretle avukatların Ağır Ceza Heyetine ve İstinaf Mahkemesine katılması mümkündür. Bu usul savcılığa da teşmil edilmiştir. Fransız Yargıtayı asıl görevlinin bulunmaması nedeninin hizmete çağırma kararında gösterilmemesini bozma sebebi saymıştır.

Böylece göreve çağırılmış avukat diğer hâkimlerin haklarına sahiptir, aynı şekilde sorumludur. Müzakere sırrı ile de bağlıdırlar.

Çağırıldığı halde heyete katılmıyan avukat disiplin cezasına çarptırılır.

Göreve çağrılan avukat ayrıca yemin etmez, kendi meslek yemini yeterli sayılmıştır.

Aynı davada hakimlik ve avukatlığın birleşemeyeceği tabiidir. Aksi takdirde heyet usulüne göre kurulmamış sayılır.

Bu sistem mevzuatımıza yabancı sayılmaz. Hâkimlikten avukatlığa, belli bir süreden sonra avukatlıktan hakimliğe geçişi mümkün gören kanunlarımız, sadece "gecikmiş adalet"den kaçınma çaresi olan Fransız örneğini ilke olarak reddetmiş sayılmaz. Bunun bir kanun konusu olması tabiidir. Hazırlanacak kanuna her türlü ayrıntılı hükümler konulabilir. Birliğimizle yapılacak ortak bir çalışma ile böyle bir kanun hazırlanabileceği ümidindeyiz. Yukarıdaki görüşümüz, Yönetim Kurulumuzun kararı olarak gerekenlere duyurulmuştur.

3) Baroların ve Barolar Birliğinin Kendi Kendilerini Yönetmesi:

Bu konuda Sayın Adalet Bakanımızın da mutabakatı sağlanarak bir tasarı hazırlanmış ve Bakanlığa takdim kılınmıştır. Bu tasarinin amacı, bir açıdan Anayasamıza da uygun olmayan İdarî vesayetin, kamu niteliğindeki meslek kuruluşumuz üzerinden kaldırılmasıdır. Bununla beraber yargı denetiminin devamı tabii görülmüştür. Bu konuda Bakanlığa sunduğumuz kanun tasarısı gerekçesinde şunlara değinilmiştir:

"1 Aralık 1938 gününde yürürlüğe girerek 7 Temmuz 1969 gününe kadar uygulanan 27 Haziran 1938 günlü ve 3499 sayılı Avukatlık Kanunu; avukatlığı (âmmе hizmeti mahiyetinde bir meslek) olarak kabul etmesine ve o zamana kadar ki yasalara göre gerçekten bir çok hükümleri ile avukatlık mesleğine itibar kazandırmasına rağmen, uzun süreden beri yetersiz hale gelmiş ve bu arada yürürlüğe giren 1961 Anayasası da yeni bir Avukatlık Kanunu yapılmasını gerektirmiş bulunduğundan, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hazırlanarak 7 Temmuz 1969 günü yürürlüğe konulmuştur.

19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, avukatlığı (kamu hizmeti ve serbest bir meslek) saymış, baroların idaresinde Adalet Bakanlığının onaylama ve denetimini hafifletmiş, Türkiye Barolar Birliğini kurmuş ve eskiden Adalet Bakanlığınca yürütülen bir çok iş ve işlemleri bu yeni kuruluşa bırakmış bulunmaktadır.

7 Temmuz 1969 gününden bu yana yapılan uygulama, Türkiye Barolarının ve Barolar Birliğinin, (kendi kendilerini yönetmede) yeterliğe ulaşabildiklerini göstermiştir. Yargıya ilişkin meslek kuruluşu olan Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin (kendi işlerini yerinden idare) biçiminde Anayasanın gerekçesinde yer alan ilkeye ve demokratik usullere daha fazla yaklaşmak zorunlu hale gelmiştir.

İşte bu gerekçe ve görüşler altında düzenlenen bu tasarı ile, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun aşağıda belirtilen hükümlerinde değişiklik yapılması öngörülmüştür.

İlke olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararlarının "kesin karar" olması kabul edilmiş ancak, kamu düzeni nedeniyle ve Bakanlığın, memleketin genel adalet politikasını tespit ve yürütmesi bakımından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararlarına karşı Adalet Bakanlığının ilgilinin ve Baronun Danıştay'a başvurma hakkı tanınmıştır. Bu suretle Anayasanın öngördüğü (yargı denetimi) de sağlanmış olacaktır."

4)Adlî Ara Verme Usulünün İslahı:

Adlî ara verme sırasındaki gecikmeler ve diğer sakıncalı uygulamalar hakkında Birliğimize intikal eden şikâyetleri karşılamak üzere yetkili makamlara şu öneride bulunulmuştur:

"Bazı kanunlarımızın değiştirilmesi ve yeniden düzenlenmesi amacı ile sürdürülen çalışmaların son günlerde kazandığı hız, tüm Türk Hukukçularının ortak bir mutluluğu olmaktadır. Göreve başladığınızdan bu yana, Adalet ve Adliye Reformuna olan ihtiyacınızı ortaya koyan söz ve atılımlarınızın içtenliğini yansıtan olumlu girişmeleriniz, Türkiye Barolar Birliği yönünden ayrı bir değer taşımaktadır. Çünkü, Türk Adaletine ve Türk Adliyesine yararlı olmağa yönelmiş çabaların uygulamada görülebilecek aksamalarını, tasarılar kanunlaşmadan ortaya koymak, hiç kuşkusuz, biz tatbikatçıların temel görevlerinden biri ve başlıcasıdır.

Bilindiği gibi teminatlı ve yararlanmada eşitlik olanağı sağlanmış bir adalet işleyişinde aranan ve vazgeçilemeyen temel ilkelere birisi de, "gecikmemiş adalet"dir. Hazırlanan yeni usul kanunları tasarılarında, bu temel ilkenin gerçekleşmesini sağlayabilecek çok etkili ve geniş yenilikler getirildiğinin sayısız örnekleri vardır. Ancak, yıllardan beri Türk toplumunu tedirgin eden ve Türk toplumunu Adaletten ve Adliyeden daima şikâyetçi olma durumunda bırakan "Adlî Ara Verme", yeni Ceza ve Hukuk Usulü tasarılarına önceki uygulandığı biçiminde aynen alınmış ve böylece "gecikmemiş Adalet"in gerçekleşmesi olanağı ortadan kalkmıştır.

İlk bakışta, adlî ara vermede, çok acele sayılan ve böyle kabul olunan işlerin görülmesi sürdürüldüğünden, adalete fayda sağlandığı düşünülebilir. Oysaki, usul kanunlarında adlî ara vermede görülebilen olanağı tanınan işler, lehte gibi görülen bu ayrıcalık yüzünden adlî ara vermede bakılması gerekmiyecek kadar acele sayılmıyan diğer işlerden daha çok gecikmiş olarak yargıdan yararlanabilme gibi, bir bahtsızlık içindedirler. Çünkü, adlî ara vermede kanun zorluyor diye görülen işlerin (örneğin; şu anda Mecliste bulunan H.Y.U.K. tasarısının 180. maddesinde yazılı

davalar ile C.Y.U.K.nundaki tutuklu davalar ve Sulh Ceza Davaları) hemen hiç birisi, bir buçuk aylık adlî ara verme süresi içinde sonuçlanmadığı gibi hiç bir yönden yararlı bir işleme tabi tutulmamaktadır. Zaman kaybına uğramadan bir an önce karara bağlanması istenen bu tip işlerin, tamamen aksi bir sonuçla karşı karşıya bırakılmalarının nedeni, adlî ara vermeden yararlandığı için bulunamıyan o işin asıl hâkimi yerine davaya bakan hâkimin, yalnızca dosyayı tetkike almak gibi geçiştirici bir işlem yapmadan öteye bir tutuma asla yanaşmamasıdır. Adlî arşivler tetkik olundukta görülecektirki, milyonlarca adlî ara verme dosyaları içinde, bunun aksini gösterecek beş on örnek, ya vardır ya da yoktur. Ara vermede bakılması gereken işlerin asıl hakiminin nöbetçi bulunduğu durumlarda dahi, gecikmemiş adalet adına sevindirici bir uygulama görülmemektedir. Çünkü, bu gibi durumlarda da nöbetçi hâkim, hem ara verme süresince bakmağa mecbur olduğu diğer ek görevlerin bunaltısı içinde kendisinin asıl işlerine gereği gibi sarılmamakta, hem de, bizdeki genel uygulamaya göre her nöbetçi hakim ara verme süresince haftanın yalnız bir gününde duruşma yapmakta, haftanın bir gününe doldurulan tüm adlî ara verme dava ve işlerinin çokluğu, yargının muhtaç olduğu moral diriliği ortadan kaldırmaktadır.

Adlî ara vermede bakılan davaların bahtsızlığı bu kadarla da kalmamakta, ara verme sırasında geçici hakim tarafından tetkike alınan bir dava dosyası, ara verme sonrası davaya el koyan asıl hakimince de, yine hakim değişikliği gerekçesiyle, yeniden tetkike alınmakta, böylece önemli hiç bir işlem yapılmadan, boş bir üç ay geçmektedir. Toplu mahkemelerde ise, asıl heyetin yeniden tam kadro olarak çalışabilir duruma gelebilmesi, birer buçuk aylık izin süreleri gözönünde tutuldukdaki, ancak dört buçuk ay sonra gerçekleşebilmektedir. Usul Kanunlarımızın adlî ara vermede görülmesini istediği dava ve iş türleri, ara vermeden bir buçuk ay kadar önceki bir duruşma gününde ara verme içine bırakıldığı durumlarda, yukarıda sözü edilen üç aylık süre dört buçuk aya, toplu mahkeme-

lerdeki dört buçuk aylık süre ise altı aya çıkmaktadır.

Bu örnekleri özetlemek ve kesin bir yargıya varmak gerekirse; "Adlî Ara Verme" uygulanan ve uygulanması önerilen biçimi ile "gecikmemiş adalet" amacı için büyük bir engel niteliği taşımaktadır.

Oysa ki, adlî ara vermeyi, bugünkü ve yeni usul tasarılarında ki biçimden çıkarıp, yargı gücünün heder olmasını engelliyecek ilkelerin ışığından yeni bir düzene bağlamak başarılabilirse, hem yargının "gecikmemiş adalet" amacı daha genel ölçüde sağlanacak, hem de yıllardır süregelen altı ay gibi koca bir yılın yarısını alan yargı adaletine olanak verilmiyerek yargı gücü israfı son bulmuş olacaktır."

Yukarıdaki gerekçenin ışığı altında adlî ara vermede nelerin nasıl yapılacağı ve nelerin yapılmıyacağı konularında müşahhas tekliflerde bulduk. Sonuç alınabilmesine gayret edilecektir.

5)Türkiye'de Savunma Mesleğinin Gelişimi ile İlgili Metinler:

Yönetim Kurulu,1292 (1876) yılından bu yana yürürlüğe konulmuş bulunan eski değımler (vekillik), bu günkü haliyle (Avukatlık) mesleğinin icrası ile ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve Türkiye Büyük Millet Meclisi yorumları gibi hükümleri bir araya getiren bir derleme kitabın basılmasına karar vermiş ve üyelerinden Av.Osman Kuntman'ı bu çalışmayı yapmakla görevlendirmiştir.

Bu kitabın basılması ile güdülen amaç; avukatlık (savunma) mesleğiyle ilgili hükümleri bir araya getirmek, gerekçelerinden yararlanmak ve tarihe ışık tutmaktır.

Kitap iki cilt olarak düzenlenmiştir.

Birinci Ciltte, yürürlükten kalkmış bulunan hükümler yer almaktadır.

Birinci cildin BİRİNCİ BÖLÜMÜNDE, 16.Zilhicce.1292 (13.Ocak. 1876) gününden 3.Nisan.1340 (1924) gününe kadarki dönemde yürürlüğe konulmuş hükümler bulunmaktadır. 16.Zilhicce.1292 günü mesleğin düzen

altına alındığı gündür. O gün, "Mehakimi Nizamiye Dava Vekilleri hakkında Nizamname" yürürlüğe girmiştir.

Bu bölümde, 8.Ramazan.1291 (1875) günlü "Divanı Ahkâmı Adliyyeye Merbut Mehakimi Nizamiye Huzurunda Dava Vekâleti Etmek İsteyen Ecnebilere Dair Kararname"ye dayanılarak kurulan LA SOCIETE DU BARREAU DE CONSTANTINOPLE'e ait statü de yer almıştır. Statüler 1870 ve 1876 tarihli olup rahmetli Lütfü Erişçi'den alınmıştır.

27.Haziran.1938 günlü ve 3499 sayılı Avukatlık Kanununun , 14.Temmuz.1938 günlü ve 3959 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan metninin dip notunda gösterilen 8.Ramazan.1291 (1875) günlü kararname Düsturda yayımlanmamıştır. İçinde kararnamenin bulunması gereken 1291 yılına ait Takvimi Vakayi İstanbul'un değişik kütüphanelerinde aranmışsa da bulunmadığı gibi son defa Başbakanlık arşivinde 1291 tarihli İRADELER DEFTERİNDE'ki araştırma da bir sonuç doğurmamıştır.

Birinci bölümün sonuna, 1278 (1862) yılından 1291 (1875) yılına kadarki dönemde, değişik kanunlarda yer almış meslekle ilgili hükümler konulmuştur.

Birinci Cildin İKİNCİ BÖLÜMÜNDE ise 3.Nisan.1340 (1924) ten 3499 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1.Aralık.1938 e kadarki dönemde yürürlüğe konulan hükümler yer almaktadır. Buraya, Muhamat (Avukatlık) Kanunu ve değişiklikleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin yorumları ve bazı yönetmelikler girmektedir.

Birinci Cildin ÜÇÜNCÜ BÖLÜMÜNDE ise 1.Aralık.1938 den 7.Temmuz 1969 a kadarki döneme ait 27.Haziren.1938 günlü ve 3499 sayılı Avukatlık Kanunu ve değişiklikleri, yönetmelik ve yorum kararları yer almıştır. Hükümet ve Adalet Encümeni gerekçeleri de kitaba konulmuştur.

Birinci Cilde, hayatlarında avukatlara, ölümlerinde de mirasçılarına yapılacak yardımlara ilişkin 21.Aralık.1953 günlü ve 6207 sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanunu da alınmıştır.

Birinci Cildin sonuna da, 16.Zilhicce.1292 (13.Ocak.1876)dan

7 Temmuz 1969 a kadar çıkarılmış bulunan Avukatlık Ücret Tarifeleri de toplu olarak konulmuş ve bu suretle karşılaştırma olanağı sağlanmıştır.

İkinci Ciltte, 7 Temmuz 1969 günü yürürlüğe giren 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile 7 Mart 1970 günü yürürlüğe giren ve "1136 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi, bazı maddelerine fıkralar ve kanuna geçici bir madde eklenmesine dair" 26 Şubat 1970 günlü ve 1238 sayılı Kanunun; bu kanunlara ait gerekçeler, 22 Nisan 1970 günlü ve 13478 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Avukatlık Asgarî Ücret Tarifeleri; Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin Anayasaya aykırılığı iddiası ile iptal edilmesi isteğini kapsayan davalarda Anayasa Mahkemesince verilmiş 21 Ocak 1971 günlü ve 1969/33 esas, 1971/7 karar ve aynı gün ve 1969/37 esas, 1971/8 karar sayılı red kararları bulunmaktadır.

Bu suretle İKİNCİ CİLT, yürürlükteki hükümleri teşkil etmektedir.

Baskısı bitmek üzere olan eser pek yakında tetkiklerinize arzolanabilecektir.

6) Avukatlık Ücretiyle İlgili Çalışmalar:

Yönetim Kurulu, 1972 yılında, Genel Kurulun Bursa toplantısında verdiği direktife uygun olarak, özellikle avukatlık ücretine ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Bunlar aşağıda gösterilmiştir:

a) Avukatlık Ücret Tarifelerinin hazırlanması: Avukatlık Kanununun 168. maddesi hükmü uyarınca düzenlenen ve Adalet Bakanlığınca onaylanarak 22 Nisan 1970 günlü ve 13478 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan ve 30 Nisan 1970 günü yürürlüğe girmiş bulunan Avukatlık Asgarî Ücret Tarifelerinin süresi 29 Nisan 1973 te sona ermektedir.

Avukatlık Kanununun 168. maddesi uyarınca her baronun asgarî haddini gösteren bir tarife hazırlıyarak Birliğimize göndermeleri 22.7. 1972 gün ve 2403/35 sayılı genelge ile istenmiştir. Raporun hazırlandığı güne kadar İstanbul, Urfa, Maraş, Zonguldak, Bursa, Gaziantep, Konya, Manisa ve Nevşehir Baroları tarife değişiklik tekliflerini göndermişler, diğer Barolardan henüz cevap alınmamıştır.

b) Avukatlık Ücreti Tarifelerinin uygulama zamanı: Yürürlükteki Asgari Ücret Tarifelerinin, 21. maddesi hükmüne göre, mahkemelerce, yürürlük tarihi olan (30.Nisan.1970) gününden sonra takdir olunacak avukatlık ücretlerinde uygulanması gerekir.

Tarifenin bu açık ve kesin hükmü yargı organlarınca uygulanırken Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 25.4.1970 günlü ve 968/5-787 esas, 212 karar sayılı ilâmında şu ilkeyi ileri sürmüştür:

"Tarafların, dava yargılama giderleri yönünden davanın açıldığı tarihteki durumu gözönünde tuttıkları tabiidir. Bu sebeple avukatlık parasının, davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan Asgarî Ücret Tarifesine göre hesabı gerekir..."

Bu görüşün, kanuna ve Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararına aykırılığı ortadadır. Kanuna aykırıdır: Çünkü: Avukatlık Kanunu, her üç yılda bir Ücret Tarifesi yapılması hakkını Barolara vermiştir. Bunun nedeni, değişen hayat şartlarına uygun ücretlerin sağlanmasıdır. İş Kanununa göre ücretlerin her iki yılda bir düzenlendiği gözönünde tutulursa bunun gereği inkar olunamaz. Yargıtay, bu yorumu ile uzun süren bir davada daha önceki tarifeleri uygulamakla kanun hükmünü bertaraf etmektedir.

Karar, 7.12.1964 günlü ve 3/5 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararına da aykırıdır. Sonradan yürürlüğe giren Harçlar Kanununun çok önce açılmış bulunan davalara uygulanmasına ilişkin olan içtihadın konumuza değinen gerekçesi şöyledir:

"6) Burada davanın uzun sürmesi ve yeni tasanın bazı harçları arttırmış bulunması sonucunda harç ödevlilerinin durumlarının ağırlaştırılmış olacağı ve bunun haklı görülemeyeceği gibi bir düşünceye de yer yoktur; zira, harçlar sonuçta davada haksız çıkana yükletilecektir ve bir dava sırasında haksız davranışta bulunan bir kimsenin haksız davranışının bütün sonuçlarından, bunları önceden bilmesi mümkün olsun veya olmasın, sorumlu tutulması, hukukun genel kurallarından olup usul yasala-

rındaki dava giderlerinin haksız çıkan tarafa yükletilmesine ilişkin hükümler (meselâ, Hukuk Yargılamaları Usulü Yasasınının 417.maddesi hükmü), bu ilkeye dayanmaktadır ve harcın dava giderlerinden birisi olduğu da Hukuk Yargılamaları Usulü Yasasınının 423. maddesinden açıkça anlaşılmaktadır, Sözün kısası, haksız yere dava açmış veya haksız yere savunmada bulunmuş kimse, harç bakımından, bir kazanılmış hak ileri süremez ve onun haksız davranışının sonuçlarından sorumlu tutulmasında da Adalete aykırı bir yön düşünülemez..."

Konuyla ilgili olarak daha önce Yargıtay Ticaret Dairesinin 10.6.1949 günlü ve 1123/2823 sayılı ve gene Üçüncü Hukuk Dairesinin 4.12.1967 günlü 7928/6361 sayılı kararlarında benimsenen doğru yorum terkedilerek ve yukarıda alınan İçtihadı Birleştirme Kararının koyduğu kesin ilkeye karşı gelinerek hareket edilmesi açıktan kanunun çiğnenmesidir. Hukuk Genel Kurulu Kararında dayanan 28.Kasım.1956 günlü ve 15/15 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında yer alan "der davada açıldığı tarihte tespit edilen vaziyet hükme esas ittihaz olunması iktiza eylemesine..." ilkesinin tarifelerin yürürlüğü ile ilişkisi yoktur. O içtihad, nafakanın bağlanmasında olduğu gibi bunun arttırılmasında ve eksiltilmesinde de hükmün dava tarihinden itibaren muteber olması gerektiği ilkesini koymaktadır.

Esasen Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesi, 29.11.1971 günlü ve 5359/4208 sayılı, Hukuk Genel Kurulu kararından sonra verdiği yeni bir kararında:

"3- Davanın açıldığı tarihe göre hükmedilen vekâlet ücreti de Avukatlık Ücret Tarifesine aykırıdır."

demek suretiyle Hukuk Genel Kurulu kararına aykırı bir karar vermiştir.

7.12.1964 günlü Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararınının 6. bölümünde yer alan ilkeye uygun surette, H.U.M.K.nun 423/6 maddesi uyarınca yargılama gideri sayılan ve gene 29 Mayıs 1957 günlü ve 4/16 sayılı

Yargıtay İctihadı Birleştirme kararı gereğince yargılama giderinden hiç bir suretle ayrılması caiz olmıyan Avukatlık Ücretinin, davanın karara bağlandığı gün yürürlükte bulunan tarifeye göre takdir olunacağı kesindir. Bu nedenle içtihadların birleştirilmesi hususunda Yargıtay Birinci Başkanlığına başvurulacaktır.

c) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164. maddesi hükmünün yorumu: 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164. maddesiyle, (Avukatla iş sahibi arasında aksine yazılı sözleşme bulunmadıkça tarifeye dayanarak karşı tarafa yüklenecek Avukatlık Ücreti avukata aittir.) hükmünün getirildiği hepimizin bildiği bir husustur.

Bu hüküm yargı organlarınınca müsbet bir biçimde uygulanırken Yargıtay İcra ve İflâs Dairesi, 19.1.1971 günlü ve 201/496 sayılı kararı ile şöyle bir yorum yapmıştır:

"..."

Vekâlet Akdi ancak vekille müvekkil arasında bir ilgi, bir münasebet tesis eder. Vekâlet ücretinin ödenmesi ile mükellef ve sorumlu kişi iş sahibidir. Böyle bir akdi ve bu akde dayanan ücret sözleşmesi hükümlerini ve bundan doğan hakları vekil, şahsı adına üçüncü şahıslara karşı dermeyeran edemez. Serbestce kararlaştırılan ücreti ödemek ve keza mahkemenin diğer tarafa tahmil ettiği vekâlet ücretini tahsil ve avukatına vermek külfet ve mecburiyeti müvekkile düşer ..."

Gerçi bu kararın başında (üzerinde önemle durulup çözülmesi gereken diğer bir husus, davayı takip eden avukatın, ilâmda müvekkil adına hükmedildiği belirtilen vekâlet ücretini şahsen açacağı bir icra takibi ile mahkûmunaleyhten tahsil etme yetkisini haiz olup olmadığından ibarettir) denmekte ise de sonunda genel bir yoruma gidilerek 164. madde hükmünün işlemez hale gelmesi sağlanmıştır.

Halbuki: 164. madde hükmü bir usul hükmü olmayıp maddi hukuk kuralıdır. Madde, aksine sözleşme olmadığı takdirde haksız çıkan tarafa

yükletilecek ücretin avukat ait olacağına kesin ve açık olarak hükme bağlamıştır. Bunun alınıp verilmesiyle ilgili Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin ve sonradan aynı yoruma giden diğer Yargıtay Dairelerinin kararları hükmü işlemez hale getirmiştir. Avukatlık ücretinin karşı taraftan müvekkil tarafından tahsil edilip vekile verilmesi görüşü hiç bir suretle mümkün olmayan bir husustur. Vekâlet deruhte eden avukat müvekkiline hizmet eder, yoksa müvekkilin avukata hizmet icra ettiğinden söz edilemez. 164. maddenin yargı organlarıncı uygulanması gerekir. Davanın herhangi bir safhasında yargı organı, aksine sözleşme olup olmadığını usul hükümlerine göre tespit ve davanın sonunda ona göre hükmünü verir, Yani, aksine sözleşme yoksa hükümde, avukatlık ücretinin (adı yazılarak) vekile ait olduğu belirtilir. Bu suretle avukat, o hükmü şahsı adına icraya koyarak kovuşturmak olanağını kazanır.

Sırası gelmişken şunu da belirtmek yerinde olur: 16. Zilhicce. 1292 (13. Ocak. 1876) günlü Mehakimi Nizamiye Dava Vekilleri Nizamnamesinin aşağıya alınan 22. maddesi hükmü, (ücretin, aksine sözleşme olmadığı hallerde vekile ait olduğu ilkesini taşımadığı halde) vekile doğrudan doğruya bu ücreti talep ve tahsil hakkı tanımıştır:

"Bir davanın sahibi badelmuhakeme ispatı müddeaya eyledikte o davanın rüyeti için tayin etmiş olduğu vekilin tarife mucibinde lâzım gelen ücretini mahkûmunaleyhten talebe hakkı olduğu gibi iş bu ücreti doğrudan doğruya mahkûmunaleyhten ve ^{talep} istihsale vekilin dahi selâhiyeti vardır."

Yukarıda yazılı nedenlerle, 164. madde hükmünün, kanun koyucunun amacına uygun yorumunu ve uygulamasını sağlamak amacı ile gereken çalışmalar yapılacak, gerekirse kanunda değişiklik yoluna gidilecektir.

ç) Dava ve iş takipçileri için hükmedilecek ücrette hangi usulün uygulanacağı; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun avukatlık ücretine ilişkin 163-175. maddeleri hükümleri yalnız (avukatlara) uygulanır. Ancak, tarifelerin 19. maddesi hükmü, bu tarifelerin (Dava vekillerine) de uygulanacağını belirtmiştir.

Bunun dışında kalan (dava ve iş takipçileri) için ise, 1.Şubat 1949 günlü ve 7120 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 17.Kasım.1948 günlü ve 5/8 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararına göre, umumi hükümler yani Barçlar Kanunu hükümlerine göre sarfedilen mesai gözönünde tutularak ücret takdiri gerekir.

d)Harice sağlanan hizmetler karşılığında döviz getirme zorunluğu: "Türkiye'de mukim gerçek ve tüzel kişiler tarafından Türkiye'de bulunsun veya bulunmasın hariçte mukim gerçek ve tüzel kişiler için yapılan hizmetlerin karşılığında ne alınacağı hakkında, Maliye Bakanlığınca yayımlanan (5 Ekim 1963 günlü ve 11523 sayılı Resmî Gazetede) Türk Parası kıymetini koruma hakkında 17 sayılı karara ilişkin, seri IV, No:3 sayılı görülmiyen muameleler başlıklı **TEBLİĞİN**, kısım: III, harice sağlanan hizmetler ve döviz getirme mecburiyeti başlıklı bölümünde yer alan 6. madde hükmü şöyledir:

"Türkiye'de mukim gerçek ve tüzel kişiler tarafından Türkiye'de bulunsun veya bulunmasın hariçte mukim gerçek ve tüzel kişiler için veya bunlar adına yapılan hizmetlerin bedeli ile masraf karşılıklarının döviz olarak yurda getirilerek yetkili bir bankaya satılması lâzımdır.

Ancak:

a)Bu tebliğin ikinci kısmında Türk Parası ile tahsiline izin verilen hizmet ve masraf bedellerinin,

b)"Türkiye'de ki şahıslar lehine veya bunlar adına Türkiye'de ifa edilen ve ticarî bir muameleye bağlı bulunmayan münhasıran fikrî ve bedenî hizmet karşılıkları ile perakende satış bedellerinin ve otel, lokanta, eğlence yerleri, dahili nakliyat gibi umuma açık iş yerlerinde yapılan hizmet karşılıklarının, döviz olarak tahsili,

c)"Türkiye'de mukim gerçek kişilerin, yurt dışında, hariçte mukim gerçek ve tüzel kişilere ifa ettikleri münhasıran fikrî ve bedenî hizmetlerine karşılık tahakkuk

eden ücretlerinin döviz olarak yurda getirilmesi,
mecburi değildir.

d).....

e)Mukaveleleri gereğince başkaları adına yaptıkları masraflar kendilerine bilâhare tediye edilecek şahıslar, önceden izin almaksızın hariçte mukim gerçek ve tüzel kişiler adına Türkiye'de Türk Parası ile masraf yapabilirler."

TEBLİĞ, 11 Ağustos 1962 günlü ve 11178 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan (Türk Parası kıymetini koruma hakkında 17 sayılı karar)a dayanmaktadır. Kararın (harica sağlanan hizmetler) başlıklı ve (dövizle tahsil mecburiyetine) ilişkin 30. maddesi hükmü şöyledir:

"Bu kararın diğer maddelerinde kabul edilen haller dışında Türkiye'de mukim gerçek ve tüzel kişiler hariçte mukim gerçek ve tüzel kişiler için veya bunlar adına yurt içinde veya dışında yapmış oldukları bilcümle hizmet ve masraflardan mütevellit hak ve alacaklarına tekabül eden dövizleri, hizmetin yapıldığı, masraf, hak ve alacakların tahakkuk ettiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde yurda getirmeye ve her halûkârda emirlerine geçtiği tarihten itibaren en çok on gün içinde yetkili bir bankaya satmağa mecburdurlar.

Türkiye'de mukim gerçek kişilerin, yurt dışında hariçte mukim gerçek ve tüzel kişilere ifa ettikleri münhasıran fikrî ve bedenî hizmetlerine karşılık tahakkuk eden ücretler yukarıdaki hükümden müstesnadır."

TEBLİĞ'in (b) fıkrasında bahsekonu edilen Türkiye'deki şahıslar değimi ile neyin kastedildiği, 14 Eylûl 1962 günlü ve 11206 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan SERİ:I, No:2 (usul ve müşterek hükümler başlıklı Türk Parası kıymetini koruma)hakkında 17 sayılı karara ilişkin tebliğin ikinci maddesinin (3) . fıkrasında belirtilmiştir:

Türkiye'deki şahıslar: Türkiye'de mukim olsun olmasın,

fiilen Türkiye sınırları içinde bulunan gerçek kişilerle Türkiye'de mukim tüzel kişiler, Türkiye'deki şahıs addolunurlar.

Bütün bu hükümler ve tariflerden çıkan sonuç şudur: avukatlık hizmeti (fikrî bir hizmet) olduğuna göre, Türkiye'deki şahıs lehine veya bunlar adına Türkiye'de bir hizmet gören avukatın, bu hizmetin karşılığının teşkil eden ücreti döviz olarak yurda getirme zorunluğu yoktur.

Hükümler ve normal olarak çıkarılması mümkün sonuç da yukarıda belirtilen şekilde olmasına rağmen, Maliye Bakanlığı, yayımladığı, 27 Haziran 1969 günlü ve 593580-09-60/31734 sayılı genelgesinde aşağıdaki görüşü ileri sürmektedir:

"Kambiyo mercilerinden zaman zaman alınan yazılarda; Türk Parası Kıymetini Koruma hakkında 17 sayılı karara ilişkin Seri IV No:3 görünmiye muameleler tebliğinin 6. maddesindeki (Türkiye'de mukim gerçek ve tüzel kişiler tarafından Türkiye'de bulunsun veya bulunmasın hariçte mukim gerçek ve tüzel kişiler için veya bunlar adına yapılan hizmetlerin bedeli ile masraf karşılıklarının döviz olarak yurda getirilerek yetkili bir bankaya satılması lâzımdır) hükmü içine giren avukatlık ücreti, mahkeme masrafları ve teminat gibi paraların döviz olarak tahsil edilmesi gerekirken TL.sı olarak tahsil edilmesi halinde ilgililer hakkında takibat yapılmak zorunluğu karşısında kalındığından yakınılmaktadır. Keyfiyetin yapılacak genelge ile kaza mercileri ile Barolara duyurulması müsaadelerini arz ve rica ederim."

Görülüyorki: genelge, yalnız ana hükmü gözönünde tutuyor, (ancak) diye başlayan alt kısımdaki çok açık hükümleri nazara almıyor. Halbuki, daha önce yürürlükte iken 17 sayılı kararla yürürlükten kaldırılan 14 sayılı kararda buna dair bir hüküm yoktu. Yani, (fikrî ve

bedeni hizmet), (Türkiye'deki şahıs) gibi kriterler bulunmuyordu. 17. sayılı karar, haberleşme, seyahat, trizim olanaklarının hızla arttığı ve bunun yanında ticarî işler dışındaki yabancı memleket ilişkilerin yoğunlaştığı bir dönemde yeni hükümler getirmiştir. Kapalı rejim zihniyeti ile hareket edilmeyerek, insanlar arasındaki sıkı iş birliği ve ilişkilerden doğan ve ticari gayesi olmıyan (avukatlık hizmeti) gibi fikrî hizmet karşılıklarının, Türkiye'deki şahıslar adına veya lehine olması şartı ile, döviz olarak yurda getirilmesi zorunluğunun bulunduğu yolundaki uygulamanın düzeltilmesi gerekir.

Yukarıda gösterilen **konular** hakkında gerekli teşebbüslere geçilmiştir.

Yeni tarifinin hazırlıklarına başlanılmıştır. Barolarımızdan fikirleri sorulmuştur. Bu vesile ile bir hususu Genel Kurulumuza-varsa uyarmalarını bildirmek ricası ile- arzda fayda görmekteyiz.

Avukatlık Asgarî Ücret Tarifelerinin hazırlanmasında hangi kıstasların gözönünde bulundurulacağı Avukatlık Kanununda saptanmamıştır.

Yürürlükte bulunan tarifinin hazırlanması sırasında Birliğimiz-
ca kurulan Komisyon raporunda bu konuda aynen;

"Komisyonumuz, öncelikle çeşitli boralardan hazırlanıp gönderilen ve kendi barolarında uygulanmasını istedikleri ücret tarifelerini tetkik etmiş ve muhtelif baroları içine alacak grupları tespit edebilmek için bazı kıstaslar tayinini uygun görmüştür. Bunun sonucu olarak; baro teşkilâtı olan illerin, ekonomik, sosyal, malî gelişmeleri ile nüfus yoğunlukları, toprak ürünleri ve ticarî, endüstriyel alanlardaki imkânları geniş bir incelemeye tabi tutulmuş, TC.Başbakanlık Devlet Plânlama Teşkilâtı ile İstatistik Enstitüsünden bilgi ve kaynaklar istenmiştir.

Bunlardan TC.Başbakanlık Devlet Plânlama Teşkilâtından gönderilen üç ciltlik "1970 yılına girerken Bölgelere Genel Bir Bakış" adlı ara raporların içerlerinde mevcut haritalarla birlikte tetkiki sonunda; üzerinde çalışan ücret tarifesinin özellikleri ve nitelikleri yönünden baroları iki grupta toplamanın her yönden uygun bulunduğu

görüşünde birleşilmiştir."

denilmiştir.

Yukardaki esasların aksine bir görüş Genel Kurulumuzda tebellüğü etmediği takdirde yeni tarifede aynı şekilde karara varmay düşünmekteyiz.

7) Hukuk Yargılama Usulü Kanunu Tasarısı

İle İlgili Birlik Çalışmaları:

Hükümetçe hazırlanmış bulunan "HUKUK YARGILAMA USULÜ KANUNU TASARISI" daha Millet Meclisine sunulmadan önce, Antalya'da 2 Nisan 1971 günlü toplantısında Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, bahsekonu tasarı üzerinde gerekli çalışmaları yapmak ve Birlik görüşünü belirtmek amacıyla bir Komisyon kurulmuştur.

Komisyon 17 Nisan 1971 gününden itibaren çalışmalarına başlamış ve aşağıda belirtilen yönleri tespit etmiştir:

a)Yeni Tasarı düzenlenmesi: Hükümet tasarısının (GENEL GEREKÇE) bölümünde, yeni bir kanun yapmanın nedeni olarak (Davaların çabuk ve güvenlik içinde sonuçlandırılması) gösterilmişse de bu ilkeyi sağlayacak genel hükümler ve başka tedbirler getirmemiş, ancak yürürlükteki kanunda önemsiz bazı değişikliklerle yetinilmiş, kanuna kenar başlıkları konmuş, dili sadeleştirilmiştir.

b)Kanunun düzenlenmesinde gözetilen sıra ve usul: Komisyon, yürürlükteki kanun ve tasarının sistematığından ayrılarak, çekişmezliğin doğmasından davaların görülmesi, hükme bağlanması ve kesinleşmesine kadar hangi sıra uygulanıyorsa ona göre müesseselerin kanuna yerleştirilmesi ilkesini kabul etmiştir.

c)Mahkemeler kuruluşu: Komisyon, yargı organlarının kuruluşlarının ayrı bir kanunla düzenlenmesi görüşünü benimsememiş, kuruluş hükümlerinin de usul kanunu içinde yer almasını kabul etmiştir.

Komisyon, Birinci Türk Hukuk Kongresinde önerildiği gibi, yargı organlarının (sulh) ve (asliye) ayırımını kaldırmış birim olarak

(hukuk mahkemesi)ni kabul etmiştir.

Hukuk Mahkemeleri ilçe esasına göre kurulacaktır.

Ayrıca, birden çok ilkeyi kapsayacak nitelikte olmak üzere Adalet Bakanlığınca (Bölge İtiraz Mahkemesi) kurulması önerilmiştir. Bu mahkemelerin kuruluş nedeni, ihtiyatî haciz, ihtiyatî tedbir, hakimlerin reddi gibi konularda taraflara güven sağlması, bazı davalarda kesin karar vermesi yönünden de Yargıtayın yükünü hafifletmesidir. Hazırlanan tasarıda (Kanun yolları-1.-İtiraz) bölümünde bu organların görevleri ayrıntıları ile belirtilmiştir.

Son olarak Yargıtay gelmektedir.

ç)Davaların açılması ve ilk inceleme: her davanın açılmasında davacının dayanacağı bütün delillerin dilekçe ile birlikte mahkemeye verilmesi ve onaylanmış örneklerinin karşı tarafa tebliğ zorunluğu konulmuştur.

-Ayrıca, duruşma gününden önce de davanın açılmasından itibaren 15 gün içinde hakime, dilekçeyi, eklerini ve cevap ve eklerini inceleyerek usul noksanlıkları bulunduğu takdirde bunları tamamlaması görevi verilerek duruşmada usul noksanlığı yönünden zaman kaybı önlenilmek istenmiştir.

d)Gıyap müessesesi davaların uzaması nedenlerinden biri olduğunda gelmiyen tarafa gıyap tebliği usulü kaldırılmış,(gelmediğiniz takdirde yokluğunuzda duruşmaya devam olunacaktır) yazısı ile tebligat yapılması, gaip geldiğinde duruşmaya alınması, ancak, yokluğunda yapılmış usulî işlemlere itiraz hakkı bulunmaması ilkesi kabul edilmiştir.

e)Süreler: kanundaki değişik sürelerin bir anlamı olmadığı, aksine tarafları çoğu zaman yanılttığı gözönünde tutularak her türlü işlemlere ait sürelerin (15) gün olarak kabulü ile birlik sağlanması düşünülmüştür.

f)Kanun yolları: kurulması önerilen Bölge İtiraz Mahkemelerine yapılabilecek itirazlar şunlardır:

-İlk inceleme üzerine verilecek kararlar,

(hukuk mahkemesi)ni kabul etmiştir.

Hukuk Mahkemeleri ilçe esasına göre kurulacaktır.

Ayrıca, birden çok ilkeyi kapsayacak nitelikte olmak üzere Adalet Bakanlığınca (Bölge İtiraz Mahkemesi) kurulması önerilmiştir. Bu mahkemelerin kuruluş nedeni, ihtiyatî haciz, ihtiyatî tedbir, hakimlerin reddi gibi konularda taraflara güven sağlaması, bazı davalarda kesin karar vermesi yönünden de Yargıtayın yükünü hafifletmesidir. Hazırlanan tasarıda (Kanun yolları-1.-İtiraz) bölümünde bu organların görevleri ayrıntıları ile belirtilmiştir.

Son olarak Yargıtay gelmektedir.

ç)Davaların açılması ve ilk inceleme: her davanın açılmasında davacının dayanacağı bütün delillerin dilekçe ile birlikte mahkemeye verilmesi ve onaylanmış örneklerinin karşı tarafa tebliğ zorunluğu konulmuştur.

-Ayrıca, duruşma gününden önce de davanın açılmasından itibaren 15 gün içinde hakime, dilekçeyi, eklerini ve cevap ve eklerini inceleyerek usul noksanlıkları bulunduğu takdirde bunları tamamlaması görevi verilerek duruşmada usul noksanlığı yönünden zaman kaybı önlenilmek istenmiştir.

d)Gıyap müessesesi davaların uzaması nedenlerinden biri olduğunda gelmiyen tarafa gıyap tebliği usulü kaldırılmış,(gelmediğiniz takdirde yokluğunuzda duruşmaya devam olunacaktır) yazısı ile tebligat yapılması, gaip geldiğinde duruşmaya alınması, ancak, yokluğunda yapılmış usulî işlemlere itiraz hakkı bulunmaması ilkesi kabul edilmiştir.

e)Süreler: kanundaki değişik sürelerin bir anlamı olmadığı, aksine tarafları çoğu zaman yanılttığı gözönünde tutularak her türlü işlemlere ait sürelerin (15) gün olarak kabulü ile birlik sağlanması düşünülmüştür.

f)Kanun yolları: kurulması önerilen Bölge İtiraz Mahkemelerine yapılabilecek itirazlar şunlardır:

-İlk inceleme üzerine verilecek kararlar,

- Davalaların birleştirilmesi veya ayrılmasına ilişkin kararlar,
- İhtiyati tedbir ve haciz kararlarına itiraz,
- Bir davanın sonucunu başka bir davaya bağlayan kararlar,
- Hakimin reddi kararları,
- Anlaşmazlığın konusu 5.000 liraya kadar olan menkûl ve gayri-menkûl ayın davaları ile alacak ve tazminat davaları hakkında kesin karar vermesi,
- Hakimin reddi kararlarına ilişkin kararlara karşı düzeltme istenilmesi, bunun üzerine verilecek kararların kesin olması,
- Kararların (onaylama) veya (itiraz konusu hakkında nihaî karar) biçiminde olması,
- Tetkik Merciiinin konkordatoyla ilgili kararlarına karşı yapılan itirazların incelenmesi, mehlin kaldırılmasına dair kararlara karşı temyiz hakkının bulunması,
- Adlî yardımın reddi kararları.

Bunların dışında Yargıtaya başvurulması hakkının bulunması, 500 liraya kadar olan kararların temyiz ve itiraz kabiliyeti bulunmaması. Keza, dava edilenle hükmedilen arasındaki fark 500 lirayı geçmiyorsa yine itiraz ve temyiz kabiliyeti bulunmaması.

g)Yargıtayda murafaa: karara katılmıyan bir üye yardımcısı veya raportör tarafından dosyanın okunması, raporun yazılması, duruşmadan en az bir hafta öncesine kadar tarafların incelenmesine hazır bulundurulması ve duruşmada okunması ilkesi kabul edilmiştir.

Yargıtay kararlarına, karara katılanların ad ve soyadlarının yazılması, kararların gerekçeli ve karşı oy yazısını da kapsayacak biçimde olması, taraflara tebliğ edilecek nüshalarının da aynı şekilde ve imzalı olması esası konulmuştur.

Yukardaki komisyon kararlarının değerlendirilmesine ilişkin çalışmalarımız devam etmektedir.

8)Medeni Kanun Tasarısı:

Öneminden ötürü bu tasarı hakkındaki görüşlerini bildirmeleri bütün barolarımızdan rica edilmiştir.

Medeni Kanun Ön Tasarısı hakkında ilgi genelgemizle belirtilen süre Adalet Bakanlığınca 31.12.1972 gününe kadar uzatılmıştı.

Birliğimizce kurulacak komisyonda incelenmek üzere anılan Tasarı hakkındaki baro görüşlerinin en geç 30 Eylül 1972 gününe kadar Birliğimize ulaştırılmasını Yönetim Kurulumuz kararı uyarınca Barolarımızdan rica edilmiş ise de hazırlıkların ikmal edilemediği anlaşıldığından sürenin uzatılması Bakanlıktan istenecektir.

9)Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluş Kanunu Tasarısı:

Adalet Bakanlığının, "Merkez Kuruluş ^{Kanun} Tasarısı hakkında Birliğimiz mütalâasının alınması hakkındaki yazısı, gerektirdiği önemle nazara alınmış ve Yönetim Kurulumuz mütalâasında aşağıdaki hususlara temas etmiştir.

20 Mayıs 1327 tarihli Adliye ve Mezahip Nezareti Nizamnameii Dahilîsi yerine geçmek üzere bir tasarının hazırlanması hakkındaki ilk ciddi teşebbüsü Birliğimiz kıvançla karşılamıştır.

a)Bununla beraber 1327 yılından 1972 yılına kadar geçen sürede büyük olayların cereyan etmiş olmasına rağmen 1327 Nizamnamesinin yürürlükte kalabilmesi karşısında, yeni tasarının pek ileri bir atılışı temsil etmesi gerekirdi. Tasarı özellikle kuruluşu göstermektedir. İdare içinde, Adalet Bakanlığının hukukî açıdan tanzim edici yetkilerini arttıracak hükümlere yer verilmesi isabetli olurdu. Bu nedenle tasarının diğer Bakanlıklarla olan ilişkisinde Adalet Bakanlığının idarî statükoyu devam ettirmek isteğini karşıladığı, dolayısıyla toplumumuz için en acil ihtiyaç halinde somutlaşan reform taahhüdünü yansıtmadığı görülmektedir.

b)Bu gün memleketimiz kanunlarının hukukun belli bir fikri çalışmasının ürünü olmaktan uzaklaşıp zaman zaman "kanunları idare eden kanunların varlığı" nın yani "hukukun üstünlüğü" nün inkarına örnekler veren tutumları önleyebilmek için Adalet Bakanlığını yetkili kılacak

hiç bir hükme tasarıda rastlanamamıştır. Bütün hukukçuların mevzuat keşmekeşinden şikâyet ettikleri bilinmekte olmasına, hukuk ilkelerini hiçe sayan kanunların Adalet Bakanlığının varlığına rağmen nasıl olup da çıkabilmiş olduğunun bir türlü izah edilemediği bir ortam içinde, aynı hataların devamını önleyecek hükümlerin Kuruluş Kanununa kanılması zaruret haline gelmiştir.

c) Bu kadar önemli bir görev bahis konusu olunca tasarıda bir "tetkik kurulu" na yer verilmesi gerekli görülmektedir. "Hukuk İşleri Umum Müdürlüğü"ne verilmek istenen yeni şeklin bir tetkik kurulunun sağladığını getiremeyeceğini sanmaktayız. Kaldı ki yukarıda "taknin" konusunda işaret ettiğimiz hizmeti başarabilmek için tetkik kurulunun başta Üniversite ve Barolar Birliği olmak üzere çeşitli hukuk kuruluşlarından istenecek uzmanlardan oluşması halinde büyük faydalar sağlanabilir ve zaman zaman pek yersiz olduğu bilinen siyasî isteklere Bakanlıkca karşılamak daha kolay olur.

ç) Tasarıda içtihadları yayınlamak (13/b) ve yayınlanacak içtihadlar hakkında mütalâa vermek (6/i) görevinin Bakanlıkta muhafazası istenmekte ise de Yargıtay Kuruluş Kanunu Tasarısında bu görevin münhasıran Yargıtay'da ve yalnız uygun görececek kararların yayınlanması şeklinde bir hükme bağlanmak istendiği, Avukatlık Kanununda ise bu görevi yapacak makam ile Türkiye Barolar Birliğinin işbirliği halinde olacağını açıklanmış olduğu malûmlarıdır. Bu üç metnin nasıl bağdaştırılacağı anlaşılamamaktadır. Eğer tasarıya "İçtihadların derlenmesi ve ilk kez yayınlamak yetkisini Türkiye Barolar Birliği"ne bir hak olarak tanınması yolunda bir hüküm eklenecek olursa, oldukça masrafı gerektirecek olan bu görevi ilgili makamlarca birlikte tespit edilecek esaslara uygun, intizamlı, sürekli, diğer memleketlerdeki örneklerinin aratmıyacak biçimde, ciddiyetle ve sistenli bir şekilde yayınlamak hizmetine amade olduğumuzu da arzetmek isteriz.

d) Tasarıda (8/c) Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında "Avukatlık ... kanunun Bakanlığa verdiği işler" yer almıştır.

Bu konuda aşağıdaki hususlar nazara alınmalıdır:

Avukatlar hakkında görevlerine ilişkin suç isnatlarından ötürü kovuşturma Avukatlık Kanununun 58. maddesine göre "Bakanlığın izni" ne bağlıdır. Bu iznin nedeni, toplumda iftiraya maruz kalabilecek meslekleri icra edenlerin, açıkca mesnetsiz olduğu anlaşılan isnatlarla, teşhir edilmesini önlemektir. Bu çeşit mesleklerden biri de hekimliktir. Nitekim Tebabet ve Şuabatının Tarzı İcrası Hakkındaki Kanun, hekimler hakkındaki ceza soruşturmasında "Yüksek Sağlık Şûrası"ndan mütalâa alınmasını mecburî saymıştır. Bu sebeple Bakanlığın, takip izni vermeden evvel, Türkiye Barolar Birliği mütalâasını istemesinde büyük isabet görmekteyiz. Bu sonucu sağlayacak bir hüküm tasarıya eklenmelidir.

Muhtelif kanunlarda, özellikle Ceza Kanununun 160. maddesinde ve zaman zaman siyasî nitelikte dava ve tartışmalara yol açan "izni, Bakan mı, yoksa Bakanlık mı verecektir?", sorusuna bir açıklık getirilmesinde fayda var. Tasarıda gösterilen her birime ait maddelerde "sair kanunların Bakanlığa verdiği görevler" ibaresine rastlanmakta ise de bunun uygulamaya vuzuh getireceğini sanmamaktayız.

e)Adalet yılının açılış hazırlıkları şimdiye kadar Adalet Bakanlığınca yapılmaktadır. Bu açılışın Yargıtay'ca düzenlenmesi yolunda, Yargıtay Teşkilât Kanunu Tasarısında bir hüküm yer almaktadır. Eğer Adalet yılının açılışına kanunî bir mesnet verilecek ise, bunun "Yargıtay'ın açılışı" değil, Adalet yılının açılışı anlamına gelebilecek ve yargıya ilişkin bütün kuruluşları temsil edecek biçimde düzenlenmesinde zaruret vardı.

10)Karayolları Trafik Kanunu Tasarısı:

Tasarı hakkında acilen istenen Birlik mütalâası aşağıdaki şekilde verilebilmiştir:

Buna rağmen yakın tarihte Türkiye Barolar Birliği tarafından yapılmış olan Hukukcular Kongresinde bu konuya da değinilmiş bulunmaktadır. Birinci Türk Hukuk Kongresi kabul ettiği kararların uygulanması

görevini yetkili merciler nezdinde takip etmekle Birliği vazifelen-
dirmek suretiyle sonuçta Türkiye Barolar Birliğine bir görev de vermiş
bulunmaktadır. Bu toplantıda cereyan eden müzakereleri ve sonuçta varılan
kararları zikretmekle yetinmekteyiz.

a) Karayolları Trafik Kanun Tasarısı genellikle 6085 sayılı
Kanun ve değişikliklerinin uygulamadan edinilen deneylerle pek çok
aksaklıklarını giderici olarak görülmüştür. Ancak bir çok maddelerde
çıkartılacak tüzüğe atıf yapılmış olmasına rağmen bazen de, tüzüğe gir-
mesi gereken konular dahi Kanun maddesi olarak Tasarıya konulmuştur.

Kanunların yapılmasında gereksiz ayrıntılardan kaçınılması
uygun olur kanısındayız.

b) Özellikle sorulan konulardan madde 1. de gösterilen vası-
talardan at arabası ve el arabalarının tescil edilmeleri memleket koşul-
larıyla bağdaşır görülmemiştir. Bisikletler için tescil mecburiyeti
düşünülebilirse de, bu takdirde vaki olacak tescillerin diğer vasıtalar-
dan farklı basit usullere bağlanması uygun olur.

c) Sorumluluk konusunda, Birinci Türk Hukuk Kongresinde komisyon
ve Genel Kurul tartışmaları sonucunda aşağıdaki neticelere varılmıştır.

-Prensip olarak işleten sorumlu olmalıdır. Aracın maliki
ise ancak, aracı ticarî bir kazanç sağlamak amacı ile işletene bırakması
halinde onun ile birlikte ve müteselsilen sorumlu olmalıdır.

-Kusursuz sorumluluk esası benimsenmiştir.

-Mecburi sigorta hadleri arttırılmalı, sigorta hadleri dışın-
da kalan kısma ilişkin sigorta taleplerinin de sigorta şirketleri tarafın-
dan yerine getirilmesi zorunlu kılınmalıdır.

-Resmî Dairelerle İktisadî Devlet Teşekküllerine ait araçların
sebeplendiği zararlar hakkındaki davalar hizmet sırasında da olsa,
Trafik Kanunu hükümlerine göre adliye mahkemelerinde görülmelidir.

-İstaklerinin yerine getirilmesi ile ilgili olarak, "Motorlú
Taşıt Sigorta Kurumu" diye bir kurum teşkil edilmeli ve tazminatlar bu
kurumca ödenmelidir.

-Zarar halinde sorumlulara belirten ve araç üzerindeki mülkiyetin devrine ve mülkiyetten gayri aynî hakların tesisini tanzim eden kurucu nitelikte, Devletin sorumluluğu altında bağımsız bir motorlü taşıt araçları sicili sistemi kurulmalıdır.

-Birinci Türk Hukuk Kongresince kabul edilen esasların bir kısmı bu Tasarıda da yer almış bulunmaktadır. Ancak, Tasarı 6085 sayılı Kanuna göre ileri bir adım olmakla beraber mes'uliyet esasları kusur nispetine göre tespit edilmekle bu konuda eski kanundan daha geri gidilmiş bir durum arz etmektedir. İşletenin ve araç sahibinin mes'uliyetlerinin müteselsil olarak tanzim edilmesi Anayasamızın Sosyal Devlet ilkelerine daha uygun düşmektedir.

11)Cezaların İnfazının İnsanileştirilmesi:

Meslekdaşlarımızın müvekkillerinin cezaevlerinde maruz kaldıkları muameleleri Birliğimize aksettirmeleri üzerine bu husustaki uyarımızı ve önerimizi başta Adalet Bakanlığı olmak üzere aşağıdaki esaslar dairesinde bildirmiş bulunmaktayız:

"Milletler Cemiyeti" zamanında başlayan ve "Birleşmişmilletler" örgütüne geliştirilen "Hükümlülerin tâbi olacakları koşullarda asgari insanî muamele" konusunun memleketimizde ihmal gördüğüne veya bu konudaki çabaların zayıfladığına işaret etmek zorunlu hale gelmiştir. "Mahpusların tâbi tutulacağı asgarî insanî muamele hakkında Birleşmişmilletler Teşkilâtınca tespit olunan esaslar"a Devletimiz de katılmıştır. Bu suretle, tespit edilen esaslara ait metnin "giriş" bölümünde işaret olunduğu üzere (madde 3): "... Birleşmişmilletler Umumî Heyeti tarafından kabul olunan asgari şartları temsil ettiklerinden bu kuralların uygulanmasına mâni olan engelleri yenmek hususundaki gayretler teşvik görmelidirler." Şüphesiz ki bu çabalar az gelişmiş ülkeler bakımından "mahallî koşulların ve kaynakların verdiği olanak" ile orantılıdır. Bu ihtirazî kayda "esaslar" da yer verilmiştir.(madde 4). Fakat gelişme yolunda olan memleketimizde olanaklarımızın çok altında bir durumun sürdürüldüğü görülmektedir.

Ayrıca infazdan sonra hükümlünün topluma dönüşünü sağlayıcı "tahliye şoku" diye isimlendirilen dönemi hafifletici ve benzeri çeşitli konuları kapsayan duruma ilişkin tedbirler üzerindeki çabaların da zaman zaman ihmal gördüğü de bir gerçektir. Patronaj sistemi üzerindeki çalışmaların halâ etkili bir uygulamaya geçememiş olması da bir gerçektir.

İnfazın, genel anlamda, kesin karar verme durumunda savcılıkta toplanması ve hakimin hüdaalesine imkân vermeyen bir sistem içinde "İnfaz usulünün kanuniliği" prensibine uygun düşmeyen bir uygulama içinde olduğumuz iddialarına sebebiyet verebilir. Cezaevlerinde üzücü bazı olaylarla sonuçlanan ayaklamanın, çeşitli sebepleri arasında, infazda bir haksızlığa uğradığı zannında olanların, infaz memurundan gayri kazaî bir makama fiilen başvurma imkânına sahip olmaları da yer almaktadır. Eğer böyle bir imkân kurulursa bir hakim kararını beklemek idarî yollarla gelişmeyi çözmekten daha isabetli ve etkili sonuçlar verebilecektir.

Bu nedenlerle, memleketimizde de "İnfaz hakimliği" kurulması zorunlu hale gelmiştir. Hürriyetten hükmen mahrum olanların dahi hakime başvurabilme güvencesi altına sokulması iledir ki infazın insanileştirilmesi kemaliyle sağlanabilir.

Yürürlükteki usulümüze göre de halen infazda bazı kararların alınması için hakime müracaat edildiğine göre bu usulün bir sistem halinde teşmili kanunumuzun reddettiği bir usul sayılmamak gerekir.

Pek çok memlekette kabul edilen "İnfaz hakimliği" usulünü getirecek değişikliğin kamînî ilkelerini saptamakta İtalyan Usul Kanununun 628 ve müteakip maddeleri hükümlerinden faydalanmak mümkündür.

Bununla beraber, infaz sırasında ittihaz edilecek önemli tedbirlere, hakim nezdinde, süreli bir itiraz hakkının tanınması dahil olmak üzere infaz sırasında ve infaz ile ilgili bütün sorunların infaz hakimliğinde toplanmasını öngören daha geniş bir sistemin ihtisası önemli faydalar sağlayabilecek ve "kanunsuz infaz olmaz" kuralının memleketimizde gereği gibi uygulandığı kanısı daha da kuvvetlenmiş olacaktır. "İnfaz hakimliği" usulünün kurulması çalışmalarında Birliğimize bir görev verildiğinde bunun ivedilikle yerine getirilebileceği tabiidir."

12) Ana Kanunların Hazırlanması:

Ana Kanunlarda aceleci ve tekelci bir tutumla yapılan değişikliklerin uygulamadaki sonuçları ile yakinen ilgili olan mesleğimiz açısından **Medeni Kanun**, **Cezâ Kanunu**, **Usul Kanunları**, **Ticaret Kanunu** gibi ana kanunların tedvininde belli bir çalışma düzenine sadık kalınması hakkındaki Birlik görüşü aşağıdaki şekilde Bakanlıklara, Başbakanlığa ve Cumhurbaşkanına arz olunmuştur:

"Ana kanunlarımızın hepsi yabancı kanunlardan iktibaz edilmiştir. Şüphe yokki bu yolla memleketimize batı anlamında bir hukuk sisteminin etkisi sağlanabilmiş, bir hukuk devrimi başarılmış, yeni anlayış içinde hukukçular yetişmiştir. Bununla beraber halen bu kanunların eskidiği, yeni ihtiyaçları karşılamadığı, çeşitli tadillerle insicamlarının bozulduğu bir gerçektir ve bu şikâyetlerin hepsi bütün ana kanunlarımız için varittir.

Münferit tadillerle bu kanunların yürürlükte kalmasını sağlamak artık imkânsız hale gelmiştir. Kaldı ki bu gün kendi ana kanunlarını millî ihtiyaçlarına göre kendisi yapmayan Devletler pek azınlıktadır. Artık, kendi ana kanunlarımızı yapabilecek batı ölçülerine uygun hukukcularımız mevcuttur. Bu yola bir an evvel başlamakta sayısız faydalar vardır.

Bununla beraber, her dönemde, kısa bir sürede, esaslı değişikliklerin yapılmasına teşebbüs edilmiş ve bu suretle ciddi bir emek mahsulü olması gereken iş başarılammıştır. İyi ve uzun bir emek mahsulü olmayan kanunların, Türkiyemizde artık emeğe yer vermeyen tutumların çok sakınca-
lı olduğu, iyi hazırlanmamış olan tasarıların kanunlaşması halinde de büyük mahzurlarla karşılaşıldığı görülmektedir. Demokrasilerde sorumlu hükümetlerin devamı veya değişmesi çeşitli sebeplere dayanır. Hükümetler uzun veya kısa süreli olabilir. Hüküm değişikliğinin tasarılar üzerindeki çalışmalarını aksattığı, Bakanlıklar da kurulan komisyonlarda hizmete çağırılanlarda sonuç hakkında kesin bir kanaatin meydana gelemediği bir vakıdır.

Bu itibarla ana kanunlarımızın yeni baştan ve millî bünyemize

uygun nitelikte hazırlanmasının bir kanunla düzenlenmesinde zaruret görülmektedir. Bu konuda ne acele etmek, ne de ihmale düşmek isabetlidir. Bu gün her memlekette ün kazanmış ana kanunların hepsi uzun ve ertak emeklerle hazırlanmış ön tasarılarından hareket edilmiş olmakla kesin bir değere ulaşabilmişler ve böylesine iyi hazırlanmış olan tasarılarla dayanan kanunların da uzun ömürlü olduğu görülmüştür.

Sadece örnek olsun diye ünlü yabancı kanunlardan bir kaçının nasıl hazırlandığı hususunu hatırlamakta fayda vardır:

-İsviçre'de 17 Haziran 1870 tarihinde Federal Meclis, müzakere safhasında bulunan Federal Anayasada, Medenî Hukukun bazı safhalarının Federal hukuk haline getirme yetkisinin Federal Hükümete tanınmasını önermiştir. 29 Mayıs 1874 tarihli Anayasada medeni hakları kullanma ehliyeti, Borçlar Hukuku, fikrî mülkiyet, icra iflâs hukukuna ilişkin kanunları yapma işi, Federal Devlete bırakılmıştır.

İsviçre Hukukcular Birliği 1883 yılında Medenî Hukukun birleştirilmesine önayak olmuş, bütün kanton hukuklarının mukayeseli bilimsel incelenmesini yapma işini Prof. Eugen Huber'e vermiştir. Bern Üniversitesinde profesör olan Eugen Huber "İsviçre Hukukunun sistem ve tarihi" isimli dört ciltlik ünlü eserini, kendisine verilen bu vazife üzerine kaleme almıştır. Federal Devlet, tüm Medeni Hukuku birleştirmek hususunda Anayasal yetkiye henüz sahip olmadığı halde, Federal Adalet departmanı, bu eser üzerine Prof. Eugen Huber'e İsviçre Medeni Kanunu ön projesini hazırlamak görevini vermiştir. 17 Kasım 1893 yılında Federal Adalet departmanları, bütün kanton hükümetlerine Medeni Kanunu münferit bölümlerinin nasıl yapılmasını istediklerini sormak ve bu alanlardaki tecrübe ve fikirlerini ifade etmek üzere, hazırlatmış olduğu formülleri göndermiş, ön projenin redaktörü olan Huber, Federal Adalet departmanına gelen çok sayıda rapor ve mütalâalardan oluşan ayrıntılı malzemeyi değerlendirmek fırsatını kurmuştur. Prof. Huber önce evlenmenin hüküm ve neticeleri, miras hukuku, ve gayrimenkül rehin hukuku olmak üzere kısmî proje hazırlamıştır. Bu kısmî projeler bir hukukcular komisyonu tarafından tartışıldıktan sonra basılmış 1893-1889 yılları arasında basılıp görüş bildirmek

üzere ilgililere dağıtılmıştır. Proje üzerinde ön çalışmalar yapılırken, Federal Anayasanın tadiline geçilmiş, özel hukukun tevhidî yetkisinin Federal Devlete verilmesi için yapılan referandum olumlu biçimde sonuçlanarak, Federal Anayasanın 64. maddesinde gerekli değişiklik yapılmıştır. 1900 yılında ön projenin tamamı açıklanmış, 1901 yılında kurulan ve ülkenin bütün kısımlarını ve bütün ilgili teşekküllerin temsil edildiği büyük komisyonda 2 Mayıs 1903 yılına kadar müzakere edilmiştir. Öte yandan adalet departmanına her taraftan gelen öneri, fikir ve görüşler madde madde yazılıp basılarak komisyon toplantılarında dağıtılmıştır. Komisyon çalışmalarından sonra bir redaksiyon komitesi seçilmiş, bu komite çalışmalarını 1903 Ekim ayı sonunda bitirmiştir. Proje 28 Mayıs 1904 te Federal Meclise sunulmuş 1904-1907 yılları arasında her iki mecliste müzakere edilmiştir. Bir başkan redaksiyon komitesi tarafından Almanca, İtalyanca ve Fransızca metinlere nihâî şekil verildikten sonra medeni kanun 10 Aralık 1907 de her iki meclis tarafından oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Borçlar hukuku 1881 yılında 1874 tarihli Anayasaya dayanılarak birleştirilmiştir. Bu kanunun Medeni Kanuna 5. kitap olarak eklenmesi için Prof. Huber'in hazırladığı bir ön proje, Langenthal Komisyonu denen bir komisyonda elden getirilmiş, Meclislere, sunulmuş, Meclisler tarafından büyük bir uzmanlar komisyonuna incelettirilerek, 1 Haziran 1909 projesi haline gelmiş 30 Mart 1911 de meclislere sunulurak 1 Ocak 1912 de yürürlüğe girmiştir.

Görüldüğü üzere büyük bir eser, büyük bir sürede ve ortak sürekli çalışmalarla meydana gelebilmiştir.

İsviçre Kanununun hazırlanması örneğinden sonra bir de yine ün kazanmış bir ceza kanunundan örnek vermek mümkündür.

-Almanya'da 17 Haziran 1868 de Başbakan Bismarck, eski Hannover ve o sırada da Prusya Adalet Bakanı olan Leonhardt'ı yeni bir ceza kanunu tasarısı hazırlamakla görevlendirdi, yeni tasarının temelini 1851 Prusya Kanunu teşkil etti. 1851 Prusya Kanunu esasen Kuzey Almanyanın büyük bir kısmında tatbik edilmekte idi ve 1861 Bavyera Kanunu ile benzerliği dolayısıyla Güney Almanya için de yabancı sayılmazdı.

Yeni Tasarı çalışmaları için Leonhardt, daha sonra Adalet Bakanı olan Dr.Firiedberg'i görevlendirdi. Yardımcıları yargıç Rüdorff ile yargıç muavini Dr.Rubo idi. Temmuz 1869 da Tasarı I açıklandı, Başbakan'a teslim edildi ve Federal Meclisin Leonhardt'ın Başkanlığında 7 tatbikatçıdan kurduğu komisyonda incelenmeye başlandı. Bunun sonucu 31 Aralık 1869 da Tasarı II ortaya çıktı. Bu tasarı üzerinde 4-11 Şubat 1870 tarihleri arasında Federal Mecliste yapılan görüşmeler sonucu ortaya çıkan tasarı III Başbakan Bismarck tarafından Kuzey Alman Birliği Devlet Meclisine sunuldu.

Mecliste birinci görüşme 22 Şubat 1870 de yapıldı. İkinci görüşme 28 Şubat 1870 de başladı uzun tartışmalardan sonra kanunun tümü 25 Mayıs 1870 de kabul edildi.

31 Mayıs 1870 de Ceza Kanunu Kuzey Almanya Birliği için ilân edildi ve 1 Ocak 1871 de yürürlüğe girdi.

Alman Birliğinin kuruluşundan sonra, bu kanunda gerekli redaksiyon değişiklikleri yapılarak 15.5.1871 tarihinde Alman Ceza Kanunu meydana geldi. Bu kanun 1.1.1872 tarihinde Bayern, Württemberg ve Baden'de yürürlüğe girdi.

-1839 (mehaz) İtalyan Ceza Kanununun, 1930 yeni İtalyan Ceza Kanununun, mehaz Alman Usul Kanununun, Fransız Medeni Kanunu nasıl hazırlandığı hakkındaki bilgiler konunun süre ve emek bakımından önemine başka örnekler teşkil etmektedirler.

-İtalya için bir tek ceza kanunu teşkili arzusu ilk defa Milletvekili Altieri'nin teklifi üzerine 18 Mart 1860 tarihinde Sardanya Paramentosunda ifade olunmuştur. Hakim Conforti başkanlığındaki bir komisyon, Bakan Pisenelli'nin 12 Şubat 1863 tarihli tamimi sonucu adliyecilerin 1859 tarihli kanun hakkında ileri sürdükleri müşahadelerden de yararlanarak, böyle bir kanunun genel kısmının ana hatlarını tespit etti. Projeye 1864 yılında bakan De Falco'da devam etti, fakat sonuç alınamadı. Bu sema 1868 projesine 15 Nisan 1870 tarihli yeni bir projeye temel teşkil etti. Ancak bu konudaki çalışma, ölüm cezası kabahatlerinin yerini tayin suçların ikili veya üçlü ayırımı gibi hususlardaki fikir ayrılıklarının

yarattığı büyük güçlüklerle yavaş ilerliyordu. Bu arada 1870 yılında vukuu bulan tarihi olaylar Hükümet ve Parlemtentonun dikkatini başka meseleler üzerine çekti. Hazırlık çalışmasına daha sonra bakan De Falco'ı tarafından yeniden başlandı. Bunu Vigiani takip etti. Nitekim 24 şubat 1874 tarihli projeyi ortaya koyan bu sonuncu olmuştur. Bir Senato Komisyonu, Vigliani'nin projesini tetkik ettikten sonra 15 Temmuz 1874 tarihinde bir mukabil proje kaleme alındı. Bakan komisyon tarafından teklif edilen değişiklikleri nazara alacağını vadetti. Ve böylece proje 25 Mayıs 1875 tarihinde Senadado kabul edildi. Ancak projenin bu kısa şansı burada sona erdi. Vigliani'nin yerine geçen Bakan Mancini, yeni bir komisyon tayin etti. Bu komisyon, 25 Kasım 1876 tarihinde bir şema kaleme aldı ve bu 7 Aralık 1877 tarihinde Millet Meclisinde kabul edildi. Ancak parlamento da cereyan eden olaylar bunun Senato tarafından da kabul edilmesine mani oldu. Daha sonra bakan Zanardelli'nin 1883 tarihli projesi ortaya çıktı. ise de politik bir başarı sağlayamadı. Ancak bu proje bakan Savelli tarafından 26 Kasım 1883 tarihinde yeniden Millet Meclisine takdim edildi ise de, hiç bir netice alınamadı. Adalet Bakanının 1885 yılındaki teşebbüsü de başarıya ulaşamadı. Aynı şekilde Titiani 1885 yılında söz konusu projenin genel kısmını yeniden gözden geçirerek Millet Meclisine sundu; fakat müsbet bir sonuç alamadı.

Zanardelli yeniden Hükümette yer alınca bu konudaki uzun çalışmalarını bir sonuca ulaştırmak amacındaydı. Böylece 1887 yılının Temmuz ve ağustos aylarında yeni bir proje hazırladı ve nihai metin 22 Kasım 1887 tarihinde, parlemtentonun görüşlerini nazara alarak projede uygun görülen tadilleri yaptıktan sonra Ceza Kanununu neşretme yetkisini hükümete veren bir kanun teklifi ile birlikte, Meclise sunuldu. Bu teklif Meclislerce kabul edilerek 22 Kasım 1888 tarihinde kanunlaştı.

Nihai metnin redaksiyonu için 13 Aralık 1888 tarihinde Luigi Lucchini'nin de bulunduğu bir kiralıyet komisyonu tayin edildi. Bu komisyon, parlamento da açıklanan görüşleri nazara alarak 22 Kasım 1888 tarihli kanuna ekli Ceza Kanununun hükümlerini tadil etme ve bu hükümleri kendi

aralarında ve diğer kanunlarla ahenkli hale getirmek için bu kanuna ithal edilerek değişiklikler konusunda ve geçici hükümlerle kanunun tatbiki bakımından zaruri olan diğer hükümler konusunda teklifler getirmekle görevlendirildi. Bir alt komisyon hazırlık çalışmalarını tamamladıktan sonra alt komisyonun çalışmalarını ve tekliflerini incelemek üzere 20 Şubat 1889 tarihinde komisyon bütün halinde toplandı. Tartışmalar 19 Mart 1889 tarihine kadar sürdü. Kanunun yazılışı, Ferdinants Martini: Rocco dezerbi ve özellikle Arlia tarafından incelendi.

Önceden tespit edilmiş olan sürenin bitim günü İtalyan Ceza Kanunu 30 Haziran 1889 tarihli Kararname ile kabul edildi ve 1 Haziran 1890 tarihinde de yürürlüğe girdi.

Bu konunun yeniden gözden geçirilmesi için ilk teşebbüs, kanunun bazı maddelerinin tefsiri hakkındaki Bakanlık Projesi ile yapıldı. Bu proje 19 Mart 1910 tarihinde Millet Meclisine sunuldu, fakat kabul edilmedi.

14 Eylül 1919 tarihli bir kararname ile Bakan Mortara tarafından teşkil edilen pozitivist bir komisyon, genel olarak suçluluğa karşı cemiyeti korumak için gerekli prensiplere ve rasyonel metodlara uygun şekilde itiyadî suçluluğa karşı daha emin ve daha müessir bir korunma vasıtası elde etmek için ceza yasaması sisteminde gerçekleştirilmesi gereken reformları tespit ve teklif etmekle görevlendirildi.

Komisyon eklektik kriterlerden müphem bir proje kaleme aldı. Ancak projede, komisyona verilen yetkiler aşılacak suretiyle, Ceza Kanununun bütün genel kısmı yer alıyordu. Söz konusu proje Hukuk Fakülteleri tarafından tasvip görmedi, hatta Mortara'nın da dahil olduğu hükümet dahi bunu benimsemedi.

Bu başarısız denemeden sonra Adalet Bakanı Alfredo Rocco, Millet Meclisinin 10 Ocak 1925 tarihli oturumunda, Hükümete Ceza, Ceza Usul ve Adlî Teşkilât Kanunlarını tadil etmek ve kanunda değişiklikler ve ilâveler yapmak yetkisini veren bir kanun teklifi sundu. Bakan, Mortara komisyonu tarafından kabul edilen prensipleri reddetmek ve geleneksel prensipleri benimsemek suretiyle, cezalar sistemi, ceza mahkûmiyetlerinin

neticeleri ve infazı, isnadiyeti bertaraf eden veya azaltan sebepler, tekerrür, dava ve cezanın ortadan kaldırılması ve münferit suçlara ve bunların cezalarına ilişkin hükümlerle ilgili olarak 1889 tarihli Ceza Kanununda bazı basit düzeltmeler yaparak bunları ekonomik ve sosyal hayatın yeni gereklerine uydurmayı teklif ediyor ve bunun için de Ceza Kanununun münakaşalı meselelere vücut veren veya hiç olmazsa şeklen mükemmel olmadıkları kabul edilen maddelerini tadil etmeye yetkili kılınmasını istiyordu. Bu Kanun teklifi 29 Mayıs 1925 tarihinde Millet Meclisine, 18 Aralık 1925 tarihinde de Senatoda kabul edildi. Böylece 24 Aralık 1925 tarihinde yürürlüğe giren bu kanun Hükümete Ceza Kanunu, Ceza Usul Kanununu ve Adlî Teşkilât Kanunlarını tadil yetkisini veriyordu.

Yeni Ceza Kanununun ön projesi Arturo Rocco'nun başkanlık ettiği bir komisyon tarafından hazırlandı.

Bu proje, tetkik ve görüşlerini açıklamaları için, Hukuk Fakültesine, Adlî Teşekküllere gönderildi. Daha sonra Temyiz Mahkemesi Başsavcısı Giovanni Appiani başkanlığındaki bir bakanlık komisyonu tarafından tartışıldı. Bu komisyon hakimlerden, savcılardan, ceza hukuku profesörlerinden ve avukatlardan müteşekkildi.

30 Kasım 1927 tarihinden 3 Temmuz 1928 tarihine kadar görevde kalan söz konusu komisyonun görüşleri, bizzat komisyonun başkanı tarafından sunulan gerekçede hümlâsa ve izah edildi.

Ceza Kanununun nihaî projesi, sözü geçen komite tarafından meydana getirildi ve Bakan bir gerekçe ile birlikte bu projeyi 27 Ekim 1929 tarihinde, Delâgasyon Kanunu gereğince proje üzerindeki görüşlerini belirtmek zorunda olan bir parlamento karma komisyonuna sundu. Bu komisyon başkanı Senatör D'amelio'nun hazırladığı bir gerekçe ile birlikte çalışmalarını 12 Mart 1930 tarihinde tamamladı.

Bakan, bu sonuncu komisyon görüşlerini de nazara alarak, kanunun nihaî metnini hazırladı. Gerekçesi Manzini tarafından kaleme alınan bu metin 19 Ekim 1930 tarihli kararname ile kabul edildi ve 1 Temmuz 1931 tarihinde de yürürlüğe girdi.

Bazı koşullar sebebi ile ana millî kanunlarımızın hazırlanmasına bir türlü başlanamaması, bazı hazırlıkların sürdürülememesi, zaman zaman rastlanmış olan tekelci bir anlayış içinde çalışılmış olması, ortak hukukçu emeğinin ortaya koyabileceği yapıtların, münferit çaba ve görüşleri çok aşacak bir değerde olacağının düşünülmemesi karşısında ana kanunlarımızın hazırlanmasında takip edilecek usulün bir kanunla düzenlenmesinde zaruret vardır.

Bu nedenlerle, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, hazırladığı tasarıyı, Avukatlık Kanununun 110. maddesinde kendisine verilen görevi yerine getirmek amacı ile yetkili makamlara sunmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birlik Organlarının Çalışmaları

1) Birlik Disiplin Kurulu Çalışmaları:

Disiplin Kurulunun 1972 çalışmaları hakkında Sayın Başkan Avukat Mehmet Nomer tarafından verilen bilgiler aşağıda arz edilmiştir.

1972 yılında dört toplantı yapan Disiplin Kurulu 31 dosyayı inceleyerek karara bağlamıştır. Disiplin Kuruluna gelen 31 dosyadan 1 i meslekten çıkarma, 2 si işten yasaklanma, 6 sı para cezası, 11 i kınama cezası, 7 si ceza tayinine mahal olmadığı, 1 i de uyarma cezası, 2 disiplin takibatına mahal olmadığı, 1 de zaman aşımı sebebiyle kovuşturmanın düşmesine dairdir.

2) Yönetim Kurulu Üyeliği ve Görev Bölümü:

1136 sayılı Kanununun 119. maddesi uyarınca kurra ile ayrılan Yönetim Kurulu üyeleri yerine V. Genel Kurulda seçim yapıldığı sayın delegelerimizce bilinmektedir.

Avukatlık Kanununun 124. maddesinde Birlik Yönetim Kurulu için yapılan her seçimden sonraki ilk toplantıda Başkanlık Divanı üyelerinin seçilmesi hükme bağlandığından Yönetim Kurulu 15.1.1972 gün ve 4/1 sayılı toplantısında gizli oyla görev bölümü yapmıştır.

Seçim sonunda; Başkan Yardımcılıklarına, Av. Osman Kuntman (İstanbul), ve Av. Enver Arslanlap (İzmir), Genel Sekreterliğe Av. Erdoğan Bigat (Ankara), Sayman Üyeliğe Av. Rahmi Mağat (Ankara) seçilmişlerdir.

Kuruluş Genel Kurulunda Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiş bulunan değerli arkadaşımız Av. Hikmet Tuncay (Eskişehir) 4.10.1972 günü vefat ettiğinden 1136 sayılı Kanununun 119. maddesinin yollamada bulunduğu

92. maddesi hükmüne göre birinci yedek üye Av.Salâhattin Allıoğlu (Yozgat, halen Ankara'da) Yönetim Kuruluna davet edilerek göreve başlamıştır. Bu konu ile ilgili olarak ilke kararı alınması için gündeme 8. madde konulmuş ve aşağıda gerekli açıklama yapılmıştır.

3) Yönetim Kurulu Toplantıları:

Yönetim Kurulumuz 6.1.1972 tarihinden raporumuzun hazırlandığı güne kadar 27 toplantı yapmış ve 819 karar vermiştir. 23ve 24 Aralık günleri yapılacak toplantıların eklenmesiyle bu sayı 29 a ulaşacaktır.

Bu kararlar nitelikleri itibariyle aşağıda arz olunmuştur:

a)Avukatlık Kanununun 8,20,71,74,142, geçici 13 ve geçici 17. maddeler uyarınca barolar yönetim kurullarının kararlarına karşı Birliğimiz nezdinde yapılan itirazlar 101 e ulaşmıştır. Bu kararlardan 11 tanesi itirazın kabulü, 72 tanesi itirazın reddi, 6 tanesi disiplin kovuşturması açılmak üzere dosyanın barosuna gönderilmesi, 5 tanesi Birlikce karar verilmesine yer olmadığı ve 7 tanesinde noksanlıkların tamamlanması için dosyanın barosuna iadesi şeklinde tecelli etmiştir.

İtirazla ilgili bu kararlarla Adalet Bakanlığının onayına tabi olan 73 karardan 62 adedi anılan Bakanlıkca onaylanmış, 11 adedi ise onaylanmamıştır. Bakanlıkca onaylanmayan 11 karardan 7 adedine uyulmuş, 4 adedine ise uyulmuyarak Danıştay'da dava açılmıştır.

b)Yönetim Kurulu kararlarının diğerleri 1136 sayılı Kanunun Birliğimiz Yönetim Kuruluna verdiği konularla ilgilidir. Genel Kurulumuzun genel bir bilgi verebilmek amacı ile bu kararları şöylece gruplamak mümkündür:

217 karar, bildiriler, muhasebe ve malî işler, resmî daireler, görüş istekleri, şahısların başvurmaları, Hukuk Kongresi, Yönetmelik müzakeresi, şikâyetler, dava takipçileri görüş istekleri gibi konulara, 50 karar, mahkeme ve icra dairelerinin durumlarına, 46 karar hakim-avukat-savcı ilişkilerine, 24 karar avukatlara vaki saldırılarla haksız işlem-

lere, 20 karar kanun tasarılarına, 60 karar avukatların sosyal güvenliklerine, 14 karar mukayyet avukatlara, 52 si baroların, 30 u avukatların olmak üzere 82 karar görüş isteklerine, 17 karar sıkıyönetimle ilgili konulara, 22 karar stajiyerlere, 8 karar Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerine bunlar dışındaki kararlar ise genel yönetimle ilgili konulara ait bulunmaktadır.

4)Ankara Dışındaki Toplantılar:

Önceki Genel Kurul raporlarımızda belirttiğimiz üzere, bu toplantılardan beklenenin üstünde yararlar sağlanmakta, Birliğimizin gücü gittikçe daha belirgin görüntüye girdiği gibi, kamu oyu ile Türkiye Barolar Birliği arasında sürekli bir ilginin kurulması olanağı elde edilmektedir.

Bu tür toplantılardaki genel tutumumuz öteden beri aynıdır. kendi illerinde toplantı yapılmasını isteyen barolarımıza gitmeden önce, o baro çevresinin meslek konularının yanı sıra, bölgenin genel sorunları hakkında bilgiler toplanmakta, böylece toplumu yakından ilgilendiren ana davalarımız hakkında, Türkiye Barolar Birliğinin sesinin duyurulmasına çalışılmaktadır. Çok olumlu bir sonuç veren bu uygulama biçiminin memleketimizin Sosyal ve Ekonomik yapısının öngördüğü hukukî problemlerin yerinde tespit edilebilmesi gibi faydaları da olmaktadır.

Gidilen baro bölgelerimizin çok yönlü sorunlarından edinilen izlenimler, daima bir bildiri şeklinde kamu oyuna sunulmakta ve Birliğimizin, ele alınan konuların takipçisi olmadaki azimli tutumu, özellikle belirtilmektedir. İçten davranışın bir gereği olarak söylemeliyizki, yapılan bildirilerin ilgililer üzerindeki etkisi, Birliğimizin her gün biraz daha artan ve kendini kabul ettiren gücünü belirginleştirecek.

kadar büyük olmaktadır. Bu yönde alınan sonuç, Birliğimiz ve topluluğumuz bakımından gurur verici düzeydedir.

Bu toplantıların meslek açısından yararları da, tahmin edilemeyecek kadar geniş olmaktadır. Her gidilen yerde, meslekdaşlarımız ile toplanıyoruz. Çoğu kez, civar illerden katılan arkadaşlarımızla sorunlarımızı tartışıyoruz. Merkezden göremediğimiz yepyeni problemlerle karşılaşılıyor, bize iletilmemiş dert ve şikâyetleri yerinde görebilme olanağını buluyoruz. Kabul edilmelidirki, açıkca söylenen türlü meslek sorunlarımız yanında, öyleleride vardırki, bu tür dertler, pek de kâğıda dökülemiyor. Arkadaşlarımız, bu tip şikâyet ve dertlerini, bir aile toplantısı içtenliği içinde yapılan bu toplantılarda dile getirmede daha bir yarar görüyorlar.

Gidilen her yerde, düzenlenen bu meslek toplantılarına, ayrıntısız, yargıçlarımız ve savcılarımız da katılmışlar, Adalet ve Adliyenin kusurlarına deyinen ortak görüşlerin açıklanmasında yararlı görüşler ortaya koymuşlardır. Yargıç ve Savcılarımızın, statüleri gereği, bizim ölçümüzde rahatlık ve serbestlik içinde olmamaları nedeniyle, ortaya koyamadıkları problemleri bu toplantılarımızda rahatlıkla söyleyebilmekte ve bu yoldan bize intikal eden pek çok konu, dolaylı da olsa, çözüm yolu bulabilmektedir.

Gerek birleştirici olmak ve gerekse, Birlik kavramını yaygın bir duruma getirebilmek açısından da büyük önem taşıyan bu toplantıları, Yönetim Kurulumuz, yapılan davetleri belli bir sraya koyarak gerçekleştirmeğe çalışmış, geçtiğimiz bir yıllık çalışma döneminde, Ankara dışındaki beş ilde toplantı yapmıştır.

Ankara dışında yapılan toplantılar belli bir program içinde uygulandığından, Yönetim Kurulumuz, geçen yıl karşılayamadığı çağrılarını yenileri ile birlikte değerlendirmeye çalışacak, arzettiğimiz yararların devamını sağlamaya gayret edecektir.

a) Zonguldak toplantısı: Bilindiği gibi Zonguldak Bölgemiz, Türk işçi hareketlerinin en yoğun olduğu ve işçi-işveren ilişkilerinin

sosyal, ekonomik ve hukuk açısından değerlendirmeye muhtaç bir çalışma yeridir. Çalışanlar ile çalıştıranlar arasında doğan hak arama sürtüşmelerinin çözüm yeri olan iş mahkemelerinin şikâyetleri durdurmağa yetmiyen durumlarının giderilmesi için bu bölgede yapılan toplantı Yönetim Kurulumuz bakımından gerçekten yararlı olmuştur. Konunun geniş bir açıdan ele alındığı ve olumlu önerilerin ileri sürüldüğü 4.4.1972 günlü Zonguldak bildirimizde şu görüşlere yer verilmiştir:

"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, 4.4.1972 günü işçilerin en yoğun bulunduğu Zonguldak'ta yaptığı toplantıdan yararlanarak çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki hak arama sürtüşmelerinde İş Mahkemelerinin daha başarılı olmak olanağına kavuşturulmaları için tüm ilgilileri uarmayı kararlaştırmış, bu konudaki görüşlerini aşağıdaki biçimde saptamıştır.

Bilindiği gibi, İş Mahkemelerinden sızlanmalar gün geçtikçe artmaktadır, bu mahkemelerin özelliği; ucuzluk, sürat ve uzmanlıktır. Bu özellikler gerçekleştirilememiştir. Sür'at ve uzmanlık nitelği açısından İş Mahkemeleri diğerlerinden ileri gidememiş, aksine daha yavaş, daha isabetsiz sonuçlara sebep olmuştur.

Unutulmamalıdır ki, emsal kararlara bağlılık ve içtihadın çelişmezliği adalete inancı sağlar ve özellikle eşitsizlik şikâyetlerini önler. Bu nedenle, aynı durumdaki olaylarda hakli şikâyetlere yol açan farklı içtihadlardan kaçınmanın çarelerini aramak zorunlu hale gelmiştir. Aynı derecede malûl düşmüş kişilere verilen tazminatlardan kendini gösteren fark, gittikçe yaygınlaşan eşitsizlik iddialarının somut örnekleridir.

İş Mahkemelerinde karar mevkiinde olanların zaman zaman panel yada benzeri toplantılara katılmaları suretiyle Çalışma Bakanlığı yetkilileri, öğretim üyeleri ve barolar temsilcilerinin ortaya koyacakları yeni sorunlar üzerinde durmaları gerekli ve yargıçlarımıza bu sorunların her yönü hakkında bilgi verilmesinde zorunluluk görülmektedir.

Öte yandan iş davalarına sebebiyet verilmemesi yolunda, idarenin yeterli çaba içinde bulunmadığı da izlenmiştir. Bunun için

davadan önceki uzlaşma teşebbüsleri kanunda bir sistem olarak kısa bir zamanda geliştirilmelidir. Bu çeşit uzlaşmaların başarılı olabilmesi için yetkilileri sorumluluk kuşkusundan kurtarma olanakları da hazırlanmalıdır. Böylece yetkileri geniş kişilerin yöneteceği, koşulları kanunla belirtilmiş bir uzlaşma denemesi başarı kazanacak, Sür'atli ve masrafsız Adalet sağlanabilecektir."

b)Manisa Toplantısı: Cumhuriyetimizin 50. yıl kutlama çalışmalarının başladığı bir dönemde Manisa'da toplanan Yönetim Kurulumuz, yurt çapında geniş bir hazırlığın yapılmakta olduğu bu en mutlu günümüz ile ilgili bir görüşü ortaya atarken, böylesine yepyeni bir fikrin öncülüğünü yapmakla, Türkiye Barolar Birliğinin Hukuka ve Adalete verdiği değeri bir kere daha göstermek fırsatı bulmuştur. Hukuk Devleti olma bilincimizin somut bir görüntüsü olacak "Türkiye Adalet Sarayı" yapılmasını öneren 1 Mayıs 1972 günlü Manisa bildirimizde konu kamuya şöyle arz edilmiştir:

"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Manisa'da yaptığı Bölge toplantısında, Türkiye'de Hukuka ve Adalete verilen değer somutlaşmış bir görüntüsü olacak ve Türk Adaletini sembolize edecek "TÜRKİYE ADALET SARAYI" yapımının gerçekleştirilmesini ve bu yapının temelinin Cumhuriyetimizin 50. yılında atılmasını Ulusal Hukukumuzu yaratmış Atatürk'e saygımızın ve onun büyük eserine bağlılığımızın bir koşulu sayın ve bu inancını kamu oyuna arza karar vermiştir.

Bütün uygar batı ülkelerinde Adalet Sarayları, daima en önemli anıtlardan biri olma niteliğini taşımaktadırlar. Demokratik Hukuk Devleti olmada, pek az çağdaş ülkenin ulaşabildiği mutlu bir aşama içinde bulunan ülkemizdeki bu eksikliğin giderilmesinde, artık daha fazla gecikilmemelidir.

Cumhuriyetimizin 50. yılında Başkent Ankara'da dikilecek bu anıt uygar Türkiye'nin fikir yapısını oluşturan temel etkenlerin başında gelen Hukuk Devleti olma bilincine yepyeni bir güç ve güven verecektir. 50. yılı kutlama hazırlıkları içine girecek böylesine bir davranış, bu yoldaki çalışmalara hem ayrı bir anlam kazandıracak, hem de

yüzyıllar sonra dahi şükranla anılacak hayırlı bir çaba olacaktır.

Uygar Demokratik Hukuk Devleti olarak kalma ve bu gücümüzü sürdürmede millet olarak ne kadar kararlı olduğumuzun görüntüsünü yansıtacak biçimdeki "TÜRKİYE ADALET SARAYI"nın yaratılmasından yana olan Türkiye Barolar Birliği bunu yapacak güçte ve bilinçte olduğumuza inanmaktadır."

c) Ordu Toplantısı : Meslekdaşlarımızın Barolar Birliği hakkında iyi dilek ve uyarılarına şahit olduğumuz Ordu toplantısı 10.6.1972 günü yapılmıştır. Yargıç, Savcı ve Avukat arkadaşlarımızın katıldığı toplantıda Avukatlık Kanununun uygulama aksaklıkları dile getirilmiş ve Adalet ve Adliye sorunlarına değinen yararlı tartışmalar yargı ilişkilerimiz yönünden çok yararlı olmuştur. Yönetim Kurulumuzun Ordu'da bulunmasından yararlanılarak, Birlik Başkanı tarafından "Avukatlıkta meslek sırrı" konulu bir konferans verilmiştir.

ç) Amasya Toplantısı : Yönetim Kurulumuz, Ordu ile Amasya'nın yakınlığını gözönünde bulundurarak, Ordu'dan Amasya'ya geçmiş ve çalışmalarını Amasya'da sürdürmüştür. Amasya'ya gidişte, Büyük Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı hazırlıkları içinde yaptığı Amasya Toplantısının yıldönümü gözönünde bulundurulmuş ve 12.6.1972 günlü Amasya bildirisinde, amaç ve anlamı kalmamış kanun ve yönetmelikler hakkında şu açıklama yapılmıştır :

"Büyük Atatürk'ün, Uygar Türkiye'nin Hukuk yönünü çizen kararları almak amacı ile Amasya'ya gelişinin 53. yıldönümünde, Amasyada toplanan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Türk Hukukunu Cumhuriyetten önceki kurallardan arıtmakta daha fazla geç kalınmaması gerektiği inancını tekrarlamayı, görevinin bir gereği saymaktadır.

Hukuk kuralları, toplumda anlaşılabilme ve toplumun eğilimlerine cevap verebilme yeteneğini koruyabildikleri ölçüde güçlüdür. Hukukun gücü ise, toplumun gücüdür. Sosyal, Ekonomik ve Yönetmelik alanlarda köklü aşamalar geçirmiş memleketlerde, Hukuk Kurallarında zaman koşullarına göre bir yenileme ve değişme yapmak, söz konusu güçlülüğün kaçınılmaz bir sonucudur. Dili, anlamı ve tattâ aracı, kaybolmuş kanun ve yönetmelikler, toplumu rahatsız etmekle kalmayıp, kanun Hukuka ve Hukuk Kurumlarına olan güvenini de yitirir. Böyle sine bir sonuç, herkesden önce, hukukçu için acıdır ve onun topluma karşı görevini yapmadığının kanıtıdır.

Cumhuriyetimizin yarım yüz yılını geride bırakmak üzere olduğumuz bir dönemde, sayıları bir hayli kabarık Osmanlı devri kanunlarının ayakta tutulmasının ve çok önemli toplum sorunlarının bunlarla çözümlenmeğe uğraşılmasının yanı sıra, Cumhuriyet Türkiyesinin Atatürkcü Adalet Bakanlarının 1913 tarihli bir Osmanlı Devleti Nizamnamesi ile Adalet Bakanlığını yönetmeğe çalışmak zorunda bulunmaları, elbetteki övünç verici bir görüntü değildir. "Memaliki Osmaniye'de bulunan ecnebilere hukuk ve vezaifi hakkındaki kanun" ile "İhtira Beraatı Kanun" gibi bu gün için ne demek istediği dahi anlaşılamiyan örnekler, bu konuda beliren ihtiyacın ne kadar çabuk bir çözüm beklediğinin delilidir.

Kanun ve yönetmelikleri bu günkü karmaşıklıktan kurtarmak, amaç ve anlamlarını kaybetmiş kalıntıları arıtmak, yapılamıyacak ve asla cesaret edilemeyecek bir atılım değildir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Türk Hukuk düzenini içinde bulunduğu bu zaftan kurtarmağa yönelik her çabanın yanında olduğunu ve 1 Aralık 1970 günlü bildirisinde açıkladığı gibi, ilgililer yetki verdiğinde, bu tür çalışmalara başlamağa hazır bulunduğunu saygı ile arzeder."

d) Erzurum Toplantısı: Yayla ve Mer'a Hukukunun Doğu için olan büyük önemini gözönünde bulunduran Yönetim Kurulumuz, toprak reformu çalışmalarının yoğunlaştığı bir dönemde, Erzurum'a gidip Doğunun Mer'a ve Yayla sorununu yerinde görmeyi ve edindiği izlenimleri ilgililere iletmeği özellikle istemiş ve bu amaç ile 23 Temmuz 1972 günü Erzurum'da toplanmıştır. Burada , Doğunun Yayla ve Mer'a sorunu, üniversite öğretim üyeleri, yargıç ve avukatların katıldığı bir toplantıda tartışılmış ve mer'a ile yaylanın Doğudaki önemi hakkında Yönetim Kurulumuzun da görüşleri belirtilmiş ve toplantı sonunda elde edilen bilgilerden yararlanarak aşağıdaki bildiri kamu oyuna açıklanmıştır:

"Doğu Anadolu için hayati bir önem taşıyan yayla ve mer'a hukukunun toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir gelişme dönemine girebilmesini sağlayacak görüşleri yerinde tesbit bakımından Erzurum'da

toplanan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Yargıç, Savcı, Erzurum Atatürk Üniversitesi Üyeleri ve Avukatların bu amaçla yaptıkları ortak çalışmaların vardığı sonucu benimsiyerek, konunun takipçisi olmaya karar vermiştir.

Mer'a ve yayla, doğu ekonomisinin temel bir sorunudur. Yıllardır uzayıp giden uyuşmazlıkların yarattığı bunalımların giderilmesi kadar, mer'a ve yaylalar ile ekonomik bir ilişki içinde olan üreticinin millî gelirimize yapacağı olumlu katkı, mer'a ve yayla hukukunun yeniden ve sür'atle düzenlenmesini zorunlu kılan yeter sebeplerdir.

Toplumu gerek sosyal gerek ekonomik yönden böylesine ilgilendiren bu konuda, günümüzün uygulamasındaki yetersizlik, Doğunun yaşantısında gittikçe artan rahatsızlıklara yol açmıştır.

Yargı çalışmalarındaki aksamalar ve içtihad tutarsızlıkları, Mer'a ve Yayla Hukukunun çözümünde, padişah fermanları ile tahsis belgelerinin ve hüccetlerin bu gün dahi geçerli olmalarından ileri gelmektedir. Aslında bu, hukukumuzun genel, ama mutlaka giderilmesi gereken bir noksanlığıdır. Atatürk Türkiye'sinin uygar yaşantısında Cumhuriyetten önceki hukuk kurallarının yerini alacak yeni bir toplumun ihtiyaç ve eğilimlere karşılıyan kurallar koymak, hukuku güçlü kılmanın ve toplumun hukuka olan güvenini yitirmesinin vazgeçilmez koşulu, hukukun üstünlüğüne inanmanın temel bir gereğidir.

Bu gün, tüm Türk Hukukcuları, mutlu bir bekleyiş içindedir. Çünkü, Türk Hukuku büyük bir aşamanın içine girmiştir. Bu aşama tamamlandığında Türk Hukuk ve Adalet Reformu gerçekleşmiş olacaktır.

Çalışmaları sürdürülen Toprak ve Tarım Reformu, hiç kuşkusuz, Genel Türk Hukuk Reformunun ana dallarından birisidir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, reform çalışmaları tamamlandığında, Doğu Anadolu'nun mer'a ve yayla sorununun olumlu bir sonuca bağlanacağına inanmaktadır. Bu yapılmaz, ya da yapılamazsa kesinlikle belirtmeliyizki, varılacak sonuç, asla gerçek bir reform niteliği taşımayacaktır."

5) Birlik Binası:

Birliğimizin kuruluşundan bu yana izlediğimiz ekonomik yol, hizmeti aksatmadan azami tasarruf yapmak, görevlerimizi ücretsiz yerine getirmek ve biriktirebildiğimiz paralarla Birliğimize yakışır bir bina sahibi satınalmak olmuştur.

Son Genel Kurularda kabul buyurulan bütçe ile bunun için 1.250.000 TL. ödenek ayrılmıştı. Bu projeyi gerçekleştirebilmek için üç kişilik bir komisyon kurduk. (O.Çubukgil - R.Mağat - İ.Saraçlar) Bu arkadaşlarımız Birlik için bina ararken; gazetelere de ilân verdik. Tesbit edilenler içinden uygun olanları ayırdık. Bütün Yönetim Kurulu Üyeleriyle birlikte bunları gezerek inceledik, şartlarını gözden geçirdik. Uzun ve yorucu çalışmalardan sonra Kızılay Gökdelen yanındaki Karanfil Sokak No.5 de bulunan 1066 Ada 9 Parseldeki 764 m² üzerine inşa edilmiş 4 katlı binayı elverişli bulduk. Tercih sebeplerimiz:

- Binanın çok merkezî bir yerde olması.
- Üç-dört yıl Birlik hizmetleri için kullanabilecek yapılışda bulunması.
- Aracısız satılması.
- Satış bedelinin ve şartlarının uygun olması.
- Gelecekte yapmağı düşündüğümüz büyük binamız için çok elverişli bulunması.

Gayrimenkûlun hissedarları tarafından mahkemece yaptırılan değer takdirinde 2.824.000 TL. ve veraset vergisi için Vergi Dairesince 3.000.000 TL. kıymet tesbit edildiği halde, biz 1.000.000 TL. peşin 1.000.000 TL. üçer vadeli bir yılda faizsiz ödemek üzere anlaştık. 1972 bütçesinde mevcut 1.250.000 TL. ödenegin 1.000.000 TL.sını peşin ve 250.000 TL. sını birinci taksit olarak ödeyerek bütçe imkânlarımız içinde binayı satınaldık ve üçüncü kuruluş yıldönümümüzü kendi binamızda kutlamak imkânını elde ettik.

Bakiye 750.000 Tl. borcumuzu 1973 bütçesinden karşılamak üzere plânladık. Böylece hiç bir yer ve kimseden hiç bir yardım ve borç

almaksızın projemizin ilk kısmını gerçekleştirdik.

Uygun gördüğünüz takdirde, bundan sonraki yıllarda yapacağımız tasarruflar ve sağlayacağımız krediler beş yıl içinde altı-yedi katlı bir binaya başlamak bunun içinde, toplantı salonu, kütüphane, misafirhane, çalışma büroları tesis etmek arzusundayız. Bunları uygun göreceğinizi umarak onayınıza sunarız.

Üç yılda iki milyon tasarruf edebildiğimizden cesaret alarak Birlik binasını da gelecek yıllarda kendi imkânlarımızla yapabileceğimizi ümit etmekteyiz. Binanın üst katı Ankara'ya teşrif edecek meslekdaşlarımız için konforlu odalar şeklinde inşa edilecek, diğer bir katı tam bir teknik kütüphane ve çalışma hücreleri şeklinde tertiplenecek, konferans ve toplantı salonumuza da yer verilecektir.

6) Yönetim Kurulunun İlke Kararları:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun uygulaması ile ilgili olarak Birlik Yönetim Kurulumuzun ilke kararları, konuları itibariyle ayırımı tabi tutularak raporumuzun arkasında bilgilerine sunulmuştur.

7) Yönetim Kurulunda Boşalan Üyelik ve Gündemdeki (Seçim)

Maddesi Hakkında Lüzumlu Açıklamalar:

Birliğimiz Yönetim Kurulu Üyesi Av.Hikmet Tuncay arkadaşımız, 4.10.1972 tarihinde Tanrı'nın rahmetine kavuşmak suretiyle ebediyete **intikal** eylemiş bulunmaktadır. Merhum Hikmet Tuncay, üç sene devam eden Yönetim Kurulu çalışmalarında, Barolar Birliği ve meslek idealine daima sadık kalmış ve olumlu katkılarda bulunmuştur. Bizler onunla birlikte çalışmanın hatırasını daima muhafaza edeceğiz. Onu ebediyete uğurlarken haber verilebilen arkadaşlarımız, Birlik adına yaptırılan bir çelenk ile Eskişehir'de ki merasime iştirak etmişlerdir.

Vefattan iki gün sonra Yönetim Kurulu toplantısı münasebetiyle Ankara'da bulunuyorduk. 8.10.1972 Pazar sabahı çalışmalarımıza son verilmiş ve Yönetim Kurulu Üyelerinin, eşine ve çocuklarına taziyetlerimizi bildirmek ve merhum arkadaşımızın ebedi istirahatgâhında topluca

ziyaret etmek imkânı elde edilmiştir.

28.10.1972 de mutat ve olağan Yönetim Kurulumuz Ankara'da toplandı. Merhum Hikmet Tuncay'dan boşalan üyelik için yeni arkadaşımız yedek üye Av.Salâhattin Allioğlu'da vaki davetimize icabetetmiş bulunuyordu. Ancak, yedek üye Salâhattin Allioğlu arkadaşımızın görev süresini tayin etmek gerekiyordu. Bu husus, Yönetim Kurulunda müzakere edildi.

Kanunun 96. maddesi, seçim dönemi bitmeden ayrılan baro başkanının geri kalan süresinin, yerine seçilecek yeni başkan tarafından tamamlanacağı hükmünü ihtiva etmekte, Barolar Birliği Başkanlığı için de Kanunun 122. maddesi delâletiyle aynı 96. maddeye yollamada bulunmaktadır. Şu halde Başkanların durumu sarihtir. Tereddüte mahal yoktur.

Ancak boşalan Yönetim Kurulu üyelikleri için Kanunun 119. maddesi sadece 92. maddeye atıfta bulunmaktadır. 92. maddenin 1.fıkra-sında aynen "Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri, ilk Genel Kurul toplantısında yeni bir üye seçilmek üzere, en çok oy almış olan yedek üye ile doldurulur" denilmektedir.

Maddede yer alan ilk Genel Kurul normal genel kurul mudur, yoksa iki senede bir icra kılınacak olan seçim genel kurulu mudur? Bu husus maddede açıkça belirtilmemiş olmakla beraber maddenin her iki şekilde de tefsiri mümkündür.

Vefat sebebiyle bu gün yedekten gelen yeni Yönetim Kurulu arkadaşımızın görev süresi Hatay'da toplanacak 973 Ocak Genel Kuruluna kadar mı devam edecek, yoksa Hikmet Tuncay'ın geri kalan ve 1974 Ocak Genel Kurulunda tamamlanacak olan geri kalan müddetini tamamlayacaktır.

Yukarıki 92. maddenin sadece lafzi manâsı nazara alınırsa seçimin Ocak 1973 Hatay Genel Kurulu toplantısında yapılması gerekmektedir. Bu takdirde yeni seçilecek arkadaşımızın görev süresi tereddütü mucip olmaktadır. Zira, yeni seçilen üye asıl üye ise müddeti dört senedir. Yedek üye ise ayrılan arkadaşımızın müddetini tamamlayacaktır. Bu takdirde ise görev süresi bir senedir ve 1974 Ocak ayında tamamlanacaktır. Ancak, 92. madde de bu hususlara cevap teşkil edecek bir serahat mevcut değildir.

Maddede bu cihet kesin olarak tasvih edilmediğine göre ilerde çeşitli sebeplerle ayrılacak olan üyeler için her genel kurulda seçim zarureti hasıl olacaktır ki bu da 119. maddenin "Yönetim Kurulu Üyelerinin yarısı her iki yılda bir değişir" hükmüne aykırı düşmektedir.

Neticede kanundaki bu boşluğun, ileriki uygulamalara da rehber olacak bir Genel Kurul kararı ile telâfi eylemek reyi galip gelmiş ve bu sebeple gündemimize bir (seçim maddesi) ilâvesi uygun görülmüştür.

8) Türkiye Barolar Birliği Bülteni (TBBB) :

V. Genel Kurul dilekleri gözönüne alınarak TBBB ebadı küçültülmüş ve Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Kasım 1972 aylarında 11,12, 13, 14, 15 ve 16. sayılar zamanında çıkarılmıştır.

Her sayısı 15.000 adet basılan Bülten geçen yıl olduğu gibi kısa sürede avukatlara, hâkim ve savcılara, senatörlere, milletvekillerine, Adalet Bakanlığına postalanmıştır. Barolarımızın isteklerine uyan Yönetim Kurulumuz Bültenin stajiyerlere de gönderilmesine karar vermiş ve bu kararı uygulamıştır.

Bazı adreslere bültenin gitmediği şikâyeti üzerine yaptığımız araştırmada posta idaresinin kusurundan başka adreslerin Birliğimize zamanında iletilmemiş olmasını da müşahade etmiş bulunuyoruz. Gecikme ve hataların tekrarlanmamasına gayret göstermekteyiz.

9) Adalet Reformuna Katkı :

Hükümet programında öncelik verildiği halde Adalette Reform anlamına gelen herhangi bir girişime rastlanamamıştır. Sadece iki kanun tasarısı Meclise sunulmuştur. Bunlar Ceza ve Hukuk Usulü Kanun Tasarılarıdır. Bu tasarıların mer'i kanunlarda değişiklikten ileri gitmediği, reform niteliğinde olmadığı gözlenmiştir.

Memleketimizde Adalet Reformuna ihtiyaç olmadığı yolunda da bir akımın kendini hissettirdiği görülmektedir. Yönetim Kurulumuz Birliği-

miz reformdan yana olması gereğini benimsemek durumunda olduğunu müdriktir. V.Genel Kurul toplantı sonunda şu tebliğ yayınlanmıştı:

"Toplumumuzun hukuk sorunlarının çözüme bağlanmasında, bir kamu görevlisi olarak kendisine düşeni yapmada daima kararlı bir çaba içinde olan Türk Avukatları, tüm sosyal reformların başlıca varolabilme koşulu bulunan adalet ve adliye reformlarının öncelikle gerçekleştirilmesi inancı içindedir. Türkiye Barolar Birliği V.Genel Kurulu, kamuyu çok yakından ilgilendiren bu reformun, çabuk ve kesin bir biçimde çözümlenmesinin takipçisi olmayı kararlaştırmış bulunmaktadır.

Teminatlı ve bağımsız adalet, kendisini bu iki büyük ilkeye sahip kılan toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilmede, aksama göstermediği ölçüde bu niteliğini koruyabilir. Bu konudaki başarı, adalet ve adliye reformlarına başlamada ilk adım olacaktır.

Türk toplumu, adalet ve adliyeden daima şikâyetçi olma durumundan çıkarılmalı, bu yöndeki çalışmalara başlamada daha fazla gecikilmemelidir.

Adaletin Hâkim, Avukat ve Savcı olan üç yönlü görev yapısı, gün geçtikçe daha belirgin bir duruma giren şikâyetleri durdurmada, birlikte ve el ele bir çalışmaya girdiklerinde, elbette daha güçlü olacaklardır.

Bu yöndeki çalışmalara, adaletin kendi yapısı içinde başlandığı görüntüsünü verebilecek belirtiler, Türk toplumunun adaletin bağımsız ve teminatlı olması ve her şeye rağmen böyle kalması inancına kuvvet verecek, teminat ve bağımsızlığı zedeliyebilecek çıkışlara karşı olmak bilinci tazelenecektir.

Teminatlı, gecikmiyen, yararlanmada eşitlik olanağı sağlanmış bir adalet işleyişinde, savunmasız adalet olamayacağı inancı içinde, savunma hakkının kutsallığına ve vazgeçilmezliğine özel bir yer vermek, yapılacak adalet ve adliye reformunun başlıca temeli olmalıdır. Bu nedenle, Avukat, Hakim ve Savcı üçlüsü, görev yaparken birbirlerine inanmış ve birbirlerine saygılı kalmış bir dayanışma içinde bulunmalı ve bu ideal yapının kurulmasında kendi kendilerinin denetleyicisi olmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, Bursa'da yaptığı V.Genel Kurul toplantısında benimsenen bu reform ihtiyacını, gerekli en etkin metodlar içinde karşılanması için yönetici kadrosunu görevlendirmiş olduğunu kamu-ya saygı ile duyurur. 8.1.1972"

Genel Kurulumuz bu yöndeki emirleri Adalet yılının açılışında reformun tevası şu şekilde açıklanmıştır:

"Türk Hukuk Kongresinin toplantı tarihinin hukuk reformu çalışmalarına rastlamış olması ayrı bir önem ve anlam taşımaktadır. Kongre, alınan kararların uygulanması çabasında ve ikinci kongrenin toplanmasında Türkiye Barolar Birliğini görevli kıldı.

-Kongre, ivedilikle ceza adaletinden şikâyetlerin ele alınmasını istemiştir. Bu şikâyetlerin büyükçe nedenini memleketimizde adlî zabitanın idarî zabıta içinde tutulmasında görmek kabildir. Yürütmenin yargıya müdahale görüntüsünü uyandıran bu duruma son verilmelidir. Bu konuda kusursuz diyebileceğimiz iki kanun tasarısı Adalet Bakanlığınca hazırlanmış ise de Yüce Meclise intikal edememiştir. Zira, yürütmede, yetkilerinden bir kısmının elinden alındığı gibi bir kuşku idarî dirence sebep olmuş ve tasarı Meclise sunulamamıştır. Bu direnç haksızdır. İstenen idarenin elinden bir şeyin alınması değildir, savcılığa doğrudan doğruya bağlı bir adlî zabitanın kurulması istenmektedir. Suç sorununu kriminalistik bilgilerle donatılmış ve hukuk esaslarına vakıf kimselerle, karşılamak ancak mümkün olabilir.

-Adalet binaları kifayetsiz ve hizmetin vakarına uygun değildir. Mevcut binaların da ihtiyaç ile hiç bir alakası yoktur. Binalara ait bütçe Bayındırlık Bakanlığından alınıp Adalet Bakanlığı bütçesine aktarılmalı ve bütün Türkiyede Adalet binalarının gereken duruma getirilmesi için belli bir plân hazırlanmalıdır. Doğu illerimize tayin edilen hakim ve savcıların oturacak ev bulamadıkları, her türlü imkândan yoksun kaldıkları, buna mukabil bazı kuruluşların mensuplarının lojman ve benzeri kolaylıklardan faydalandıkları görülmektedir. Adalet her gittiği yerde itibarına uygun veya hiç olmazsa eşit imkânlara kavuşmalıdır. Bu sebeple ve bilhassa doğu için adaletin yerleşmesi bakımından görevi ve görevli-

leri kapsayacak özel bir plânın hazırlanmasında zaruret görülmektedir.

Adliyenin carî masraflarını karşılayacak bütçe imkânları çok dar tutulmaktadır. Pul olmaması, telgraf tahsisatının yokluğu gibi sebeplerle dosyaların Adlî Tıp Müessesesine, Yargıtaya gönderilemediği, hattâ tahliye tallerinin bile zamanında çekilemediği, tutuklu davaların uzun süre beklediği daima şikâyet konusu olmaktadır. Tahsisat yetersizliğinden keşiflere dahi gitmek mümkün olamıyor. "Tahsisat" insanların hürriyetinden de üstün sayılırsa hukuktan söz etmek pek güçleşir.

- "Adlî müzaharet" e ilişkin hükümlerin bir araya getirilmesi ve adlî müzaharetin işliyebilecek hale sokulması zarurîdir. Kanun önünde eşitlik ve hakkını arama hürriyetinin gerçekleşmesi ancak adlî müzaharet sisteminin yürüyebilecek hale gelmesi ile mümkündür. Genişletilmiş ve etkili kaynaklara kavuşturulmuş adlî müzaharet ile beraber (hiç olmazsa şimdilik) ağır cezalı suçlarda "Mecburi müdafilik" usulünün getirilmesi zorunludur. Demokrasilerde maddi imkânı olmadığı için hakkını arayamıyanlara veya kendisini savunacak imkânı olmayanlara rastlanmaması gerekir. "Hakkını arayamazsın" demekle, "şu kadar harç ve masrafı ödersen hakkını arayabilirsin" demek arasında fark yoktur.

- Devletimiz müteaddit milletlerarası anlaşmalar imzalamış ve bu anlaşmalar gereğince kanunlarımızda gerekli değişiklikleri yapmak yükümü altına girmiştir. Bu taahhütlerden hemen hiç biri tutulmamıştır. Öğrenildiğine göre Birleşmiş Milletler Camiasında bu durumda olan devletlerin tesbiti gibi bir teşebbüs bahis konusudur. Bu anlaşmaların taranması ve gereken kanun tekliflerinin Yüce Meclise sunulması pek yerinde olur.

- Özel hayatın korunması hakkında Avrupa Adalet Bakanları toplantısında gerekli kanunî tedbirlerin alınması kararına varıldı. Bu toplantıya memleketimizde katılmıştır. Belki de bu yıl tekrarlanacak olan yeni toplantıya katıldığımız zaman gerekli teşebbüslere hiç olmasa başlamış durumda olmamız pek isabetlidir.

- Usul kanunlarımızın eksik yönleri pek çoktur. Fakat bunlar arasında en düşündürücü olanı savunma makamına yeteri kadar yer verilme-

miş olmasıdır. Aynı düşünce, iddia makamı için de doğrudur. Çapraz sorgunun yokluğu, iddia ve savunma makamlarının görevlerini başarmalarına engel olmaktadır. Devletimizin de katıldığı "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi"nde "çapraz sorgunun yapılmadığı bir memlekette insan hakları teminatsızdır" hükmü yer almaktadır. Usul kanunlarımızı çağdaş demokratik memleketlerin usul kanunlarının belli ettiği standart ölçülere göre yeni baştan düzenlemekte daha fazla geç kalmamak gereklidir.

-Adliyenin yükü, bu kuruluşun altından kalkamıyacağı hale gelmiş, bu yükün azaltılması olanakların arttırılması önerileri red edilirken bir taraftan da adliyenin çalışması yermelere hedef tutulmuştur. Yükün azaltılması kolayca mümkün olabilir. Hukuk davalarında "yargı öncesi" önleyici müesseselere yer verilmesi, ceza davaları açısından da kanunlarımızda kendini gösteren bir çeşit "ceza enflasyonu"nun önlenmesi yoluna gidilmelidir. Devlet adına uygulanan müeyyideyi ifade eden "ceza"-nın ufulanması adaletin itibarını yitirmeğe sebep olması bir yana, gereksiz ve anlamsız "kamu davaları"na yol açmaktadır.

-Hukuk usulümüzde bazı müesseselerin anlamını kaybettiği, sebebi kalmamış bir biçimsellik haline geldiği bilinmektedir. Bunların usul kanunlarımızdan çıkarılması hiç bir eksiklik doğurmayacak, sür'atli ve isabetli adalet ilkesinin gerçekleştirilmesinde yardımcı olabilecektir. Ceza Usulümüzde adlî zabıtasına sahip, maddî araç ve gereçle donatılmış savcıların yapacağı hazırlık soruşturmasını takiben son soruşturmanın başlaması en isabetli usuldür. Bir kimseyi mahkemeye sevk etmeden evvel takdirine ihtiyaç duyulan "karar hakimliği"nin ihdası şartı ile sorgu hakimliğinin kaldırılması sür'at kazandıran çarelerin başında gelmektedir.

-Toplu hakim usulü hemen her memlekette terk edilmektedir. Sorunun tek kişide toplanması şarttır. Toplu mahkemelerde, birden ziyade hakimlerin uzun celseler boyu emeklerinden yoksun kalınması için sebep düşünülemez. Toplu mahkemelerden tek hakimliğe geçiş daha çok davanın görülmesini sağlayabilecektir. Esasen "mahkeme" deyimini ile kararlara getirilen bir çeşit anomima yerine, belli bir hakimin, belli bir kararının değerlendirilmesi daha büyük bir çaba, daha büyük bir isabet sağlayacaktır.

-Hukukta icra daireleri, cezada infaz müesseseleri büyük şikâyetlere sebep olmaktadır. Yerine getirilmeyen bir hukuk ilâmı, vatandaşın nazarlarında adaletin etkenliğini zedelemektedir. İcra ve İflâs Hukukumuzun biçimselliği en aşırı sınırdadır. Ceza infaz müesseselerimizden ancak bir kısmı ile övünebiliriz. Fakat pek büyük bir kısmı Birleşmiş Milletlerce kabul ve memleketimizin de iltihak ettiği "mahkûmlara uygulanacak asgarî insanî muamele" esaslarını karşılamaktan çok uzaktır. "İnfaz hakimliği" kurulması artık ihtiyaç haline gelmiştir.

İdarî mahkemeler ve istinaf mahkemelerinin kurulmasını Danıştay'ın ve Yargıtay'ın yükünü hafifletmek gerekçeleri ile savunmak elbette mümkün ve yerindedir. Fakat bu iki üst mahkemenin kurulmasının asıl nedeni illerimizin hukuk açısından örgütlenmesini tamamlamaktır. Adliye mahkemelerinin görevi dışında kalan pek çok idare ve vergi davalarının sadece merkezde karara bağlanması isabetli olamamıştır. İdarî konularda ve vergi işlerinde vatandaşın/ilde adaleti arayabilmesi gereklidir. Fakat idarî mahkemelerle istinafın sadece bir kaç ilde kurulması, yani bölgelere ayırmak usulü sakıncalıdır. Her ilde adliye mahkemeleri yanında yer alacak idare üst mahkemeleri ile istinaf, illerimizdeki eksik adalet örgütünü tamamlanmış olacaktır.

Cumhuriyetin 50. yılına yaklaşmış olmasına rağmen bazı konularda (Osmanlı) mevzuatının devamı anlaşılmasız bir haldir.

-Adalet reformunun özellikleri hakkındaki Birliğimiz görüşünün ilgili makamlara, bütün ayrıntıları ile arzolanmasına ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır. Huzurunuzda sadece özeti ve yalnız bir kısmı arzolundu.

-Hukuk reformunun her halde bir ileri atılış anlamına geldiği kabul edilmelidir. Fakat bir gelişme ciddi kuşkulara sebep olmaktadır. Bir yandan reform çalışmaları sürdürülürken yargının yetkilerini kısıcı yasama tedbirlerine gidileceği yolundaki beyanlar karşısında meydana gelen gelişme izahsız kalmaktadır.

İdarenin önemli işlemler ve eylemlerinin yargının onayı olmadan yürürlüğe konulamıyacağına kadar giden sistemlerin bile mevcut olduğu

demokratik ülkeler tatbikatının varlığı karşısında, idarenin her türlü eylem ve işlemlerinin sadece yargı denetimi dışında kalamıyacağını bildiren Anayasamız hükmü, itidali ifade ederken, bunu dahi daraltmak eğiliminin ve özellikle yargının kendini yürütme yerine koyduğu iddiasının bilim dışı kaldığını, siyasal nedenli bir istekten ileri gitmediğini gösterir. Hukuka aykırılık arttıkça, yargının yürütmenin yerine geçtiği iddiaları yoğunlaşmıştır. Bunun elbette bir anlamı vardır. "Takdirî kararlar"a karışmak yasağı getirilmesi özellikle idarî yargıyı, asıl bu çeşit kararlardan ötürü genel yargıdan ayırmış, özel bir yargı türü halinde kurulmak ihtiyacını cevaplandırmıştır. Tarihte bağımsız adaletten daha iyi düşünebileceğini sanan siyasal akımlara rastlanmıştır. Fakat tarih daima bağımsız adaleti tutanları haklı çıkarttı.

Yargının "aciz hali"ne bağlanmasının doğuracağı, "idarede emniyetsizlik" duygusunun demokrasimizin niteliğine etkili olacağından endişe etmekteyiz."

10) İdarî Mahkemeler Kanun Tasarısı Hakkında Panel :

Yönetim Kurulu bu Kanun Tasarısı hakkında çeşitli görüşleri tesbit edebilmek üzere bir Panel tertip etmiştir. Bu toplantıya, Yargıtay, Danıştay, Hukuk Fakülteleri, Adalet, Köy İşleri, Gümrük ve Tekel, İçişleri, Millî Savunma, Tarım, Bayındırlık, Çalışma, Maliya, Dışişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Sanayi ve Teknoloji, Ulaştırma, Sağlık Bakanlıkları temsilcileri ile Barolar temsilcileri, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeleri katılmışlardır. Böyle bir panelin tertipcisi olmak durumunda bulunan Birliğimiz konuyu şöyle özetlemiştir:

"Bu konunun, tüm hukukçuları ilgilendirmesi nedeniyle bu tartışmayı yalnız avukatlık mesleğinde olanlara değil, hepimize teşmil etmeyi uygun gördük. Bunda da isabetli hareket ettiğimiz zannındayız.

Şüphe yok ki, bu mahkemeler uzun süre özleniyordu. İlk ihtiyaç belki, Danıştay'ın yükünü hafifletmek gibi görülebilir. Şüphesiz bunda gerçek vardır. Fakat biz Barolar Birliği olarak bu tasarının

büyük önemini, her ile yayılan adalet örgütünün noksan kalan bir bölümünün de tamamlanması şeklinde kabul ediyoruz. Bugün illerimizde adliye mahkemeleri, adaletin bir bölümünü yerine getirebiliyor. Ama vatandaşın idare ile olan ilişkilerinde de adalete ihtiyaç içerisinde olduğu iddiaları da yersiz değildir.

Bu itibarla, her ilimiz artık adalet ihtiyacı açısından tamamlanmış hale gelebilecektir.

Bu panelin şüphe yokki, Barolar Birliğine sağlayacağı büyük manevî ve fikrî fayda vardır. Biz bu Kanunun takipçisi ve en iyi şekilde çıkmasını sağlamak bakımından savunucusu olmak durumundayız".

Panelde cereyan eden görüşmeler ayrıca teksir edilmiş ve bir cilt halinde Barolarımıza tevzi edilmiştir. Panelde Danıştay Başkanı Sayın İsmail Hakkı Ülgen'in yaptığı konuşma haklı tenkitleri ortaya koymuştur. Toplantıyı Sayın meslekdaşımız Mehmet Nomer yetki ile yönetmiştir.

11) Genel Kurul Tutanakları:

Stenolar tarafından tutulan V. Genel Kurul Toplantı tutanakları 31.1.1972 gün ve 210,211,212,ve 213 sayılı yazılarla Genel Kurul Başkanlık Divanına imzalamak üzere gönderilmiştir. Barolara ve delegelere postalanmıştır.

VI. Genel Kurul müzakerelerinin de aynı usulle düzenlenebilmesi için stenoların toplantıda bulundurulması sağlanmıştır.

12) Sekreteryaya Çalışmaları:

a) Gelen - giden yazılar;

Birliğimizin sekreteryaya hizmetleri geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da genellikle 1136 sayılı Kanunun Birliğimize verdiği görevlerle ilgili yazışmalardan ibaret bulunmaktadır. Baroların ve meslekdaşlarımızın gönderdikleri yazılarla, resmî ve özel yerlerden gelen yazılar, şahısların başvurmalarını örnek olarak göstermek mümkündür.

Gelen yazıların en kısa sürede cevaplandırılmasına titizlik

gösterilmiştir. Bu sonucun alınmasında büyük çaba harcayan Birliğimiz Personeline huzurunuzda teşekkür ederiz.

Bu yıl Birliğimize gelen evrak sayısı raporun hazırlandığı tarihi itibariyle 9810 a, giden evrak ise 3876 ya ulaşmıştır.

b) Ruhsatname;

Geçen yıl raporumuzda arzedildiği üzere 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca tek tip bastırılan ruhsatnameler bu yıl da, Birlikçe düzenlenip soğuk damga vurulmak ve ruhsat defterine kaydedilmek suretiyle Barolarımıza gönderilmiştir. Ruhsatnamelerin geldiği gün düzenlenip iade edilmesi için gerekli özen sarfedilmektedir.

İrilişikte bilgilerinize sunulan Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 7. maddesinde, Baro Yönetim Kurullarının avukatlığa kabul kararlarının Avukatlık Kanununun 7. maddesine göre Adalet Bakanlığına gönderilirken adayların cübbeli resimlerinin ve ruhsatname bedelinin ödendiğine dair banka dekontlarının eklenmesi suretiyle, anılan Bakanlıkca onaylanan dosyaların ruhsatnamelerin düzenlenerek barolara iadesini sağlamak üzere Birliğe gönderilmesi için hüküm konulmuştur. Bu suretle, mesleğe yeni katılacak avukatların kısa sürede ruhsatnamelerini almaları sağlanmış olacaktır.

12 Ekim 1970 gününden raporumuzun hazırlandığı güne kadar Birlikçe düzenlenen ruhsatname adedi 3461 dir.

1972 yılında Birlikçe düzenlenen ruhsatname adedi ise 1761 olup, bu miktarın barolara ve gönderildikleri aylara isabet eden miktarları aşağıdaki cetvelde sayın delegelerimizin bilgilerine sunulmuştur.

Barolar	115.												Toplam
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	
ADANA	3	4	4	3	4	2	7	2	3	4	4	1	41
ADİYAMAN	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	3
AFYON	1	3	3	-	-	1	1	-	1	-	-	1	11
AMASYA	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	3
ANKARA	18	31	32	31	49	33	27	10	23	42	33	4	333
ANTALYA	1	2	1	3	3	6	-	1	-	1	9	3	30
ARTVİN	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	3
AYDIN	-	-	4	2	2	3	1	3	1	5	3	1	25
BALIKESİR	4	5	3	2	4	-	5	1	3	3	3	1	34
BOLU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BURSA	1	2	-	1	6	5	-	3	1	1	1	2	23
BURDUR	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	3
ÇANAKKALE	1	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	5
ÇORUM	-	-	-	2	2	-	1	-	-	1	2	-	8
DENİZLİ	-	1	-	-	3	2	1	1	1	1	3	-	13
DİYARBAKIR	-	2	1	1	2	4	2	-	-	-	-	-	12
EDİRNE	2	-	-	1	-	3	-	1	-	-	1	-	8
ELAZIĞ	-	-	3	-	-	1	1	1	1	3	4	-	14
ERZURUM	1	4	5	1	2	-	4	3	-	7	2	-	29
ESKİŞEHİR	2	-	2	2	4	6	3	1	1	5	2	1	29
GAZİANTEP	-	1	-	1	4	4	3	1	-	6	2	-	22
GİRESUN	-	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	7
HATAY	2	-	1	2	1	-	-	3	2	2	3	5	21
ISPARTA	-	1	-	-	-	-	2	1	-	-	1	1	6
İSTANBUL	43	20	27	58	59	91	71	47	41	31	99	46	633
İZMİR	8	6	3	6	8	10	8	8	3	6	10	2	78
KARS	-	-	-	3	-	-	2	1	-	-	-	-	6

Barolar	116.												Toplam
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	
KASTAMONU	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	4
KAYSERİ	1	1	5	1	1	3	-	1	1	1	5	-	19
KIRKLARELİ	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
KIRŞEHİR	1	-	1	-	1	1	-	-	-	2	1	-	7
KOCAELİ	1	1	-	2	-	-	2	-	2	1	2	2	13
KONYA	4	3	1	-	3	5	4	3	1	3	9	2	38
KÜTAHYA	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
MALATYA	-	-	2	1	3	-	3	1	-	-	4	1	15
MANİSA	1	1	1	-	1	3	2	2	-	2	2	1	14
MARAŞ	1	-	1	1	1	2	-	1	-	1	2	-	9
MARDİN	-	1	3	3	1	3	1	1	-	-	-	-	13
MERSİN	1	1	3	3	3	1	1	-	-	4	1	-	18
MUĞLA	1	-	2	-	-	2	-	1	2	1	1	-	10
MUŞ	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2
NEVŞEHİR	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	1	2	7
NİĞDE	-	-	2	1	1	1	-	1	-	1	5	2	14
ORDU	-	2	3	2	-	-	2	1	1	3	2	1	17
RİZE	2	-	-	-	1	-	3	-	1	2	-	-	9
SAKARYA	-	-	1	1	1	3	1	-	2	2	4	-	15
SAMSUN	1	4	2	5	-	1	3	5	1	2	1	1	26
SİNOP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	5
SİVAS	1	2	2	1	2	2	1	-	-	2	-	-	13
SIİRT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TEKİRDAĞ	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2	2	3	11
TOKAT	-	2	1	1	2	-	-	-	-	-	1	1	7

<u>Barolar</u>	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	<u>Toplam</u>
TRABZON	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	1	3	8
URFA	-	1	1	2	-	-	2	1	-	-	3	-	10
UŞAK	-	-	-	-	2	1	-	-	1	-	1	-	5
VAN	1	1	1	2	-	-	1	1	-	-	-	-	7
YOZGAT	-	-	1	2	-	2	-	-	5	4	-	-	14
ZONGULDAK	1	7	2	3	1	-	-	1	2	7	2	2	28
	104	116	124	155	182	204	169	111	103	163	238	92	1761

13) Üçüncü Kuruluş Yıldönümü

9.8.1972 günü Birliğimizin 3 Kuruluş Yıldönümü kutlanmıştır.

Bu nedenle Birlikçe düzenlenen "Baro Başkanları toplantısı" ile "İdarî Mahkemeler Kanun Tasarısı Panel Konferansı" 9-10.8.1972 günleri yapılmıştır. Kuruluş günü Ankara'da bulunan Baro Başkanları ile temsilcileri ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı, Yönetim Kurulu üyeleri Anıt-Kabir'i Ziyaretle büyük önder Atatürk'ün manevi huzurunda saygı duruşunda bulunmuşlardır. Birlik Başkanı Aziz Ata'nın Şeref Defterine aşağıdaki yazı ile Avukatların bağlılığını ifade etmiştir.

Yeni aldığımız binanın açılışı da kuruluş yıldönümünde yapılmış ve her iki nedenle kendi binamızda bir kokteyl düzenlenmiştir.

14)Yargıtay ve Danıştay'da avukatlar için oda ayrılması:

Küçük bir kütüphane, daktilo makinası ve bir irtibat memurunun meslekdaşlarımızın hizmetlerine amade bulunacağı, Birlikçe teftiş edilecek birer odanın Yargıtay ve Danıştay'da ayrılması hakkında geçen yıl raporumuzda arzolunan çalışmalarımız, Birlik binası alınması sebebiyle malî olanak bulunamadığından gerçekleştirilememiştir.

15)Danıştaydaki Davalar:

Bu dönemde Yönetim Kurulumuzun reddettiği itirazlardan Adalet Bakanlığınca onaylanmamak suretiyle kesinleşenlerin iptali için Danıştay'da ilgililer tarafından anılan Bakanlık ve Birliğimiz aleyhine açılan dava 11 dir.

Birliğimiz de, Bakanlıkca onaylanmayan 4 kararının iptali için Danıştay'a başvurmuştur.

Bu suretle Danıştay'da derdest davalar 14 e ulaşmıştır.

16)Yeni Kurulan Barolar: (MUŞ Barosu)

Bu yıl, Van Bölge Barosundan ayrılarak Muş Barosu teşekkül etmiştir. 1136 sayılı Kanununun 77. maddesi uyarınca 16.3.1972 tarihinde tüzel kişilik kazanmış olan Muş Barosunu bu yıl ilk defa Genel Kurulumuzda selâmlamaktan büyük bir zevk duymaktayız.

23.3.1972 gün ve 14142 sayılı Resmî Gazetede yayımlandığı üzere Muş Barosu Asgari Ücret Tarifesinin 2.gurubuna dahil edilmiştir.

15 avukatla kurulan Muş Barosuna ve bu baromuz mensubu meslekdaşlarımıza başarılar dileriz.

Bu yıl Tunceli'de de Baro kurulması için hazırlıklar başlanmakla beraber Avukat adedinin yeterli olmadığı anlaşıldığından Tunceli'ndeki meslekdaşlarımızın teşebbüsleri gerçekleşmemiştir.

17)Yönetmelik:

1136 sayılı Kanunun 182. maddesi uyarınca Yönetim Kurulumuzca hazırlanması gereken Yönetmelik çalışmalarına 1970 yılında başlanmış ve hazırlanan metin 7.12.1972 tarihinde Adalet Bakanlığı onayına sunulmuştur.

Yönetmeliğin Avukatlık Kanunu uygulamasında formaliteleri azaltan ve sür'at temin eden hükümlere yer verilmesine çalışılmıştır. Yönetim Kurulumuz arzulan amaca, Avukatlık Kanunu değişikliği ile ulaşabileceği inancındadır.

Bakanlığa takdim edilen Yönetmelik metni bu raporumuzun sonuna eklenerek, Sayın Genel Kurulumuzun bilgilerine sunulmuştur.

18) Birlik Yayınları:

Bu yıl Bülten dışındaki yayınlarımız; "Birinci Türk Hukuk Kongresine sunulan Tebliğler", "Birinci Türk Hukuk Kongresi Tutanağı", "Regles de la profession d'avocat" (Meslek Kuralları), "Communique Presente par le Conseil D'administration au premier Congres Turc su le Droit" (Birinci Türk Hukuk Kongresine Yönetim Kurulunun sunduğu Hukukun Üstünlüğü konulu tebliğ), "Avukatların Sosyal Güvenliği", "İdarî Mahkemeler Panel Konferans Tutanağı", "Baro Başkanları Toplantı Tutanağı"nı kapsamaktadır.

Ayrıca "Savunma Mesleğinin Gelişimi -Metinler" kitabının baskısı tamamlanmak üzeredir. Genel Kurulda delegelere sunulacaktır.

Fransızcaya çevirtilen "Meslek Kuralları" ve "Hukukun Üstünlüğü konulu bildiri" Uluslararası Barolar Birliği (International Bar Association - İ B A) nın 11.9.1972 günü Monte Carlo'da yaptığı toplantıda delegelere dağıtılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Barolarla İlişkilerimiz

Baro Başkanları Toplantısı:

Ankara Hukuk Fakültesinde 9-10.8.1972 tarihlerinde Baro Başkanları toplantıya çağırılmış ve toplantıda pek çok meslek sorunu üzerinde durulmuştur. Böyle bir toplantının düzenlenmesinde takip ettiğimiz gaye şudur:

Barolar Birliği ile Barolarımız arasında ahenkli bir çalışma kurabilmek zorunluğunu duyduk. Birlik açısından işlemlerin daha süratle yürüyebilmesi için Baro Başkanlarımıza ricalarımızı arz ettik. Nitekim bu toplantıdan sonra işlerimizde daha fazla bir sür'at sağlanabilmektedir. Başkanlar toplantısına Adalet Bakanı da katılmış, bu suretle Birliğimiz ile Bakanlık arasındaki işlemlerde de duyulan ihtiyacın giderilmesine çalışılmıştır.

Yönetim Kurulumuz bu toplantıya katılmak lûtfunda bulunan Barolarımız Başkanlarına huzurunuzda minnetlerini arz eder. Mazhar olduğumuz yakın alâka, Yönetim Kurulumuzun çalışma gücüne bir büyük katkı daha katmıştır.

Bursa Genel Kurul toplantısında Yönetim Kurulumuz bir ihtiyaç içinde olduğunu arzetmişti. Artık, Birliğimizin kuruluş dönemi kapanmak raddesine gelmiş gibidir, Yardımlarınızla bugün bir binamıza da sahip olabildik. Bundan sonra, içe dönük çalışmalara, yani mesleğimizin gelişmesi ve meslekdaşlarımızın ihtiyaçları üzerine eğilmemiz zorunlu hale gelmiştir.

Bu suretle ortaya çıkabilecek olan ihtiyaçları, Yönetim Kurulunun da bulabildiği, tesbit edebildiklerini de eklemek suretiyle

bu ikinci dönem için plânlı bir çalışma devresine geçmek bizler için mümkün olabilecektir.

Bu toplantıda Birlik Genel Sekreter arkadaşımız, Birliğimizin barolarımızdan bazı istekler içerisinde olduğunu da arzedeabilmek imkânını bulabilmiştir.

Sosyal güvenliğimiz açısından çok önemli bir takım yemelere maruz kaldık, bunların meslekdaşlarımızda bazı endişeler yarattığını gördük. Bu endişelerin bir esasa dayanıyacağını izah edebilecek açıklamaları Baro Başkanlarımıza arz ettik.

Ayrıca avukatların sosyal güvenliği hakkında Yönetim Kurulumuzun hazırladığı bir broşür Baro Başkanlarına takdim kılındı. Bu broşür, vaki iddiaların ne kadar asılsız olduklarını rakamlarla ispat edebilmektedir.

Toplantıda Baro Başkanlarımız özellikle şu konular üzerinde durmuşlardır:

- Hukuk reformunda etkili olmak
- Adaletin gereç, araç, bina, personel açısından güçlendirilmesi
- Usul Kanunlarının islahı
- Adalette sür'atin sağlanması, dava adetlerini azaltacak tedbirlerin alınması
- Memleketimiz sosyal ve ekonomik konularında daha etkili müdahalelerde bulunulması
- Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin memleketimizde gereği gibi uygulanmasının sağlanması
- Savunma mesleğinin itibarının temini,
- Avukatların tehlike ve tearruzlara karşı korunması
- Hakim-Avukat ilişkilerinin islahı
- Kanunların ve içtihadların tasnifi, duyurulması, haksız hükümlerden arınılması
- İstinafın kurulması
- Staj ve stajiyerlere ait sorunlar

- Genç avukatların durumunun nazara alınması
- Devlet avukatlığı ve Devlet avukatlarına ilişkin sorunlar
- Avukatlık ücreti ve asgari ücret tarifesine ilişkin sorunlar
- Sosyal Sigorta sistemine ve Sosyal Sigortalar şube ve Kurumun tutumu hakkında şikâyetler, Tip Sözleşmenin islahı
- Baro Yardımlaşma Sandıklarının geleceği
- Meslek Kurallarının daha etkili şekilde uygulanmasının sağlanması, meslek disiplini
- Yönetmeliğin bir an evvel çıkarılması
- Birden fazla büro açmak yasağının kaldırılması
- Avukatların uğradığı saldırılar ve avukatların haksız tutuklanmaları
- Hakimsiz Mahkemeler

Yukarıda gruplaştıırarak belirttiğimiz konularda Yönetim Kurulumuz bir plân içinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Toplantının amaçlarından birini teşkil eden Birliğin Baro idarecilerinden istirhamları hakkında Genel Sekreterimizce şu açıklamalarda bulunulmuştur:

" -Yasamızın 75. maddesinde, baro yönetim kurullarına, bölge içindeki avukatlarının listesini 31 Aralık tarihine kadar düzenliyerek Anayasa Mahkemesine, Yüksek Mahkemelere, Adalet Bakanlığına, Türkiye Barolar Birliğine, diğer barolara, bölgesi içindeki mahkemelere, C.Sac-cılıklarına, en büyük idare âmirine, diğer yargı mercilerine, noterlere, icra ve iflâs dairelerine, gönderilme yükümlülüğü verildinin bildirildiği, avukatlarla ilgili konularda Birliğimizin kuruluşundan sonra, mahkemelerden, diğer resmî dairelerden, hattâ yurt dışındaki teşekküllerden avukatlarla ilgili bilgilerin istendiği, bunun için bu listelerin Birliğimizde bulunması zorunluğunun hissedilmekte olduğu, bu yönden listelerin zamanında Birliğe ulaştırılması, avukatların nakledildikleri Barolardan yazı gelmeden önce, eskiden kayıtlı oldukları barolardan kayıtlarının silindiğine dair yazılar alınmakta olduğu yeni kaydedildikleri barolar-

dan ise listelerin, zamanında ulaşamadığı, bilhassa Bültenin ve avukatlara direkt yolladığımız yazıların zamanında ulaşabilmesi açısından, Yasamızın 69. maddesine göre, naklen yapılan kayıtlarla birlikte yeni arkadaşların, yeni yerlerdeki büro adreslerinin bildirilmesi, Birliğimizin kurulduğu günden kısa bir süre sonra bütün avukatlarımızın sicil kartlarını bastırıp doldurulup iade edilmek üzere barolarımıza göndermiş bulunduğu, avukatlarımızın bir kartoteks sistemi içinde Birlikteki soyadı alfabe sırasına göre düzenlendiği, bu kartlarda meslekle ilgili evveliyat ve onun dışında sosyal güvenlik konularının da yer aldığı, günlük nakil, vefat, kayıt silme, mesleği terk gibi konulardaki değişikliklerin Birlikçe bu kartlara günü gününe işlenebilmesi bakımından sicil fişlerinin gönderilmesi,

-Sosyal Sigortalar Kurumunun son Genel Kurul toplantısında avukatların adedi açısından bazı rakamlar ortaya atıldığı, bu itibarla, Sigortaya bağlı avukatların adetlerini, ve ödenen prim miktarlarına karşı yapılan çıkışları zamanında karşılayabilmek için Birliğimizin sosyal güvenlikle ilgili avukat adedi hakkında ve ödenen primler hakkında zamanında bilgi sahibi olmasında büyük fayda mütalâa edildiği, bu açıdan, Sosyal Sigortalar şubelerine verdikleri bilgilerin birer nüshasının, Birliğe göndermeleri,

-Baro Yönetim Kurulu kararlarından, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca itirazın incelenecek olanlar konularında, itirazların süresinde olup olmadığının tespiti yönünden, tebligat evrakının mutlak surette dosya içinde mevcut bulunması ve Yönetim Kurulumuzun aldığı bir ilke kararına göre, kanunda itirazların barolar vasıtasıyla Birliğe gönderilmesi öngörülmekle beraber, doğrudan doğruya Birliğe gelenlerde dosyalarının istendiği, barolara yapılan itirazların dosyalarla birlikte gönderilmesi ve tebligat evrakının ve posta ile gönderilenlerde posta damgasını muhtevi zarfların da dosya içinde bulunması,

-Barolara verilen bazı itiraz dilekçelerinin baro resmî kayıtlarından geçirilmesi,

-Baroların bazı itiraz konularında tetkik ve karara bağlama

sürelerinin bir ayla sınırlandırıldığı, bu itibarla, bir aylık süre geçtikten sonra, itirazlar kendiliğinden reddedilmiş sayılacağından ve itiraz süresi de o tarihten başlayacağından, itiraz süresi geçtikten sonra karar verilmemesi,

-Kayıt silme kararlarında savunma alınması, kanunumuzun 71. maddesi hükmü gereği olduğu Adalet Bakanlığı da, Birlik Yönetim Kurulunun, savunma alınmayan dosyalarla ilgili kararlarını onamadığı, bu itibarla kayıt silmelerde savunma alınması,

--Soruşturmalarla ilgili 141. madde hükmünün, baro yönetim kurulunun tayin ettiği muhakkik üye tarafından daha derin ve delillerin leh ve aleyhte olmak üzere tamamiyle toplanması, o şikâyetle ilgili şahitlerin ve onun dışında diğer belgelerin tamamiyle toplanarak gönderilmesi,

-Yönetim Kurulumuzun, baroların ortak görüşlerini saptama açısından gerekli titizliği göstermekte olduğu ve resmî mercilerden diğer bir çok yerlerden istenen bilgiler de re'sen hareket yerine, genellikle barolarımızdan da kendi kanaatlerini istediği, bu itibarla, görüş isteklerinde kanunun emrettiği manâda ortak görüşü saptayabilmek için isteklerin kısa sürede iletilmesi,

-Barolarımızın da Barolar Birliğinden görüş isteklerini cevaplama mecburiyeti Kanunumuzun 110. maddesi ile hükme bağlandığı, ancak Yönetim Kurulumuzun, ileride itirazın inceleme durumunda olduğu konularda barolarımızın, görüş isteklerini cevaplarken, müşkül durumda kaldığı, bu yönden, genellikle ileride itirazın Yönetim Kurulunun inceleme konusu yapabilecek konularda Birlik görüşü isteklerinden mümkünse vazgeçilmesi,

-Avukatlık Kanununun 17. maddesine göre stajiyerlerle ilgili evrak asıllarının Barolardaki dosyalarında saklanarak, ancak birer örneğinin Birliğe gönderilmesi,

-Ruhsatname düzenlenmesi için gönderilen yazılarda bazı evrak eksiklikleri, gecikmelere sebep olduğu, bu itibarla yazılarda, stajiyerin adı, soyadı, barosu, doğum tarihi, baro yönetim kurulu karar tarihi, karar numarası, baro sicil numarası, Adalet Bakanlığı onay tarihi,

onay numarasının bildirilerek Türkiye Barolar Birliğine ödenen 100 lira ruhsat parasının ödendiğine dair banka dekontu ve iki adet cübbeli (altı-dokuz, ebadında) resminin eklenmesi,

-Baro organlarındaki değişikliklerin kısa sürede bildirilmesi

-Birlik kesenekleri taksit sürelerinin II.Genel Kurul kararına göre Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında gönderilmesi gerektiği Barolarımızın bugüne kadar kesenekleri zamanında göndermek suretiyle gösterdikleri ilgisinininşükranla karşılandığı, kısa sürede bina satınalınabilmesinin barolarımızın keseneklerini zamanında göndermeleri ile mümkün olabildiği, yeni binamızın iki milyon liraya satın alındığı, bir milyon lira peşin olarak ödenerek bakiye ipotekli borcumuzun 10.10.1972, 10.1.1973, 10.4.1973 ve nihayet 10.7.1973 tarihlerinde 250.000 er liralık dört taksite bağlandığı, yıl sonuna kadar barolarımızın göndermesi gereken Ekim son taksiti dahil olmak üzere Birliğimize olan borçların tutarının ise 700.640,025 lira olduğu, bu 700.640 liranın Ekim ayı içinde tahsil edilebilmesi, Birliğimizin bu borcu ödemesini kolaylaştıracağı, bu itibarla, üçüncü taksiti ve evvelki senelerden devreden kesenek borçlarının Ekim ayında da diğer senelere nazaran öncelikle göndermeleri

BEŞİNCİ BÖLÜM Meslekdaşlarımızla İlişkilerimiz

1. Birliğe yapılan müracaatlar

Bazı meslekdaşlarımızın doğrudan doğruya Birliğimize müracaatla çeşitli konuların çözümünü istedikleri görülmektedir. Bu müracaatların Yönetim Kurulumuzca birer uyarı sayıldığı tabii olmakla beraber Barolarımızı atlayarak kararlar almağı uygun bulmamaktayız. Bu çeşit başvurular müracaat eden meslekdaşlarımızın Barosuna gönderilmektedir. Bununla beraber camiayı ilgilendiren, genel istek anlamını taşıyan müracaatları benimsiyoruz ve gereğini yaparak sonucunu takip etmekteyiz.

2. Avukatlık Kılığı

Avukatların resmi kılığına yeni bir şekil verilmesi hakkında Yönetim Kurulumuzca bundan önce yapılan çalışmalar, Adana'da toplanan 4. Genel Kurulumuzda olumlu karşılanmamış, eski kılığın muhafaza edilmesi görüşü benimsenmişti.

Hatırlanacağı üzere, delege arkadaşlarımızın hazırlanan yeni kılığa iltifat etmemelerinin ortak nedeni, örneklerin alışılmışın aksine fazla teferruat taşınması ve özellikle kolay taşınabilecek biçimde olmamaları idi.

Kabul etmeliyiz ki, Avukatlık kavramı, 1136 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana, övünebileceğimiz bir seviye kazanmıştır. Camiamızın olumlu çalışmaları, topluluğumuzu, memleketimizin en güçlü gruplarından birisi durumuna çıkarmıştır. Avukatlığın nitelik olarak yüksek bir seviyeye doğru hızla ilerlediğı çalışmalara denk olarak, kamu önüne yepyeni bir kılıkla çıkmamız, hiç kuşkusuz, avukatlığın yeni bir döneme girmekte bulunduğunu yansıtan bir görüntü olacaktır. Başka bir

deyişle, Türk avukatlığının yarını, şekli bir değışmeyi de zorunlu bulmaktadır.

Bu inancı paylaşan Yönetim Kurulumuz, Adana Genel Kurulundaki eleştirmelerden de yararlanmak suretiyle, o zaman hazırlanan örneklerdeki şikâyetleri bertaraf edici bir çalışmaya başlamayı düşünmektedir.

Bu konuda Yönetim Kurulumuza yetki verilmesi uygun görüldüğü takdirde kumaş ve sair aksamın en iyi şekilde ve tek elden (tercihan Devlete ait mensucat fabrikalarından) özel imalat şeklinde tedarik ve çeşitli ölçülere göre aynı müessesede diktirilecek cübbeleri meslekdaşlarımıza sunmak olanağını arayacağız. Cübbe değışikliğinin yeni bir masrafı gerektireceğı bir sakınca olarak düşünülürse yeni avukatlığa başlayanların hemen, diğçerlerinin tensip kılınacak uzunca bir süre içinde yenileme şeklinde bir usul de ittihaz olunabilir.

Cübbenin şekli bakımdan yapılan incelemeden bazı sonuçlar çıkarılabilecek veyeni cübbedearanacak özelliklerin fikri esasları da bulunabilecektir :

Cübbe kavramının bir dayanağı olmak gerekir : Cübbenin anlamı şudur;

a. Savunma tekeli : "Savunma tekeli"nin Baroya kayıtlı avukatlar aracılığı ile yerine getirildiğini somut olarak göstermek gereklidir.

b. Görev ayrılığı : Adalet huzurunda "görev karışıklığı" sakıncalıdır. İtham makamı ile savunma makamının ve karar makamının ayrı olduğu açıkca görünür. Olmalıdır. Üç kılık ayrılığının bundangayrı nedeni yoktur.

Giysiler, her üç makamın, kanunlara ve meslek kurallarına bağıllık içinde görevli tutulduklarının âlametidir. Bu itibarla avukatlık cübbesinin ardındaki anlam tüm meslek törelerine bağıllık ve bunun sonucu olan sorumluluktur.

c. Eşitlik : Savunma görevi avukatlar arasında eşitliği gerekli kılar. Cübbe, bir açıdan bunun alâmetidir.

Paris Barosu avukatları, herminden bir omuzluğu (Omuzdan sar-

kan genişçe bir atkı) merasimlerde ve ceza dâvalarında cübbelerinin üstünde taşımaktadırlar. Fakat bu atkı üzerinde herhangi bir farklılık işareti (meselâ hukuk doktorluğu işareti) bulunamaz.

"Avukatlık cübbesi", avukatın diğer görevlilere nazaran düşük dereceli olduğunu göstermek anlamına gelmez. Örneğin avukat, hâkime kıyasla, bir "ast" değildir. Cübbenin bir madûnluk âlameti sayılması doğru olmaz. Aksi takdirde "görevde bağımsızlık" kuralını koyan bir kanunun (Av.K.1), "avukatlık kılığı"nı zorunlu kılması (Av.K.49) çelişmeli olurdu.

Eğer bu düşünceler "ilke" sayılırsa, cübbe ile ilgili konuları isabetle çözmek mümkün olabilir.

Yukarıdaki fikirleri yansıtacak bir biçimin bulunması halinde avukatlık kılığının değişmesi, savunma mesleğine yakışır hale gelebilmesi sağlanmış olabilecektir.

3. Meslekdaşlarımızın icra dairelerinde karşılaştıkları güçlükler :

İcra Dairelerinde çalışan elemanların, görevlerini yaparken eşit ve hakşinas işlem yapmalarının sağlanması yolunda Adalet Bakanlığınca alınan tedbirler yanında, avukatların da yardımcı olmalarını teminen Birliğimizce Barolara genelge gönderilmesi istenmiştir.

İcra dairelerinin durumu üzerinde Birliğimizce de durulmuştur. Şöyle ki;

İcra dairelerinin aksaklığı, görevlerin hergün biraz daha artan iş hacmi karşısında meslekdaşlarımızın çalışmalarında ciddi engellere maruz kalmalarına yol açtığı, hukukun her dalında özel bir hukuk kültürü ve eğitim ana koşul olarak kabul edildiği halde Türk Adliyesinin kuruluşundan buyana icra daireleri için böyle bir gereğin nedense hissedilmediği yada bu konuda ısrarla titizlik gösterilmediği, oysa icra hukukunun özel hukukun önemli olduğu kadar vatandaşın günlük yaşantısında mahkemelerden önce varlığını hissettiren bir dalı olduğu, ekonomik gidişin ortaya çıkardığı para bunalımları ve artan taksitli satışların sebep olduğu

ödeme güçlüklerinin icra dairelerinde çözüm beklemesi bu adli organın yeni bir düzene sokulması gereğini kaçınılmaz duruma getirdiği, bu bakımdan icra daireleri ve mahkeme başkâtipleri gibi adalet dairelerinin kilit noktalarında pratisyen memurlardan ziyade genç hukukçuların çalıştırılması için bir örgütlenmeye gidilmesinin zamanının geldiği Yönetim Kurulumuzun V. Genel Kuruluna sunduğu çalışma raporunun 186. sayfasında belirtilmiştir.

İcra dairelerinin, kadro ve görevlilerinin yetersiz olması nedeniyle meydana gelen ve Bakanlığınızın üzerinde durduğu diğer aksaklıklar, Yönetim Kurulumuzun inceleme konusu yaptığı ve büyük önem verdiği hususlardan olup, reform çalışmalarında gerekli ve köklü tedbirlerle konuya bir çözüm getirilebileceğine inanılmaktadır. Bu itibarla Birliğimiz konu ile ilgili olarak, Bakanlıkca alınan tedbirleri ve sorunun çözümlenmesi yolundaki çalışmaları memnunlukla karşılamıştır.

Bu vesile ile Bakanlığa İcra Dairelerinin islahı ve icra işlemlerinin sadeleştirilmesi, güvenceye bağlanması konularındaki görüşlerimiz Bakanlığa sunulmuştur. Bunların tahakkuku için ısrarlı takiplerde bulunulacaktır.

4. Meslekdaşlarımızın uğradığı saldırılar :

Bu konuda gerek re'sen vakıf olabildiğimiz, gerekse ilgilinin veya Baronun uyarısı sonunda öğrendiğimiz her saldırı olayını yakinen takip etmekteyiz. Bu konuda idari makamlar nezdinde ısrarlı takiplerimizden gayri Savcılıklarla doğrudan doğruya temas sağlamaktayız. Bu suretle meslekdaşın kendi örgütünce yalnız bırakılamayacağı kanısının yerleşmesine özellikle dikkat etmekteyiz. Bu cümleden olmak üzere İçişleri Bakanlığında avukatların uğradığı saldırılara karşı alınacak tedbirleri kararlaştırmak üzere İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Barolar Birliği temsilcilerinin katılması suretile kurulan komisyon çalışmalarına devam etmektedir.

Avukatlara tabanca taşıma ruhsatı verilmesi konusunda İçişleri Bakanlığı ile aramızdaki görüş ayrılığını aşağıdaki esaslara göre gidermeğe çalışıyoruz:

Emniyet Genel Müdürlüğü; Avukatların kamu hizmeti görevlisi olmadıkları, hayatlarının harici ve ciddi tehlikeye şahsi husumetten maruz bulunduğu görüşü ile ruhsat isteklerini kabul etmemektedir.

Gerçeklere uygun düşmeyen bu düşüncenin Avukatlık yasası incelenmeden ve avukatlık mesleğinin mahiyeti bilinmeden ileri sürüldüğü anlaşılmaktadır.

6136 sayılı Yasanın 7. maddesinin üçüncü bendi gereğince hazırlanarak 16.6.1972 gün ve 14217 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan yönetmeliğin 1. maddesi (ö) bendinde; "kamu görevlilerinden, ifa ettikleri bir kamu hizmeti dolayısıyla hayatlarının harici ve ciddi bir tehlikeye maruz bulunduğu valiliklerce anlaşılanlara " silah taşıma belgesi verilmesi gerektiği saptanmıştır.

Avukatlığın "kamu hizmeti" olduğu 1136 sayılı Yasanın 1. maddesinde açıkça belirtilmiştir. Konu, Anayasa Mahkemesinin 21.1.1971 tarih ve 33/7 sayılı kararı ile esasen çözümlenmiştir. 23 Ağustos 1971 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan bu kararda aynen şöyle denilmektedir: "Tüzel kişiliği kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarını oluşturan Türkiye Barolar Birliğinin ve Baroların gözetim ve denetimi altında hak arama hürriyetinin işleyişine destek olan, hukukî ilişkilerin düzenlenmesinde, her türlü hukukî sorun ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesinde ve genellikle hukuk kurallarının eksiksiz uygulanmasında yargı organlarına ... yardım etme ereğini güden hukukî bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına adanmış, görevlerin yerine getirilmesinde adli mercilerin ve öteki resmî dairelerin kendilerine yardımcı olmakla yükümlü tutulduğu bir meslek topluluğunun, avukatlığın faaliyetlerinin kamu yararı ile olan sıkı ilgisi, bu ilginin de işe bir kamu hizmeti niteliği kazandırdığı ortadadır".

Hizmetin ifası sırasında avukatların hayatlarının harici ve ciddi bir tehlikeye maruz bulunduğu bir çok örneği ile sabittir. Sanık veya müdahil vekili olarak diğer tarafın husumetine maruz bulunan avukat-

lara, silâhla tecavüz edildiği, meslekdaşlarımızın meslekî çalışmalarını sebebiyle hayatlarını kaybettikleri bilinen bir gerçektir.

Avukatların sanık veya müdahil vekili olduğu zaman taraf olmadığı meydandadır. Ancak, avukatların sanık veya müdahilin haklarını savunması, menfaatine zıt düşen tarafca hasım gibi telâkki edilerek tecavüze maruz kaldıkları da gerçektir. bu itibarla Emniyet Genel Müdürlüğünce istegimizin avukatların şahsi husumete maruz bırakılmasına dayanılarak reddedilmesinde isabet görülmemiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle konunun yeniden incelettirilerek yönetmeliğin 1. maddesi (ö) bendine eklenen hüküm uyarınca avukatlara silâh taşıma belgesi verilmesi için İçişleri Bakanlığı nezdinde teşebbüslere geçilmiştir. Konu ısrarla takip edilecektir.

5. Meslek Kuralları :

Genel Kurulumuzca kabul edilen meslek kurallarının bazı faydalar sağladığı anlaşılmakta ise de bu kuralların uygulanmasındaki çabaların sürdürülmesinde zaruret görülmektedir.

Avukatlık Mesleğine yeni başlayacaklara 1136 sayılı yasanın 9. maddesi uyarınca yemin ettirildikten sonra ruhsatnameleri ile birlikte Birlik IV. Genel Kurul toplantısında kabul edilerek yürürlüğe girmiş bulunan "Meslek Kuralları" broşüründen bir adet verilmesi Yönetim Kurulumuzca uygun görülmüştür. Bu karar uyarınca ruhsatnamelerle birlikte bir adet "Meslek Kuralları" broşürü de gönderilmektedir.

6. Onur Belgesi :

Avukatlığa uzun yıllar hizmet eden meslekdaşlarımız için bazı barolarımızda jübileler düzenlenmesinin gelenek haline geldiği bilinmektedir.

Yasamızın 110/4. maddesinde, "Türkiye Barolarını ve mensuplarını birbirine tanıtarak aralarındaki meslek bağıni kuvvetlendirmek" 110/9. maddesinde, "Avukatların meslekte gelişmelerini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü tedbirleri almak", 110/13. maddesinde, "Mesleğin daha cazip

hale getirilmesi ve bu konuda yazılı amaçlara erişilebilmesi için düşünülecek çare ve tedbirleri görüşmek üzere zaman zaman toplantılar düzenlemek", 121/18. maddesinde de, "Mesleki dayanışmanın sağlanması ve devamlılığı için her türlü çalışmalarda bulunmak" Birliğimizin görevleri arasında sayılmıştır.

Çok zor koşullar altında icra edilen mesleğimize uzun yıllar hizmet eden üstatlarımızla, manevi açıdan da olsa ilgilenmek kuşkusuz yukarıda belirtilen görevlerimizin doğal gereğidir.

Bu yönden, bazı barolarımızda düzenlenen jübileler olumlu sonuçlar vermektedir.

Yönetim Kurulumuz 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 110/4,9,13 ve 121/18. maddeleri uyarınca, Meslekte kırk yılını dolduran Avukatlar için Barolarımızın jübile düzenlemelerinin teşvik edilmesine ve bu jübilelerde Birliğimiz adına üstatlarımıza "Onur Belgesi" verilmesine karar vermiştir.

Kırkıyılın üzerinde mesleğimize hizmet veren üstatlarımız için jübileler düzenlenerek, Birliğimiz Onur Belgelerinin takdim edilebilmesini tamamen isimlerinin ve jübile günlerinin bir ay önce Birliğimize bildirilmesini bütün Barolarımızdan rica ettik.

7. Vekâletnamelere ilişkin konular :

Gerek dosya tetkiki ve gerekse vekâletnamelerden suret çıkarılması hususlarında uygulamada çeşitli güçlüklerle rastlanılmıştır;

a. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün tutumu : Tapu dairelerinde meslekdaşlarımızın maruz kaldığı müşkilat gözönüne alınarak Genel Müdürlük nezdinde gerekli teşebbüslere geçilmiştir. Bu teşebbüs ve isteklerimizde esas tutulan anafikir şunlar olmuştur :

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56. maddesi hükmü ile avukata tanınan yetkinin 3499 sayılı Avukatlık Kanununa göre daha geniş olduğu açıktır. Bu husus, 1136 sayılı Kanunun koyucusu tarafından bilinerek ve istenerek yapılmıştır. Nitekim hükmün gerekçesi şöyledir; "56. maddenin

ikinci ve son fıkrası hükümleri bu tasarı ile getirilmiş yeni hükümler olup, ikinci fıkra ile avukata şimdiye kadar tanınan vekâletname örneğini çıkarıp kullanmak yetkisi genişletilmiş ve aslı kendinde bulunan her türlü evrak ve vesikanın örneklerini tasdik ederek yargı organları ile sair adlî mercilere ibraz edebilmek yetki ve hakkı tanınmıştır. Bu hal, tasarruflarının avukata tanıdığı hak ve görevlerle, ona verdiği önemle gösterdiği itimadın mantıkî bir sonucudur. Bu suretle avukatın örnek çıkarmak için başka mercilere müracaat ederek zaman kaybetmesi önlenmiş ve meslekin itibarı arttırılmıştır."

Genel Müdürlüğün (gayrimenkule ilişkin akit ve tescil işlemlerinin bilvekalâle icrası sebebiyle ibrazı gerekli vekâletnamelere teşmiline imkân görülememektedir) yolundaki uygulamada ısrar etmesi, avukatlara kanunun tanıdığı yetkinin açıkca ihlâli niteliğinde görülmüştür. Avukatlık Kanununun 46/son maddesi hükmünün bahse konu edilmesi mümkün değildir. Bu madde, avukata, dava dosyasını vekâletname ibraz etmeden inceleme hakkı vermektedir. Ancak dosyadaki kâğıt ve belgelerin örneğini almak isteyen avukat vekâletname örneğini vermek zorundadır.

Hazinenin malî ve tapu memurlarının hem malî hem de cezai sorumluluğu Medenî Kanununun 917 nci maddesi hükmünden doğmaktadır. Bu yönleri ileri sürerek 56 ncı maddenin açık hükmünü, avukatlar aleyhine ve onlara sağlanmak istenen güven ve itibarı ortadan kaldıracak biçimde yorumlamanın amacı anlaşılammıştır. Gayrimenkulle ilgili işlemlerde tapu memurlarının çok dikkatli davranması gerekmektedir. Bunu sağlayacak başka tedbirlerin alınması ne kadar gerekli ve tabii ise avukatların da kendilerine verilen yetki ve hakları kullanmaları o kadar tabiidir.

Genel Müdürlüğün "Avukatlar tarafından onanacak vekâletname örneklerinin tapu idarelerinde yapılacak akit ve tescil işlemlerine dayanak olacağına dair 1136 sayılı Yasada herhangi bir hüküm de yoktur" iddiası da tutarsızdır.

Avukatlık Kanununda böyle bir hükmün bulunmasını istemek olanacağı yoktur. Çünkü; Vekâlet akdi, Borçlar Kanununda düzenlenmiştir. Ama

Avukatlık Kanunu, 56 ncı maddesi hükmüyle (Avukatların onaylıyacağı vekâletnamenin resmî daire için resmî örnek hükmünde olduğuna) dair ilkeyi getirmiştir. Bir belgenin onaylanması yetkisi (resmî daire) ve (noterlerde) olduğu gibi (avukatlara) da verilmiş bulunmaktadır. Ayrı bir hüküm aranması gereksizdir.

Vekâletnamelerin avukata tevdi edilen nüshalarının tapu idarelerine tevdi edileceği şeklindeki görüşün hangi kanun hükmüne dayandığı anlaşılamaz.

Bu nedenlerle, tapu sicil muhafızı yada, memurlarının, avukat tarafından onaylanan ve bu suretle resmî örnek niteliği kazanan vekâletnameyle tapu işlemlerini yapmak zorunda bulunduğu, bu itibarla memurun avukattan incelenmek üzere kendisine verilen vekâletname örneğini istiyebileceği şeklindeki uygulamanın yayınlanacak bir genelge ile temini genel müdürlükten istenmiştir.

b. Danıştayın Tutumu : Dava dosyasını vekâletname göstermeden incelemek yetkisinin kullanılmasına engel olduğuna ilişkin bazı şikâyetlerin Birliğimize intikali üzerine Danıştay Başkanlığına gerekli müracaat yapılmıştır. Bu müracaatın dayandığı esas şu olmuştur :

Avukatların dava dosyalarını vekâletname ibraz etmeden inceleyebilecekleri, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46. maddesinde açıkça hükme bağlandığı gibi, aynı Kanunun 2. maddesinde de adlî mercilerle diğer resmî dairelerin görevlerinin yerine getirilmesinde avukatlara yardımcı olmakla yükümlü tutuldukları malûmdur.

Avukatların vekâletname ibraz etmeden Danıştay'da dosya incelemelerinde kolaylık gösterilmesi ve ilgililerin bu yolda uyarılması için Bakanlığa başvurulmasına yönetim kurulumuzca karar verilmiştir.

Müracaatımızın sonuç verdiği görülmüştür.

c. Emekli Sandığının Tutumu: Emekli Sandığının da benzer bir tutum içinde olduğu Birliğimize intikal ettirilmiş ve aşağıdaki esas-

lara göre gerekli teşebbüs yapılmıştır.

Genel Müdürlük ve ona bağlı mercilerde iş takip eden avukatların, ahzukabz yetkisi verilmiş vekâletname ibraz etmelerine rağmen idarî takip sonunda hak edilen meblâğın avukata ödenmesinden kaçınıldığı, ödemenin müvekkile yapıldığı, ödeme yapılacağı hususunun avukata tebliğ edilmediği Birliğimize vaki başvurmalarından anlaşılmıştır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değiştirilen 35. maddenin ikinci fıkrasına göre avukatlar resmî dairelerdeki bütün işleri takibe yetkilidirler. Aynı Kanunun 2. maddesi üçüncü fıkrası da, adlî merciler ve diğer resmî daireleri görevlerinin yerine getirilmesinde avukatlara yardımcı olmakla yükümlü kılmıştır.

Avukatın vekâletname ibrazı suretiyle müvekkili adına takip ettiği işlerin sonuçlarının, yukarıda anılan kanun hükümleri açısından avukata da tebliği gereği açıktır. Kaldı ki Ahzukabz yetkisini havi vekâletname ibraz eden avukatın takip sonucu hakedilen parayı tahsil etme yetkisi vardır. Ödeme safhasında, avukata tebligattan sarfınazar edilmesi yada ödemenin ancak müvekkile yapılacağı gibi bir uygulama yasaya aykırıdır.

8. Hizmet Görülmeden Ücret Alındığı İddiası :

Hazine aleyhine alınıp avukat tarafından icraya konan ilâmlı alacaklar için Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesinde takdir edilen nisbi avukatlık ücretinin çok olması nedeniyle maktu şekle çevrilmesi Maliye Bakanlığınca istenmekte ve Devlet Mallarının İcra ve İflas Kanununun 82. maddesi uyarınca haczedilmez, nitelikte olması nedeniyle ilâmi icraya koyarak kavuştıran avukatın herhangi bir hizmetinin geçmemesi bu isteğe dayanak olarak gösterilmektedir.

Adalet Bakanlığının Maliye Bakanlığına muhatap yazısında Avukatlık Kanununun 168. maddesinin 3. fıkrasındaki yetki kullanılırken Kanunun bu açıdan ele alınacağı tabii olduğu, ancak sorunun çözümlenmesinde birleşim sağlanması bakımından keyfiyetin ayrıca Birliğimize iletil-

mesinin yararlı ve uygun olacağı belirtilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168. maddesine göre barolarımızın da görüşleri alınmak suretiyle Avukatlık Ücret Tarifesinin Birliğimizce hazırlanarak onay için Adalet Bakanlığına gönderileceği hükme bağlanmıştır.

a. Avukatlık Kanunu Yönünden : Avukatlık Kanununun 168. maddesi yargı yerlerindeki işlemlerle diğer yerlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari haddini gösteren bir tarifenin yapılması esasını bundan önceki kanunlarda olduğu gibi muhafaza etmiştir. Bu maddede vazı kanun yargı yerlerindeki işlemleri esas almış uyumsuzluklarda taraf olanlara göre bir ayrımı öngörmemiştir. Esasen İcra ve İflas Kanununun 82. maddesinde de Devlet malının haczedilmemesi esası vaz edilmiş fakat Devlet aleyhine vaki takiplerde avukatlık ücreti açısından bir ayırım düşünülmemiştir.

Bu bakımdan Bakanlığın isteği kanuna aykırı düşmekte ve sadece tarifede yapılacak değişikliklerle konuya çözüm getirilmesi mümkün görülmemektedir.

b. Asgarî Ücret Tarifesi Yönünden : 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168. maddesi hükmü uyarınca düzenlenip Adalet Bakanlığınca onaylanarak 30 Nisan 1970 gününde yürürlüğe konulan Asgarî Ücret Tarifesinin 3. maddesi hükmü şöyledir:

"Tarifelerde yazılı Avukatlık ücreti, kesin hüküm elde edilmeye kadar olan işlemlerin karşılığıdır. O dava veya işle ilgili olarak düzenlenen lâyiha ve yapılan diğer işlemlerle, Danıştay'daki karar düzeltme yolu ayrı ücreti gerektirmez.

Ancak, icra takipleri ile Anayasa Mahkemesindeki duruşmalar ve Yargıtay, Askerî Yargıtay, Danıştay'da temyizden görüşülen işlerin duruşmaları (murafaaları) ayrı ücreti gerektirir."

Genel hükümler bölümündeki bu kuraldan sonra tarifenin 13. maddesindeki hüküm de şöyledir :

"Konusu para olan veya para ile değerlendirilebilen icra ve

iflâs takiplerinde, tarifelerin üçüncü kısmı gereğince hasaplanacak miktarın dörtte üçü avukatlık ücreti olarak takdir edilir.

Borçlu itiraz müddeti içinde borcunu öderse yukarıdaki fıkra gereğince hesap edilecek ücretin yarısı takdir edilir."

Daha önce yürürlükte bulunan Avukatlık Asgarî Ücret Tarifelerinde de benzer hükümler bulunmaktaydı. Şöyle ki:

- A) 1941 yılı tarifesinin 10. maddesinde, ilâmda gösterilen avukatlık ücretinin (beşte birinden onda birine kadar),
- B) 1947 yılı tarifesinin 10. maddesinde, ilâmda gösterilen avukatlık ücretinin (beşte birinden onda birine kadar),
- C) 1959 tarifesinin 13. maddesinde (yarısı),
- D) 1962 tarifesinin 13. maddesinde (Dörtte üçü),
- E) 1966 tarifesinin 12. maddesinde de (dörtte üçü),

kadar avukatlık ücreti takdir edileceği yazılıdır.

Dikkat edilirse görülür ki, yürürlükteki tarifenin 13. maddesi hükmüyle kabul edilen kural (mutlak) değildir. Zira : "Borçlu itiraz müddeti içinde borcunu öderse yukarıdaki fıkra gereğince hesap edilecek ücretin yarısı takdir edilir."

Hazinenin bu hükümlerden yararlanarak borcunu avukatlık ücretinin daha düşük takdirine imkân veren hükümlerden yararlanmadığı uygulamadan anlaşılmaktadır. Hazinenin para ödemesinin sıkı bir takım kurallara ve zamana bağlı olması ve bütçe olanakları ile sınırlı bulunması kanaatimizce İcra ve İflas Kanununun 82. maddesi hükmünden yararlanarak borcun geç ödenmesini gerekli kılmamalıdır. Devlet'in hukuk düzeni içinde fertlerden ayrıcalı ve üstünlük sağlayıcı yasaların himayesini istememesi demokratik hukuk düzeninin ana kuralı gereğidir. Devlet'in borç ödemedi vatandaşlara örnek tutum ve davranış içinde olması gereklidir. Uygulamada hazineden alacaklı olan herkes alacağını çok geç almanın sıkıntısını çekmek-

tedir. İcra ve İflas Kanununun 82. maddesi hükmü kanımıza göre Devletin borcunu ödemede gecikmesi için değil, kamu yararı ile borcuna en sadık kimsenin Devlet olması gereği gözönüne alınarak konmuş bir kuraldır.

c) Hak ve Nesafet Kuralları Yönünden : Borçlu durumunda olan hazineden alacağını tahsil etmek isteyen kimsenin vekili sıfatıyla hareket eden avukatın ilâmı icraya koyması ve paranın tahsiline kadar gereken işlemleri yapması sanıldığı kadar kolay değildir.

En başta şunu söylemek mümkündür; hazine daha dava safhasında ne kadar haksız olursa olsun mevcut yasalar uyarınca bütün kanun yollarına başvurmuştur. Sözgelimi, Yargıtayca aleyhine yapılan bozmaya uyularak mahkemece verilen yeni kararı tekrar temyiz etmekte, hükmün onaylanması üzerine karar düzeltilmesi yoluna başvurulmak zorunda kalınmaktadır. İlâm icraya konulduğu halde bu nedenlerle alacağın tahsili gecikmektedir. Paranın ödenmesi aylarca hatta yıllarca beklenmekte yazışmalara ve avukatın ilgili mercilere giderek mesai sarfetmesine sebep olmaktadır.

Malın haczedilebilme olanağı takibi yapan avukat yönünden son derece kolaylık sağlayan ve kısa sürede sonuca götüren bir yoldur. Özellikle kamu iktisadî teşebbüsleri, bankalar, anonim şirketler gibi borçlular hakkında haciz yolu açık olduğundan ilâmı icraya koyan avukat daha az mesai ile daha kısa sürede alacağı tahsil edebilmektedir. İcra ve İflas Kanununun 82. maddesi karşısında avukat daha fazla zaman ayırmak ve gayret sarfetmek zorunda kalmaktadır. Elinde kanunî bir müeyyide bulunmayan alacaklı vekili avukat beklemeye, yıpranmağa, elden evrak takip ederek bulunduğu yerden bir kaç defa Ankara'ya gitmek zorunluğunda bulunmaktadır.

Bu itibarla Bakanlığın ilgi yazısında "... hiçbir hizmet karşılığı olmayan böyle bir ücretin ödenmesini meşru t^êlâkki etmek kolay değildir de ..." denmesi yukarıda özetlenen durumla ve gerçekte bağdaşır bulunmamıştır.

Avukat elindeki ilâmı icra ve İflas Kanununun 32. maddesi hükmü uyarınca icraya koyar. Konusu para olan ilâmların kesinleşmeden icraya kon-

ması mümkün olduğuna göre bu hizmeti yapan avukatı hiçbir mesai karşılığı olmadan ücret alır farzetmek hak duygusuna aykırıdır. Bu takip borçlu hazine de olsa Bakanlığın **anladığı manada** gereksiz değil, gereklidir. Hazine hükmü temyiz etmişse ki, genellikle etmektedir, 36. madde gereğince teminat vermek zorunda değildir. Bu nedenle uygulamada borcunu en sonunda yatırmakta faiz ve diğer giderleri ödeme durumuna düşmektedir. Konunun hazine çıkarları açısından bu yönü ile ele alınması gerekli görülmektedir.

Kanaatımızca önemli ve düzeltilmesi gerekli husus hazinenin borçlarını süratle ödeyecek tedbirlerin biran önce alınmasıdır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle hazine aleyhindeki icra takiplerinde avukatlık ücretinin yeni tarifede maktu olarak saptanması yolundaki isteğin kabulüne imkân görülememiştir.

9. Duruşmaların İnzibatına İlişkin Hükümlerin Avukatlara Teşmilinin Haksızlığı :

Askerî Ceza Usulü Kanununun tadilinin bahis konusu olmasından yararlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine şu yolda bir müracaatta bulunulmuştur :

"25.10.1963 tarih ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu'nun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki Kanun Tasarısının münhasıran "savunma"ya ve "müdafilere" ilişkin hükümleri bakımından aşağıdaki hususların nazara alınmasını, istirham etmekteyiz.

143. maddenin "duruşmanın inzibatını sağlamanın mahkeme başkanına ait olduğu" yolundaki hükmü tamamen isabetlidir. Fakat üzerinde durulacak bazı hususlara maddenin tadilinde yer verilmek istenmektedir.

1) İnzibatî ceza : "Uygun olmayan söz ve davranışlarda bulunan kişiler" in duruşmada "tevkif olunacağı" ve "inzibatî nitelikte olmak üzere bir aya kadar hafif hapis ile cezalandırılmaları" hükmü, umu-

mî Ceza Usulü Kanunu hükümlerine şiddet getirmiş ve hafif hapis cezası bir hafta yerine bir ay olarak değiştirilmiştir.

Sanık müdafilerinin duruşmada tevkif edilmeleri yolunda bir değişikliğin düşünülmediği sanılmaktadır. Duruşmada tevkif 73 sayılı Kanunla daha 1962 yılında kaldırılmıştı.

Avukatlık Kanunu'nun 58/2. maddesi şu hükmü ihtiva etmektedir. "Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamayacağı gibi, haklarında hafif para cezası da verilemez."

Görülüyor ki, müdafiler için duruşmada tutuklanmama Avukatlık Kanunu hükümlerinden gelmektedir. Fakat Usul Kanunlarına atıf dolayısıyla yanlış bir yorumla isabetsiz bir uygulamadan endişe etmek mümkündür. Bu itibarla değiştirilmek istenen Askeri Ceza Usulü Kanununun 143. maddesine "Avukatlık Kanunu'nun 58. maddesi hükmü saklıdır" fıkrasının eklenmesini veya gerekçede bu endişenin varit olmadığını sağlayabilecek bir sarahata yer verilmesini istirham etmekteyiz.

2) Duruşmadan çıkarılmak: Duruşmadan birden ziyade çıkarılan müdafilerin, aynı dâvanın duruşmalarına bundan sonra da katılamayacakları yolundaki hüküm "tedbir" değil bir çeşit "ceza" niteliği taşımaktadır. Duruşmanın inzibatı reise ait olduğuna göre tedbirin tekrarlanmasına bir engel yoktur. Mesele daha ziyade savunma zaruretine göre değerlendirilmelidir. "Yazılı savunma" verilebilmesine ilişkin hüküm sözlü savunma yerini tutmayacaktır.

Müdafiin duruşmadan çıkarılabilmesi olanağının isabetsizliğine inanmakla beraber, genel Usul Kanunlarında yer alması karşısında, Askeri Mahkemelerin böyle bir yetki ile donatılamayacağını ileri sürecek durumda değiliz. Fakat bu yetkinin genişletilmesi isabetli olamayacaktır. "Duruşmanın inzibatı" gereklidir, fakat "savunma görevi" ondan aşağı de-

ğildir. ^U halde "duruşmanın disiplini bakımından yetkiler, müdafinin hürriyetine engel olmamalıdır". Avukatlık Kanununa göre "avukat, görevini yerine getirmede bağımsızdır". Bu bağımsızlığı, dolaylı olsa dahi, kısıtlamak savunmanın, neticede adaletin zararına olacaktır.

3) Savunma süresinin kısıtlanması : 160/5. maddedeki, sözlü savunmanın veya yazılı savunmanın okunmasının süre bakımından mahkemece kısıtlanabileceği hükmünün savunma hakkını zedeleyeceği düşünülmektedir. Bazı davalarda sanık adedi arttıkça bu süre kısa tutulacak ve örneğin bir sanığa beş, on dakikalık bir süre tanınmış olabilecektir. Bu görünüş içinde gerçekten müdafie savunma imkânının verilmiş olduğunu kabul etmek mümkün olamayacaktır. Meselâ iddia makamınca hakkında ölüm cezası istenen bir sanığın müdafininin savunmada süreye bağlanması genel adalet kurallarına aykırı düşecektir.

Savunmanın, istenen uzunlukta yazı ile verilebilmesi imkânı bir telâfi sayılamaz. Zira savunma yazılı ve sözlü olarak bir küldür. Sürece kısıtlanmış bir savunma, esasında yargının aleniyetini dahi anlamsız hale getirebilir. Gerçekde "savunma hakkının suistimal'inden bahsedilmektedir. Bunu önlemek için süre bir çare değildir.

ALTINCI BÖLÜM

Mukayyet Avukatlarla İlgili Çalışmalar

1. Avukatlık Ücreti :

657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanunla değiştirilen 146. maddesi ile kamu kuruluşlarında görevli avukatlara avukatlık ücreti ödenmesine engel olan hükmün kanunlaşmaması için yapılan çalışmalar geçen yıllar raporlarında Sayın Genel Kurulumuza arzedilmiştir.

Yönetim Kurulumuz bu haklı davanın olumlu sonuca bağlanabilmesi için bu yıl da çalışmalarını aralıksız sürdürmüş, gelişmeleri yakından izlemiştir.

Bu çalışmalara; Av.İsmet Bilgin, Av.İlhan Kutay, Av.Özger Tefvik Aksoy (Hazine Baş Hukuk Müşavirliği), Av.Cahit Özkarakaş, Av.Necâlâ Kapanlı, Av.Ali Haydar Şesenoglu (Sosyal Sigortalar Kurumu), Av.Orhan Mutlu, Av.Ali Pınar (Emlâk Kredi Bankası), Av.Mustafa Ekenel (Orman Genel Müdürlüğü), Av.Baki Şemi Akkoç (TCDD), Av.Mehmet Fevzi Esin, Av.Halil Yalçın, Av.Saim Uluözyurt (T.C.Ziraat Bankası), Av.Nedim Özalp (Ankara Belediyesi), Av.Faruk Başarır (Ankara Belediyesi EGO İşletmesi) Av.Naci Altuğ (Denizcilik Bankası), Av.Halil Süreyya Özbay (DSİ. Genel Müdürlüğü) Av.Necmettin Üstünalp (Adana Muhakemat Müdürlüğü) Av.Mürsel Kalyoncu, Av.Cemal Dirikan (İstanbul Belediyesi) ve Genel Sekreter Av.Erdoğan Bigat katılmışlardır.

Ankara Milletvekili Av.Şinasi Özdenoğlu bu konunun devamlı takipçisi olmuştur.

Çalışmalar öncelikle; kanun kuvvetinde kararname için hazırlanan yetki kanununa avukatlık ücreti ile ilgili 657 sayılı kanunun 146 ve ek geçici 21. maddelerinin konması için başlamış ve başarılı sonuç alınabilmiştir. Nitekim 31.Mayıs.1972 günlü Resmi Gazetede yayınlanan 1589 sayılı "Devlet Memurları Kanunu ile ilgili Yetki Kanunu"nun 5. ve 6. maddelerinde 657 sayılı Kanunun 146, 1327 sayılı Kanunun 90. maddeleri-

nin değiştirilmesi için hükümete yetki verilmiştir.

Yetki Kanunu uyarınca hazırlanacak kararnamede de avukatlık ücretine yer verilmesi için devamlı gayret gösterilmiş, Birliğimiz Mukayyet Avukatlar Komisyonu Üyeleri Bakanları makamlarında ziyaret ederek ayrıntılı bilgi vermişler söz almışlardır. Birlik Başkanı Başbakan, Adalet ve Maliye Bakanlarıyla bizzat görüşmüştür. 1.9.1972 günü Başkanın, Genel Sekreterle birlikte Maliye Bakanı sayın Ziya Müezzinoğlunu ziyaretlerinde Bakan, ilk kararnamede avukatlık ücretine yer verileceğini, esasen Bakanlığı yetkililerinin de avukatlık ücretinin kaldırılmasından doğan sakıncaları kendisine bildirdiklerini ifade eylemiştir.

Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Daire Başkanlığınca hazırlanıp, Başbakanlığa sunulan kararnamede, 146 ve ek geçici 21. maddelerde değişiklik yapılarak, Devlet ve diğer kamu kuruluşlarında çalışan meslekdaşlarımızın avukatlık ücretinden yararlanmaları olanağı sağlanmıştır. Avukatlık ücreti miktarı birinci derece birinci kademesinin %30'udur. Raporumuz hazırlandığı sırada kararnamenin Bakanlar Kurulundaki görülmesi tamamlanmıştır. Genel Kurulumuz toplantısında kararname yürürlüğe girmiş olacaktır.

Bu suretle avukatlık ücreti ile ilgili üç yıldır aralıksız sürdürülen çalışmalar olumlu sonuca bağlanabilmıştır.

Ankara Barosunun ve anılan Baro Mukayyet Avukatlar Komisyonunun ayrıca sürdürdüğü çalışmaların olumlu sonuç alınmasında büyük yararı olmuştur.

Avukatlık ücreti konusundaki çalışmalarla ilgili yazışmaları aşağıda bilgilerine sunarız ;

Sayın Ferit Melen

Ankara; 27.4.1972

Sayı : 1348

Başbakan Vekili

Tel

Personel Kanunu değişikliğinin Hükümetçe Kanun kuvvetinde kararname ile yapılması için Millet Meclisinden Yetki Kanununun çıktığı ve Senatoğan da bugünlerde çıkmak üzere olduğu malûmunuzdur.

Avukatlık Kanununun verdiği yetkiye dayanarak Avukatlık Ücretinin Devlet Kuruluşlarında görevli avukatlara ödenebilmesi için kararname hazırlanmadan önce Birliğimizin görüşlerinin alınmasını müsaadele-

rine arzederim.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Bkz.TBBB. 1972/13-18

27.5.1972 gün ve 330/13 sayılı Yönetim Kurulumuz Kararı :

Personel Kanunu Değişikliği için Hükümete Kanun kuvvetinde Kararname yetkisi veren tasarı Senatodan çıkararak kanunlaştığından, bundan evvel olduğu gibi mukayyet avukatlarla ilgili konularda, özellikle avukatlık ücretinin kararnameye konması için gerekli temaslarda bulunmak üzere Başkan ve Genel Sekretere yetki verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Ankara; 15.6.1972

Sayı : 1946

Başbakan ve Bakanlara gönderilen yazı

Devlet alacaklarının tahsilinde büyük yarar sağlayan avukatlık ücreti Birliğimizin uyarılarına nazara alınmayarak 1327 sayılı Kanunla kaldırılmıştır.

1327 sayılı Kanunun ilkelerine aykırı düşmeyen avukatlık ücretinin kaldırılması, kamu kesiminde görevli avukatlar arasında büyük huzursuzluklar yaratmış ve geniş çapta istifalara sebep olmuştur.

Bütçeye yük tahmil etmeyen avukatlık ücretinin kaldırılmasının yerinde olmadığı ve tekrar ihdas edilmesi Maliye Bakanlığınca hazırlanan değişiklik tasarısı ile öngörülmüştür. Ancak Devlet Memurları Kanununun bu yol yerine, 1589 sayılı kanunla verilen yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Kararname ile değiştirileceği ve anılan Kanunun 5/b. maddesi ile 1327 sayılı Kanunun 49 ve 90. maddelerinin tadili için Hükümete yetki verildiği malûmlarıdır.

Avukatlık ücreti hakkında kısa bir açıklama ile, 1327 sayılı Kanunla değişik 657 sayılı Kanunun 146 ve ek geçici 21. maddelerine ek-

lenmesi takdirlerinize sunulan fıkra metinleri ilişikte takdim olunmuştur.

Kamu kuruluşları davalarının akıbeti ve 1327 sayılı kanunla getirilip haksızlığı açıkca anlaşılmış bulunan anılan hükümlerin yetki kanununa göre çıkarılacak kararnamede ilişikte sunulan şekilde değiştirilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Eki: Teklif ve açıklama.

Avukatlık Ücreti Hakkında Açıklama

1. Avukatlık Ücretinin Kısa Tarihçesi :

Devlet avukatlığı vekâlet ücreti, Türkiye'de 85 seneden beri devam eden bir müessese olup, 10 Muharrem 1304 tarihli "Maliye Nezaretine merbut hukuk müşavirliği talimatnamesi" ile mevzuatımızda yer almış ve köklü bir teamüle istinat ettirilmiştir.

Bilâhare 10. 2.1929 tarih ve 1389 sayılı "Devlet Dâvalarını intaç eden avukat vesaireye verilecek ücreti vekâlet hakkındaki kanun" ile devam ettirilmiş ve personel statüsü ile ilgili 3656, 3659, 7244 ve 440 sayılı Kanunlarla bu hak saklı tutulmuştur.

2. Avukatlık Ücretinin Mahiyeti :

- Tarifî :

Avukatlık ücreti, kamu idare ve müesseselerinin yargı mercilerinde temsil olunması sonucu kazanılan bir davada, hasımdan tahsiline hükmedilen ve tamamen avukatın meslekî faaliyetinin karşılığı olan bir meblâğı ifade eder.

a. Avukatlık ücreti avukatın yargı mercileri önünde devleti temsil etmesinden doğmaktadır. (İdarenin avukat dışında bir yetkili tarafından temsil edilmesi halinde vekâlet ücretine hükmedilmez).

b . Mahkemece hükmedilip, davanın kazanılmasına bağlıdır.

c. Hasımdan tahsil edildiğinden Bütçeye Yük Tahmil Etmez.

d. Mesainin müsmir olmasında ihmal edilemeyecek bir teşvik unsurudur.

e. Avukatlık mesleğinin, diğer büro hizmetlerinden ayrı olarak, mahiyeti icabı hasım tarafla yıpratıcı bir çekişme ortamı yaratması, normalin çok üstünde bir mesaiyi gerektirmesi ve istişari mütalâayı da ihtiva etmesi onu maaş dışında bir vekâlet ücretine müstahak kılmaktadır.

3. Malî Portesi :

Mevcut 1036 kadrolu avukatın aylık ortalama 700.- TL. üzerinden yıllık avukatlık ücreti tutarı, 8.702.400.- TL.dır. Ve bu meblâğın bütçe ile bir ilgisi yoktur.

4. Avukatlık Ücretinin 1327 sayılı Kanunla Kaldırılmasının

Sonuçları :

1327.sayıllı Kanunla Avukatlık Ücretinin kaldırılması üzerine;

a. Tecrübeli avukatlar kurumlarından ayrılmışlardır. Boşalan kadrolara tecrübesiz avukat istihdamı zorunluğunda kalınmıştır.

b. Devlet alacaklarının tahsilinde büyük ölçüde gecikme ve azalmalar olmuştur.

c. Devletle ilgili davalar avukatla temsil edilememiştir.

657 Sayılı Kanunun 146 ncı maddesine eklenen son fıkra :

Bu kanunla tâbi kurumların Avukatlık Hizmetleri Sınıfına dahil personeli ile dava ve takip işleri servislerinde çalışan personeline, mercilerince hükmolunup tahsil olunan avukatlık ücreti; kurumlarınca belirtilecek esaslar dahilinde tevzi ve tediye olunur. Ancak bu ödeme en yüksek Devlet memuru aylığının yıllık tutarının %40'ını geçemez. Artan kısım kurumlarınca gelir kaydolunur.

657/1327 sayılı Kanunların ek geçici 21 nci maddesine eklenen son fıkra :

İkinci fıkra kapsamına giren kurum ve kuruluşların 146 ncı maddenin son fıkrasında belirtilen personeline , aynı fıkroda gösterilen

oranda ve yetkili organlarınca tespit edilecek esaslar dahilinde avukatlık ücreti ödenir ve artan kısım kurum ve kuruluşlarınca gelir kaydolunur.

T.C.

BAŞBAKANLIK

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Ankara;17.7.1972

Sayı : 109-171/7254

Sayın Prof. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

15.6.1972 tarih ve 1946 sayılı yazınız üzerine ilgililerle yapılan temas sonunda, kamu kesiminde çalışan avukatların belli ölçüde avukatlık ücretinden yararlandırılmaları hususunun Devlet Memurları Kanununda yapılması öngörülen değişiklik tasarısında yer almış olduğu gibi 23.5.1972 tarih ve 1589 sayılı yetki kanununun uygulanması sırasında da gözönünde bulundurulacağı anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica eder, bu vesile ile hukukun üstünlüğü açısından Birliğinizce sürdürülen fikri çabaların ve insan hakları anlayışına uygun Türk Hukukununun yaratılması yolundaki gayretlerinizin memnurlukla izlendiğini kaydeder, saygılar sunarım.

Ferit Melen

Başbakan

T.C.

İçişleri Bakanlığı

Sayın Avukat Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

15.6.1972 gün ve 1946 sayılı yazınızı aldım.

İçişleri Bakanlığı olarak konu hakkındaki görüş ve mütalâa-

mızın müsbet olduğunu bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Ferit Kubat

İçişleri Bakanı

Bkz.TBBB. 1972/14-10

Ankara; 1.9.1972

Sayı 2736

Sayın Ziya Müezzinoğlu

Maliye Bakanı

A n k a r a

İlgi: 15.6.1972 gün ve 1946 sayılı yazımıza ektir.

1327 sayılı Kanunla 657 sayılı Kanunun 146. maddesinde yapılan değişiklikle kamu kesiminde görevli avukatlara 1389 sayılı Kanunla 1929 yılından beri uygulanan avukatlık ücretinin kaldırıldığı malûmunuzdur. Bu değişiklik sırasında Birliğimizin teğebbüs ve uyarılarına rağmen 1327 sayılı Kanunla avukatlık ücretinin kaldırılması önlenememiştir.

✓ Birliğimizin, anılan değişiklikler sırasında yasama ve icra organları üyelerine ve yetkili mercilere gönderdiği yazılar, bu konuda yaptığı görüşmeler Birlik Başkanının Millet Meclisi, Bütçe ve Plân Komisyonundaki açıklamalarda belirttiği hususlar 1327 sayılı Kanunun yürürlüğü girdiği tarihten kısa bir süre sonra gerçekleşmiş ve kamu kuruluşlarının dava ve icra takipleri geniş ölçüde aksayarak, Devlet alacaklarının tahsilinde ileri sürülen endişeler tahakkuk etmiştir. Kamu kuruluşlarında görevli avukatlardan büyük bir kısmı görevlerinden ayrılmış, boşalan kadrolara tayin yapılamamıştır.

Kısa uygulama devresinde ortaya çıkan bu durum hükümetlerce gözönüne alınarak 1327 sayılı Kanunun değişiklik tasarısında avukatlık ücretinin ihya edilmesi uygun görülmüştür.

Ancak, 1327 sayılı Kanunun bu yol yerine kanun kuvvetinde kararname ile değiştirilmesi için 1589 sayılı kanunla hükümete yetki veril-

diğinden Başbakan ve Bakanlara Birliğimizce yazı gönderilerek kararnamede avukatlık ücretine yer verilmesi gerekçeleriyle izah olunarak rica olunmuştur. Sayın Bakanlarla bu konuda yapılan görüşmelerde olumlu kanaatleri ifade buyrulmuştur.

Başbakanlıktan bu konuda Birliğimize gönderilen ve örneği ilişikte takdim kılınan 17.7.1972 gün ve 109-171/7254 sayılı yazıda, 1589 sayılı yetki Kanununun uygulanması sırasında kamu kesiminde çalışan avukatların belli bir ölçüde avukatlık ücretinden yararlandırılacaklarının anlaşıldığı bildirilmiştir.

Birliğimizin Bakanlar Kurulu Üyelerine ve bu meyanda zatiâlinize gönderdiği yazısı ekini teşkil eden (Avukatlık ücreti hakkında açıklama) ile 1327 sayılı Kanunla değişik 657 sayılı Kanunun 146 ve anılan Kanuna eklenen ek geçici 21. maddelerin değiştirilmesi Birliğimizce takdire sunulan şekilleri ilişikte takdim olunmuştur.

1589 sayılı Kanunla verilen yetki uyarınca 657 sayılı kanunun değişikliğine ait kararname tasarisını Bakanlıkları ile Devlet Personel Dairesinin müştereken hazırlamakta olduğu öğrenildiğinden, zatiâlinize 15.6.1972 tarih ve 1946 sayı ile gönderilen yazımızı teyiden bu mektubun yazılması yararlı bulunmuştur.

Kamu kesiminde görevli avukatların 1327 sayılı kanundan önce istisna ve ihtisas mevkilerinde bulunmalarına rağmen anılan kanunla bu statü dışında mütalâa edildikleri, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile 1,5 yıla çıkarılan staj döneminden sonra sınavla elde edilen avukatlık mesleği mensuplarının Devlet hizmetinde başlangıç ücretlerinin de ana kuralla aykırı olarak düşük tespit olunduğu ve nihayet avukatlık ücretinin kaldırıldığı gözönüne alınırsa, 1327 sayılı Kanunla en çok zarar gören meslek grubunun avukatlar olduğunun kabul buyrulacağından eminiz.

Kamu kesiminde görevli diğer meslek grupları ile genel idare

sınıfı mensuplarına 5.8.1972 gün ve 7/4821 sayılı kararname ile verilen yan ödemelerden avukatların yararlandırılmadıkları da zatiâlinizin malû- mudur.

Devlet ve diğer kamu kesimi avukatlık hizmetlerinin gereği gi- bi yapılabilmesi, kamu kesimi dava ve alacaklarının kısa sürede olumlu sonuçlara bağlanabilmesi için yukarıda arz edilen aksaklıkların 1589 sa- yılı kanuna göre çıkarılacak kararnamelerde giderilmesi zorunludur.

Devlet Bütçesine hiç bir yük tahmil etmediği gözönüne alına- rak 1589 sayılı kanuna istinaden çıkarılacak kararnamelerden ilkinde avu- katlık ücretine yer verilmesi, anılan kararnamelerin bütçe mülâhazaları ile gecikmesi ihtimali varsa, avukatlık ücretinin müstakil bir kararna- me konusu yapılarak 1327 sayılı kanunun 146 ve ek geçici 21. maddeleri- nin ekli şekilde değiştirilmesini ve sonucundan bilgi verilmesini takdir- lerine arz ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Ankara; 28.8.1972

Sayı : 2690

Devlet Personel Dairesi

Bakanlığı

Konu : 1589 sayılı Kanunla Hükümete verilen yetki uyarınca
Personel Kanunu değişiklik kararnamesinde Avukatlık
Ücretine yer verilmesi.

1327 sayılı Kanunla 657 sayılı kanunun 146. maddesinde yapı- lan değişiklik Kamu kesiminde görevli Avukatlara 1389 sayılı Kanunla 1929 yılından beri uygulanan Avukatlık Ücretinin kaldırıldığı bilinmektedir. Bu değişiklik sırasında Birliğimizin Sayın Başkanlıkları nezdindeki te- şübbüs ve uyarılarının olumlu karşılanmasına rağmen 1327 sayılı Kanunla avukatlık ücretinin kaldırılması önlenememiştir.

Birliğimizin, anılan değişiklikler sırasında Yasama ve İcra

Organları Üyelerine ve yetkili mercilere gönderdiği yazılar, bu konuda yaptığı görüşmeler Birlik Başkanının Millet Meclisi, Bütçe ve Plân Komisyonundaki açıklamalarında belirtelen hususlar 1327 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği tarihten kısa bir süre sonra gerçekleşmiş ve Kamu kuruluşlarının dava ve icra takipleri geniş ölçüde aksayarak, Devlet alacaklarının tahsilinde ileri sürülen endişeler tahakkuk etmiştir. Kamu Kuruluşlarında görevli avukatlardan büyük bir kısmı görevlerinden ayrılmış, boşalan kadrolara tayin yapılamamıştır.

Kısa uygulama devresinde ortaya çıkan bu durum Hükümetlerce gözönüne alınarak 1327 sayılı Kanunun değişiklik tasarısında Avukatlık Ücretinin ihya edilmesi uygun görülmüştür.

Ancak 1327 sayılı Kanunun bu yol yerine Kanun Kuvvetinde Kararname ile değiştirilmesi için 1589 sayılı Kanunla Hükümete yetki verildiğinden Başbakan ve Bakanlara Birliğimizce yazı gönderilerek kararnamede Avukatlık Ücretine yer verilmesi gerekçesiyle izah olunarak rica olunmuştur.

Başbakanlıktan bu konuda Birliğimize gönderilen ve örneği ilişikte takdim kılınan 17.7.1972 gün ve 109-171/7254 sayılı yazıda 1589 sayılı Yetki Kanununun uygulanması sırasında Kamu kesiminde çalışan avukatların belirli bir ölçüde avukatlık ücretinden yararlandırılacaklarının anlaşıldığı bildirilmiştir.

Birliğimizin Bakanlar Kurulu Üyelerine gönderdiği yazısı ekinde teşkil eden "Avukatlık Ücreti Hakkında Açıklama" ile 1327 sayılı Kanunla değişik 657 sayılı Kanunun 146. ve anılan Kanuna eklenen ek geçici 21. maddelerin değiştirilmesi Birliğimizce takdire sunulan şekilleri ilişikte takdim olunmuştur.

1589 sayılı Kanunla verilen yetki uyarınca 657 sayılı Kanun değişikliğine ait Kararname Tasarısının Sayın Dairemiz Başkanlığınca hazırlanmakta olduğu öğrenildiğinden, Bütçeye hiç bir külfet yüklemiyen avukatlık ücretinin 146 ve ek geçici 21. maddelerin ilişikte teklif olu-

nan şekilde değiştirilmesini takdirlerine sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Eki: -Başbakanlığın 17.7.1972 gün ve 109-171/7254 sayılı yazısı örneği.
-Avukatlık ücreti hakkında açıklama
-657 sayılı Kanunun 146 ve ek geçici 21. maddelerinin Birlikçe tek-
lif olunan şekilleri.

Ankara; 29.9.1972

Türkiye Barolar Birliği Yüksek Başkanlığına

Kamu kesimi avukatlarına vekâlet ücreti ödenmesi konusunda, 16.6.
1972 tarihinde Sayın Başbakan'a yönelttiğimiz yazılı soru önergesine,
Başbakana izafetle yetkili Devlet Bakanı tarafından verilen cevap ili-
şiktir.

Arzeder, bu vesile ile saygılar sunarım.

şinasi Özdenoğlu

Avukat

Ankara Milletvekili

T.C.

Devlet Bakanlığı

Ankara; 23.9.1972

Sayı : 2.04.828

Sayın şinasi Özdenoğlu

Ankara Milletvekili

Kamu kesimi davalarını sonuçlandıran avukatlara vekâlet ücre-
ti verilmesi konusundaki incelemeler sonuçlandırılmıştır.

23.5.1972 gün ve 1589 sayılı "Devlet Memurları Kanunu ile
ilgili Yetki Kanunu" çerçevesinde çıkarılacak bir Kararnamede bu konu
da çözümlenmiş olacaktır.

Arzederim.

Zeyyat Baykara

Devlet Bakanı

Ankara; 23.10.1972

Sayı : 3180

Sayın Av.Şinasi Özdenoğlu

Ankara Milletvekili

İlgi: 29.9.1972 günlü yazınız.

Kamu kuruluşlarında görevli meslekdaşlarımızın avukatlık ücretinden yoksun bırakılması, 1327 sayılı Kanunun tedvini sırasında, anılan Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra da tekrar ihdası için ısrarlı çalışmalarınız Birliğimizce takdirle izlenmiştir.

Birliğimizin çalışmalarına büyük katkısı bulunan bu çalışmalarınızın yeni bir örneğini ilgi yazınız ve eki Devlet Bakanı Sayın Zeyyat Baykara'nın zatıaliniize gönderdiği 23.9.1972 gün ve 2.04.828 sayılı yazısı ile görmenin memnuniyeti içindeyiz.

Yönetim Kurulumuzun 7.10.1972 gün ve 687/40 sayılı kararı uyarınca şahsım ve Yönetim Kurulu adına teşekkürlerimizi arzeder, meslekî konularda işbirliğinin devamı dileğiyle başarı dileklerimi sunarım.

Saygılarımla,

Başkan

İst. 411 Aksaray

Elt: 22113

Sayın Faruk Erem

Barolar Birliği Başkanı

Belediye avukatlarının ücreti vekâlet sorununun halli için gerek şahsınız gerekse Türkiye Barolar Birliği adına yaptığınız çalışmaları takdirle izliyoruz. Yetki Kanununa istinaden bu günlerde hazırlanmakta bulunan ve Sayın Bakanlar Kuruluna sunulan Kararnamede malesef belediye avukatlarının ücreti vekâlet dışında bırakıldıkları yalnız 1389 sayılı Kanuna atıf yapıldığı istihbar edilmiştir. Sosyal adalete aykırı bulunan bu hususun dirayetli savunmalarınızla tashih edilmesi hususunda gayretlerinizi rica ederken İstanbul belediyesinde çalışan 35 avukatın

Derneğimiz üyesi de olarak mağduriyetlerine son verilmesi için delâletlerinizi istirham ederim. 5.10.1972 Orhan Ergüder İstanbul Belediye Reis Muavini ve Yardımlaşma Derneği Başkanı.

Ankara; 10.10.1972

Sayı : 3059

Sayın Av.Orhan Ergüder

İstanbul Belediyesi Reis Muavini

İlgi: 5.10.1972 günlü telgrafınız.

İlgideki telgrafınız ve Sayın Avukat Tacettin Sırmalının verdiği not incelendi.

Sayın Belediyeniz avukatları yanında, Ankara Belediyesi ve E.G.O. Avukatlarının 1589 sayılı Kanunla verilen yetkiye dayanılarak Hükümetçe hazırlanan kararnamenin 146. maddesine konan hükmün, sadece özel kanunlarında 1389 sayılı kanuna atıfta bulunan müesseselerde görevli avukatları kapsadığı Birliğimize de intikal ettirilmiştir.

Konu, 25.9.1972 günü Birliğimiz merkezinde tertiplenen Mukayyet Avukatlar Komisyonunda incelenerek;

1- 657 sayılı Kanun Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşları kapsamakta ve eki geçici maddeler haklarında uygulanan müesseseleri doğrudan doğruya ilgilendirmemektedir. Bu itibarla, 657 sayılı Kanunun 146. maddesinde 1327 sayılı kanundan önce mevcut hükme paralel olarak 1589 sayılı Kanun dayanılarak çıkarılacak kararnamede 1389 sayılı kanundan bahsedilmesinin kanun tekniğine uygun olduğu,

2- 1327 sayılı kanunla eklenen ek geçici maddelerle 657 sayılı Kanuna tâbi tutulan kamu kuruluşlarında görevli avukatlara avukatlık ücreti ödenmesine 1327 sayılı Kanunla değişik 657 sayılı Kanunun 146. ve ek geçici 21. maddelerinin engel olduğu, bu itibarla 146. maddede 1389 sayılı kanunla yetinilmesi anılan ek geçici 21. maddeye "146 ncı maddedeki esaslara göre avukatlık ücreti", deyiminin ilâvesi ile Hazine dışında Belediye ve diğer kamu kuruluşları avukatlarının da, avukatlık ücretinden yararlanması için yeterli bulunduğu,

3. Anayasa Mahkemesinin kanunları ilgaya değil Anayasaya aykırı olanları iptale yetkili bulunduğu, anılan Mahkemenin 21.1.1971 tarihli ve E. 969/37, K. . 971/8 sayılı kararında 1136 sayılı Kanunun 199 maddesi ile Belediye Kanununa eklenen madde hakkında ileri sürülen görüşlerin bu davada bahse konu olmıyan diğer kuruluşlar için de aynen iddia edilebileceği, Anayasa Mahkemesi bu maddeyi iptal etmediğine göre halen mer'i bulunduğu kuşkusuz olduğu,

sonucuna varılmıştır.

Bu görüşe uyularak yapılan temaslar sonunda Maliye Bakanlığı yetkilileri, Hazine dışında kalan Belediye ve diğer kamu kuruluşlarında görevli avukatların avukatlık ücretinden yararlanmalarını önleme arzusunda olmadıklarını belirterek ek geçici maddeye yukarıda belirtilen ilâveyi yapmışlardır.

Ankara Belediyesi ve E.G .O. İşletmesi avukatları ile Ankara'ya gelen Belediyemiz avukatları da yukarıda belirtilen izahat ışığında endişelerin varit olamayacağını belirtmişlerdir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

2. Baro keseneklerinin kurumlarca ödenmesi.

1327 sayılı kanunun 35. maddesinde V.No.da yer alan "Avukatlık Hizmetleri Sınıfı" tarifinde Baroya kayıtlı olma esası getirilerek, 4353 sayılı kanunla Hazine Avukatlarının Baroya kaydolmamalarına olanak veren hükümlerinin kaldırıldığı sayın delegelerimizin malûmudur. 1136 sayılı Kanunun 35. maddesine uygun olarak bu sınıfın ihdasında Baroya kayıt zorunluğunun getirilmesi için Birliğimizin çalışmaları evvelki raporlarımızda arzedilmişti.

Yönetim Kurulumuz yalnız kurumlarının davalarına giren avukatların baro giriş keseneklerinin kurumlarınca ödenmesi için 1970 yılında

başladığı çalışmalara bu yılda devam etmiştir.

Sayıştay genel kurulunun 24.6.1971 günlü kararı ile, kanun hükmü olmadıkça Baro keseneklerinin ödenmesine olanak bulunmadığı hakkındaki kararı üzerine, Bütçenin (R) cetvelindeki "Mahkeme Harçları ve Giderleri" kısmına baro kesenekleri yazılması suretiyle kanuni mezuniyetin sağlanmasına çalışıldığı ancak 1972 bütçesinde olumlu sonuç alınmadığı Maliye Bakanlığından gönderilen 18.3.1972 gün ve 13346/4198 -7961 sayılı yazıda bildirilmiştir.

Bu konuda olumlu sonuç alınabilmesi için çalışmalarımız sürdürülmektedir.

S O N U Ç : Birlik Yönetim Kurulunun 1972 Yılı çalışmaları yukarıda sayın Genel Kurulumuzun bilgilerine sunulmuştur.

1972 Yılı Bilançosu ve eki cetvellerle, 1973 Yılı Bütçesi, geçen Genel Kurul Toplantısında da arzedildiği üzere 31.12.1972 tarihi itibarıyla düzenlenerek Genel Kurul Toplantı gününde ayrıca takdim olunacaktır.

Bu dönem çalışmalarımız tasvip buyrulduğu taktirde Yönetim Kurulumuzun ibra edilmesini takdirlerinize sunarız.

Derin Saygılarımızla,

Başkan Av.Faruk Erem Başkan Yardımcısı Av.Osman Kuntman Başkan Yardımcısı Av.Enver Arslanalp Genel Sekreter Av.Erdoğan Bigat

Sayman Üye Av.Rahmi Mağat Üye Av.Zeki Yücel Üye Av.Tacettin Sırmalı Üye Av.Hilmi Becerik

Üye Av.Mehmet Kavaklılar Üye Av.İhsar Saraçlar Üye Av.Salâhattin Allioğlu

T.B.B. 1972 YILI ÇALIŞMA RAPORU

EKİ : I

AVUKATLIK KANUNU YÖNETMELİĞİ

AVUKATLIK KANUNU YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Başlangıç

Konu (Av.K. 182) :

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı, 1136 sayılı Avukatlık Kanununda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan hususlarla anılan Kanunun uygulanmasını düzenlemektir.

İKİNCİ KISIM

Avukatlık Mesleğine Kabul

Başvurma ve Eklenecek Belgeler (Av.K. 3-4) :

Madde 2- Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya 1136 sayılı Kanunun 4. maddesinde yazılı şartları haiz olanlar levhasına yazılmak üzere diledikleri baroya başvurabilirler.

Başvurma yazı ile olur, yazıya aşağıdaki belgeler ikişer adet eklenir;

a) Onaylanmış nüfus cüzdanı örneği,

b) Onaylanmış Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini doğrulayan belge (Lisans diploması)

(Yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca Türkiye hukuk fakültelerinden herhangi birinin programına göre eksik kalan derslerden usulüne uygun başarılı sınav vermiş olduklarına dair Türk hukuk fakültelerinin birinden verilmiş tamamlayıcı bir belge vermek zorundadırlar).

c) Staj bitim belgesi,

d) Avukatlık sınavının başarıldığına dair belge,

e) Levhasına yazılmak üzere başvuru alan baro bölgesinde ikâmetgahı bulunduğu dair, ikâmetgah belgesi,

f) (Örnek 1.) de gösterildiği üzere düzenlenmiş ve avukat adayının 1136 sayılı Kanunun 5. maddesinde yazılı, avukatlığa kabule engel halleri bulunmadığına dair imzalı bildiri yazısı,

g) Bu yönetmeliğin 4. maddesinde yazılı yerden alınacak ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 5/a maddesinde yazılı hükümlülükleri bulunmadığına dair adli sicil fişi,

h) Başvurduğu baro levhasında yazılı iki avukat tarafından isteklinin ahlâkî durumu hakkında ayrı ayrı olmak üzere düzenlenmiş tanıtma yazısı,

1) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücut veya akılca malûl olmadığına dair resmî hastahanelerden alınacak rapor.
(Baro Yönetim Kurulu sağlık incelemesinin Baro merkezinin bulunduğu il Devlet Hastahanesi sağlık kurulu tarafından yapılmasını isteyebilir.)

Istisnalar (Av.K. 4) :

Madde 3-

a) 2 maddede yazılı belgelerden, staj dosyasında bulunanların ayrıca başvurma yazısına eklenmesi gerekmez.

b) 1136 sayılı Kanununun 4. maddesi yoluyla levhaya yazılma isteğinde bulunanlardan 2. maddenin a), b), e) ve f) fıkralarında yazılı belgeler aranır. Bu gibilerin istemleri başvurma tarihinden 15 gün süre ile ilân olunur.

c) Yabancı hukuk fakültesini bitirmiş yabancı avukatlardan Türk uyruğuna geçmiş bulunanlardan, 2. maddenin a), b), e) ve f) fıkralarında yazılı belgeler aranmaz. Ancak bu gibiler başvurma yazılarına aşağıdaki belgeleri eklemek zorundadırlar.

aa. Yabancı ülkede yazılı bulunduğu baro veya benzeri teşekkülce verilmiş, beş yıl süre ile mahkemelerin her derecesinde avukatlık yaptığını doğrulayan belge ve sicil örneği.

bb. Başvurduğu baro yönetim kurulu tarafından yapılmış avukatlık mesleğini yürütmeye yetecek ölçüde Türkçe bildiğini doğrulayan sınav belgesi. (Bu sınav yazılı ve sözlü olarak yapılır).

cc. Türkiye Hukuk Fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden usulüne uygun olarak yapılan sınavı başarı ile verdiğine dair tasdikname.

Adli Sicil Araştırması (Av.K. 5)

Madde 4- Avukatın, levhasına yazılma isteğinde bulunduğu baro başkanlığınca adayın, o baro mantıkası içinde nüfusa kayıtlı olması halinde mahalli Cumhuriyet Savcılığı; aksi halde Cumhuriyet Savcılığı aracılığı ile Adli Sicil Müdürlüğünden, adli sicil araştırması yapılır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 4 ncü maddesi yoluyla levhaya yazılma isteğinde bulunanların sicil özetleri baro başkanlıklarınca ilgili dairelerden istenir.

Staj Dosyasının Getirtilmesi :

Madde 5- Staj bitim belgesi aldığı barodan başka bir baro levhasına yazılmak isteninde bulunanların staj dosyaları ilgili barodan getirtilir.

Başvurma yazısının kaydı (Av. K. 7) :

Madde 6- Bu yönetmeliğin 2. 3. ve 5. maddelerine göre eklenmesi gereken belgelerde herhangi bir eksiklik bulunmayan ve 4. madde gereğince adli sicil araştırması ile, 13. maddeye göre, sağlık incelemesi yapıp sonucu yazıya eklenmiş başvurma yazıları baro tarafından kabul edilerek deftere yazılır.

Başvurma yazısının kayıt tarihini ve numarasını tespit eden ikinci nüsha belge düzenlenir (Örnek 2). Bu belgelerden birisi adaya verilir, diğeri başvurma yazısına eklenir.

1136 sayılı Kanunun 7. maddesinde yazılı bir aylık süre bu tarihten itibaren işlemeye başlar.

Eklenmesi gerekli belgelerde eksiklik bulunan başvurma yazıları belgeler tamamlanıncaya kadar kabul edilmez.

İsteğin Kabulü (Av. K. 7) :

Madde 7- İsteği kabul eden baro yönetim kurulu, başvuranın avukatlık mesleğine kabul ile levhasına yazılması kararını verir. Karar ile kararın dayanağı dosya 2 nüsha düzenlenerek, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına ve Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Bu yönetmeliğin 13. maddesi uyarınca evvelce Türkiye Barolar Birliğine gönderilen evrakın, Birliğe gönderilen dosyaya konmasına lüzum yoktur. Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek ruhsatname bedelinin, ödendiğine dair banka dekontu ile avukatın 6 x 9 büyüklüğünde 3 adet cübbeli fotoğrafı da Adalet Bakanlığına gönderilen dosyaya eklenir.

Adalet Bakanlığı onayladığı kararları ruhsatname düzenlenip baroya iade edilmek üzere Türkiye Barolar Birliğine, onaylamadığı kararları ise doğrudan doğruya ilgili baroya gönderir.

Avukatlık Ruhsatnamesi ve yemin (Av.K. 9) :

Madde 8- Türkiye Barolar Birliği Adalet Bakanlığından gelen dosyadaki bilgilere göre ruhsatnameyi düzenliyerek, soğuk damga ile fotoğrafını mühürler, ruhsatname defterine durumu işler ve ilgili baro başkanı tarafından imzalanıp mühürlenerek sahibine verilmek üzere barosuna gönderir.

1136 sayılı Kanunun 9. maddesinde yazılı andı içtiği ve ruhsatnamesinin verildiği tutanağa bağlanır.

And içmeyen adaya ruhsatnamesi verilmez.

Aday ruhsatnamesini aldıktan sonra (Avukat) unvanını kazanır.

Durum Türkiye Barolar Birliğine bildirilir ve ruhsatnamesinin alındı belgesi Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Türkiye Barolar Birliği arşiv kartı (Örnek 3) bu yazıya eklenir.

İsteğin Reddi ve İtiraz (Av.K. 8) :

Madde 9- Baro levhasına yazılması isteğinin reddedilmesine ilişkin baro yönetim kurulu kararına itiraz halinde adaya bunu belirten bir belge verilir (Örnek 4).

Posta masrafı itirazcıdan alınır.

İtiraz Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca incelenerek bir ay içinde karara bağlanır. Bir ay içinde karar verilmezse itiraz reddedilmiş sayılır. Ancak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca yapılan incelemede, belgelerde eksiklik bulunması nedeniyle eksikliklerin tamamlattırılması veya tamamlatılmak üzere dosyanın iadesi kaydıyla baroya gönderilmesi halinde bu süre, eksik belgelerin tamamlandığı ve Türkiye Barolar Birliğine intikal ettirildiği tarihten başlar.

Adalet Bakanlığının Onaylaması (Av.K. 8) :

Madde 10- Türkiye Barolar Birliğinin itiraz hakkında verdiği kararlar onaylanmak üzere dosyası ile birlikte karar tarihinden itibaren 1 ay içinde Adalet Bakanlığına gönderilir.

Adalet Bakanlığınca onaylanan Türkiye Barolar Birliği kararları gereği yapılmak, onanmayan kararları ise gerektiğinde Danıştaya başvurmaları için ilgililerine tebliğ edilmek üzere Cumhuriyet Savcılığı aracılığı ile ilgili baroya dosyaları ile birlikte gönderilir. Bu kararların birer örneği de Adalet Bakanlığınca Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

İtirazın Sonuçları (Av.K. 8) :

Madde 11-

a) İtirazın kabulüne ilişkin kararın Adalet Bakanlığınca onaylanması halinde bu yönetmeliğin (7,8,9.) maddeleri gereğince işlem yapılarak aday baro levhasına yazılır, ruhsatnamesi verilir.

b) İtirazın reddine ilişkin karar Adalet Bakanlığınca onaylandıktan taktirde adayın adı ve kimliği ilgili baro tarafından gereği yapılmak ve diğer barolara duyurulmak üzere Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Adayın adı ve kimliği Türkiye Barolar Birliğinde bu iş için tutulan özel bir deftere yazılır.

Red ve bekleme sebepleri kalkmadıkça hiçbir baro o kimseyi levhasına yazamaz.

Dava Hakkı (Av.K. 8) :

Madde 12- Adalet Bakanlığının, Türkiye Barolar Birliğinin itirazın reddine ilişkin kararını onaylamaması halinde, Türkiye Barolar Birliği, ilgili baro; itirazın reddine ilişkin kararın onaylanması halinde

ise, başvuran aday tarafından Danıştayda iptal davası açılabilir.

Türkiye Barolar Birliğinin takdire ilişkin kararları değiştirilemez veya bozulamaz.

ÜÇÜNCÜ KISIM Avukatlık Stajı

Başvurma (Av.K. 16-17) :

Madde 13- Avukatlık stajı yapmak isteyen aday, baroya bir dilekçe ile başvurur.

Dilekçeye aşağıdaki belgelerin ikişer adet eklenmesi zorunludur:

- a) Onaylanmış nüfus cüzdanı örneği,
- b) Onaylanmış Türk veya Yabancı Hukuk Fakültelerinden birisinin bitirildiğini doğrulayan belge, (Lisans Diploması)
(Yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca Türkiye Hukuk Fakültelerinden herhangi birinin programına göre eksik kalan derslerden usulüne uygun başarılı sınav vermiş olduklarına dair Türk Hukuk Fakültelerinden herhangi birinden verilmiş tamamlayıcı bir belge vermek zorundadırlar.)
- c) Levhasına yazılmak üzere başvuru alan baro bölgesinde ikâmetgahı bulunduğu dair ikâmetgah belgesi,
- d) (Örnek 1) de gösterildiği üzere düzenlenmiş ve stajiyer adayının 1136 sayılı Kanununun 3. maddesinin (f) ve 5. maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel halleri bulunmadığına dair imzalı bildiri yazısı,
- e) Bı yönetmeliğın dördüncü maddesinde yazılı yerden alınacak ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 5/a maddesinde yazılı hükümlülükleri bulunmadığına dair adli sicil fişi,
- f) Başvurduğu baro levhasında yazılı iki avukat tarafından stajiyer adayının ahlâki durumu hakkında ayrı ayrı olmak üzere düzenlenmiş tanıtma yazısı,
- g) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücut veya akılca malûl olmadığına dair resmi hastahanelerden alınacak rapor.

Eksiklik bulunan başvurma yazıları, eksik belgeler tamamlanmaya kadar kabul edilmez.

Bu belgelerin birer örneği baro başkanı tarafından Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Asılları ve diğer örnekleri dosyasında saklanır. Türkiye Barolar Birliği noksan belgeleri tamamlattırır.

İnceleme (Av.K. 19) :

Madde 14- Başvurma yazısının kabulü ile birlikte baro başkanı

baro levhasında yazılı avukatlardan birini, stajiyer adayının avukatlık mesleğine kabul için gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığı ve avukatlık birleşmiyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırmak ve sonucu hakkında bir rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat geçerli özürü dışında bu görevi kabul etmek ve engeç onbeşgün içinde raporunu vermek zorundadır.

Sağlık İncelemesi (Av.K. 5) :

Madde 15- Yönetmeliğin 13. maddesi uyarınca alınacak rapora rağmen stajiyer adayının görevini sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücutça bir sakatlığı veya akılca malûllüğü bulunup bulunmadığının tesbiti için sağlık incelemesine başvurulabilir, sağlık incelemesi baro merkezinin bulunduğu il Devlet Hastahanesi sağlık kurulu tarafından yapılır.

İlân (Av. K. 18) :

Madde 16- Başvurma yazısının kabulü ve 14. maddede yazılı işlemlerin tamamlanmasından sonra stajiyer adayının isteği ilân edilir. İlânın, işlemlerin tamamlanmasından sonra engeç ongün içinde yapılması gerekir. İlân süresi onbeş gündür. İlân (Örnek.5)'e göre hazırlanmış fotoğraflı bir yazının, baronun ve adalet dairesinin uygun bir yerinde asılması suretiyle yapılır. İlânın asıldığı ve indirildiği günler baroca bir tutanakla tespit edilir.

İtiraz (Av.K. 18) :

Madde 17- Stajiyer adayının levhasına yazılma istemine karşı, her avukat veya stajiyer yahut diğer ilgililer itiraz edebilirler.

İtiraz yazı ile olur; itiraz eden kimliğini ve itirazını dayandırdığı maddî olay veya nedenleri gösterir, varsa delillerini bildirir. Açık delil veya vakıaların gösterilmemesi halinde itiraz incelenmez.

İlân üzerine usulüne uygun olarak yapılmış olan itiraz, baro yönetim kurulunca veya görevlendirilecek bir üye tarafından incelenir. Bu inceleme sonucu da gözönünde bulundurulmak suretiyle kanunun 20. maddesindeki süre içinde stajiyer listesine yazılma konusunda bir karar verilir. İtiraz stajiyerin sırasını kaybettirmez.

Staja Başlama (Av.K. 20-21) :

Madde 18- Aday listeye yazılmasının, 1336 sayılı Kanunun 20. Maddesindeki usul dairesinde kesinleşmesi üzerine staja başlar.

Staj Süresi ve Nesurette yapılacağı (Av.K. 15) :

Madde 19- Avukatlık stajı birbuçuk yıldır. Stajın, bu kısımda yer alan hükümleri uyarınca ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan bir yılı da en az beş yıl kıdemi olan bir avukat yanında yapılır.

Stajın mahkemelerle avukat yanında olmak üzere iki ayrı yerde yapılması stajın bütünlüğünü ihlâl etmez.

Mahkeme ve Adalet Dairelerinde stajiyerlere ayrılmış bir staj defteri ile bir devam cetveli bulunur. Devam cetveli her hafta, staj defteri staj sonunda hakim veya daire amiri tarafından stajın fiilen yapıldığı gösterilmek suretiyle onanır. Cumhuriyet Savcısı stajiyer üzerindeki denetimini devam cetveline işaret vermek suretiyle yapar.

Mahkeme ve Adalet Dairelerinde Staj (Av.K. 15-24) :

Madde 20- Adalet Komisyonu, baronun yazısı üzerine, Ağır Ceza Mahkemesi teşkilâtı bulunan yerlerde veya yargı çevrelerinde, ilk altı aylık stajın, mahkeme veya adalet dairelerinde, aşağıda yazılı süre ve surette yapılmasını düzenler.

Adalet Komisyonu, stajiyerin mahkemelerdeki veya adalet dairelerindeki stajına, baronun yazısı üzerine derhal başlatmak zorundadır.

Staj :

- a. Cumhuriyet Savcılığında bir ay,
- b. Ağır Ceza Mahkemesinde bir ay,
- c. Asliye Ceza Mahkemesinde onbeş gün,
- d. Sulh Ceza Mahkemesinde onbeş gün,
- e. Sulh Hukuk Mahkemesinde onbeş gün,
- f. Asliye Hukuk Mahkemesinde (Ticaret - İş - Tapulama dahil) birbuçuk ay,
- g. İcra Tetkik Mercii ve İcra Dairelerinde bir ay,

sürelili olarak yapılır. Bu sıraya uyulma zorunluğu yoktur. Stajiyerin isteği üzerine, Adalet Komisyonu, Ticaret, İş veya Tapulama Mahkemesinde staj yapılması hususunu düzenler.

Stajiyerler, staj sırasında, duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda ve kararların görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunur, kendisine verilen dosya ve kararları inceler, kalem işlerine yardım eder ve birer rapor hazırlar.

Stajiyerler, kendilerine Cumhuriyet Savcısı veya hakim tarafından verilen işlerden dolayı sorumludurlar.

Staj, Cumhuriyet Savcısı veya hakimin denetiminde yapılır.

Mahkemelerdeki sürelerin bitiminde, stajiyerin varsa, devam etmediği günleri, stajiyerlere verilen görevleri ayrı ayrı belirten ve stajiyerin genel olarak ilgi ve başarı derecesiyle ahlâki durumunu belirten iki nüsha rapor hazırlanır, biri Adalet Komisyonuna, diğeri barosuna gönderilir.

Stajiyer bu süre için ayrıca baro başkanı veya görevlendireceği avukat tarafından denetlenir. Denetim sonucu bir raporla baro başkanlığına

Avukat Yanında Staj (Av.K.22) :

Madde 21-Avukat yanında staj 1136 sayılı Kanununun 22,23,24,26 ve 46. maddelerinde yazılı esaslar dahilinde yapılır.

Stajiyerin Ödevleri (Av.K.23) :

Madde 22- Stajiyer, staj süresinde, duruşmalara avukatla birlikte girmek ve onun yanında yer almak, staj konferanslarına devam etmek, baro yönetim kurulu ve avukat tarafından verilen işleri yapmak, dava evrakını düzenlemek ve baroların hazırlayacakları iç yönetmeliklerde gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle görevlidir.

Stajiyerin Vekâlet Alması (Av.K.26) :

Madde 23- Avukatlık Kanununun 26. maddesine göre vekâlet alan stajiyerler, kendilerine verilen işleri bizzat takip edebilirler.

Stajiyerin Başka bir işle meşgul olması (Av.K. 16) :

Madde 24- Stajiyerler 1136 sayılı Kanununun 35. maddesinde yazılı yalnız avukatların yapabileceği işler dışında kalmak üzere aynı kanunun 12. maddesinde yazılı avukatlıkla birleşebilen işleri staj sırasında yapabilirler. Avukat yanında staj yapan stajiyere ücret ödeyebilir. Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı ile, Üniversite, yüksek veya orta öğretimde idarî görev stajla bağdaşmaz. Bu işler dışında başka bir işle meşgul olamazlar.

Stajın Bitimi (Av.K.25) :

Madde 25- Baro Yönetim Kurulu staj süresinin dolmasını ve kesin raporun verilmesini izleyen ilk olağan toplantısında, stajiyerin staj dosyasını ve staj sırasında, stajiyer hakkında gerek mahkeme ve adalet daireleri gerekse yanında staj gördüğü avukat tarafından düzenlenen raporları inceler

Baro Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde üç kişilik bir heyet teşkil ederek stajiyer ile mülâkat yapılmasını ve sonucunda ek bir rapor vermelerini kararlaştırabilir.

Raporları ve staj dosyasındaki belgeleri yeterli gören yönetim kurulu stajiyerin avukatlık stajının tamamlandığına ve staj bitim belgesinin düzenlenmesine karar verir. Aksi halde stajı altı ay daha uzatır. Uzatılan altı ay sonunda aynı işlemler tekrarlanır. Stajın altı ay uzatılmasına ilişkin baro yönetim kurulu kararları kesindir.

Staj bitim belgesi (Örnek 6.)'ya göre hazırlanır ve baro başkanı tarafından imzalanır, mühürlenir.

Stajiyerin staj yapmasını önleyen veya yaptığı stajı geçersiz kılan kanuni sebepler saklıdır.

Listeden Silme (Av.K. 23) :

Madde 26- Staj kesintisiz yapılır. Stajiyerin haklı sebeplere dayanarak devam etmediği günler, 1136 sayılı Kanununun 23. maddesinde belirtilen şekilde tamamlattırılır. Stajiyer haklı sebebi, tamamlatma yetkisini haiz Adalet Komisyonu veya baro yönetim kurulunun tespit edeceği belgeler-

Baro Başkanı haklı engelleri halinde stajiyerlere avukat yanında geçen kısımda otuz günden fazla olmamak üzere izin verebilir.

Avukatlık stajı için Kanunun ve bu yönetmeliğin öngördüğü şart ve nitelikleri sonradan kaybedenler ile esasen bu şart ve niteliklere sahip olmadıkları staja başladıktan sonra anlaşılana kadar adları baro yönetim kurulu kararıyla staj listesinden silinir.

Baro yönetim kurulunun listeden silmeye dair kararı ile stajyerin itirazı konusunda Kanunun 71. maddesindeki usul uygulanır.

Askerlik Döneminde Staj :

Madde 27- Askerlik görevini yaparken, resmen izinli veya tebdil havalı olarak kıt'a ve müesseselerinden ayrılanlar bu süre içinde sivil kıyafetle staj yapabilirler.

Stajın Nakli :

Madde 28- Stajın naklinde de, avukatın nakline ait hükümlerin staja uyan hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Avukatlık Sınavı

Sınav Kurulu (Av.K. 29-30) :

Madde 29- Sınav Kurulu, biri Hukuk diğeri Ceza Dairelerinden olmak üzere iki Yargıtay Daire Başkanı ve üç Avukattan kurulur. Yargıtay Daire Başkanlarından kıdemlisi kurula başkanlık eder.

Kurulun görev süresi iki yıldır.Yeni kurul seçilinceye kadar eski kurulun görevi devam eder. Üyelerin engeli halinde, başkan o üyenin men-sup olduğu kurumca seçilmiş bulunan yedek üyelerle noksanı tamamlar. Başkanın engeli halinde, görevleri kurula katılan kıdemli Yargıtay Daire Başkanı tarafından yerine getirilir.

Sınav kurulu iki yılda bir ocak ayında yeniden kurulur.

Türkiye Barolar Birliğinin Yargıtay Başkanlığına başvurması üzerine, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından birisi hukuk diğeri ceza daireleri başkanları arasından olmak üzere, iki asıl ve aynı şekilde iki yedek üye seçilir.

Yargıtay Başkanı seçim sonucunu hemen Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

Sınav kurulunun avukat üyeleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından asıl ve yedek üye toplamının üç katı olarak gösterilecek adaylar arasından Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca seçilir.

Sınav kuruluna üye seçilebilmesi için bir avukatın enaz onbeş yıl fiilen avukatlık yapmış ve 1136 sayılı Kanunun 90. maddesinde yazılı diğer niteliklere sahip olması lâzımdır.

Seçimde 1136 sayılı Kanunun 90. maddesi hükümleri uygulanır.

Üyelere Ödenecek Ücret (Av.K. 29) :

Madde 30- Sınav Kurulu üyelerine katıldıkları her sınav için ücret ödenir.

Ücretin miktarı Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu tarafından her seçim döneminde yeniden tespit edilir.

Ankara dışından gelen sınav kurulu üyelerine Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri seviyesinde yolculuk ve ikamet giderleri ile diğer zorunlu giderleri ödenir.

Bu ödemeler Türkiye Barolar Birliği bütçesinden yapılır.

Sınava Gireceklerin Tespiti (Av.K. 31) :

Madde 31- Sınava istek üzerine girilir.

a) Staj bitim belgesi almış olan aday, stajiyer listesine yazılı olduğu baroya engeç sınav gününden onbeşgün önce başvurarak, sınava girmek istediğini bildirir, sınava giriş belgesi verilmesini ister.

b) Baro yönetim kurulu isteklinin sınav haklarını tüketip tüketmediğini ve staj bitim belgesi günü ile girmek istediği sınav günü arasında iki yıldan fazla bir sürenin geçip geçmediğini inceler.

İstegın kabulü halinde üç nüsha sınav giriş belgesi (Örnek 7.) ye uygun olarak düzenlenir, adı sınava gireceklerin listesine yazılır.

Sınava giriş belgesinin bir örneği adaya verilir, bir örneği sınava girecekler listesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine gönderilir, bir örneği de adayın staj dosyasına konulur.

c) Sınav giriş belgeleri ve sınav listeleri her sınav için ayrı ayrı olmak üzere sınavdan önce yeniden düzenlenir.

Birliğe Bildirme (Av. K.31) :

Madde 32- Barolar sınava girecek olanların listesini, sınav giriş belgelerinin birer nüshası ile birlikte sınav gününden engeç bir hafta önce Türkiye Barolar Birliğine gönderirler.

Türkiye Barolar Birliği, barolardan gelen listelere ve belgelere göre sınava gireceklerin listesini düzenler.

Sınav Günleri (Av.K. 32) :

Madde 33- Avukatlık sınavı her yılın Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Aralık aylarının ikinci pazartesi günleri yapılır. Belirtilen günlerin

tatil veya Bayrama rastlaması halinde imtahan, sonra gelen pazartesi günü yapılır.

Her yılın başında ve her sınav gününden bir ay önce sınav yeri, günleri ve saatleri Türkiye Barolar Birliği tarafından ayrıca ilân edilir, Barolar bölgeleri içinde sınav yeri, günü ve saatini ilân ederler.

Türkiye Barolar Birliğinin ilânı gazeteler aracılığı ile, Baroların ilânı baroda ilânlar için ayrılmış yere bildirinin asılması suretiyle yapılır.

Sınav Yeri, Sınav Düzeni ve Güveni (Av.K. 28) :

Madde 34 : Sınav yeri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca seçilir ve sınava hazırlanır.

Sınav günü Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, sınav kurulu ve sınav kurulu tarafından görevlendirilenler, sınavın düzen ve güvenliğini sağlarlar. Buna aykırı davranışlarla, sınava girme yetkisi bulunmayanlar sınav dışı bırakılır ve bu durum bir tutanakla tesbit edilir. Bunlar o sınav hakkını kaybetmiş olurlar.

Sınav (Av.K. 32) :

Madde 35- Sınav yazılı olur, sınav soruları kurul tarafından sınav günü hazırlanır. Soruların kurul üyeleri tarafından imzalı bir nüshası saklanmak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına verilir.

Sınav konularının saptanmasında, adayın hukuk uygulaması yönünden hukuk ilkelerini ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulama yeterliğine ulaşmış olup olmadığını, meslek kurallarını kavrayıp kavramadığını değerlendirmek amacı gözönünde tutulur.

Sınav, Türkiye Barolar Birliğince bastırılacak ad yerleri kapalı kâğıtlarla yapılır. Sınav kâğıdı üzerine hiçbir işaret konulamaz, işaretli kâğıtlar geçersizdir.

Sınav süresini kurul, her sınav için ayrıca tespit eder ve sınava katılanlara bildirir. Sınavın başlangıç ve bitiş saatleri bir tutanakla tespit edilir.

Sınav kâğıtları, Türkiye Barolar Birliğinde bir yıl süre ile saklanır.

Sınav Konuları (Av.K. 32) :

Madde 36- Sınav konuları, Anayasa ve İdare Hukuku, Medenî ve Borçlar Hukuku, Ceza Hukuku, Hukuk ve Ceza Usul Hukuku, Ticaret ve İş Hukuku ile İcra ve İflas Hukuku ve Avukatlık Kanunu ve Meslek Kurallarından amaca uygun olarak ve uygulama ve problemleri ihtiva edecek şekilde tespit edilir.

Değerlendirme (Av.K.32) :

Madde 37- Sınav kurulu, her aday için ayrı ayrı olmak üzere üç nüsha (Örnek 8) sınav sonuçlarını gösterir belgeleri hazırlar. Ayrıca sınava girenlerin başarı sağlayıp sağlamadıklarını (başarılı) veya (başarısız) biçiminde gösteren bir listeyi düzenleyip imzalar.

Listelerden birer örnek Türkiye Barolar Birliğine ve barolara gönderilir, bir nüshası sınav kurulunda kalır. Listeler Türkiye Barolar Birliğinde ve barolarda ilâna ayrılmış yerlerde ilân edilir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı belgeleri, adayın listesinden sınava girdiği baroya gönderir. İsterse aday listesinin bir örneğini barosundan alır.

1136 sayılı Kanununun (3/d) ve bu yönetmeliğin (2/d) maddesinde yazılı sınavın başarısı şartı bu belge ile kanıtlanır.

BESİNCİ KISIM

Avukatlık İşlerinin Yürütülmesi

Vekâletname ve Örneği (Av.K.56) :

Madde 38- Avukat işsahibinin kendisine verdiği vekâletnamenin örneğini çıkarmak ve bu örneğin aslına uygunluğunu onaylamak suretiyle bütün yargı mercileri, resmi daireler, bankalar, kurumlar ile gerçek ve her türlü tüzel kişilere karşı kullanmak üzere resmi örnek hükmünde olarak kullanılabilir. Örnekte, vekâletnameyi düzenleyen mercaın adı, vekâletnamenin kayıt numarası ve düzenleme günü ile avukatın ad ve soyadı ile imzasının bulunması zorunludur.

Diğer Örnekler (Av. K. 56) :

Madde 39- Vekâletname örneklerinin asıllarına uygunluğunu onaylama şekli, avukatların 1136 sayılı Kanununun 56. maddesine göre örneklerinin aslına uygunluğunu onaylamağa yetkili oldukları diğer belgelerde de uygulanır.

Kılık (Av.K. 49) :

Madde 40- Avukatlar, mahkemelerde, Türkiye Barolar Birliği ve baro disiplin kurullarında, görev yaparken ve avukatlık andiçme törenlerinde, Türkiye Barolar Birliğinin belirteceği resmi kıyafeti giymek zorundadırlar.

Bunların dışında, Türkiye Barolar Birliği ve baro genel kurullarında, yargı kuruluşları mersuplarının resmi kıyafetleri ile katıldıkları resmi törenlerde de giyebilirler.

Aynı davada hem sanık ve hem de müdafî olan avukatlar resmi kıyafet giyemezler.

ALTINCI KISIM
Başka Baroya Nakil

Başvurma (Av.K. 68) :

Madde 41- Nakil için başvurma avukatın levhasına yazılmak istediği baro yönetim kuruluna yazı ile yapılır.

Başvurma yazısında istekte bulunan avukatın, levhasına yazılı olduğu baronun adını, baro sicil numarasını, ruhsatname numarasını ve gününü, sosyal güvenlik yönünden hangi statüye tâbi bulunduğunu, levhasına yazılmak istediği baro bölgesi içinde tebligat adresini bildirmesi şarttır.

Başvurma yazısına ikâmetgah belgesi, iki adet 6x9 büyüklüğünde cübbeli fotoğraf eklenir.

İnceleme (Av.K. 69) :

Madde 42- Baro Yönetim Kurulu nakil istemi üzerine;

a) Avukatın levhasına yazılı olduğu baroya başvurarak, avukatın nakil isteğinde bulunduğunu bildirir, baroya aidat borcu, yaşlılık sigortası prim borcu olup olmadığı ile disiplin kovuşturması altında bulunup bulunmadığını ve gerekli gördüğü diğer hususları sorar.

b) Türkiye Barolar Birliğine avukatın nakil yoluyla levhasına yazılmak istediğini bildirir, ruhsatname tarih ve numarasını belirterek, avukatın bu konudaki bildirisini doğrular.

c) Gerekli gördüğü diğer incelemeleri yapar.

Karar (Av.K. 69) :

Madde 43-

a) Baro Yönetim Kurulu avukatın istek sırasında levhasına yazılı olduğu baroya yıllık kesenek borcu, sosyal sigortalar kurumuna yaşlılık sigortası prim borcu olduğunu veya disiplin kovuşturması altında bulunduğunu tespit ederse, işlem yapılmamasını kararlaştırır ve avukata, nakil isteği hakkında bir karar verilebilmesi için borçlarının ödenmesinin veya disiplin kovuşturmasının sonuçlanmasının gerektiği tebliğ edilir.

b) Avukatın levhasına yazılı olduğu baroya (a) fıkrasında anılan borçları yoksa, veya yapılan tebligat üzerine bu borçlarına ödemişse (ödeme avukatın borçlu olduğu baro tarafından düzenlenecek bir belge ile kanıtlanır.) ve disiplin kovuşturması altında bulunmuyor veya hakkındaki disiplin kovuşturması sonuçlanmışsa (kovuşturmanın sonuçlanması, kovuşturma yapan baronun bu konudaki yazısı ile kanıtlanır) nakil isteminde bulunulan baro yönetim kurulu nakil istemini inceler ve esas hakkında verir. Karar istemin kabulü veya reddine dair olur.

İstemin Kabulü (Av.K. 69) :

Madde 44- İstemin kabulü kararı ile birlikte avukat o baronun levhasına yazılmış olur. Baro levhasına yazılma günü, derhal Türkiye Barolar Birliğine ve avukatın önceden yazılı olduğu baroya bildirilir eski baro bu bildirim üzerine, levhaya kayıt tarihi itibarıyla avukatın adını levhasından siler. Avukatın baro sicil ve sigorta dosyaları naklettiği baroya gönderilir. Avukatın naklettiği Baro adı Adalet Bakanlığına bildirilir.

Avukatın naklettiği baro levhasına kaydında giriş keseneği alınır.

YEDİNCİ KISIM

Levhadan Silinme ve Yeniden Yazılma

Levhadan Silinme (Av.K. 71) :

Madde 45- Avukatın levhasına yazılı olduğu baro yönetim kurulu Avukatın yazılı başvurusu veya 1136 sayılı Kanununun 65, 72 ve 190. maddelerinde yazılı hallerin varlığını tesbit etmesi üzerine avukatın adının levhadan silinmesine karar verir.

Baro Yönetim kurulu levhadan silme kararı almadan önce avukata tebligat yaparak, yazılı olarak cevap vermesini ister; bu tebligata ayrıca dinlenmek üzere, gün ve saati bildirilerek avukatın yönetim kurulunda hazır bulunması yazılır.

Avukatın yazılı cevabı alındıktan, sözlü açıklamaları dinlendikten (veya yapılan çağrıya uymadığı bir tutanakla tesbit edildikten) sonra, baro yönetim kurulu levhadan silme hakkında karar verir, karar gerekçeli olur ve avukata tebliğ edilir.

Yeniden Yazılma (Av.K.73) :

Madde 46- Avukat 1136 sayılı Kanununun 74. ve bu yönetmeliğin 47. maddelerine göre levhadan silinmiş olmadıkça silinmesini gerektiren hallerin sona erdiğini kanıtlayarak yeniden yazılma isteminde bulunabilir.

Baro yönetim kurulu başvurma üzerine önce avukatın bu yönetmeliğin 2. maddesinde yazılı belgelerden hangilerini tekrar yazısına eklemesi gerektiğine karar verir. Şukadar ki, tekrar yazılma isteminde bulunan avukat yazısına;

a) Levhadan silinmesine sebep olan olayın ortadan kalktığını kanıtlayan belgeyi,

b) Levhadan silinme kararının kesinleşme günü ile tekrar yazılma istemi günü arasında bir yıldan fazla bir süre geçmiş ise, bu süre içinde meşgun olduğu işi kanıtlayan belge ile ikâmetgah belgelerini eklemek zorundadır. Bu gibiler hakkında baro ayrıca adlî sicil incelemesi yapar.

Bu yönetmeliğin 6 ilâ 12. maddeleri kıyasen burada da uygulanır.

Bir daha Yazılmamak Üzere Levhadan Silinme (Av.K. 74) :

Madde 47- Baro yönetim kurulu aşağıdaki durumların varlığı halinde avukatın bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmesine karar verir.

a) Yargı organları tarafından verilen ceza kararı ile meslekten çıkarılanlar,

b) Haklarında 1136 sayılı Kanunun 135/5. maddesi uyarınca meslekten çıkarma cezası verilmiş olanlar.

c) 1136 sayılı Kanunun (5/a) maddesinde yazılı olduğu üzere hüküm giyenler.

Bu yönetmeliğin 45. maddesi, bu maddeye göre verilecek levhadan silme kararlarında da uygulanır. Adı levhadan silinen avukat, Kanunun 71. maddesinde yazıldığı şekilde bu karara itiraz edebilir.

Avukatlık Kanununun 74. maddesine göre adları baro levhasından silinenlerin hüviyetleri, Ruhsatnamenin geri alınıp alınmadığı belirtilmek suretiyle Türkiye Barolar Birliği ve Adalet Bakanlığına bildirilir. Ruhsatname fiilen elinden alınmamış olsa dahi keyfiyet Türkiye Barolar Birliğince ayrıca Resmî Gazetede yayınlanır.

1136 sayılı Kanunun 8. maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları hükmüyle bu yönetmeliğin 9. maddesi burada da kıyasen uygulanır.

SEKİZİNCİ KISIM

Birinci Bölüm

Barolar

Kuruluş (Av.K. 76-77) :

Madde 48- Avukatlık Kanununun 77. maddesine göre kurulmuş bulunan Baroların kanunî organlarını kurabilme olanağını sonradan yitirmeleri halinde Türkiye Barolar Birliği bu baroya kayıtlı avukatların en yakın baroya bağlanmasına karar verir.

Yeni Baro Kurulması (Av.K. 77) :

Madde 49- Baro bulunmayan bir ilin bölgesi içinde onbeş avukatın sürekli olarak çalıştığına anlaşılması, o ilde yeni bir baro kurulmasını gerektirir.

Türkiye Barolar Birliği bağlı buldukları bölge barosundan baro kurmak isteyen avukatların ad ve adresleriyle, kaç yıldanberi orada oturduklarını meslek kademelerini belirten listeyi göndermelerini ister.

Yeni baro kurulmasının yasal koşullarının varlığının saptanmasından sonra Türkiye Barolar Birliği kuruluşu gerçekleştirmek üzere, ikâmetgah il merkezinde bulunan en kıdemli avukatı görevlendirir.

Görevli avukat genel kurulu toplar, organları teşkil ettirir. Durumu Türkiye Barolar Birliğine, o da baronun ücret tarifesindeki gurubunu tayin etmek suretiyle Adalet Bakanlığına bildirir. Böylece baro kurulmuş, tüzel kişilik kazanmış olur.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, il barolarının kurulma koşullarını saptadığı hallerde dahi, yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

İkinci Bölüm Baroların Organları

Organlar (Av.K.79) :

Madde 50- Baroların organları şunlardır ;

1. Baro genel kurulu,
2. Baro yönetim kurulu,
3. Baro başkanı,
4. Baro başkanlık divanı,
5. Baro disiplin kurulu,
6. Baro denetleme kurulu.

Baro başkanlığı veya baro yönetim kurulu tarafından bir baro hizmetinin görülmesi için görevlendirilmiş topluluklar organ niteliğinde değildirler.

I. Baro Genel Kurulu

Kuruluşu (Av.K. 80) :

Madde 51- Genel kurul baronun en yüksek organıdır.

Baro genel kurulu levhada yazılı bütün avukatlardan kurulur.

Aşağıda yazılı kimseler genel kurula katılamaz.

a) Levhaya yazılmasına karar verilmiş olmakla birlikte, henüz mesleki andını yapmamış olanlar.

b) 1136 sayılı Kanununun 71. maddesinin son fıkrası bu yönetmeliğin 45. maddesi gereğince işten yasaklanmış olanlar.

Toplantılar

Genel Olarak (Av.K.86) :

Madde 52- Baro genel kurulu olağan ve olağanüstü olmak üzere iki türlü toplanır.

Baro levhasında yazılı her avukat genel kurul toplantılarına katılmakla yükümlüdür. Haklı bir sebebe dayanmadıkça toplantılara katılmayan avukatlara baro başkanı tarafından ilk defasında uyarma, tekerrüründe yüz liradan başyüz liraya kadar para cezası verilebilir. Toplantıyı terkedilenlerle, toplantıya katılmayanların genel kurul toplantısının sonuna ka-

dar baro başkanı veya başkanlık divanına özürlerini bildirmeleri gereklidir.

Olağan Toplantılar (Av.K. 82) :

Madde 53- Olağan toplantı her yıl Aralık ayının ilk haftası içinde olmak üzere yılda bir defa yapılır. Yönetim Kurulu toplantı gündemini hazırlar.

Aşağıda yazılı hususların gündemde bulunması zorunludur.

- a) Açılış ve genel kurul başkanlık divanının seçimi,
- b) Toplantıdan önceki yıl içinde barodan ayrılan meslekdaşların bildirilmesi ve ölenlerin anılması,
- c) Önceki yıl içinde baro levhasına yazılarak kabul edilen avukatların genel kurula tanıtılması,
- d) Yönetim Kurulunun geçmiş yıl çalışmaları ve işlemleri hakkında hesap raporu ile denetleme kurulu raporlarının okunup, görüşülmesi ve karara bağlanması,
- f) Gelecek yıl bütçesinin okunması, görüşülmesi ve karara bağlanması,
- g) Seçim süreleri sona eren baro başkanı, yönetim kurulu, disiplin kurulu ve denetleme kurulu asıl ve yedek üyeleriyle Türkiye Barolar Birliği delegeleri seçimlerinin yapılması,
- h) Dilekler.

Genel kurul, istek üzerine gündeme yeni bir madde eklenmesine karar veremez. Yeni bir toplantı kararı bu hükmün dışındadır.

Olağanüstü Toplantılar (Av.K. 83) :

Madde 54- Baro genel kurulu;

- a) Türkiye Barolar Birliği,
- b) Baro başkanı,
- c) Baro yönetim ve denetleme kurulları,
- d) Baro levhasında yazılı avukatların 1/5'i,

tarafından olağanüstü toplantıya çağırılabilir.

Bu istek üzerine baronun olağan genel kurul toplantı koşullarına göre, toplantıya çağırılmaması halinde istekliler bunu re'sen yaparak genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilirler.

Avukatların olağanüstü toplantı isteğinin kabul ve uygulanabilmesi için görüşme konularının yazılı olarak belirtilmesi şarttır. Sebebi belirtilmemiş olağanüstü toplantı istekleri dikkate alınmaz. Belirtilen görüşme konularının incelenmesi, kabul veya reddi bahis konusu değildir.

Toplantılara Çağrı ve Gündem (Av.K. 84) :

Madde 55- Genel kurul toplantılarına levhada yazılı her avukat yazı ile çağırılır. Çağrı yazısının toplantı gününden enaz on gün önce

taahhütlü olarak postaya verilmiş veya avukata sunulmuş olması gereklidir. Çağrı yazısında toplantı yeri, günü, saati ile, gündemi ve toplantıda yeterli çoğunluk olmadığı takdirde ikinci toplantının yeri, günü ve saati bildirilir.

Yönetim Kurulu toplantı tutanaklarıyla çalışma raporu ve kesin hesap ve denetçi raporunun ve bütçenin yeterli sayıda örneklerinin olağan toplantı çağrısının yapılmasıyla birlikte baroda avukatların incelemesine sunulması gereklidir.

Yoklama Cetveli (Av.K. 87) :

Madde 56- Genel kurul toplantılarında baro levhasında yazılı avukatların baro sicil numaraları sırasına göre adları ve soyadlarına gösteren bir yoklama cetveli düzenlenir.

Avukatın toplantıya katılabilmesi bu cetvelde adının karşısını imza etmesiyle mümkündür. 1136 sayılı Kanunun 87. maddesinde yazılı toplantı yeter sayısı elde edilmiş olursa, başkan genel kurul toplantısını açar.

İtiraz halinde cetvele göre sözlü yoklama yapılır; sonuç kesin-dir.

Genel Kurul Başkanlık Divanı (Av.K. 85) :

Madde 57- Gerek olağan gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarında bir başkan, bir başkan vekili ve iki üyeden kurulu bir başkanlık divanı, genel kurul aksine karar almadıkça ayrı ayrı ve iş'arı oyla seçilir. Baro başkanı yönetim ve denetleme kurulu üyeleri başkanlık divanına seçilemezler.

Sözalma Sırası ve Süresi :

Madde 58- Başkan söz isteyenlere sırası ile söz verir. Öncelik ancak baro başkanı ile yönetim kurulu üyelerine ve Türkiye Barolar Birliğini ilgilendiren konularda Birlik delegelerine tanınır.

Usul hakkında yapılacak konuşmalara başkanlık divanınca öncelik verilebilir.

Önergelerin Görüşülmesi :

Madde 59- Gündem maddeleri ile ilgili önergelerin görüşülmesi sırasında, önerge sahibinin açıklamasından başka önerge lehinde, aleyhinde ve hakkında birer konuşmacıya söz verilir.

Görüşme Sonucu Oylama (Av.K. 87) :

Madde 60- Bir gündem maddesinin görüşülmesi; söz isteyenlerin konuşmalarının bitmesiyle veya yeterlik önergesinin kabul edilmesiyle tamamlanmış olur. Yeterlik kararı bu karardan önce söz isteyenlerin konuşmalarından sonra uygulanır.

Başkan görüşülmesi biten konuya ve görüşmeleri özetliyerek genel kurulun oyuna sunar. Aksi kanunda ve bu yönetmelikte yazılı olmadıkça kararlar toplantıda hazır bulunan üyelerin açık oylarıyla ve oyçokluğuyla verilir.

Toplantı Düzeni (Av. K. 85) :

Madde 61- Genel kurul başkanlık divanı, toplantının ve görüşmelerin düzenini kurmakla görevlidir. Toplantı ve görüşme düzenini bozan avukata ihtar verilebileceği gibi oy hakkı saklı kalmak kaydıyla konuşulan hususun sonuna kadar toplantı dışına da çıkarılabilir.

Toplantıya Araverme ve Erteleme (Av.K.87.) :

Madde 62- Aşağıda yazılı durumlarda toplantı ertelenebilir;

- a) Toplantıya devam edilemeyecek kadar, düzenin bozulması,
- b) Toplantıya katılan avukatların, üye sayısı otuza kadar (otuz dahil) olan barolarda enaz 1/3'ünün, yüze kadar (yüz dahil) olan barolarda 1/5'inin, yüzden çok olanlarda 1/10'unun kalmadığının yoklama sonucu anlaşılması.

Başkanlık divanı (a) bendindeki durumun tesbiti halinde toplantıya en fazla iki saat ara verir. (b) bendindeki durumun varlığı halinde başkanlık divanı toplantıyı onbeş günü geçmemek üzere başka birgüne erteler. Ertelenen toplantı önceki toplantının devamı niteliğindedir. Önceki toplantıda görevli bulunanlar bu toplantıda da görevlidirler.

II. Yönetim Kurulu Toplantıları

Madde 63- Yönetim kurulu olağan ve olağanüstü olmak üzere iki türlü toplanır.

a) Olağan toplantı haftada bir defa belirli bir gün ve saatte yapılır. Seçimden sonraki ilk toplantı günü, yönetim kurulu olağan toplantının gününü ve saatini kararlaştırır.

b) Yönetim kurulu olağan toplantılar dışında başkanın veya üyelerden birinin isteği üzerine başkan tarafından yapılan çağrı ile olağanüstü toplanır.

Toplantının Yapılması (Av.K.93) :

Madde 64- Yönetim Kurulu, üyelerinin salt çoğunluğu ile toplanır.

Başkanın yanında başkan yardımcısı, solunda genel sekreter ve onun yanında sayman üye ve diğer üyeler kıdem sırasına göre yer almak üzere toplantı açılır.

Başkanın bulunmadığı toplantıya başkan yardımcısı, yardımcının da bulunmadığı toplantıya en kıdemli üye başkanlık eder.

Oylama Şekli ve Karar (Av.K. 95) :

Madde 65- Aksi yönetim kurulu tarafından kararlaştırılmadıkça oylama açık olarak yapılır. Başkan sicil numarası sırasına göre en kıdemsiz üyeden başlayarak tartışılması biten konuyu oya koyar, en son kendi oyunu verir.

Toplantıya katılan üyelerin sayısı ne olursa olsun kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Tutanak (Av.K. 93) :

Madde 66- Yönetim kurulu toplantıları tutanakları genel sekreter tarafından tutulur. Tutanağa kurulca alınan kararlar yazılır. Karar alınmadan önce yapılan tartışmaların yazılması yönetim kurulunun kararına bağlıdır. Tutanak önce genel sekreter olmak üzere toplantıda hazır bulunanlar tarafından imzalanır. Karara karşı olanlar karşıoy nedenlerini yazarak imzalarlar.

III. Baro İdarî İşlemleri

Yürütme (Av.K.97-78) :

Madde 67- Baro idarî işlemleri, baro başkanı, başkanlık divanı ve görevli personel tarafından yürütülür.

Baro başkanı, aynı zamanda baro idarî teşkilâtının da başkanıdır.

- a) Avukatların ve diğer kişilerin ilk başvurma yeri baro başkanlığıdır.
- b) Her ödemenin baro başkanının onayına dayanması şarttır.
- c) Baro adına yazılacak her yazının baro başkanı tarafından imzalanması gereklidir.

Baro başkanı veya yönetim kurulu levhada yazılı avukatlara veya avukat stajiyerlerine geçici olmak üzere idari işlerin yürütülmesinde görev verebilir.

Hizmetler ücretsizdir.

Sorumluluk (Av.K.81) :

Madde 68- Baro başkanı, başkanlık divanı ve üyeleri baro idari işlemlerinin yürütülmesinden dolayı önce yönetim kuruluna karşı sorumludurlar.

Genel kurul karşısında sorumluluk yönetim kuruluna aittir.

Başvurma :

Madde 69- Baroya herhangi bir idari işlemin yapılması yolundaki başvurular yazı ile olur.

Baro başkanı veya görevlendirdiği divan üyesi tarafından görü-

lüp, ilgisine havale edilmemiş başvurular deftere yazılmaz, işlem görmez. Aynı kural resmi başvurularla ilgili evrak hakkında da uygulanır.

Yetkili İmzalar :

Madde 70- Baro başkanı, başkan yardımcısı ve kıdemli üye veya başkan tarafından görevlendirilmiş bir yönetim kurulu üyesi tarafından imzalanmamış hiçbir yazı baro adına düzenlenemez. Hangi nitelikte olursa olsun resmi mercilere veya resmi olmayan kişilere gönderilemez.

Görevlendirme :

Madde 71- Baro başkanı idari bir işlemin görülmesi için başkanlık divanından bir üyeyi ayrıca görevlendirebilir.

Tutulacak Defterler :

Madde 72- Başkanlık divanı ve yönetim kurulu, baro idari işlerinin en iyi şekilde yürütülebilmesi için gerekli tedbirleri alır, tutulacak defterleri veya dosyaları düzenler. Şu kadar ki,

- a) Genel kurul tutanak ve karar,
- b) Yönetim Kurulu karar,
- c) Gelen ve giden evrak,
- d) Disiplin kararları esas,
- e) Soruşturma esas,
- f) Baro gelir ve giderleri,
- g) Adli müzaheret.

defterlerinin tutulması zorunludur. Defterlerin her yıl yönetim kurulu tarafından sahife numaraları belli edilerek, başkanlık divanınca onaylanması şarttır. Gereken durumlarda bu defterlerin tamamı veya bir kısmı dosya şeklinde düzenlenebilir.

Başkanlık divanı defter kayıtları ve dayanağı belgelerin düzenli bir şekilde saklanması için gerekli tedbirleri alır.

IV. Seçim İşleri

Yürütme (Av.K.90) :

Madde 73- Baro başkanı, yönetim kurulu, disiplin ve denetleme kurulu üyelikleri, Türkiye Barolar Birliği delegeleri seçimleri Avukatlık Kanunu ve yönetmelik hükümlerine ve teammüllere uygun olarak görevlendirilen tasnif kurulu tarafından yürütülür, sonuçlandırılır.

Tasnif Kurulu (Av.K. 90) :

Madde 74- Tasnif kurulu üç veya beş kişidir. Tasnif kurulu genel kurul başkanlık divanının yönetimi altında, levhaya yazılı avukatlar arasından ad çekme suretiyle kurulur ve çalışır. Kurulda görevlendirilen üyelerin toplantıda hazır bulunmaları ve adaylıklarını koymamış olmaları gerekir.

Hazırlık Çalışmaları :

Madde 75- Tasnif kurulu bu yönetmeliğin (56). maddesinde yazılı yoklama cetvelini esas alarak oy pusulalarını ve oy verme zarflarını ince-ler durumu bir tutanakla tespit eder.

Gündemde seçim maddesine gelinmesi ile birlikte başkanlık di-vanı kendisine bildirilen adayları ilân eder, Ayrıca tasnif kuruluna aday-ların ad ve soyadlarını bildirir.

Propaganda :

Madde 76- Adaylar başkanlık divanı yönetimi altında seçim baş-lamadan sözlü veya yazılı açıklamada bulunabilirler. Yazılı açıklama aday-lar tarafından çoğaltılmış metinlerdir.

Oy Pusulaları :

Madde 77- Oy pusulaları ve oy verme zarflarının mühürlenmiş ol-ması, oyların elle yazılmış bulunması şarttır. Basılı veya bir başka şe-kilde çoğaltılmış oy pusulaları ile işaretli oy pusulaları geçersizdir.

Oy Verme (Av.K. 90) :

Madde 78- Oy verme gizli olur. Oy vermenin gizli ve hertürlü etkiden uzak düzenli bir şekilde yürütülmesinden ve oy kullananların tes-pitinden tasnif kurulu sorumludur. Tasnif kurulu hertürlü tedbiri almakta yetkilidir. Bu cümleden olarak belirli sayıda gizli oy yazma yeri düzen-liyebilir. Oy pusulasına seçilecek asıl üye tamsayısının yarısından enaz bir fazla ad yazılması zorunludur. Tamsayının yarısı küsurlu olduğu tak-dirde tama iblâğ edilir. Ve bir ilâve edilir. Baro Başkanı seçiminde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Oy Vermenin Bitimi ve Tasnif (Av.K. 90) :

Madde 79- Genel kurulda hazır bulunduğu, yoklama cetveline göre belli avukatların tamamının oyunu kullanması veya tasnif kurulunun koydu-ğu sürenin sona ermesi ile oy verme tamamlanmış olur.

Durum bir tutanakla tespit edilir ve aşağıdaki sıraya göre tas-nife başlanır.

a) Sandıktan çıkan oy zarfları sayılır.

b) Zarf sayısının verilen oysayısından fazla olması halin-de fazla olan miktarda zarf gelişigüzel alınarak açmadan yok edilir.

c) Zarflar teker teker açılır ve oy pusulası çıkan zarflar ayrı ayrı olmak üzere sıralanır. Birden fazla oy pusulası çıkan zarflar oy pusulaları ile birlikte yok edilir, ve tasnife dahil edilmez.

d) Oy pusulasına seçilecek üye tamsayısının yarısından enaz bir fazla yazılmamış olması halinde bu oy pusulaları geçerli değil-

e) Oy pusulasına seçilecek üye sayısından fazla ad yazıldığı takdirde sondan başlanarak fazla adlar hesaba katılmaz.

f) Oyların sayımı yapılır ve sonuç ençok oy alandan enaz oy alana doğru olmak üzere bir tutanakla tespit ve ilân olunur.

Adayların aldıkları oylarda eşitlik halinde meslek kide mi fazla olan, kide mleri de eşitse adayların yaşlısı ön sırada yer alır.

Seçim sonuçlarını belirtir tutanağın bir örneği Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

V. Disiplin İşleri

Genel Kural (Av.K. 141) :

Madde 80- Disiplin kovuşturmalarında, ösnad olunan hususların ilgiliye açıkca ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve savunma için belli bir süre tanınması şarttır. Disiplin işlemleri, soruşturma ve disiplin kovuşturması olmak üzere iki kısımdır. Disiplin kovuşturmasının açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilebilmesi soruşturmanın yapılmasına bağlıdır.

Meslek kurallarına aykırı davranışlar, disiplin kovuşturmasını gerektirir.

Soruşturma (Av.K. 139) :

Madde 81- Avukat hakkında soruşturma;

a) İlgilinin ihbar veya şikâyeti,

b) Cumhuriyet savcısının isteği,

c) Yönetim kurulunca görülecek lüzum üzerine re'sen

yapılır.

İhbar veya Şikâyet :

Madde 82- İhbar veya şikâyet yazılı ve sözlü olmak üzere iki türlü yapılabilir.

a) Sözlü ihbar veya şikâyet, herhangi bir kişinin baroya başvurması ve hakkında ihbarda bulunduğu avukatı belirtip, iddialarını açıklamasıyla yapılmış olur.

b) Yazılı ihbar veya şikâyet, baroya verilecek yazı ile yapılır.

Her iki durumda da başvuran kişinin açık kimliği ve adresi ihbar veya şikâyet olunan avukatın kimliği, ihbar veya şikâyetin konusu maddî olaylar, ihbar gününün belirtilmesi zorunludur. Sözlü ihbar veya şikâyette aynı hususlar baro başkanı veya yönetim kurulu üyelerinden biri ile ihbar veya şikâyette bulunan kişi ve zabıt kâtibi tarafından imzalanacak bir tutanakta gösterilir.

İlk İnceleme (Av.K. 141) :

Madde 83- Yönetim Kurulu acele durumlar hariç olmak üzere, ihbar veya şikâyetin yapılmasından sonra gelen ilk olağan toplantıda ihbar veya şikâyeti inceler;

a) İhbar veya şikâyette bulunanın kimliği, adresi ve imzası bulunmayan,

b) İhbar veya şikâyet olunan avukatın kimliği belirtilmeyen,

İstekler işleme konamaz, şukadar ki, yönetim kurulu lüzum gördüğü durumlarda ihbar veya şikâyet konusu hakkında kendiliğinden soruşturma açabilir.

Savunma Hakkı (Av.K. 137) :

Madde 84- İhbar veya şikâyetin işleme konulması üzerine dilekçe veya tutanağın bir örneği şikâyet olunan avukata tebliğ edilir. Avukat bu yazılara ongün içerisinde cevap vermek ve savunmasını bildirmek zorundadır. Resen yapılan soruşturmalarda da aynı süre uygulanır.

Avukatın süresinde cevap vermemiş olması yönetim kurulunun durumu incelemesine engel olamaz.

Soruşturma Yapılması Görevi (Av.K. 141) :

Madde 85- Şikâyet veya ihbar yönetim kurulunun üyeleri arasından görevlendireceği biri tarafından incelenir. Deliller bu üye tarafından toplanır. İhbar veya şikâyette bulunanlarla, gerekli görülecek kimse-lerin ifadeleri bu üye tarafından yeminli olarak alınabilir. Dayanak olarak gösterilmiş olan veya incelemeye görevli üye tarafından lüzum görülen dava ve icra dosyaları incelendikten ve hakkında ihbar veya şikâyette bulunulan avukat dinlendikten veya dinlenmek üzere verilen süre dolduktan sonra düzenlenecek rapor yönetim kuruluna verilir.

Yönetim kurulu, soruşturma raporunu eksik görürse evvelce görevlendirdiği veya diğer bir üyeyi eksikleri tamamlattırmak üzere görevlendirilir.

Yönetim Kurulu ivedilikle ve her halde ihbar, şikâyet veya istek tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde disiplin kovuşturması hakkında bir karar vermeye mecburdur.

Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığı Kararı (Av.K.142) :

Madde 86- Yönetim kurulu dosyayı ve raporu inceleyerek hakkında şikâyet veya ihbarda bulunulan avukat hakkında disiplin kovuşturması açılmasını gerektirecek bir durumun mevcut olmadığını tespit ettiği takdirde "... disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığı" na karar verir.

Bu kararda ihbar veya şikâyette bulunanın adı ve adresi, şikâ-

yet olunan avukatın kimliği, isnad olunan fiil, inceleme ve deliller ile, gerekçe belirtilir.

Karar ilgili dosya eklenerek Cumhuriyet Savcılığına resmi yazı ile bildirilir, varsa şikâyetçi veya ihbar edene ve hakkında soruşturma açılmış bulunan avukata tebliğ olunur.

Şikâyetçiye tebligat, Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır. Şukadar ki, karar örneği elden verilerek tebliği de mümkündür. Bu takdirde tebligat günü ve tebellüğ eden şikâyetçinin adı ve soyadı bir tutanakla tesbit edilerek şikâyetçi ile baro adına başkâtip veya ilgili memur tarafından imzalanır. Cumhuriyet Savcısına gönderilecek resmî yazı örneğine alındığı tarih gösterilerek imza ettirilir. Tebligat parçaları veya tutanakla savcılık alındısı dosyaya konur.

İtirazlar (Av.K. 142) :

Madde 87- Baro yönetim kurulunun bu yönetmeliğin (86). maddesinde yazılı "disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığı" kararlarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde ilgili Cumhuriyet Savcılığı ile şikâyet eden tarafından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir. İtiraz dilekçesi kararı veren baro vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Baro itiraz dilekçesini dosyayı da ekliyerek Türkiye Barolar Birliğine gönderir. Dosyanın Türkiye Barolar Birliğine gidiş-dönüş posta masrafı itiraz edenden alınır. İtirazın Cumhuriyet Savcılığınca yapılması halinde posta masrafı ilgili baro tarafından ödenir.

İtirazın reddi halinde 1136 sayılı Kanunun 8/6-7. maddesi ile bu yönetmeliğin 10 ilâ 12. maddesi hükümleri uygulanır.

Disiplin Kovuşturması Açılması (Av.K. 144) :

Madde 88- Baro yönetim kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına karar vermesi halinde dosya derhal baro disiplin kuruluna gönderilir. Ve 1136 sayılı Kanunun 144 ve sonraki maddeleri uyarınca işlem yapılır.

Disiplin kurulu kararı ilgililerle, Cumhuriyet Savcısına bu yönetmeliğin (86). maddesi hükmüne göre tebliğ olunur.

Baro Disiplin Kurulu Kararına İtiraz (Av.K.157) :

Madde 89- Cumhuriyet Savcısı ve ilgililer disiplin kurulu kararının tebliğinden itibaren otuz gün içinde Türkiye Barolar Birliği Disiplin kuruluna itiraz edebilirler.

İtiraz dilekçesi ilgili baroya verilir, baro dosya ile birlikte itiraz dilekçesini Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Başkanlığına gönderir. Dosyanın Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna gidiş-dönüş posta gideri itiraz edenden alınır. İtirazın savcılıkça yapılması halinde masraf baroca ödenir.

Resmi ve Özel Kuruluşların Dosya Verme Zorunluğu :

Madde 90- Resmi ve özel kuruluşlarla kaza mercileri, hakiki ve hükmi şahıslar, baroların, yönetim kurulunca görevlendirilen üyelerin, baro disiplin kurulunun ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim ve Disiplin Kurullarının isteği üzerine soruşturma, kovuşturma veya itiraz konusu ile ilgili dosyaları tetkik ettirmek veya talep halinde göndermek zorundadırlar.

VI. Baro Denetleme Kurulu

Denetleme Kurulu ve Görevleri (Av.K. 108) :

Madde 91- Denetleme kurulunun görevi baronun malî işlerini incelemektir.

Kurul denetleme görevini enaz iki ayda bir yapar, bunun şeklini ve metodunu kendisi kararlaştırır. Ancak, aşağıdaki hususların yerine getirilmesi zorunludur,

a) Baro gelir ve gider hesaplarında ve kayıtların dayanaklarında incelemeler yapmak,

b) Kayıtların usulüne göre yapılıp yapılmadığını tespit etmek,

c) Gider kayıtlarının bütçeye, genel kurul kararlarına, yönetim kurulu kararlarına ve mevzuata uygunluğunu incelemek,

d) Baro yönetim kurulu tarafından kendilerine tevdi edilen hesap raporlarını incelemek ve varsa usulsüzlük ve hataları tespit etmek,

Denetçiler inceleme sonunda üç nüsha rapor düzenlerler. Bu raporların biri yönetim kuruluna verilir, birisi denetleme kurulunun baroda bu iş için tutulan karar ve rapor dosyasında kalır. Üçüncü nüshası da dönem sonunda 92. maddeye göre hazırlanacak yıllık raporlara eklenir.

Baro yönetim kurulu denetleme kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak, istenilen belge ve kayıtları denetleme kurulunun incelemesine hazır bulundurmak zorundadır.

Denetleme kurulunun görev süresi bir toplantı dönemidir.

Yıllık Rapor (Av.K.108) :

Madde 92 - Baro denetleme kurulu dönem sonunda genel kurula sunulmak üzere baronun bir yıllık malî işlerini gösterir bir rapor düzenler.

Olağanüstü Durum (Av.K.83) :

Madde 93- Baro denetleme kurulu incelemeleri sırasında baro malî işlerinde ve kayıtların tutulmasında düzensizlikler ve açıklar tespit eder ve bu düzensizliklerin devam ettiği sonucuna varırsa veya mevcut düzensizlikleri vahim görürse, bu konuda bir rapor düzenler ve baro genel kurulunun olağanüstü toplantıya çağırılmasına karar verir. Genel Kurul

1136 sayılı Kanununun 84, 85 ve 87. maddelerine göre toplanır, karar verir.

DOKUZUNCU KISIM
Türkiye Barolar Birliği

Birliğin Kuruluş ve Nitelikleri (Av.K. 109-111) :

Madde 94- Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılması ile meydana gelen, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Resmî törenlerde Türkiye Barolar Birliği, Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır.

Toplantılar (Av.K.115) :

Madde 95- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu ile Denetleme Kurulunun toplantıları, kararları 1136 sayılı Kanun hükümleriyle bu yönetmeliğin Barolar bölümünde yazılı hükümlere göre yapılır.

Seçimler hakkında da 1136 sayılı Kanun hükümleriyle, baroların seçimlerine ilişkin hükümler aynen uygulanır.

İdarî İşler :

Madde 96- Türkiye Barolar Birliği idarî işlemlerinde bu yönetmeliğin barolar idarî işlemlerine ilişkin hükümleri aynen uygulanmakla beraber, aşağıdaki hususlar özellikle gözönüne alınır.

a) Avukatlar, Türkiye Barolar Birliğine levhasında yazılı oldukları baroları aracılığı ile başvururlar.

b) İlgililerin 1136 sayılı Kanun ve bu yönetmelik hükümleri gereğince baro kararlarına karşı yaptıkları itirazlar kararı veren baro aracılığı ile yapılır.

Denetleme Kurulu (Av.K. 133) :

Madde 97- Bu yönetmelikte baro denetleme kurullarının çalışma şekil ve hususlarına ait usuller Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu hakkında da uygulanır.

İtirazlarla ilgili dosyadaki eksiklikler :

Madde 98- Türkiye Barolar Birliği Yönetim ve Disiplin Kurulları itirazın inceledikleri dosyalarda noksan gördükleri hususları tamamlatmak üzere kararı veren kurullara iade edebilir. Böyle bir durumda noksanlar tamamlanıncaya kadar inceleme yapılmaz ve Türkiye Barolar Birliğinin karar verme süresi işlemez.

ONUNCU KISIM
Diğer Hükümler

Dava Vekilleri (Av.K. Geçici 13.) :

Madde 99- 1136 sayılı Kanunun geçici 13. maddesi birinci fıkrasında dava vekilliği yapmaları kabul edilenler, barolarca düzenlenen listeye yazılmakla yükümlüdürler.

Dava vekilleri listesinde, dava vekillerinin adları ve soyadları, dava vekilliği ruhsatnamelerinin tarihi, Bakanlık sicil ve baro listesine kayıt sıra numarası gösterilir. Liste isim alfabe sırasına göre düzenlenir. Her adli yılın başlangıcında baro listesinde yazılı dava vekillerinin isimlerini gösterir liste 31 Aralık tarihine kadar düzenlenerek, Avukatlar listesine eklenip Adalet Bakanlığı ile Türkiye Barolar Birliğine, davavekillerinin vekâlet icra edebilecekleri yer Cumhuriyet Savcılıklarına, en büyük idare amirine, o yer yargı mercileri, icra iflas dairelerine ve noterine gönderilir.

Dava vekillerinin listeye yazılmak için başvurmaları, listeden silinme, istemin reddine dair kararlara karşı itirazları hakkında, avukatlarla ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Dava ve İş Takipçileri (Av.K. geçici 17) :

Madde 100- 1136 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, bu yönetmeliğin birinci, ikinci, beşinci, altıncı, yedinci kısım hükümleri dava ve iş takipçileri hakkında kıyasen uygulanır.

Dava ve iş takipçilerine verilecek yetki belgesi (Örnek IX)'a göre düzenlenir.

Örnekler :

Madde 101- Bu yönetmelikte sözü edilen kâğıtlarla belgelerin örnekleri yönetmeliğin sonuna eklenmiştir.

Yürürlük :

Madde 102- 1136 sayılı Kanunun 182. maddesine dayanılarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanıp Adalet Bakanlığınca onaylanan bu yönetmelik resmî gazetede yayımlandığı tarihte yürürlüğü girer.

Örnek: I

Baro Başkanlığına

.....

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 5. maddesinde yazılı hallerin kendimde olmadığını, cezal ve inzibati bir kovuşturma altında bulunmadığımı, avukatlıkla bağdaşmayan bir işle uğraşmadığımı ve avukatlığa engel bir halim olmadığını beyan ederim.

İsteklinin:

Adı :

Soyadı :

İkametgâh adresi:

Örnek: II

BASVURMA YAZISI ALINDI BELGESİ

Baromuz Levhasına yazılma isteğinde bulunan.....
oturan oğlu doğumlu 'ın
kızı
başvurması yazısı ve ekleri alınmış ve gelen evrak defterine.....
tarih ve sayı ile kayıt edilmiştir.

..... Barosu Başkanlığı

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
BAROSU

BİRLİK SİCİL NO:

SOYADI:

ADI :

FOTOĞRAF	MESLEKİ DURUMU				
	STAJ (Veya Av.K.nun 4. maddesine uyan görevler)		AVUKATLIK		
	Mahkemelerde Başlangıç		BARO LEVHASINA YAZILMA TARİHİ :		
BABA ADI :	Bitiş		Baro Sicil No. :		
ANA ADI :	Avukat yanında Başlangıç				
DOĞUM YERİ :	Bitiş				
DOĞUM TARİHİ :	Sınavlar				
ERKEK/KADIN :					
BİLDİĞİ YABANCI DİLLER :	NAKİL VE YENİDEN YAZILMALAR				
	AYRILDIĞI BARO	YAZILDIĞI BARO	TARİHİ	KARAR NO.	DÜŞÜNCELER
RUHSATNAME TARİHİ :					
RUHSATNAME NO :					

BÜROSU :

Örnek: V

Sayı:

.....197.

Baro Başkanlığı

.....

D U Y U R U

Baromuzun Avukat Stajiyeri olarak kayıt ve kabul isteginde bulunan..... da ve..... oturan.....'nin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesi uyarınca verdiği belgeler incelenmiş aynı kanunun 118. maddesi gereğince 15 gün süre ile ilân edilmesi kararlaştırılmıştır

Yukarıda fotografi ilişik olan adı geçen isteklinin stajiyer listesine yazılmasına itirazı bulunana aınların bu süre içinde Başkanlığa başvurmaları gerektiği duyurulur.

Baro Başkanı

Örnek: VI

STAJ BİTİM BELGESİ

Adı ve Soyadı :.....
Babasının adı :.....
Anasının adı :.....
Doğum yeri :.....
Doğum Tarihi :.....

Baromuz stajiyerler listesinde kayıtlı olup ilk altı aylık mahkemeler stajına..... gününde başlayıp..... gününde bitiren ve ikinci kısım bir yıllık stajına Avukat..... yanında..... gününde başlayıp..... gününde tamamlayaa ve staja aralıksız devam eden, yukarıda kimliği yazılı..... stajı sırasında kendisine verilen meslekî işleri yaptığı ve raporlarının olumlu olduğu dosyasının incelenmesinden anlaşıldığından 1136 sayılı kanunun 25. maddesi uyarınca işbu staj bitim belgesi verildi.

Baro Başkanı

Örnek: VII

SINAV GİRİŞ BELGESİ

Staj bitim belgesi almış olan oğlu
Kızı

doğumlu'ın, sınav haklarını tüketmediğinden ve staj bitim belgesi ile sınav tarihi arasında iki yıldan fazla zaman geçmediğinden Avukatlık sınavına girebilmesi için bu belge üç örnek olarak düzenlenmiştir.

..... Barosu Başkanlığı

Örnek: VIII

AVUKATLIK SINAV SONUÇ BELGESİ

.....tarihinde yapılan Avukatlık sınavına giren
..... oğlu doğumlu hakkında
kızı
sınav sonunda Yönetmeliğin 39. maddesi uyarınca yapılan değerlen-
dirmenin kabul le sonuçlandırıldığına dair bu belge Yönetmeliğin 40.
red
maddesine göre düzenlenmiştir.

Sınav Kurulu Üyeleri

Örnek: IX

DAVA VE İŞ TAKİPÇİLİĞİ YETKİ BELGESİ

1136 sayılı Kanunun geçici 17. maddesinde yazılı şartları haiz bulunup, Baromuz dava ve iş takipçiliği listesine..... sıra nosu ile.....gün ve.....sayılı Yönetim Kurulu kararı uyarınca yazılmış bulunanoğlu.....doğumlu.....'a münhasıran aşağıda gösterilen yer Mukav Mahkemeleri ile İcra ve İflas Dairelerinde vekâleten dava ve iş takip edebilmek üzere bu belge düzenlenerek verilmiştir.

.....Baro Başkanı

Belgenin geçerli olduğu yer:.....:

NOT: Bu belge yukarıda belirtilen yer avukat veya dava vekilleri sayısının üçü bulması halinde geçerli değildir. Ancak sona erme tarihinden itibaren üç ay içinde, ilgili şahsın aynı baro bölgesi içinde üç avukat veya dava vekili bulunmayan başka bir yere naklederek büro açması halinde, listedeki kaydı, nakledilen yer işaret edilmek suretiyle devam eder. İlgili üç aylık süre içinde başka bir baroya başvurduğu takdirde, dosyası getirilmek suretiyle başvurduğu baronun listesine kaydı yapılarak ayrıldığı baronun listesinde de adı silinerek vekâlet görevine devam eder. Üç aylık süre içinde aynı baro bölgesindeki başka bir yere nakil yapılarak büro açılmaması veya bu süre dolmadan başka bir baroya nakil için başvurulmaması halinde ilgilinin adı listeden silinir.

T.B.B. 1972 YILI ÇALIŞMA RAPORU
EKİ: II

T.B.B. YÖNETİM KURULU
İLKE KARARLARI
(1969-1972)

Avukatlıkla Birleşebilen İşler

1. Avukat Sendika Temsilciliği yapamaz.

(5.9.1969 - 37/19)

2. İlkokul Öğretmenliği avukatlıkla bağdaşamaz.

(8.2.1970 - 41/21)

3. Belediyeler belli işlerini ve davaları takip ettirmek için sözleşme ile bir avukatı istihdam edebilirler.

(4.4.1970 - 126/18)

4. Avukatlık Kanununun 11. maddesi uyarınca Belediye Başkanlığı avukatlık ile birleşemez.

Milletvekilliği geçici ve Avukatlık Kanununun 12/a maddesi uyarınca avukatlıkla birleşebilen bir iştir. Milletvekili seçilen avukatlar baro bölgesindeki bürolarını kapatmadıkları takdirde haklarında barodan silme işlemi uygulanması gerekli değildir. Ancak bürosunu kapatıp ikâmetgahını taşıyan avukatlar için Avukatlık Kanununun 43. 67, 72/c maddeleri hükmünün uygulanması gerekir.

(5.4.1970 - 147/13,148/14)

5. Kat maliki olmayan bir avukat mahkemece verilmişse 1136 sayılı Kanunun 12/d maddesine göre yeteticilik yapabilir, ancak, ortaklarca ücret karşılığı verilen yeteticilik görevinin kabulüne 1136 sayılı Kanunun 2. 11. ve 35. maddelerine göre olanak yoktur.

(3.7.1970 - 261/6)

6. PTT Eğitim Merkezinde kurs öğretmeni Avukatlık Yasasının 12/b. maddesine göre orta öğretim öğretmeni sayılmaz.

(10.8.1970 - 328/6)

7. Kooperatif Şirketlerin Yönetim Kurulu Başkanlığı,
üyeliği denetçiliği görevlerini ücret karşılığı yapan avukatın bu görevi
Avukatlık Kanununun 11 ve 12. maddelerine aykırı değildir. Bu Kanunun
34. maddesiyle, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 62. maddesi bu görüşü
etkilemez.

(2.7.1972 - 452/6)

Türkiye Barolar Birliğinin Kuruluş ve
Niteliği, Görev ve Yetkileri

1. Baro Genel Kuruluna karşı itirazlar birlikçe incelenemez,
(9.11.1969, 100/4)

2. 1136 sayılı Kanununun 121/15. maddesine göre, resmi dairele-
rin avukatlık mesleği dışındaki görüş isteklerinin Birlikçe karşılanması
olanığı mevcut değildir.

(9.11.1969, 101/5)

3. Birliğin Protokoldeki yeri Cumhuriyet Başsavcısı, Bakanlık
veya Yargıtay Başkanlığının yanında olması gerektiğinden bu hakkın tesbi-
tine kadar törenlere katılmaması uygun görülmüştür.

(29.11.1969, 152/5-ç)

4. Birlik ancak, barolarca istenen görüş isteklerini karşılamak-
la görevlidir. Avukatların Barolarına başvurmaları gerekir.

(8.2.1970, 37/17)

5. Bir avukatın özel sözleşmesi ile ilgili görüş isteği, genel
nitelik taşımadığından ve ileride itirazın inceleme bahse konu olabilece-
ğinden kabul edilemez.

(8.3.1970, 84/9)

6. Davasını takip ettirmek için avukat adı bildirilmesi iste-
ğinde bulunanlara Birlikçe herhangi bir isim verilmesi uygun değildir.

(4.4.1970, 117/9-k)

7. T.C. Emekli Sandığı ile avukat arasındaki davaya, Birlik
usulen katılamaz. Ancak, T.C. Emekli Sandığı ile ilgili konularda gerekli
teşebbüs ve faaliyetlerde bulunur.

(16.5.1970, 197/22)

8. Organlarının teşekkül ettiği 10.8.1969 gününün Türkiye Barolar Birliği Kuruluş günü olarak kabulü gerekir.

(18.7.1970, 296/5)

9. Avukatlık Kanunu Baroların yerinden yönetilmesi sistemini benimsemiştir. Bu bakımdan temel yönetim birimi barolardır. Üst kuruluş olan Türkiye Barolar Birliğinin baroların bütün kararları üzerinde denetim ve gözetim görevinin varlığı kabul edilemez. 1136 sayılı kanunun 121/10. maddesi uyarınca, Birlik ancak kanunda belirtilen Baro Yönetim Kurulu Kararlarını itirazın inceleyebilir.

(26.12.1970, 500/4-a)

10. 1136 sayılı yasanın 70. maddesi ancak nakil isteminin lehine yazılmak istenen baroca reddi halinde Birliğe itiraz hakkı vermektedir. 69. maddeye göre aidat borcu ödenmediği için nakle muvafakat etmemekle ilgili karara Birlik nezdinde itiraz edilemez.

(26.12.1970, 503/4-d)

11. "Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığı" yolundaki Baro kararlarına, 1136 sayılı yasanın 142. maddesi uyarınca ancak, şikâyetçi ile Cumhuriyet Savcısı tarafından Birlik Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir.

(27.12.1970, 547/24)

12. Baroların 1136 sayılı kanunun 38. maddesi uyarınca verdikleri işten men kararlarına Birlik Yönetim Kurulu nezdinde itiraz edilemez.

(27.2.1971, 93/32)

13. 3499 sayılı Avukatlık Yasası zamanında ve Adalet Bakanlığınca verilmiş ruhsatnamesini kaybeden avukata yeni ruhsatnamesinin Birlikçe düzenlenerek verilmesi gerekir.

(24.3.1971, 150/3)

14. Stajın ikmalinden sonra Baronun avukatlığa kabule ilişkin kararlarının Adalet Bakanlığınca onanmaması halinde Birliğe itiraz olanağı bulunmayıp, Baro veya **ilgilinin**, Danıştayda dava ikamesine hakkı vardır.

(2.5.1971, 236/1)

15. Kesinleşen kazaî kararlara karşı Birlikçe bir işlem yapılamaz.

(4.9.1971, 544/42)

16. Baro Yönetim Kurullarının disiplin kovuşturması açılması kararlarına Birlik nezdinde itiraz edilemez.

(4.9.1971, 556/54)

17. Baro genel kurulu kararlarının kanuna aykırılığından bahisle Birlik nezdinde itiraz olanağı mevcut değildir.

(16.1.1972, 48/31,49/32,50/33)

Avukatların Hak ve Ödevleri

1. 1136 sayılı yasanın 12. maddesine göre baro levhasına yazılma yükümü avukat sıfatını taşımayan hukuk müşavirleri ile yardımcılarını kapsamaz. Avukat olmayan hukuk müşavirleri ve yardımcılarının Barolara yazılma yükümlülükleri yoktur ancak, özel kanunlarında yetki verilmişse Danıştayda temsil görevi yapabilirler.

-Avukat sıfatını taşımayan Bakanlıklar ve katma bütçeli Genel Müdürlükler, Hukuk Müşavirleri ve yardımcıları adli yargı yerlerinde temsil görevi yapamazlar.

(4.10.1969 63/6)

2. 4353 sayılı kanunun kapsamı dışında kalan resmi dairelerle, kamu kuruluşları hukuk müşavir ve avukatlarının 1136 sayılı kanunun 12. maddesi uyarınca baroya yazılması gerekir.

(8.2.1970 34/14)

3. Avukata tanınan vekâletname örneğini tastik yetkisi, sözleşmenin geçerliliğini değil, var olan sözleşme örneğinin belgelendirme niteliğini taşır.

(18.7.1970, 300/9)

4. Avukatın mahkemeden elde ettiği kararı temyiz etmemesi huku-ki takdirine bağlı olmakla beraber temyiz etmeyeceği kanatını müvekkiline bildirmesi gerekir. Bildirmeme yolundaki ihmalin takdiri Disiplin Kuruluna düşen bir görevdir.

(5.4.1970, 154/20), (27.12.1970, 549/26)

5. Cumhuriyet Senatosu üyeleri ile Milletvekillerinin hazinenin müdahale ettiği döviz işlemleriyle ilgili davalarda vekâlet görevi kabul etmeleri Avukatlık Yasasının 12. maddesine aykırıdır.

(6.9.1970, 354/1)

6. Belediyelerin kadrolu hukuk müşaviri ve avukatları aynı zamanda serbest avukatlık yapamazlar.

(6.9.1970, 361/6), (31.1.1971, 53/26)

7. Avukatlara karşı işlenen suçlarda 1136 sayılı yasanın 57. maddesi uyarınca hakimlere karşı işlenmiş suçlar gibi işlem yapılır.

Hakimin avukata karşı bir suç işlemesi halinde Avukatlık Kanununun 57. maddesi ile 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun 43. maddelerinin uygulanması gerekir.

(.9.1970, 370/16)

8. Bir müessesenin bağlı avukatı iken kendi iradesi dışında meslek dışı bir göreve atanan avukatın Danıştayda dava açtığı anlaşıldığından, davası kabul edilmese bile serbest avukatlığa dönebileceği düşünülerek dava sonuna kadar levhadan silme kararı vermemek gerekir.

(29.9.1970, 397/13)

9. Avukatlar hazırlık soruşturması ve sorgu hakimliği tahkikatı ile ilgili ilk tahkikat dosyasını inceleyebilirler.

(1.11.1970, 438/13)

10. Yeni kurulan Baro levhasına yazılan avukatlar isteğe bağlı nakil hükümlerine bağlı değildirler. Eski barodan kaydı silinip yeni Baroya yazılırlar ve kuruluş tarihini takibeden ilk ay başından itibaren keseneklerini yeni baroya öderler. Dosyaların yeni baroya naklinde kesenek borcu ödeme şartı aranmaz.

(1.11.1970, 445/20)

11. İki avukatın birbirlerini şikâyeti halinde isnat ve savunmaların meslek onurunu kırıcı ve küçültücü nitelikte olmamasına dikkat edilmelidir.

(1.11.1970, 456/31)

12. Hazinesinin sözleşmeli Avukatları 4353 sayılı Kanunun 38. maddesindeki yasak hükmü dışındadır.

(28.11.1970, 487/3).

13. 1136 sayılı yasanın 73. maddesindeki "levhaya yeniden yazılmasına evvelce dahil olduğu baro tarafından karar verilen avukattan yeniden giriş keseneği alınmaz" hükmü yeniden eski baroya yazılma halinde

uygulanabilir.

Bir barodan başka baroya nakleden veya bir barodan kaydı silindikten sonra başka baroya yeniden kaydolmak isteyen avukat hakkında bu hükmün uygulanma olanağı yoktur.

14. Kamu Kuruluşlarında sözleşmeli olarak çalışan avukatlar 1136 sayılı yasanın 12. maddesi kapsamına girmezler. Aynı kuruluşlarda kodroya bağlı olarak çalışan avukatlar ise yazıhane açamazlar. Ancak sözleşme ve statü özelliklerinin dikkate alınması gerekir.

(27.12. 1970, 526/3)

15. Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 378. maddesi ancak duruşmanın inzibatını sağlamak için uygulanabilir. Duruşmadan çıkarma vekâletten azle mürcer olamayacağından avukat sonraki duruşmalara girebilir.

(31.1.1971, 32/5)

16. Avukatlar 1136 sayılı yasanın 35/2. maddesi uyarınca resmi dairelerdeki bütün işleri takip edebilirler. Askerlik Şube ve idareleri de madde kapsamı içindedir.

(31.1.1971, 54/27)

17. 1136 sayılı Kanunun 13. maddesine göre eşi hakim olan avukat kocasının bir celse dahi girdiği veya tutuklama kararı verip bir daha bakmadığı davada avukatlık yapamaz.

(28.2.1971, 119/24)

18. 1136 sayılı yasanın 56. maddesi gereğince avukatların onayladıkları vekâletname örneğinin yargı yerleri dışındaki mercilere ibrazında harç pulu yapıştırılması gerekmez.

(1.5.1971, 221/28), (2.5.1971 - 266/31)

19. Avukatın muvafakatı alınmadan adına vekâletname çıkarılabılır. Ancak avukat lehine düzenlenen vekâletnameyi kabul edip etmemekte serbesttir. Vekâletname avukat tarafından kabulü veya kullanılması ile hüküm ifade eder.

(19.5.1971, 324/36)

19. Avukat vekâletini aldığı davada, müvekkilinin izni bulunmak şartıyla şahitlik edebilir.

(11.7.1971, 459/17)

20. 1136 sayılı Kanununun 14. maddesi 3. fıkrasındaki "çalışanlar" deyimi kadrolu avukatlara kapsadığından sözleşmeli Hazine avukatlarına 1136 sayılı Kanununun 38/b. maddesi saklı kalmak üzere 4353 sayılı Kanununun 17 ve 1136 sayılı Kanununun 14. maddesi hükümleri uygulanamaz.

(31.10.1971, 657/2)

21. Tapu kayıtları alenidir. Avukatlar tarafından incelenebilir.

(31.10.1971, 658/3)

22. Sözleşmeli Hazine avukatları 4353 sayılı Kanununun 38. maddesine tabi olmadıklarından bu maddenin son fıkrası hükmüne göre haklarında T.C. Kanununun 240. maddesine göre takibat yapılamaz ve Adalet Bakanlığınca soruşturma izni verilemez.

(31.10.1971, 668/5)

23. Orman İşletmesi avukatının 1136 sayılı Kanununun 13. maddesine göre eşinin yargıç olduğu mahkemede iş takip etmesi mümkün değildir.

(28.11.1971, 781/25)

24. Ortak büroda çalışan avukatlar 1136 sayılı Kanununun 38. ve Meslek Kurallarınının 36. maddesi uyarınca yararları çatışan tarafların karşılıklı vekâletini alamazlar.

(16.1.1972, 37/20)

25. Sosyal Sigortalar Kurumu 440 sayılı Kanuna tabi olmadığından anılan Kurum avukatları 1136 sayılı Kanununun 14. maddesi yasaklayıcı hükmüne tabi değildir.

(25.2.1972, 332/15)

26. Avukatlar mühür biçiminde damga kullanamazlar.

(23.7.1972, 505/26-b)

27. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 2 ve 46. maddeleri uyarınca, avukatlar icra ve dava dosyalarını icra memurluklarındaki esas defterlerini vekâletname ibraz etmeden ve müvekkille ilişkisini ispat lüzumu olmadan inceleyebilirler.

(7.10.1972, 675/38, 679/42) (7.10.1972, 675/38)

28. Öğretmenlik yapan avukatın Hazine aleyhine dava almasına Avukatlık Kanunu açısından engel yoktur.

(7.10.1972, 684/47)

29. Avukatlık Kanununun 1. maddesine göre avukatlık kamu hizmeti olduğundan ve avukatın hayatının ciddi tehlike altında olması da kişisel husumetten olmayıp görevden doğduğundan, avukatlara silâh taşıma ruhsatı verilmesi gerekir.

(7.10.1972, 689/52)

30. Avukatlık Kanununun 55. maddesi uyarınca Avukatların tabe-lâları ve basılı kâğıtlarında Prof. Doçent ve Dr. Ünvanlarını kullanmalarını mümkündür.

(25.11.1972, 799/45)

Avukatlık Stajı

1. Stajını bitirdikten sonra bir başka Baro Bölgesine yerleştiği için staj yaptığı Yönetim Kurulu önünde yemin etmesi olanağı kalmadığından avukat adayı bulunduğu yer barosunda yemin edebilir.

(4.4.1970, 109/1)

2. Yedek subaylık görevi gereği olarak kadrosuz öğretmenlik Avukatlık Kanununun 16. maddesinin "stajın devamlılığına engel işlerden" sayılır.

(7.2.1970, 16/5)

3. Avukatlık Kanununun 12./b.hükmü tadadi olduğundan Üniversiteler Kanununun 33. maddesi gereğince kitaplıkta uzman olarak çalışma avukatlık stajı ile birleşemez.

(5.4.1970, 136/2)

4. Avukatlık Kanununun 35. maddesi hukuk müşavirliği yapabilmeyi baroya kayıtlı olma şartına bağlamıştır . Bu temel ilkedir. Aynı yasanın 63. maddesi ile de levhada yazılı olmayanların avukatlık işlerini yürütmesi önlenmiştir.

O halde özel hukuk tüzel kişilerinin Hukuk Müşavirliği, stajiyerlikle bağdaşır bir görev değildir.

(16.5.1970, 198/23); (6.9.1970, 366/12), (6.9.1970, 365/11)

5. Avukat stajına devam ederken askerlik görevini yapmak üzere stajını yarıda bırakanların, askerliği sırasında izinli buldukları süre içinde -askerlik 1136 sayılı Avukatlık Yasasınının 23. maddesindeki haklı sebeplerden biri olduğundan- ve askeri ceza kanununa müzeyyel 2183 sayılı Kanunun 2. maddesi son fıkrası gereğince staja kaldıkları yerden devam etmeleri mümkündür.

(3.7.1970, 264/9) (2.5.1971, 275/40) (1.11.1970, 458/33)

6. İmam Hatip Okulları orta öğretim kurumu olduğundan bu okullar öğretmenliği 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12/b. maddesine göre stajiyerlikle bağdaşır.

(3.7.1970, 270/15)

7. Staj bitim belgesi hak doğuran bir belge değil, bir durumu tevsik eden belge olduğundan aksi ortaya çıkınca bu belge de hükümsüz sayılır. Staj bitim belgesi kazanılmış hak teşkil etmez.

(6.9.1970, 371/17)

8. 1136 sayılı kanunun 26. maddesinde stajiyerin yanında bulunduğu avukatın muvaffakata ve gözetimi altında icra tetkik mercii, sulh mahkemeleri ve icra iflas dairelerinde görülen dava ve işlerde vekâlet almaları, staj yaptıkları yer mahkemeleri ile sınırlı değildir.

(27.12.1970, 551/28)

9. 1136 sayılı Kanuna göre stajını bitiren ve an içtirilen avukata geçici ruhsatname verilemez.

(27.2.1971, 87/26)

10. Stajını bitirdiği Baroda avukatlık yapmayacak olan stajiyerlere ruhsatname değil staj bitim belgesi verilmesi ve mesleki faaliyete başlayacağı baroya bu belge ile başvurulması suretiyle ruhsatnamenin alınması mümkündür.

(27.2.1971, 88/27-b), (2.4.1972, 204/37)

11. 1136 sayılı Kanunun 35/d maddesi hükmünün karşı kavramına göre avukatlık ile birleşebilen bir iş stajiyerlikle de birleşebilir. Aynı kanunun 12/c. maddesine göre avukat yanında ücret karşılığı avukatlık mümkün olduğundan avukatın stajiyere ücret ödemesi mümkündür. Ancak avukatı ücret vermeye zorlamak imkânı yoktur.

(27.2.1971, 90/29), (2.5.1971, 240/5)

12. Avukat, stajı sırasında takibettiği davayı stajını tamamladıktan sonra yeni vekâletname inrazına lüzum olmadan takibe devam edebilir.

(19.5.1971, 317/29)

13. Beş yıl kıdemi olmayan avukat yanında staj yapma olanağı yoktur.

(19.5.1971, 318/30)

14. 1136 sayılı Kanunun 12/f. maddesi kapsamına girmediğinden Kollektif Şirket ortaklığı avukatlık stajı ile bağdaşamaz.

(15.6.1971, 333/4)

15. Evlenmenin 1136 sayılı Kanunun 23. maddesinde öngörülen haklı sebeplerden sayılması gerekir.

(11.7.1971, 445/3)

16. Sivil Savunma Koleji 1136 sayılı Kanunun 12/b. maddesi kapsamına giren öğretim kurumu olduğundan bu kolleji öğretmenliği Avukatlık stajyerliği ile bağdaşır.

(3.7.1970, 291/36) , (5.9.1971, 558/2)

17. Avukat stajiyeri Danıştayda dosya inceleyebilir.

(31.10.1971, 710/56)

18. Staj bitim belgesi verilmesi için baroya giriş keseneği ödenmesi gerekli değildir. Avukatlığa kabul kararı verildikten sonra kesenek yükümlülüğü başlar.

(4.4.1972, 239/7)

19. Stajiyerin adının staj listesinden silinmesi staj yaptığı baro yönetim kurulunun yetkisi içindedir. 1136 sayılı Kanunun 24. maddesi ile Adalet Komisyonlarına verilen gözetim yetkisi stajiyerin adının staj listesinden silinmesine karar vermediği kapsamaz.

(28.5.1972, 357/3)

20. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 11. maddesi uyarınca hakimlik stajının avukatlık stajına sayılabilmesi için tamamlanması gerekli olup kısmen mahsubu mümkün değildir.

(6.9.1972, 632/2)

21. Orta dereceli okullar belletici kadrolarında görülen hizmetler avukatlık stajı ile birleşemez.

(6.9.1972, 633/3)

Avukatlık Mesleğine Kabul

1. 1136 Sayılı Kanununun 5/a maddesinin uygulanmasında Mahkemelerce verilip kesinleşen kararların Birlik Yönetim Kurulunca tartışılması mümkün değildir.

(30.11.1969 - 184/7)

2. Yargıçlık sicilindeki disiplin cezaları 1136 sayılı Kanununun 5/c.maddesinin uygulanmasına dayanak yapılamaz.

(30.11.1969 - 187/10)

3.1136 sayılı Kanunun 4. maddesinde stajdan ayırık tutulan görevler için kabul edilen dört yıllık süre birbirine eklenerek kullanılabilir. Askerlik yaparken kararname ile askerî yargıç ya da savcılığa atanmaların bu görevlerdeki sürelerinin 4 yılın hesabında nazara alınması gerekir.

(6.6.1970 - 233/9)

4. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 5/c. maddesi avukatlık mesleğine yaraşmıyacak tutum ve davranışları çevresinde bilinenlerin avukatlık mesleğine kabul edilmeyeceklerini hükme bağlamıştır. Avukatlığa istekli bulunanların disiplin cezasına veya herhangi bir soruşturmaya konu olsun veya olmasın bu tutum ve davranışların çevrede bilinmesi halinde avukatlığa kabulüne inakân yoktur. Bu husus başlı başına soruşturma konusu yapılmalıdır.

(7.10.1972 - 702/65)

Baroların Görev ve Yetkileri

1. Avukatlık Kanununun 154. maddesine göre işten yasaklama kararının Baro Disiplin Kurullarınca verilmesi gerekir.

(8.3.1970 - 87/12)

2. 1136 sayılı Kanununun 141. maddesinin ikinci fıkrası hükmü "Yönetim Kurulu soruşturmanın yapılması görevini kendi üyelerinden birine verebilir" demektedir. Bu deyim "zorunluluk" değil "isteğe bağlılık" göstermektedir. Yönetim Kurulu olayın niteliğini gözönünde bulundurarak, gerekli görürse bir soruşturmacı üye secebilir, gerekli görmezse böyle bir yola gitmeden "disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına" karar verebilir.

(4.4.1970 - 122/14)

3. 1136 sayılı Kanununun 176 ve sonraki maddelerine göre Barolar Adli Müzaheret Bürosu kurmak zorundadır.

(5.4.1970 - 144/10)

4. Avukatların bir barodan diğerine nakli sırasında kanunî işlemler tamamlandıktan sonra avukatın ilk kayıtlı bulunduğu baroca kişisel dosyası ile birlikte sicil cüzdanında naklolan baroya gönderilmesi gerekir.

(6.9.1970 - 363/9)

5. Baro Yönetim Kurulunda yedek üye görevi devam eden asıl üye yerine oy kullanamaz, kullanılan oy geçersizdir.

(1.11.1970 - 450/25)

6. Baro Yönetim Kurulunun asıl üyelik boşalmadan yedek üyenin katılmasıyla verdiği karar Avukatlık Yasasının 92 ve 93/2. maddelerine

aykırıdır. Kararın bu yönden düzeltilmesi gerekir.

(26.12.1970 -503/4-c)

7. Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığı yolundaki Baro kararının, Birlik Yönetim Kurulu kararına göre "disiplin kovuşturması açılması" için Barosuna gönderilmesi halinde dosyanın doğrudan doğruya Baro Disiplin Kuruluna verilmesi gerekir.

(27.12.1970 - 539/16)

8. 1136 sayılı Yasanın 53. maddesi gereğince avukatlar tarafından tutulacak tutanak örneğinin Birlikce değil Barolarca tesbiti gerekir.

(27.2.1971 - 65/4)

9. Baro Başkanlığının boşalması halinde başkanlığa ait yetkiler, Olağanüstü Baro Genel Kurulunun toplantısında ve 1136 sayılı Yasanın 84. maddesi de gözönüne alınarak en kısa zamanda yapılmaya kadar, Başkan Yardımcısına ait olur.

(5.4.1971 - 192/2)

10. 7201 sayılı Kanununun 1. maddesi Baroları da bağladığından, tebligatların, PTT işletmesi aracılığıyla ve tebliğ zarfı usulüyle yapılması gerekir.

(1.5.1971 - 205/12)

11. Nakil ile ilgili işlemleri tekemmül eden avukatların sicil dosyalarının naklini istedikleri Baroya gönderilmesi gerekir.

(10.7.1971 - 436/25)

12. 1136 sayılı Kanununun 71 ve 72/a maddelerine göre verilen levhadan silme kararlarına muhalif kalan Yönetim Kurulu üyelerinin itiraz hakları yoktur.

(25.9.1971 - 598/19)

13. Bölge Baroları Genel Kurul toplantıları Baro merkezi dışındaki vilâyetlerde yapılabilir.

(31.10.1971 - 691/36)

14. Avukatlık Kanununun 114. maddesi uyarınca Baroların Barolar Birliği Genel Kuruluna 3 delege seçebilmeleri için en az 400 avukatın kayıtlı olması gerekir.

(27.11.1971 - 738/8)

15. 1136 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce Adalet Bakanlığından alınan avukatlık ruhsatnamesinin Birliğimizce verilmekte olan yenisi ile değiştirilmesine gerek yoktur.

(28.11.1971-778/22-a)

16. Bir barodan diğerine nakleden avukatın sicil dosyası ile birlikte sigorta dosyası da naklettiği baroya gönderilir.

(13.2.1972 - 113/3)

17. Baroya yeni kaydolan veya bir barodan diğerine nakleden avukatların kesenek borçlarının baro levhasında yazılı oldukları süre için hesaplanması gerekir.

(27.5.1972 - 333/16)

18. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 9. maddesine göre, ruhsatnamenin verilebilmesi için baro levhasına yazılıp yemin etmek gerekli olduğundan ve anılan maddenin ikinci fıkrası hükmüne göre avukatlığa kabul kararı ruhsatnamenin verilmesiyle hüküm ifade edeceğinden, hakimlik yapanlara, avukatlığa engel bu durumu ortadan kalktığı takdirde ruhsatname verilebilir.

(5.9.1972 - 614/41) , (7.10.1972 - 677/40)

19. Avukat hakkındaki şikâyetin ve disiplin kovuşturmalari-
nin incelenebilmesi ve sonuçlandırılabilmesi için baro yönetim veya disiplin kurullarının, özellikle 1136 sayılı Kanunun 141, 142, 146 ve

157. maddeleri ile yüklendikleri görevleri yerine getirebilmeleri açısından mahkeme ve icra dosyalarının baro tarafından talebedildiğinde ilgili mahkeme ya da icra dairelerince gönderilmesi 1136 sayılı Kanunun 2 ve 62. maddeleri gereğince zorunludur.

(19.5.1971-301/13) , (7.10.1972 - 672/35)

20. Avukatlarla ilgili şikâyetlerde şikâyetçi ile şikâyetli avukatın gösterdikleri delillerin toplanması ve şahitlerinin dinlenmesi gereklidir.

(7.10.1972 - 705/68)

21. Hakkında borç ödemedi aciz vesikası verilmiş bulunan avukatın 1136 sayılı Kanunun 59 ve 72. maddeleri uyarınca kaydının silinmesi yasaya uygundur.

(29.10.1972 -740/12)

22. Baro Yönetim Kurullarında görev alabilmek için gerekli 5 yıl kıdem 6. meslek yılına basmış olanlar için mevcuttur. Mevcudu yüzü aşmakla beraber baro organlarında görev verilmek üzere yeterince avukat bulunmaması halinde yüzden az mevcutlu barolarla ilgili hükmün kıyasen uygulanması gerekir.

(29.10.1972 - 751/13)

23. Avukat kovuşturmayla esas teşkil eden eylem ve davranışın haber alındığı tarihte hangi baroya kayıtlı ise disiplin kovuşturmasına karar verme ve kovuşturmayı yürütme yetkisi de Avukatlık Kanununun 39. maddesi uyarınca o baroya aittir.

(26.11.1972 - 813/14)

Dava Vekili ve Dava Takipçileri:
ile ilgili kararlar

1. Avukatlık Yasasının geçici 17 ve 13. maddesine göre Baroların listeye kayıt kararları kesindir. İhbarcının bu karara itiraz hakkı yoktur. Bu kararlar resen Birlikce de incelenemez.

(30.11.1969 - 189/12)

2. Dava vekilliği ve dava takipçiliği yapacakların listeye yazılma işlemlerinin reddi halinde Avukatlık Kanununun 10. maddesi uyarınca durumun Barolar Birliğine ve diğer Barolara duyurulması gerekmez.

(8.3.1970 - 90/15)

3. Dava vekilleri ile dava ve iş takipçilerinin de Avukatlık Kanununun 185 ve geçici 17. maddedeki kıyasen uygulanacak hükümler nedeniyle Sosyal Sigortadan yararlanmaları gerekir.

(4.4.1970 - 121/13), (6.9.1970 - 369/15), (28.2.1971 - 99/4)

4. 1136 sayılı Kanununun 185. maddesi uyarınca anılan Kanunun disiplin işlemleri ile ilgili 10. Bölümü hükümleri dava vekillerine de uygulanır.

(3.7.1970 - 260/5-b)

5. Avukatlık Ücret Tarifesi avukatlarla dava vekillerine uygulanır. 1136 sayılı Kanununun geçici 17. maddesindeki dava ve iş takipçilerine uygulanamaz.

(6.6.1970 - 331/7)

6. Memnu hakların iadesi kararı almış dava takipçilerinin listeye yazılması gerekir.

(31.1.1971 - 26/23), (31.10.1971 - 661/6)

7. 1136 sayılı Kanununun 35/1. maddesi uyarınca dava ve iş takipçileri dava takip edemedikleri yerde iş sahibinin imzası ile dava dilekçesi, cevap ve temyiz lâyihası da düzenliyemezler.

Aksine hareket 1136 sayılı Yasanın 63. maddesi gereğince cezayı gerektirir.

(27.2.1971 - 94/33)

8. Dava vekili ve dava takipçilerinin, yaşları 55 in üzerinde bulunsa dahi Yasanın 185 ve geçici 17. maddeleri uyarınca avukatlar gibi Sosyal Sigortalara girmeleri zorunludur.

(3.4.1971 - 188/31)

9. Sigorta primini ödememe nedeniyle dava ve iş takipçileri listesinden silinenler 1136 sayılı Yasanın geçici 17. maddesindeki şartları kaybetmiş sayılmazlar. 1136 sayılı Kanununun 190. maddesi uyarınca prim borcunun ödenmesi halinde adlarının yeniden listeye yazılması gerekir.

(19.5.1971 - 308/20)

10. Dava ve iş takipçilerinin yetkisi buldukları yer ile sınırlıdır. Bu nedenle, bürosunu nakleden dava ve iş takipçilerinin ayrıldığı ilçede takibettiği dosyaları sonuçlandırma yetkisi bulunmadığı gibi, bürosunu nakletmeksizin 3 avukat ve dava vekili olmayan bir yerde iş ve dava takibi olanığı da yoktur.

(19.5.1971 - 319/31)

11. 1136 sayılı Kanununun geçici 17. maddesinde belirli süreden sonra alınan memnu hakların iadesi kararı ile kayıt yapılamaz.

(19.6.1971 - 387/51)

12. Dava vekillerinin 1136 sayılı Kanununun geçici 13. maddesinde saklı tutulan kazanılmış haklarının 22.12.1942 gün ve 5286 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Avukatlık Kanununun muvakkat 4. maddesi (A) fıkrasının tevsirine mahal olmadığı hakkında Büyük Millet Meclisi tevsir

kararına göre yorumlanması gerekir. Bu bakımdan 1136 sayılı Kanun yürürlüğe girdiğinde dava vekâleti ruhsatı bulunanların 5 avukat bulunan yerden başka yere nakilleri söz konusu olamaz.

(11.7.1972 - 447/5)

13. Listeye yazılmak için süresinde (3 ay içinde) başvuran ancak eksik belgeleri sürenin geçmesinden sonra tamamlayan dava ve iş takipçilerinin, 1136 sayılı Yasanın geçici 17. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince listeye yazılması gerekir.

(31.10.1971 - 716/62)

14. 1136 sayılı Kanunun geçici 17. maddesinin birinci fıkrası hükmüne tabi olan kişilerin listeye yazılmalarında aynı maddenin üçüncü fıkrasındaki süre aranmaz.

(8.8.1972 - 556/29)

Avukatlık Ücreti

1. 1136 sayılı Yasanın 199 ve 164. maddesi uyarınca, sözleşmeli avukatların takip ettikleri dava ve işlerden hükmolunan vekâlet ücretleri Belediye veya ona bağlı müesseselerin hukuk işleri müdürlüğü veya hukuk müşvirleri arasında dağıtılmıyarak işi veya davayı takibeden mukaveleli avukata ait olur.

(29.11.1969 - 176/29)

2. Avukatın vekâletname ile ücret sözleşmesini ibraz etmemiş olması vekâlet ilişkisinin olmadığını göstermez.

(5.4.1970 - 154/20)

3. Kira tesbit davalarında, davanın reddedilen kısmı için davalı vekiline ücret takdiri gerekir.

(16.5.1970 - 183/8)

4. Avukatlık Yasasının 172. maddesine göre ilk avukatın yazılı muvaffakatı ile ikinci bir avukata vekâlet verebilir. Muvaffakat verilmezse ilk avukatın vekâleti kendiliğinden sona erer. İş sahibi muvaffakat etmiyen avukata ücretin tamamını ödemekle yükümlüdür.

(17.5.1970 - 221/11)

5. Avukatla müvekkil arasında yazılı ücret sözleşmesi yoksa, 1136 sayılı Yasanın 163. maddesi son fıkrası gereğince Asgarî Ücret Tarifesi uygulanır. Ücret tesbitinde esas müddeabihtir. Kazanılan miktar kıstas olmaz.

(3.4.1971 - 181/24)

Avukatların Sosyal Güvenliği

1

1.Topluluk Sigortasına katılmak için kazanç bildiriminde bulunmayan avukatın levhadan kaydının silinmesi gerekir.

(27.12.1969-218/1) (4.9.1971-534/32)

2.1136 sayılı yasaya göre hiçbir sosyal güvenlik kuruluşundan yararlanmayan avukat topluluk sigortasına girmeye mecburdur.

Sigorta primlerini ödemeyenlerin adı levhadan silinir.

(29.9.1970-389/5)

3.1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 ile değişik 188. maddesi son fıkrasına göre;Sosyal Sigortalar Kurumundan yaşlılık aylığı bağlanan avukatlar mesleklerini yapmaya devam edebilirler.

(29.11.1970-490/6) (19.12.1971-821/31)

4. 507 sayılı kanundan faydalanarak Sigorta kapsamına alınmak için hizmet akdi ile çalışmak yeterli değildir.Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 9.1.1970 gün ve E.10265,K. 91 sayılı kararı uyarınca avukatlık hizmetinin o işyerinde görülmesi de gerekir.

(29.11.1970-491/7)

5. Avukatlar Topluluk Sigortasına ilk giren avukatların sigortalılığı "ruhsatnamenin verilip yemin icra edildiği tarihten" sonraki ilk dönemden başlar.

(31.1.1971-45/18)

6. Sosyal Sigorta primlerinin ödeme süresinin son günü tatile raslarsa primlerin tatilden sonraki ilk günde ödenmesi gerekir.

(28.2.1971-98/3)

7. Yeni kurulan Baroların Sosyal Sigorta Şubeleri ile tip

leşme yapmaları gerekir . Bu sözleşme avukatların eski sigortalarının evamı niteliğindedir.

(10.7.1971-439/28)

8. 1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi hükmüne göre borçlanılan avukatların aylığı miktarın tamamını ödeyen avukat emeklilik hakkını kazanır ve aynı kanunun 1238 sayılı kanunla değişik 188.maddesine göre Sigortasız olarak serbest avukatlık yapabilir.

(4.9.1971-536/34)

9. T.C.Emekli Sandığı ile olan ihtilaf nedeniyle Danıştay'da açılan dava açılmış olması, avukatın Sosyal Sigortalar Kurumu ve Topluluk Sigortası kapsamına girmesini engellemez. Avukat, Danıştay'da açılan davaya rağmen sigorta ile ilişki kurmak zorundadır. Dava lehirde neticelendiği takdirde sigorta ile ilişkisini kesebilir.

(31.10.971-685/30)

10. Tip Sözleşmesinin 4.maddesi uyarınca avukatların günlük kazanç miktarlarını azaltabilirler.

(13.2.1972-144/34)

11. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla değiştirilen geçici 1.maddesinde bahsi geçen hizmet süresi, ilgilinin yemin ederek ruhsatname aldığı tarihten başlar.

(27.5.1972-336/19)

12. Askerlik görevi yapan avukatların Sosyal Sigorta ile ilgilendirilmiyerek Emekli Sandığı kapsamına girmeleri ve terhisten sonra tekrar avukatlığa döndüklerinde Topluluk Sigortasına dahil olmaları ve her iki hizmetin 1214 sayılı kanuna göre birleştirilmesi gerekir.

(8.8.1972-561/34)

13.1136 sayılı kanunun 190. maddesine göre barolarca verilen ayut silme kararlarına karşı Birlik nezdinde itiraz olanağı bulunma-

maktadır. 1136 sayılı kanunun 186. ve 188. maddeleri uyarınca ileri yaşı-
taki avukatların sigorta kapsamı dışında bırakılmaları mümkün değildir.

(8.8.1972 - 562/35)

14. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla deği-
şik geçici 1. maddesine göre düzenlenecek iki bin günlük süreye avukatın
dahil edilmesi gerekir.

(28.10.1972 - 720/12)